

38739

1, 250 ΚΡΗΤΙΚΑ 707

Πραγμα

ΣΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΤΑ ΓΥΡΙΣΜΑΤΑ

75 ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

ΜΑΝΩΛΗ Ν. ΠΕΤΥΧΑΚΗ
ΠΕΤΥ

Κρητική Βιβλιοθήκη

ΗΡΑΚΛΕΙΟ—ΚΡΗΤΗΣ
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1936

ΚΡΗΤΙΚΑ 701

ΣΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΤΑ ΓΥΡΙΣΜΑΤΑ

75

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
— ΧΑΝΙΩΝ —
Αρ. Δοκ. 43189
Χρονολ. Εισαγ. 24-11-76
ΕΙΣΙΔΙΟΤΗΣ *Keily's Supp. plates*
*Αριθ. 883 35/ΡΕ4

ΜΑΝΩΛΗ Ν. ΠΕΤΥΧΑΚΗ
ΠΕΤΥ

XXIII-III-LIV.

ΗΡΑΚΛΕΙΟ—ΚΡΗΤΗΣ
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1936

889.359

PGT.

ANITHIN

STON KYKOD TA EYBATA

MANOLH N. PETYAKH
PETY

ΕΚΔΟΣΗ 1937
ΧΑΝΙΑ - ΚΡΗΤΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΑΝΟΗΣΗ

Τὸ περιβόητο κουδοῦνι τοῦ κινδύνου ἔχει τόσες φορές σημάνει στὸ ῥωμέηκο, ποὺ φαίνεται ὅτι ἔχουν ἐξοικειωθεῖ τ' αὐτιά μας μ' αὐτὸ καὶ δὲν μᾶς τρομάζει πιά. Νά το πάλι ποὺ σημαίνει ξανά, γιὰ νὰ μᾶς εἰδοποιήσῃ καὶ πάλι ὅτι πρέπει πιά, βρὲ ἀδερφέ, νὰ μάθωμε νὰ ἀγαποῦμε τὸν ἑαυτὸ μας.

Εἶναι θλιβερὸ τὸ γεγονὸς νὰ διαπιστώνῃ κανένας κάθε τόσο, ὅτι ὄχι μόνον δὲν τὸν ἀγαποῦμε, ὄχι μόνον ἀδιαφοροῦμε, ἀλλὰ καὶ τὸν περιφρονοῦμε. Τίποτε τὸ ἐλληνικὸ δὲν μᾶς ἀρέσει, ἀδιάφορο ὅτι μπορεῖ νὰ εἶναι μιᾶς οἰασθήποτε ἀξίας. Γιὰ νὰ προοδεύωμε, πρέπει πρῶτα ν' ἀγαποῦμε τὸν ἑαυτὸ μας καὶ ὕστερα τοὺς ἄλλους. Ἐμεῖς ὅμως ἔχομε πέσει θύματα ἑνὸς σνομπισμοῦ, ποὺ μᾶς κάνει νὰ ζετρελλαινόμεσθε μὲ τοὺς ξένους καὶ νὰ ἀηδιάζωμε τὸν ἑαυτὸ μας.

Ὅπου ὑπάρχει πνευματικὴ ἐξύψωση, ὑπάρχει καὶ πρόοδος. Στὸν τόπο μας δυστυχῶς, δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ ὅση πρέπει, γιὰτὶ δὲν ἐνισχύομε ἐκείνους ποὺ ἐργάζονται γι' αὐτὴ. Καὶ αὐτοὶ εἶναι ἀρκετοὶ καὶ ἡ ἐργασία τους σκληρὴ. Γίνεται δὲ

άκόμη σκληρότερη από την άδιαφορία μας, πού συντελεί στο να τους άπογοητεύη. Άλλοίμονο σ'έκείνο πού θα καταπιασθή με τὰ γράμματα στο βρωμέγκο. Είναι ύποχρεωμένος να ζήση φτωχός και να πεθάνη στη ψάθα.

Το νηστικό όμως άρκοῦδι δέν χορεύει. Και ο φτωχός διανοούμενος δέν μπορεί να ἔχη ψυχική ήρεμία πού του χρειάζεται για να φτάση στο ὕψος του, ἐφ' ὅσον θα ἔχη άκατάπαυτα τὸν οικονομικό ἐφιάλτη. Άπό τὴ πρώτη στιγμή πού θα τολμήση ὁ δυστυχής να φέρη στη δημοσιότητα ένα οίονδήποτε σύγγραμμά του, θα συναντήση τὴν εἰρωνεία πού θάχη τὸν θλιθερό αντίκτυπό της μέσα στη ψυχή του. Οἱ κριτικοὶ θα τὸν κτυπήσουν κατακέφαλα. "Αν μάλιστα ὁ συγγραφεὺς αὐτὸς θα εἶναι σὴν ἀρχὴ τοῦ σταδίου του, τὸ κριτικάρισμα θάναί πιδ άπαγοητευτικό, άδιάφορο ἂν μέσα στο πρώτο του ἔργο ὑπάρχουν στοιχεῖα για πρόβλεψη μελλοντικής ἐξελίξεως. Άκριβῶς δηλαδή, σὴν ἀρχὴ πού κάθε συγγραφεὺς ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἐνίσχυση, ἔμεις θα τὸν κτυπήσωμε, για να τὸν ἐξαφανίσωμε. Άφίνω τώρα ένα κριτικό, πού σήμερα δέν ὑπάρχει σὴν ζωὴ και στὸν ὁποῖο δέν ἄρесе ποτὲ κανένα ἑλληνικό ἔργο. Δέν θέλω να πῶ μ' αὐτό, βέβαια, ὅτι ἕνας κριτικός πρέπει να λήη ἐπαίνους για μιὰ ἀρλουμπα. Κάθε ἄλλο. Και ἀρλουμπα όμως να εἶναι, πρέπει τὸ κριτικάρισμα να γίνεται κατὰ τέτοιο τρόπο, ὥστε να μὴν άπογοητεύη τὸν συγγραφέα, ἀλλὰ ἴσσα-ἴσα τὸ αντίθετο, για να τὸν ἐνθαρρύνη να γράψη κάτι καλύτερο. Γιατί ἄλλως τε, και ὁ κάθε κριτικός, στα πρώτα του κριτικάρισματα, δέν μπορεί παρά να λήη ἀρλουμπες. Τὸ κριτικάρισμα

άσφαλώς επιβάλλεται, όταν γίνεται από καλής πίστεως κριτικό, γιατί θα ύποδειξη στὸν συγγραφέα τὰ τρωτά του σημεῖα, πού ἐκεῖνος πιθανῶς νὰ μὴν ἀντιλήφθηκε οὔτε ὕστερα ἀπὸ τὸ ἔργο του καὶ ἐπομένως θὰ τὸν βοηθήσῃ σημαντικὰ γιὰ τὴ μέλλουσα ἐργασία του. Πῶς λοιπόν, εἶναι δυνατό νὰ ὑπάρξῃ πνευματικὴ ἐξέλιξη, ὕστερα ἀπὸ τὴ γενικὴ αὐτὴ κατακραυγὴ ἐναντίον τῆς ἑλληνικῆς διανοήσεως :

Τὸ κοινὸ καὶ οἱ κριτικοὶ δὲν λαβαίνουν ὑπ' ὄψει τοὺς, ὅτι ὁ κάθε Ἕλληνας διανοούμενος δὲν ἔχει τὴν ψυχικὴ ἄνεση, πού ἔχουν οἱ διάσημοι ξένοι, γιατί ὁ ρωμηὸς ὁ φουκαρᾶς δὲν μπορεῖ νὰ ζῆσῃ μόνο μὲ τὴ πνευματικὴ του αὐτὴ ἐργασία, ἀλλὰ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἄξῃ καὶ μιὰ ἄλλη δουλειὰ οἰαδήποτε. Οἱ ξένοι ὅμως συγγραφεῖς, πού ἔχουν τὸ εὐτύχημα νὰ βρίσκωνται σὲ χώρες πολιτισμένες καὶ πρὸ μεγάλες ἀπὸ τίς δικές μας, ξέρουν πολὺ καλά ὅτι μὲ ἓνα καὶ μόνο ἔργο τοὺς κάνουν τὴ τύχη τοὺς. Αὐτὸ ἐννοεῖται προϋποθέτει προηγούμενη ἐργασία, τόση καὶ τέτοια πού νὰ τὸν ἔξῃ ἐν τῷ μεταξὺ ἀναδείξει. Καὶ στὰ πρωτόλειά του ὅμως ἀκόμη ξέρεи, ὅτι θὰ βρεθῇ κάποιος ἐκδοτικὸς οἶκος στὸν τόπο του, ὁ ὁποῖος θὰ τὰ ἀγοράσῃ ἔστω καὶ σὲ μιὰ μικρὴ τιμῇ, εἴτε μὲ κανένα ἄλλο συνδυασμὸ πού νὰ ἐνισχύεται ψυχικὰ καὶ ὕλικὰ ὁ φουκαρᾶς ὁ ἀρχάριος.

Στὸν τόπο τὸ δικό μας ὑπάρχουν δυστυχῶς δύο σημαντικὰ μειονεκτήματα γιὰ τὴν ἑλληνικὴ διανόηση. Ἡ γενικὴ περιφρόνηση ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος καὶ ἡ μικρὴ χώρα μας ἀπὸ τὸ ἄλλο. Ὑπάρχουν ὅμως περιπτώσεις πού ἀπαιτοῦνται καὶ θυσίες γιὰ τὴ πραγματοποιήσῃ ἐνός σκοποῦ. Στὴ

προκειμένη περίπτωση, πού ὁ σκοπὸς μάλιστα εἶναι ἱερός, οἱ μὲν διανοοῦμενοι προσφέρουν θυσία τὸν ἑαυτό τους στὴ σκληρὴ τους ἐργασία πού ἀντιστέκεται ἐπίμονα στὴ φτώχεια τους. Θὰ ἔπρεπε ὅμως, καὶ τὸ κοινό, κάνοντας τὴν ἀνάλογη θυσία νὰ τοὺς ὑποστηρίξῃ μὲ ὅλη του τὴ δύναμη. Δὲν φτάνει μόνο τὸ μειονέκτημα ὅτι ὁ τόπος μας εἶναι μικρός, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει οὔτε ἡ ἀναλογία ἐκείνη τοῦ ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ, πού θὰ ἔπρεπε μὲ κάθε τρόπο νὰ τοὺς ἐνισχύῃ. Δυστυχῶς ἡ μεγάλη κενοδοξία πού μᾶς διακρίνει, μᾶς κάνει νὰ προτιμοῦμε τὰ ξένα ἔργα, τὰ ὅποια πολλές φορές εἶναι πολὺ χειρότερα ἀπὸ τὰ δικά μας.

Λέμε καὶ ἐφαρμόζομε μάλιστα αὐστηρότατα τὴ παροιμία, παποῦτσι ἀπ' τὸν τόπο σου καὶ ἄς εἶναι καὶ μπαλωμένο. Εὐτυχῶς πού στὴ περίπτωση αὐτῇ, δηλαδή τῆς παντρειάς, δὲν προτιμοῦμε τίς ξένες γιὰ συζύγους, γιατί κι' ἐγὼ δὲν ξέρω τί θὰ γινότανε μὲ τίς ντόπιες γυναῖκες πού θὰ μένανε στὸ ράφι. Προτιμοῦμε, λοιπὸν καὶ μὲ τόσο φανατισμὸ τὸ ντόπιο παποῦτσι καὶ ἄς εἶναι καὶ μπαλωμένο. Ἀλλὰ τότε γιατί νὰ μὴ προτιμοῦμε καὶ τὴ ντόπια διανόηση, κι' ἄς εἶναι ὅπως καὶ νᾶναι;

Προτιμοῦμε τὸ ντόπιο παποῦτσι κι' ἄς εἶναι καὶ μπαλωμένο, γιατί ἀποβλέπομε μὲ πεποίθηση σὲ κάτι καλύτερο γιὰ μᾶς ἀπὸ τὸ ξένο. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ ἀποβλέπουμε ἐπίσης μὲ πεποίθηση στὴν ἐλληνικὴ διανόηση ὅπως καὶ νᾶναι, γιὰ κάτι καλύτερο γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνες ἀπὸ τὴ ξένη; Ἀσφαλῶς ναί, γιατί αὐτὴ ὅσο θὰ γιγαντώνεται, τόσο θὰ γιγαντώνεται καὶ ἡ πνευματικὴ μας ὄντοτης καὶ ἐπομένως τόσο θὰ γιγαντώνεται καὶ τὸ κύρος μας στοὺς ξέ-

νους, πού θά τούς κάνωμε καί μεις νά μᾶς διαβάζουν περισσότερο καί συνεπῶς νά μᾶς ἐνισχύουν, καί ἔτσι θά ἀρχίσωμε καί μεις ὕστερα νά ἀγαποῦμε περισσότερο τόν ἑαυτό μας καί νά ἐξυψωνόμεθα καί στή δική μας συνείδηση. Καί λέγω, καί στή δική μας συνείδηση, γιατί στή συνείδηση πολλῶν ξένων στεκώμαστε πολύ ψηλά, γι' αὐτό κι' ἔρχονται στόν τόπο μας καί μᾶς μελετοῦν καί μᾶς ἐξετάζουν ποικιλότροπα καί πέρνουν πολλά διδάγματα ἀπό δικά μας ἔργα, γιά τὰ ὁποῖα ἐμεῖς δέν δίδομε τήν ἀνάλογη, εἴτε καί καμμιά ἀξία.

Βρισκόμαστε μέσα σ' ἓνα μεγάλο πνευματικό λήθαργο, πού τόν κάνει ἀκόμη πιό μεγάλο ἡ κρατική ἀδιαφορία. Ὁ κρατικός μας προϋπολογισμός, εἶναι τόσο ζορισμένος, πού δέν εἶναι βέβαια σωστό νά δαπανῶνται κοντύλια γιά πολυτέλειες. Ἡ πνευματική ὁμως ἐξύψωση δέν ἔχει καμμιά σχέση μέ τή πολυτέλεια. Εἶναι ἴσα ἴσα, ἓνα εἶδος πρώτης ἀνάγκης καί σάν τέτοιο θά ἔπρεπε πάντοτε νά ἐτύχαινε τῆς ἀνάλογης κρατικῆς μέριμνας. Εἶναι πραγματικά ὀδυνηρό, νά βλέπη κανένας νά γίνωνται τόσες ἄσκοπες σπατάλες τοῦ δημοσίου χρήματος καί νά μὴ διατίθεται ἔστω καί ἓνα μικρό κοντύλι γιά τήν ἐνίσχυση τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος. Τό Κράτος θά μπορούσε θαυμάσια νά ἐψήφιζε ὠρισμένα κοντύλια, ἔστω καί μικρά, μέ τὰ ὁποῖα νά βραβεύη τὰ καλύτερα ἑλληνικά ἔργα καί νά ἐνισχύη ἐκείνους πού θά εἶναι σέ θέση νά μεταφράζουν, ὅπως πρέπει, σέ ξένες γλώσσες ἑλληνικά ἔργα. Στίς μεταφράσεις αὐτές μάλιστα, θά ἔπρεπε τό Κράτος νά ἔστρεφε ἰδιαίτερα τή προσοχή του, γιατί μέ τόν τρόπο αὐτό θά συντελοῦσε ὥστε τό ἑλληνικό ἔργο

νά ξεπερνούσε τὰ ὅρια τῆς χώρας μας καὶ νά εὗ-
ρισκε μπροστά του ἕνα καινούργιο ἀπέραντο ἔδα-
φος, μέσα στοῦ ὁποῖο ἀσφαλῶς θά κατώρθωνε σιγά
-σιγά νά ἀγαπηθῆ καὶ νά δημιουργῆ τιμὴ καὶ δόξα
στο ἑλληνικὸ σύνολο καὶ νά φέρῃ τὴν ἠθικὴ καὶ
τὴν ὑλικὴ ἐνίσχυση στὸν Ἕλληνα συγγραφέα.

Στὴν Ἀθήνα κάθε τόσο γίνονται διαλέξεις
ἀπὸ διαφόρους ξένους διανοουμένους, ποὺ ταξιδεύ-
ουν σ' ὄλο σχεδὸν τὸν κόσμο, γιὰ νά πλουτίζουν
τὶς γνώσεις των. Ὁ κόσμος τρέχει πατεῖς με πα-
τῶ σε, γιὰ νά τοὺς ἀκούῃ. Καί τοῦτο, γιατί τα ἔργα
των ἔχουν διαβαστεῖ στὸν τόπο μας καὶ ἔχουν
ἀγαπηθεῖ. Τα ξένα βέβαια δὲν διαβάζονται στὸν
τόπο μας μόνο ἀπὸ μεταφράσεις. Πολλα διαβά-
ζονται καὶ ἀπὸ τὰ πρωτότυπα, γιατί πολλοὶ ἀπὸ
μᾶς ξέρουν τὴ γλῶσσα τους. Δυστυχῶς ἐμεῖς δὲν
ἔχομε το μεγάλο αὐτὸ πλεονέκτημα. Ἡ ἑλληνικὴ
γλῶσσα, ὄχι μόνο δὲν ἔχει διαδοθεῖ σ' ἄλλα
Κράτη, ἄλλα καλὰ καλὰ δὲν εἶναι γνωστὴ στὸν τό-
πο μας. Ἀκριβῶς ὅμως γι' αὐτὸ τὸν λόγο, ἐπιβαλ-
λεται σὲ μᾶς ἀκόμη περισσότερο ἡ ἀνάγκη τῆς κα-
λῆς μεταφράσεως τῶν ἔργων μας σὲ ξένες γλῶσσες
κι' αὐτὸ βέβαια δὲν μπορεῖ νά γίνῃ χωρὶς τὴ κρα-
τικὴ βοήθεια.

Ὅστοςο, γιὰ νά ἀγαπηθοῦμε ἀπὸ τοὺς ξένους
πρέπει πρῶτα νά ἀγαπήσωμε τὸν ἑαυτὸ μας. Ἐνι-
σχύνοντες τὴν ἑλληνικὴ διανόηση ὅσο μπορούμε πε-
ρισσότερο, ὁπουδήποτε καὶ ὅπουσδήποτε καὶ ἂν
ἐκδηλώνεται, συμβάλομε στοῦ ἔθνικὸ ὄφελος, ποὺ
ἀντανაკλᾷ καὶ στοῦ ἀτομικό. Ἄν θέλωμε νά ἐξυ-
ψοῦμεθα στὰ μάτια τοῦ ξένου κόσμου, καὶ νά πάψῃ
νά ἀκούεται στοῦ ἐξωτερικό περιφρονητικὰ ἡ λέξη,

«ρωμής», πρέπει ἡμεῖς νὰ πάψωμε νὰ περιφρονοῦμέ τὸν ἑαυτὸ μας. Εἶναι καιρὸς πιά νὰ πάψωμε νὰ πέφτωμε θύματα τῆς κενοδοξίας μας καὶ νὰ ἀποδείξωμε σ' ὄλο τὸν κόσμον, ὅτι εἴμαστε ἀντάξιοι ἀπόγονοι ἐκείνων ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐξεπήγασε καὶ σκορπίστηκε στὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης ὁ πρῶτος πολιτισμὸς.

Γιὰ νὰ εὐημεροῦν τὰ ἄτομα, πρέπει κατὰ κανόνα νὰ εὐημερῇ καὶ τὸ Κράτος. Κρατικὴ δὲ εὐημερία ἀσφαλῶς δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξη, χωρὶς τὴν εὐημερία τῆς διανοήσεως. Ὅσο ἐξυψούμεθα διανοητικὰ, τόσο προσεγγίζομε στὴ πνευματικὴ ἀπολύτρωση, ποῦ εἶναι ἡ ἀτομικὴ καὶ συνεπῶς καὶ ἡ συνολικὴ σωτηρία,

ΠΑΝΣΕΛΗΝΟΣ

Σεληνόλουστη βραδειά. Τὸ πᾶν μεταβάλλεται σὲ μιὰ ἐκστατικὴ μυστικοπάθεια. Ὅλα ἀτενίζουν μὲ θαυμασμὸ τὴ μεγαλειώδη φύση. Κάθε ἔμψυχο ἀντικείμενο προσπαθεῖ νὰ σωπαίνη ἀπὸ σεβασμὸ μπροστὰ στὴ θεία αὐτὴ ἱερουργία. Τὸ κάθε τι, μαγεμμένο ἀπὸ τὴ φαντασμαγορικὴ αὐτὴ ἔκλαμψη, ἀφίνει τὴ ψυχὴ του νὰ πλημμυρίζη ἀπὸ μιὰ ἀγγελικὴ γαλήνη. Οἱ ἄνθρωποι μιλάνε, μὰ ἡ φωνὴ τους εἶναι συγκρατημένη, ἀπὸ φόβον μὴ διακόψουν τὴ

γοητευτική αυτή ἄρμονία καὶ τὰ λόγια τους εἶναι ἀλοιώτικα σὰ νὰ τὰ λένε πρώτη φορά, σὰν νὰ τὰ ἔμπνέη μιὰ παραδείσια μεγαλειότης. Ἡ νύχτα βρίσκεται στὴ μεγαλοπρεπέστερη ἐκδήλωσή της.

Ὅλα, μὰ ὅλα, χωρὶς ἐξαίρεση καμμιὰ, τὰ ἔμψυχα, ἀκόμη καὶ τὰ ἄψυχα ἔμπνέουν ἀγάπη ἄδολη, μιὰ ἀγάπη φανταστική, μιὰ ἀγάπη ὄνειρεμένη. Ὅλα ἔμπνέουν ποίηση καὶ ὅλοι γίνονται ποιητές. Ἡ πεζότης φεύγει, ἡ πραγματικότης ἐξαφανίζεται. Καὶ ἡ πιὸ ἄγρια ἐκδήλωση τῆς ζωῆς ἐξημερώνεται ἀπὸ τὴ γαλήνια διάχυση τοῦ φεγγαριοῦ ἐπάνω στὴ γῆ. Τὸ φῶς του λαμποκοπᾷ μέσα στὴ ψυχὴ μας, διαλύει κάθε ἴχνος σκοταδιοῦ της καὶ μᾶς δείχνει ἓνα οὐράνιο δρόμο, ποὺ προσπαθεῖ ἀλλὰ δὲν μπορεῖ νὰ τὸν περνᾷ ἡ ἀνθρωπότης, γιατί εἶναι γιομάτος τρίβλους καὶ παγίδες.

Φεγγαράδα. Νύχτα πλάνα, νύχτα γοητεύτρα, νύχτα παραμυθένια, φτειαγμένη γιὰ νὰ κάνης τὴν ἀνθρωπότητα νὰ ζῆ μιὰ ψεύτικη ζωὴ, ποὺ συναντᾷ κανέναν μόνο στὰ παραμύθια καὶ ποὺ εἶναι ἀσύγκριτα ἀνώτερη ἀπὸ τὴ πραγματική. Νύχτα φτιαγμένη σκόπιμα γιὰ νὰ γιομίζης τὴ ψυχὴ μας ἐνίσχυση, ποὺ θὰ συντελῆ στὴν ἀντοχὴ μας γιὰ τὴ πάλη τῆς καθημερινῆς πεζότητος. Νύχτα παραμυθένια ποὺ μᾶς κάνεις νὰ ἀναπολοῦμε νοσταλγικὰ τὰ εὐτυχισμένα παιδικὰ μας χρόνια, ποὺ περνᾶνε μόνο μὲ παραμύθια. Naί, τὰ ἀναπολοῦμε μὲ νοσταλγία, ὅλοι χωρὶς ἐξαίρεση καμμιὰ, γιατί νοιώθουμε τὴν ἀνάγκη νὰ γινώμαστε παιδιά, σὲ οἰαδήποτε περίοδο τῆς ζωῆς μας, καὶ δὲν παραλείπομε μάλιστα νὰ τὸ ἐκδηλώνουμε ὅταν βρίσκομε τὴν κατάλληλη εὐκαιρία.

Νοσταλγοῦμε τὴ παραμυθένια ζωὴ τῶν παιδικῶν μας χρόνων, γιατί ὅλη ἡ ζωὴ δὲν εἶναι παρὰ ἓνα παραμῦθι, ποὺ παύει νὰ μᾶς κάνη εὐτυχισμένους μόλις περάσουνε τὰ παιδικὰ μας χρόνια γιατί ὕστερα ἀπὸ αὐτὰ τὴ δεχόμεθα σὰν παραμῦθι ποὺ δὲν τὸ πιστεύομε, ἐνῶ τὰ ὠμορφα παραμῦθια τῆς μικρῆς μας ἡλικίας τὰ πιστεύομε σὰν πραγματικότητα.

Φεγγαράδα. Τὸ φῶς σου μᾶς μεταφέρει σ' ἓνα κόσμο ἐκστατικὸ ποὺ μᾶς ἐξαγνίζει, μᾶς μεταρσιώνει, προσδίδει στὰ γύρω μας μιὰ παραδεισένια ἀνταύγεια, μιὰ παραμυθένια μορφὴ, γιομάτη θεῖο κάλλος, γαλήνια ἐκλαμπρότητα, φάντασμαγορικὴ μεγαλοπρέπεια, μπροστὰ στὴν ὁποία κλείνομε τὸ γόνατο σὰν εὐλαβικοὶ προσκυνητές.

Η ΑΜΥΓΔΑΛΙΑ

Ἡ ἀμυγδαλιὰ φόρεσε πάλι τὰ γιορτινά της. Τὸ ἀκάνθινο σῶμα της γιόμισε πάλι ἀπὸ τὰ μικρὰ, κτυπητὰ ἀνθάκια της, ποὺ μόλις νοιώσανε νὰ πλησιάζῃ ἢ ἀνοιξῃ ξεπεταχτήκανε μὲ λαχτάρα, γιὰ νὰ χαροῦνε τὴ ζωὴ της, γιὰ τὴν ὁποία καὶ μόνο κάθε χρόνο ζοῦνε. Τὸ μεθυστικὸ τους ἄρωμα εἶναι ἡ καλύτερη ἐκδήλωση τῆς μεγάλης χαρᾶς ποὺ ἀντανაკλᾷ στὰ πρόσωπα ὄλων ἐκείνων ποὺ τὸ ἀνα-

πνέουν, εἴτε βλέπουν στήν ἀμυγδαλιά τὸν προάγ-
γело τῆς ὠραιότερης ἐποχῆς τοῦ χρόνου.

Ἡ ἀμυγδαλιά εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἐλπιδοφό-
ρα σύμβολα, τὰ πιὸ χαρμόσυνα προαγγέλματα, τὶς
πιὸ δυνατὲς ἠθικὲς ἐνισχύσεις, ἓνα σωτήριο σημεῖο
τοῦ ναυαγοῦ.

Στὸ ἀντίκρουσμά της ἡ κάθε ψυχὴ εὐφραίνε-
ται, γιατί ἡ ἀνοιξὴ ποὺ προαγγέλλει εἶναι ἓνα εἶδος
ψυχικῆς ἱκανοποιήσεως γιὰ τὶς ἄλλες ἐποχὲς τοῦ
χρόνου, ποὺ ἀντιστοιχοῦν στοὺς τεράστιους κόπους
ποὺ καταβάλλει ὁ ἄνθρωπος σὲ ὅλη του τὴ ζωὴ,
μὲ σκοπὸ νὰ φτάσῃ μιὰ μέρα καὶ νὰ ζήσῃ μιὰ κα-
λύτερη ἐποχὴ. Στὴν ἀμυγδαλιά βλέπει κανένας τὸ
τέρμα τῶν ψυχικῶν του ἀγώνων καὶ τὴν ἀρχὴ
τῆς ἐποχῆς ποὺ ἐπόθησε. Καὶ κάθε χρόνο, κάθε
τέτοια ἐποχὴ, ὁ κόσμος ξεχνᾷ τὴ παγωνιά τοῦ χει-
μῶνα, τὸ ξεροψήσιμο τοῦ καλοκαιριοῦ, τὴ μελαγχο-
λία τοῦ φθινοπώρου καὶ ἀρχίζει νὰ νοιώθῃ μιὰ
ἠδονιστικὴ θαλπωρὴ, νὰ ἀναπνέῃ ἓνα ἄρωμα ποὺ
τὸν ἀλαφροζαλίζει καὶ τὸν μεταφέρει σὲ τόπους
γαλήνιους καὶ αἰσιόδοξους, καὶ νοιώθει μιὰ ἠθικὴ
ἱκανοποίησιν ποὺ ἔφτασε πάλι στὴν ἐποχὴ αὐτὴ
τῆς γενικῆς συμμετοχῆς στὴν ἀνοξιάτικη γιορτῇ.

Νά, ποιά ζωὴ θὰ ἐπρεπε νὰ ζηλεύῃ κανένας,
τὴ ζωὴ τῆς ἀμυγδαλιάς, ποὺ εἶναι προορισμένη νὰ
ὑπάρχῃ μόνο στὴ γενικὴ χαρὰ, στὸ γενικὸ ὀργιαστι-
στικὸ πανηγῦρι τῆς φύσεως ποὺ γίνεται τὴν ἀνοι-
ξιν, καὶ ποὺ ὕστερα σβύνει μονομιᾶς, γιατί φοβᾶται
νὰ μὴ λιγοστῆσουν τὴν εὐτυχία της ἢ ἄλλες ἐπο-
χές. Σβύνει ἐπάνω στὸ μεγαλεῖτερο ὕψος τῆς εὐ-
τυχίας της, γιὰ νὰ προλάβῃ νὰ ἀποφύγῃ τὴ δυστυ-
χία ἐκεῖνη ποὺ νοιώθει κανένας, ὅταν βλέπῃ νὰ

τοῦ φεύγει ἢ εὐτυχία. Φεύγει μονομιᾶς γιὰ νὰ πάρη μαζύ της ὅλο τὸ μεγαλεῖο τῆς εὐδαιμονῆς ἐποχῆς πὺν ἐξῆσε, σὰν νὰ φοβᾶται νὰ τὴν ἀφίση καὶ ἓνα μόνο λεπτὸ σὲ καμμιά ἄλλη ἐποχῆ, καὶ νὰ τὴ κλείση μὲ προφύλαξη μέσα στὸν ἑαυτὸ της, γιὰ νὰ τὴν ἀπολαμβάνη καὶ ὅλο τὸ ἄλλο χρονικὸ διάστημα, μέχρι τὸν πρῶτο πάλι ἐρχομὸ τῆς ἀνοίξεως.

Νὰ, γιὰτι καμμιά φορὰ ζηλεύει κανένας πράγματα μηδαμινὰ, πὺν δὲν τὰ θεωρεῖ ἄξια οὔτε νὰ μιλήση γι' αὐτά, ἐνῶ καὶ αὐτὰ ζοῦν γιὰτι ἔχουν καὶ αὐτὰ τὴ ψυχὴ τους καὶ βασιλεύουν ἀνώτερα μάλιστα ἀπὸ τὸν κάθε βασιληᾶ, ἀπὸ τὸν κάθε ἄνθρωπο τὸν πιὸ τρανὸ καὶ τὸν πιὸ πλούσιο. Καμμιά ἀνθρώπινη ζωὴ δὲν μπόρεσε ποτὲ νὰ ἔχη τὸ θεῖο αὐτὸ προνόμιο τῆς φύσεως, νὰ ὑπάρχη μόνο σὲ μιὰ ἐποχῆ διαρκοῦς εὐδαιμονίας.

Ὁ δρόμος κάθε ἀνθρώπινης ζωῆς ὅσο εὐτυχισμένος καὶ νᾶναι, ἔχει πάντα γιομίζει ἀπὸ ἀγκάθια, ὅπως εἶναι γιομάτο καὶ τὸ σῶμα τῆς ἀμυδαλιάς, πὺν γι' αὐτὸ μᾶς κυττάει σαρκαστικὰ σὰν νὰ μᾶς λέη ὅτι ἐγὼ τὰ ἀγκάθια δὲν τὰ ἔχω γιὰ νὰ φέρνω πρόσκομμα στὴν εὐτυχία μου, ἀλλὰ ἴσα ἴσα γιὰ νὰ τὴ κλείνω ἐκεῖ μέσα καὶ νὰ τὴ προφυλάττω ἀπὸ τίς ἄλλες ἐποχὲς τῆς ζωῆς μου, πὺν εἶναι ἱκανὲς νὰ μοῦ τὴ ταράξουν.

ΠΝΕΥΜΑ ΕΠΟΧΗΣ

“Όσο δὲν ὑπάρχουν δουλειές, τόσο ὁ κοσμάκης τῶχει ρίξει στὸ τζόγο. Κουμ-κάν, πόκερ, πόκα, ρουλέτα κλπ. Ἄφου καὶ ἡ τριανταμία ἀκόμη δίδει καὶ πέρνει.

Κάποιος φίλος μου, μοῦλεγε προχτές, ὅτι ἔχασε σ’ ἓνα βράδυ ἕξη χιλιάδες δραχμές στὴν τριάνταμία.

— Στὴν τριανταμία; τὸν ρώτησα μὲ ἀπορία.

Μάλιστα στὴ τριάνταμία, γιὰτὶ παρακαλῶ; Αὐτὸ τὸ πανάρχαιο παιχνίδι, ποὺ τὸ παίζαμε μιὰ φορὰ κι’ ἓνα καιρὸ, ὅταν εἴμαστε μικροί, μὲ πενταροδεκάρες, σήμερα τὸ παίζομε μὲ κατοστάρικα. Καὶ νὰ σοῦ πῶ, ἀδελφέ μου, καὶ κάτι ἄλλο; Πῆρα τὴν ἀπόφαση νὰ κάνω καὶ κάποια ἄλλη δουλειά. Θὰ γίνω λεσχάρχης.

— Τὶ λὲς, μωρέ, τοῦ λέω, σοῦστριψε ἡ βίδα; Δὲν σὲ φτάνει ἡ ὥραία ἐπιστήμη σου, ἀλλὰ θὰ ἀνοίξης καὶ χαρτοπαίγνιο;

— Τὶ νὰ κάνω φίλε μου, ἡ πραγματικότης μὲ ἐδίδαξε ὅτι πρέπει νὰ συμμορφώνωμαι μὲ τὶς περιστάσεις. Δὲν μοῦ λὲς σὲ παρακαλῶ, τὶ καταλαβαίνω πὼς ἔχω δίπλωμα μὲ ἄριστα; Σπούδασα στὴν Εὐρώπη ἕξη ὀλόκληρα χρόνια, ὁ πατέρας μου χρεώθηκε γιὰ νὰ μὲ σπουδάση, κατέβαλα με-

γάλους κόπους και ἐτρόαβηξα μύριες στερήσεις μέχρι νὰ πάρω τὸ δίπλωμά μου. Καὶ σήμερα εἶναι τρία ὀλόκληρα χρόνια και δὲν μπορῶ νὰ βγάλω ἀκόμη τὸ ψωμί μου. Καταλαβαίνεις τι θὰ πῆ αὐτό; Στὸ Δημόσιο δὲν μπορῶ νὰ διορισθῶ, γιατί δὲν ὑπάρχουν λέει κενὲς θέσεις, ἐνῶ ὑπάρχουν γιὰ κάθε λογῆς ἀπατεῶνες. Ἀπὸ τῆ δική μου ἐπιστήμη δὲν μπορῶ νὰ ζήσω, γιατί μὲ τῆ κρίσι ἢ δουλειῆς λιγότεψαν, σὲ σημεῖο ποὺ νὰ μὴν ὑπάρχουν παρὰ μόνο γιὰ τοὺς παληοὺς, ποὺ ἔχουν κάνει τὴν καρριέρα τους και ἐπομένως ἔχουν ἐπιβληθεῖ. Δὲν σοῦ λέω, βέβαια, πῶς θὰ ἀφίσω τῆ ἐπιστήμη μου.

Κάθε ἄλλο. Ἄλλὰ ἀπὸ τὴν ἐπιστήμη μου δὲν μπόρεσα μέχρι σήμερα νὰ κερδίσω παρὰ πάνω ἀπὸ τὸν καφέ μου και τὰ τσιγάρα μου. Δὲν βλέπεις πόσα κερδίζουν ἢ χαρτοπαικτικῆς λέσχης κάθε βράδυ; θὰ ἀνοίξω και ἐγὼ παρόμοιο μαγαζι, γιατί ἂν δὲν τὸ κάνω αὐτὸ και γρήγορα μάλιστα, οἱ πιστωτές μου θὰ μοῦ πλειστηριάσουν ὅπου νᾶναι και τὰ ἐπιπλα ἀκόμη τοῦ σπιτιοῦ μου.

— Καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια; τὸν ρώτησα. Δὲν μοῦ λὲς, σὲ παρακαλῶ, τι θὰ πῆ ἡ κοινωνία, ὅταν σὲ δῆ ἐπιστήμονα ἄνθρωπο νὰ ἔχῃς σύγχρονα και χαρτοπαίγνιο;

Ἐγέλασε σαρκαστικὰ και μοῦ ἀπήντησε.

— Τῆ λέξη αὐτὴ τὴν εἶπες σέ μένα και νὰ μείνη μεταξύ μας. Σὰ συμβουλευῶ ἀδελφικά, νὰ μὴ τὴν πῆς πουθενὰ ἄλλοῦ, γιατί ὄχι μόνο θὰ γελάσουν εἰς βάρος σου, ἀλλὰ θὰ σοῦ κλείσουν και τὶς πόρτες τῶν σπιτιῶν τους οἱ ἄνθρωποι. Βρὲ δὲν κατάλαβες ἀκόμη, ὅτι ἀξιοπρέπεια σήμερα σημαίνει ἡλιθιότης, ἀνικανότης, σαχλαμάρα, ἀηδία και περι-

φρόνηση; Καὶ δὲν κατάλαβες ἀκόμη ὅτι ἂν θέλης νὰ ζῆς ἀξιοπρεπὰ πρέπει νὰ κατέβης στὴν ἀφάνεια, ποὺ βρίσκονται σήμερα ὅλοι ὅσοι δὲν μπόρεσαν νὰ ἀποχωρισθοῦν ἀπὸ τὴν ἀξιοπρέπεια, μὲ τὴν ὁποία ἦτανε συνειθισμένοι νὰ ζοῦν;

Τὸν ἐχαιρέτησα βιαστικὰ καὶ ἔφυγα, γιατί δὲν μποροῦσα νὰ τὸν καταλάβω.

ΣΚΟΠΕΥΤΡΙΕΣ

Τρέμετε ἄνδρες. Τρέμετε ἄπιστοι σύζυγοι καὶ ἄσπλαχνοι ἐρωτευμένοι. Ἡ γυναῖκα ἔγινε δεινὴ σκοπεύτρια, ὅπως τὸ ἀπδεικνύουν τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀγώνων τῆς σκοπευτικῆς ποὺ γίνονται μεταξὺ κυριῶν καὶ δεσποινίδων.

Ἡ ἐλληνίδα τώρα τελευταία ἔχει πέσει μὲ τὰ μούτρα καὶ στὰ ἀνδρικὰ σπῶρ. Δὲν ἀφίνει κανένα σπῶρ στὸ ὅποιο νὰ μὴ δείξῃ τὴ δύναμή της. Ἐγινε ἤδη σπουδαία κολυμβήτρια, σωφερίνα, δρομεύς, ἀμαζόνα, δισκοβόλος, σφαιροβόλος, σκοπεύτρια κλπ. Πολὺ περίεργο εἶναι πῶς δὲν ἔγινε ἀκόμη ἀεροπορίνα. Ἀσφαλῶς ὅμως θὰ γίνῃ καὶ τέτοια, γιατί δὲν θὰ τὴν ἀφίνουν ἀνεπηρέαστη ἢ ἐπιτυχίες τῶν ἄλλων Κρατῶν. Ἐγὼ μάλιστα προβλέπω ὅτι πολὺ γρήγορα θὰ τὴ δοῦμε καὶ μποξερίνα καὶ

παλαιστίνα. Καί γιατί ὄχι; Τὸ ὅτι θὰ τῆς ἀνοίγουνε τὴ μύτη της μὲ καμιὰ δυὸ γροθιές, εἶτε θὰ τῆς σπᾶνε τὰ δόντια καὶ θὰ βγάξῃ αἷμα ἀπὸ τὸ στόμα δὲν χάλασε ὁ κόσμος. "Ἄλλως τε γιὰ νὰ ἐξασκῆται στὴ σκοποβολή, μᾶς ὁμολογεῖ ὅτι δὲν τὰ συχένεται τὰ αἵματα.

"Ὅσο ἐπικίνδυνη ὅμως καὶ ἂν ἀρχίξῃ νὰ φαίνεται ἡ γυναῖκα μὲ τὴν ἐπίδοσή της στὴ σκοποβολή, τὰ λεπτὰ αἰσθήματα μὲ τὰ ὁποῖα εἶναι προικισμένη ἀπὸ τὴ φύση, δὲν θὰ τῆς ἐπιτρέπουν ποτὲ νὰ βαρᾶῃ μεσ' στὰ ὅλα. Ἀκριβῶς, ἄλλως τε, γι' αὐτὸ τὸν λόγο γυμνάζεται στὴ σκοποβολή, γιὰ νὰ κανονίξῃ ποῦ θὰ ρίχνῃ καὶ νὰ τιμωρῇ τὸν ἄνδρα μὲ μερικὰ μόνο τραυματάκια στὰ διάφορα μέρη τοῦ σώματος τὰ ὁποῖα θὰ νομίξῃ ὅτι τῆς φταίξανε. Παραδείγματος χάριν, πιάνει τὸν ἄνδρα της ἐπ' αὐτοφῶρῳ νὰ φιλῇ κάποια ἄλλη. Θὰ ἀνοίγῃ ἀμέσως τὸ τσαντάκι της, θὰ βγάξῃ τὸ πιστολάκι της καὶ κροῦπ θὰ τοῦ πέρνῃ ξέφαρτσα τὰ χεῖλη. Πιάνει τὸν ἄνδρα της νὰ γράφῃ στὴν ἐρωμένη του, θὰ τοῦ τραβᾶῃ μιὰ στὰ δάκτυλα νὰ τοῦ τὰ κόβῃ. Βλέπει ὅτι ὁ ἄνδρας της ἔχει καὶ ἄλλη σύζυγο ἀπὸ τὸ ἀριστερὸ χέρι; θὰ τὸν πυροβολοῖ ἐκεῖ ποῦ πρέπει γιὰ νὰ τοῦ τὸ κἀνῃ ἄχρηστο.

Προβλέπει ὅτι ὁ ἐρωμένος της κυττάει νὰ στρίψῃ, θὰ τοῦ ἀνάβῃ μιὰ στὰ πόδια, ποῦ νὰ μὴ μπορεῖ. Τὴ γεμίζει μὲ ψευτιές ὁ ἐρωμένος της; θὰ τοῦ κόβῃ τὴ γλῶσσα. Ἐξακριβώνει ὅτι ὁ καλός της ἔχει καὶ ἄλλες; θὰ τοῦ κἀνῃ μὲ τὸ πιστολάκι της κανένα σημαδάκι στὰ μούτρα, ποῦ νὰ μὴν ἀρέσῃ στίς ἄλλες. Νοιώθει ὅτι ὁ ἐρωμένος της ἀρχίζει νὰ μὴ προσέχῃ τὰ

λόγια της, ἀντὶ νὰ τοῦ τραβάει τὸ αὐτάκι μὲ τὸ χεράκι, θὰ τοῦ κόβει κανένα κομματάκι αὐτάκι μὲ καμμιά σφαιρίτσα. Κι' ἔτσι στὸ μέλλον θὰ ἔχωμε πολλὰ σημάδια, μὲ τὰ ὁποῖα κάθε τόσο θὰ μᾶς φιλοδωρῇ ἡ γυναῖκα, γι' ἀνάμνηση τῶν ὠραίων στιγμῶν ποὺ περάσαμε μαζύ.

ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΗ ΛΙΑΚΑΔΑ

Λιακάδα, χαρὰ θεοῦ, ἀγαλλίαση τῶν ἀνθρώπων, εὐφροσύνη τῆς γῆς. Ὁ γαλάζιος οὐρανὸς χωρὶς κανένα συννεφάκι. Ἡ ἀτμόσφαιρα τόσο καθαρὴ ποὺ ἐπιτρέπει στὸ βλέμμα σου νὰ φτάνη μέχρι καὶ στὸν πιὸ ἀπομεμακρυσμένο ὀρίζοντα. Ἡ θάλασσα εἶναι τόσο ἤρεμη ποὺ σοῦκάνει τὴν ἐντύπωση μιᾶς ἀπέραντης λίμνης, εἴτε ἐνὸς γυαλιστεροῦ τερραῖν καταλλήλου γιὰ πατινάζ. Ἡ χειμωνιάτικη λιακάδα εἶναι μιὰ ἐκδήλωση θείας χαρᾶς, ποὺ ἀπλώνεται σ' ὅλον τὸν κόσμον, γιὰ νὰ θερμαίνει καὶ ἐκκίνους ἀκόμη ποὺ δὲν βρίσκουνε ἄλλη θαλπωρὴ, γιὰ νὰ ἐνισχύη τὴ φύση στὴ δημιουργία της, γιὰ νὰ μεταδίδῃ τὴν ἡρεμία ἐκεῖ ποὺ ὑπάρχει ἡ ἀγριότης, τὴ σωτηρία σ' ἐκείνους ποὺ πρόκειται νὰ ναυαγήσουνε, τὸ θάρρος στὶς δυστυχησμένες ψυχὲς καὶ τὴν ἀνάπαυση στὶς κουρασμένες ὑπάρξεις.

Καὶ οἱ ἄνθρωποι ποὺ κλείνονται μέσα στὸ καθοῦκι τους ἀπὸ τὴ παγωνιά, ἀπὸ τὴ βροχὴ καὶ τὴ λάσπη, βγαίνουν σὰν τὰ σαλιγκάρια καὶ ξαπλώνονται μακάρια καὶ μὲ κάμποσο ἡδονισμό γιὰ νὰ ἀπολαύσουν ὅσο μποροῦν περισσότερο τὴ θεία αὐτὴ εὐεργεσία. Ἡ ἀνθρωπότης ἀγγάλλεται. Ἀκόμη καὶ οἱ τυφλοὶ, ποὺ δὲν μποροῦν νὰ ἀπολαύσουν τὴ μαγεία αὐτὴ μετὰ ἴδια τους τὰ μάτια, τὴ νοιώθουν νὰ ἐπιδρᾷ στὸν ἐσωτερικὸ τους κόσμον καὶ προσπαθοῦν νὰ παρηγοροῦνται μὲ τὴν ἐλπίδα, πὼς μπορεῖ καμμιά ἀκτίνα, ἀπὸ τὴς ἀπειρες τοῦ ἡλίου, νὰ φωτίσῃ καμμιά φορὰ τὸ σκοτάδι μέσα στὸ ὅποιο εἶναι ἰσόβια καταδικασμένοι.

Ἡ γῆ εὐφραίνεται. Χαίρει ἡ φύση ὅλη. Τὸ πᾶν φέρνει πανηγυρικὴ μορφή. Σημαίνει γενικὸς συναγεροδὸς σ' ὅλα τὰ ἔμψυχα καὶ ἄψυχα ὄντα. Τὰ πουλιὰ γεμίζουν τὴν ἀτμόσφαιρα μὲ τὰ χαρούμενα κελαδήματά τους. Τὰ ψάρια βγαίνουν ὅσο μποροῦνε πιὸ ψηλὰ στὴν ἐπιφάνεια, ἔξω ἀπὸ τὴν ὁποία ξεπετιοῦνται πολλὲς φορές, ἐκδηλώνοντα κ' αὐτὰ τὴ χαρὰ τους μὲ τὸν τρόπο αὐτό, στὸ γενικὸ πανηγῦρι. Τὰ μωρουδέλια παύουν τὴ κλαοῦρα τους καὶ στὰ ἀγγελικὰ ματάκια τους ζωγραφίζεται ὁ πόθος νὰ ἀπολαύσουν μὲ τὰ παιγνίδια τους τὴ γιορτινὴ αὐτὴ ἡμέρα. Τὰ γεροντάκια παραδίδουν μὲ κάποια ἐλπίδα, τὰ σκουριασμένα ἀπὸ τὰ χρόνια κορμιά τους, στὴ θεραπευτικὴ δύναμι τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, γιατί μόνο σ' αὐτὲς πιστεύουν τώρα πειά, πὼς μποροῦν νὰ φέρουν κάποιο ἐμπόδιο στὴ συνεχῆ ἀύξεισι τῆς σκουριάς, ποὺ ἐνσχεραίνει τὴν ὁμαλῆ λειτουργία τῆς ἀνθρώπινης μηχανῆς, ὅταν βρίσκεται περὶ τὸ τέρμα τοῦ οἰουδήποτε

προορισμού της.

Ἡ χειμωνιάτικη λιακάδα δίδει στή πλάση τῆ μορφή ἐνὸς ἐπίγειου παράδεισου, πού τὸν ἀπολαμβάνουν ὅλοι μὲν, ἀλλὰ καθέννας ἀνάλογα μὲ τὸν τρόπο γιὰ τὸν ὁποῖο εἶναι προορισμένος.

ΧΕΙΜΩΝΑΣ

Ἐξω τούρτουρο, παγωνιά. Οἱ διαβάτες τυλιγμένοι στὰ παλτά τους, στίς γούνες τους, καὶ σ' ὅτι ἄλλο ὁ καθέννας μπορούσε νὰ φορέση, ἀνάλογα μὲ τὴ δύναμή του γιὰ νὰ μὴ κρυώνη πῆγαιναν καὶ ἤρχοντο μὲ τὸ βῆμα γοργό.

Παρ' ὅλον ὅτι ἡ ὥρα ἦτανε περασμένη, δὲν μοῦκανε καρδιά νὰ βγῶ ἔξω ἀπὸ τὴ ταβέρνα. Τὸ εὐτύχημα ἦτανε πῶς καὶ ὁ συνομιλητής μου εἶχε διάθεση γιὰ παρλάν.

— Τὶ τὰ θές, ἀγαπητέ μου φίλε, ὅλα αὐτά, μοῦ εἶπε νοιώθοντας τὴν ἀνάγκη νὰ ἀφίση τὴν καρδιά του ἐλεύθερη νὰ μιλήσῃ. Πίστεψέ με πῶς δὲν σοῦ λέω καμμιά ὑπερβολή. Ναί, καμμιά ὑπερβολή. Ἡ περίοδος τοῦ χειμῶνα εἶναι τρεῖς μῆνες, δὲν εἶναι ἔτσι;

— Ἀσφαλῶς, τοῦ ἀπήντησα, μὲ μεγάλη περιέργεια, γιὰ νὰ δῶ τί ἤθελε νὰ πῆ μ' αὐτό.

— Ἐ, λοιπόν, γιὰ μένα φίλε μου, δὲν ὑπῆρξε

καμμιά χρονική περίοδο σ' ὅλη μου τὴ ζωή, ποὺ νὰ μὴν ἔφερε μέσα στὴ ψυχὴ μου τὸν χειμῶνα καὶ μάλιστα τὸν βαρὺ χειμῶνα, τὴ παγωνιά, ποὺ ἦτανε τόσο μεγάλη, ποὺ τίποτε, μὰ τίποτε δὲν βρέθηκε ποτὲ γιὰ νὰ μπορέση νὰ τὴ ζεστάνη, ἔστω καὶ μιὰ σταλίτσα.

— Μὲ συγχωρεῖς, ἐτόλμησα νὰ τὸν διακόψω, ἀλλὰ μοῦ φαίνεται σὰν νὰ τὰ λὲς λιγάκι ὑπερβολικά.

— Κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο θὰ ἔλεγα, ἂν ἤμουνα στὴ θέση σου. Εὐχόμαι ὅμως νὰ μὴ μπορέσης ποτὲ νὰ με καταλάβης. Σ' ὀλόκληρη τὴ ζωὴ μου δὲν συνήνησα τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν ἀτυχία. "Αν δὲν αὐτοκτόνησα μέχρι σήμερα, ἦτανε αἰτία ἡ ἐλπίδα πὼς δὲν θὰ ἦτανε δυνατὸ νὰ μὲ κτυπήη πάντα ἀλύπητα ἢ τύχη. "Ἠλπίζα κι' ἐγὼ πὼς θὰ ξημέρωνε καὶ γιὰ μένα, καμμιά φορὰ, καμμιά ἄλλη ἐποχὴ. "Ἄς μὴν ἦτανε ὀλότελα ἢ ἀνοιξη, ἄς ἦτανε τοῦλάχιστο τὸ φθινόπωρο. Τίποτε, φίλε μου, μόνο ὁ χειμῶνας καὶ πάντα ὁ χειμῶνας. Ἡ περιστάσεις μοῦ ἐρχότανε τόσο ἀνάποδα, ποὺ οὔτε στὴ φαντασία μου θὰ μποροῦσα ποτὲ νὰ συλλάβω, ὅτι θὰ ἦτανε δυνατὸ νὰ συναντήσω τόσες δυσμένειες τῆς τύχης. Παρηγορούμουνα, κάθε φορὰ, μὲ τὴ παροιμία ποὺ λέει, πὼς δὲν ὑπάρχει κατήφορος χωρὶς ἀνήφορο. Πουθενὰ δὲν ἄκουσα μιὰ γνήσια γλυκειὰ κουβέντα, ποὺ νὰ μπορῆ νὰ φέρη ἔστω καὶ μιὰ μικρὴ θαλπωρὴ μέσα στὴ παγωμένη ψυχικὴ μου ἀτμόσφαιρα. Παντοῦ βρῆκα τὴν ἄρνηση, τὴν ὑποκρισία, καὶ τὴν ἀναποδιά.

Ἀγάπησα κι' ἀγαπήθηκα. Νά, ἡ μόνη στιγμή τῆς ζωῆς μου, ποὺ ἔνοιωσα, πραγματικὰ τὴ φλόγα τῆς ἀγάπης νὰ διαλύη τοὺς πάγους τῆς καρδιάς μου.

Ἡ οἰκονομική μου κατάσταση, δὲν ἦτανε τόση ὥστε νὰ μοῦ ἐπέτρεπε νὰ πραγματοποιήσω τὸ μεγάλο αὐτὸ ὄνειρό μου, κι' ἔτσι ἐκείνη παντρεύτηκε μ' ἓνα παραλῆ. Ζήτησα παραγοριὰ σ' ἓνα πλούσιο γάμο, ποῦ μοῦπεσε σὰν λαχεῖο. Ὀλόκληρη ἡ οἰκογένεια ποῦ δημιούργησα, πῆγε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ κακὴν κακῶς, σὲ σημεῖο ποῦ νὰ μὴν αἰσθάνομαι τὴ δύναμη νὰ σοῦ ἐξιστορήσω τὶς λεπτομέρειες. Καὶ τώρα ἀγαπητέ μου φίλε, ἐξακολουθῶ νὰ ζῶ ἔρημος καὶ σκοτεινός, μὲ κλεισμένο γιὰ πάντα τὸν χειμῶνα μέσα τῆ ψυχῆ μου, μὲ τὴ μόνη μου παραγοριὰ πῶς δὲν ἤμouνα τουλάχιστο ἐγὼ ὁ αἴτιος τῆς ἰσόβιας δυστυχίας μου.

ΣΥΝΑΔΕΛΦΙΚΗ ΣΥΜΠΟΝΙΑ

Ἕνας γεροντάκος ζητιᾶνος, ποῦ τὰ μάτια του εἶναι ὀλοκόκκινα καὶ μόλις κατορθώνει νὰ βλέπη ἀπὸ τὴν ἀρρώστεια, ἔσκυψε μπροστὰ σ' ἓνα τυφλὸ παιδάκι ποῦ κάθεται στὰ πεζοδρόμια μέρα νύχτα, μὲ ἓνα τεκεκεδένιο κουτί στὰ γόνατά του γιὰ νὰ τοῦ ρίχνουν τὴν ἐλεημοσύνη τους οἱ διαβάτες, καὶ μὲ καταφανῆ συμπόνια τοῦρριξε ἐκεῖ μέσα τὸν ὀβολὸ του.

Ἀλήθεια πόσα διαμάντια εἶναι πεταμμένα μέσα στὸν βοῦρκο καὶ πόσες ἀξίες εἶναι θαμμένες

στην αφάνεια και τη δυστυχία, που δύσκολα τις συναντά κανένας στην επιφάνεια και που σπάνια θα τύχη ή θα θελήσει κανένας να τις προσέξει. Και πόσο διαφορετική θα ήτανε η ζωή, αν στην επιφάνειά της ανέβαιναν μόνο εκείνοι που τους αξίζει και να έμεναν στην αφάνεια όλοι οι άλλοι! Πόσοι παραληδες δεν θα περνούν κάθε μέρα άπαθέστατοι μπροστά από το τυφλό αυτό παιδάκι και θα γυρίζουν τα μάτια από το άλλο μέρος; Ο γεροντάκος όμως αυτός ζητιάνος, έρριξε τον όβολό του μέσα στο τενεκεδένιο κουτί του μικρού τυφλού συναδέλφου του και ποιος ξέρει αν είχε κι' άλλο τη στιγμή εκείνη.

Υπάρχουν πολλά παραδείγματα που δεν τα προσέχουμε γιατί προέρχονται από την αφάνεια. Και όμως ρίχνοντας διαπεραστικό βλέμμα στα βάθη της αφάνειας αυτής, θα βρή κανένας παραδείγματα για τα όποια ή επιφάνεια θα έπρεπε να κοκκινίζει από ντροπή. Πόσες από τις δυστυχισμένες εκείνες υπάρξεις, που ή σκληρή τους μοίρα τις πέταξε μέσα στα δυσώνυμα σπίτια δεν είχε περισσότερο τίμιες, από πολλές που δεν έχουν παρά την επιφανειακή τιμότητα; Και πόσους χαρακτήρες και ιδιολογίες δεν συναντά κανένας στα κατώτερα κοινωνικά στρώματα, που είναι ασύγκριτα ανώτερες από εκείνες που βρίσκονται στα λεγόμενα άριστοκρατικά επίπεδα της κοινωνίας και μάλιστα τα μεταπολεμικά;

Το σπουδαίο αυτό παράδειγμα του γεροντάκου ζητιάνου, πρέπει να ένοσηνωθή στη φαντασία μας σαν μια ζωντανή ανεξόλειπτη όπτασία. Κάποιος φιλόσοφος είπε ότι εάν ο άνθρωπος περνούσε κάθε μέρα μια φορά από το νεκροταφείο, δεν

θά ἔκανε ποτὲ κακό.

Ἡ συναδελφικὴ συμπόνια ποὺ ἐξεδηλώθηκε τῇ φορᾷ αὐτῇ ἀπὸ ἓνα ἄνθρωπο ποὺ στερήθηκε ἓνα ξεροκόμματο ψωμιοῦ ποὺ τοῦμενε γιὰ τὸ φαγητό του, γιὰ νὰ τὸ δώσῃ σ' ἓνα ἄλλο, ποὺ τὸν νόμισε πρὸ δυστυχισμένο, πρέπει νὰ βροντοφωνήσῃ μέσα στὴ ψυχὴ μας, ὅτι ὑπάρχει κολοσσὸς ψυχικὸς πλοῦτος, ἀκόμη καὶ στ' ἀνθρώπινα ἐρείπεια, τὰ ὁποῖα πρέπει καὶ νὰ προσέχωμε καὶ νὰ μελετοῦμε, γιὰτὶ πολλὰ ἔχομε νὰ διδασκώμαστε.

Η ΠΟΡΤΟΦΟΛΑ

Δειλὰ δειλὰ καὶ σπάνια ἄρχισαν νὰ κάνουν στὶς ἐφημερίδες τὴν ἐμφάνισή τους διάφορες ἀγγελίες προσφορᾶς καὶ ζητήσεως γάμων. Προχτές π.χ. ἐφίγουράρισε ἢ ἀκόλουθη: «Νέος τριανκονπενταετῆς, μὲ ἐπίζηλον κοινωνικὴν θέσιν, ζητεῖ εἰς γάμον νεάν ἔχουσαν προῖκα κτλ. κτλ.»

Τὸ πρᾶμμα δὲν πρέπει νὰ κἀνῃ ἐντύπωση. Σήμερα, ὄχι μόνον ὁ γάμος κατάντησε ἐμπορικὴ πράξις, ἀλλὰ καὶ ὁ ἔρωσ. Μάλιστα, φίλε μου, καὶ ὁ ἔρωσ.

Ὁ ἔρωσ σήμερα δυναμώνει εἴτε ξεθυμαίνει ἀνάλογα μὲ τὴν δυναμικότητα τῆς πορτοφόλας. Ὅπου δὲν ὑπάρχει πορτοφόλα, ὁ ἔρωσ στρίβῃ πλῶρη. Εἶ-

ναι λοιπόν φυσικώτατο, νά πάρουν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος καὶ ἡ ἀγγελίαι προσφορᾶς καὶ ζητήσεως γαμπροῦ εἴτε νύφης, ἀκριβῶς ὅπως ἡ ἐμπορικὲς ἀγγελίαι σύμφωνα μὲ τὶς ὁποῖες προσφέρονται εἴτε ζητοῦνται ἀντιπρόσωποι, διάφορες ἐμπορικὲς σχέσεις κλπ. κλπ. Ἐπίδειξη ἄλλως ὅτι ὁ γάμος ἔχει καταστήσει καθαρῶς ἐμπορικὴ πράξη, εἶναι καὶ τὰ ἰδρυθέντα τελευταῖα γραφεῖα συνοικεσίων, τὰ ὁποῖα μάλιστα κάνουν χρυσὲς δουλειές. Ὑπάρχουν εὐρωπαϊκὲς ἡμερίδες, οἱ ὁποῖες διαθέτουν σελίδες ὀλόκληρες γιὰ τὴ δημοσίευσιν παρομοίων ἀγγελιών. Ἐκεῖ μέσα βλέπει κανένας ὅλα τὰ γούστα καὶ κάθε εἶδος ἐμπορικοῦ ὑπολογισμοῦ.

Τὸ γεγονός εἶναι ὅτι τὸ μέσο αὐτὸ εἶναι πάρα πολὺ κατάλληλο γιὰ τὴν ἐποχὴ. Στὰ χρόνια ποὺ φτάσαμε, ὁ καθένας δὲν ἀποφασίζει ἔτσι εὐκολὰ νά παντρευτῆ. Μιά φορὰ οἱ γαμπροὶ δὲν ἦτανε καὶ τόσο ζόρικοι. Σήμερα ὅμως θέλουν καὶ τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο καὶ πάλιν τὸ σκέπτωνται καὶ τὸ ξανασκέπτωνται καὶ διστάζουν ἀκόμη καὶ τὴ τελευταία στιγμή. Τοὺς περιλοῦει κρύος ἰδρῶς μέχρι νὰ τὸ ἀποφασίσουν. Οἱ σημερινοὶ γαμπροὶ μοιάζουν μὲ τοὺς δύσκολους ἐκείνους πελάτες, ποὺ σὲ ὅποιο-δήποτε μαγαζὶ καὶ νά μπουῖνε, θά βγάλουν ἀνάποδα τὴ πίστη τοῦ καταστηματοῦ.

Τὸ μέσο λοιπόν αὐτὸ τῶν δημοσιεύσεων τῶν διαφόρων αὐτῶν ἀγγελιών πρέπει νά ἐπεκταθῆ. Θά εἶναι πολὺ ἐξυπηρετικὸ καὶ γιὰ τὰ δύο φύλα. Θά διευκολύνῃ πολὺ τὴ κατάστασιν. Θά εἶναι ἓνα εἶδος, διαλέγετε καὶ πέρνετε. Θά ἀποτελῆ ἓνα διαρκὲς δειγματολόγιον, ἀπὸ τὸ ὁποῖο θά περνοῦν κάθε λογῆς γούστα καὶ ἀντιλήψεις καὶ ἐπομέ-

νως θά παρέχη τὴν εὐχέρεια στὸν ζόρικο ἀγοραστή νὰ βρῆ καμμιά φορά ἐκεῖνο ποὺ ζητᾶ. Γιατί, δὲν πιστεύω νὰ μὴ συνεκινεῖτο ἕνας ὑποψήφιος γαμπρός, ὁ ὁποῖος θά ἐδιάβαζε τὴν ἀκόλουθη ἀγγελία: «Πριγκήπισσα τοῦ Ἡράκ—λείου, μελαψή καὶ ἀσημομούρα, ἡλικίας τριανταεφτὰ χρονῶ, ἔχουσα προῖκα ἐτήσιο εἰσόδημα σαρανταοκτῶ ἑκατομμύρια ὀκάδες σουλτανίνα κοῖ τριαταέξη ἑκατομμύρια ἔλεμέ, ζητᾶ γαμπρὸ νεαρὸ καὶ σ—ελεμέ, ἀπὸ τὰ κατώτερα κοινωνικά στρώματα μὲν, ἀλλὰ νὰ μὴ ὑποχωρῇ πρὸ οἰουδήποτε κινδύνου, ἔστω καὶ χρηματικοῦ, ὁ ὁποῖος ἤθελε παρουσιασθῆ γιὰ τὴ περίπτωση τοῦ διαζυγίου ποὺ θά προκύψῃ ἀσφαλῶς λίγες μέρες μετὰ τὸ γάμο, λόγῳ τῆς διανοητικῆς καταστάσεως τῆς νύφης».

Ἐπίσης πολλὲς γεροντοκόρες δὲν θά ἔμεναν ἀδιάφορες σὲ μιὰ ἀγγελία, ὅπως ἡ ἐπομένη: «Νέος ἄνεργος ἀλλὰ φίλεργος, ῥωμαλέος καὶ δραστήριος ζητᾶ νύφη ἀδιαφόρως ἡλικίας καὶ ὡμορφιάς, διαθετοῦσης ὅμως σοβαρωτάτη προῖκα, γιὰ τὴ δημιουργία ἐργασίας στὴν ὁποία ἐκείνη μὲν θέλει διαθέσει τὰ κεφάλαια, ἐκεῖνος δὲ τὴ προωπικὴ ἐργασία».

Ὁ καιρὸς, βλέπεις πουλεῖ τὰ ξύλα καὶ ἡ φοροτοῦνα τὰ ἀγοράζει.

Η ΚΑΚΟΥΡΓΙΑ

Ἡ γυναίκα βρήκε τὸ ἀπολεσματικώτερο, ἀλλὰ καὶ τρομερώτερο μέσο νὰ ἐκδικῆται τὸν ἄνδρα. Τὸ βιτριόλι. Κάθε τόσο καὶ ἓνα μπουκαλάκι βιτριόλι στὰ μούτρα τοῦ ἀπιστοῦντος. Ἔτσι καὶ προχ-
τὲς στὸν Βόλο, μιὰ μυστήρια χήρα συζῶσα ἀπὸ πενταετίας με κάποιον μηχανικὸ ἐνὸς ἐργοστασίου τσιμέντων, τοῦ ἔχυσε ἓνα ὀλόκληρο μπουκαλάκι βιτριόλι τὴν ὥρα πού ξυριζότανε, ἐπειδὴ λέει τελευταία εἶχε δεῖξει διαθέσεις γιὰ νὰ τὴν ἐγκαταλείψει.

Ἡ γυναίκα ἄρχισε νὰ γίνεται πολὺ ἐπικίνδυνη. Μιὰ φορὰ, ὅσο κακὸ καὶ νὰ τῆς κάνανε, δὲν τολμοῦσε νὰ ἐκδικηθῆ καὶ με τέτοιο μάλιστα τρόπο. Τὰ ὑπέφερε ὅλα χριστιανικώτατα. Τὸ πολὺ νὰ ἐξεδικεῖτο με τρόπο πού δὲν θὰ ἔκανε ποτὲ ἓνα τόσο μεγάλο κακούργημα.

Ἐὰν τῆς ἔλεγε κανένας νὰ χύσῃ βιτριόλι σὲ κανένα γιὰ ἐκδίκηση, εἴτε νὰ τοῦ τραβήξῃ καμμιὰ κουμπουριά, θὰ λιποθυμοῦσε με τὴν ιδέα καὶ μόνο. Σήμερα ὁμως παράτησε τὴν χριστιανωσύνη. Δὲν ξέρει ἀπ' αὐτά. Καὶ νὰ ἔφταιγε καμμιὰ φορὰ ἀποκλειστικὰ ὁ ἄνδρας νὰ πῆς ὅτι ἔχει κάποιον δίκην. Ἀλλὰ συνήθως ὅσο φταίει ὁ ἄνδρας, τόσο φταίει καὶ ἡ γυναίκα. Πολλὲς δὲ φορὲς φταίει περισσότερο

ἡ γυναῖκα. Ἐσυνηθίσαμε δυστυχῶς νὰ τὰ ρίχνωμε ὅλα στὸν ἄνδρα. Αὐτὸς ὁ παληάνθρωπος, σοῦ λένε, φταίει, ἀδιάφορο ὅτι ἔχει πέσει θῦμα τῆς γυναικείας πλεκτάνης. Γι' αὐτό, ἄλλωz τε, τὸ πῆρε καὶ πάνω της ἡ γυναῖκα καὶ ἄρχισε νὰ γίνεται τίγρις, μὲ τὴ πεποίθησι ὅτι θὰ τῆς δώσουν δίκη.

Ὁ μηχανικὸς ἔδειξε λείει, διαθέσεις νὰ τὴν ἐγ καταλείψῃ. Καὶ μόνο διότι ἔδειξε διάθεσι, ἐθεώρησε καλὸ ἡ κυρία χήρα νὰ τὸν στραβώσῃ μὲ τὸ βιτριόλι καὶ νὰ τοῦ κἀνῃ καὶ ἄλλα ἐγκαύμκα γι' ἀνάμνησι σ' ὅλη του τῆ ζωῆ.

Ὁ μηχανικὸς συζοῦσε παράνομα μὲ τὴ χήρα πέντε χρόνια. Καὶ ἐπειδὴ συζοῦσε παράνομα, ἡ χήρα τὸ πῆρε γιὰ συμβόλαιο ὅτι θὰ συζῆσῃ μαζύ της σὲ ὅλη του τῆ ζωῆ. Μά, ἀφοῦ θέλεις κυρία χήρα, νὰ σὲ πάρῃ γιατί δὲν τοῦ τὸ ἀπαιτεῖς ἀπ' τὴν ἀρχὴ νὰ τὸ κἀνῃ; Ὑπάρχει κανένος λόγος νὰ μὴ σὲ πάρῃ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἀλλὰ νὰ σὲ πάρῃ στὴ μέση ἢ στὸ τέλος τῆς ζωῆς του, μιὰ φορὰ πού οὔτως ἢ ἄλλως συζῆ μαζύ σου; Γιὰ νὰ μὴ τὸ κἀνῃ λοιπόν, σημαίνει ὅτι προτιμᾷ τὸν τρόπο αὐτὸ τῆς συμβιώσεως.

Ἀφοῦ δὲ ἐσὺ δὲν ἔχεις τὴν ἴδια διάθεσι, γιατί δὲν παύεις νὰ συζῆς μαζύ του; Γιὰ νὰ ἐξακολουθῆς ἐπομένως σημαίνει ὅτι πᾶς νὰ τὸν καταφέρῃς νὰ σὲ πάρῃ μιὰ μέρα, εἴτε ἀπὸ συνήθεια, εἴτε ἀπὸ οἶκτο, καὶ ὄχι γιατί ἐστηρίχτηκες σὲ μιὰ του ἀπλῆ ὑπόχεσι, γιατί τότε θὰ ἦσουν πολλὰ ἀφελῆς. Μὲ ποῖο, λοιπόν, δικαίωμα πᾶς τῶρα καὶ καταστρέφεις τὸν ἄνθρωπο γιὰ ὅλα του τὰ χρόνια; Μὰ σοῦ εἶπε ὅτι μιὰ μέρα θὰ σὲ πάρῃ. Μὰ ἐδῶ γίνονται προσωρινῆς συμφωνίης καὶ μικρῆς μάλιστα ἀξίας καὶ ὅμως τὰ συμβαλλόμενα μέρη λαβαίνουν διάφορα ἐξα-

σφαλιστικά μέτρα. Καὶ σὺ κάνεις ἰσόβια συμφωνία καὶ μεγάλης μάλιστα ἀξίας καὶ στηρίζεσαι στὸν λόγο, καὶ μόνο στὸ λόγο; Ὁμολόγησε καλύτερα κακοῦργα, ὅτι πρόθυμα συζοῦσες μαζί του, ὄχι γιατί εἶχες πεποίθηση στὸν λόγο του ὅτι θὰ σ' ἔπερνε, ἀλλὰ γιατί ἐνόμιζες ὅτι δὲν θὰ ἀποτύγγανε τὸ σχέδιο σου τῆς συνήθειας καὶ τοῦ οἴκτου καὶ ὅτι ἐν τῷ μεταξὺ συνεδύαζες τὸ τερπνὸ μὲ τὸ ὠφέλιμο.

ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΚΟΚΚΟΡΟΜΥΑΛΙΔΟΥ

Στὰ Ταμπούρια τοῦ Πειραιῶς, μιὰ κοπέλλα εἰκοσιδύο χρονῶ, ἀποπειράθηκε νὰ αὐτοκτονήσῃ ἐπειδὴ, — ὅπως κατέθηκε στὴν ἀνάκριση — ἡ μαμά της δὲν τῆς ἔδωσε ἑξήντα δραχμῆς νὰ κάνῃ ὄντυλασιόν.

Ἡ κοπέλλα αὐτὴ τῶν Ταμπουρίων πάει νὰ ἀνοίξῃ καινούργια φάμπρικα. Θὰ πάσῃ πολὺ κόσμον στὸ λαιμὸ της. Γιατὶ τὸ κακὸ δὲν εἶναι μόνο αὐτὸ. Θὰ ἔχῃ συνέχεια σὲ ὅλες ἐκεῖνες πού ἔχουν τὰ ἴδια μυαλὰ μ' αὐτὴ, γιατί θὰ τοὺς δείξῃ ἓνα καινούργιο μέσο γιὰ νὰ πετυχαίνουν ἐκεῖνο πού γυρεύουν. Θὰ παρουσιάζεται π.χ. ἡ δεσποινὶς Κοκορομυαλίδου καὶ θὰ λέῃ στὴ μαμά της :

— Μαμά, ἂν δὲν μοῦ δώσης ἑβδομήντα δραχμῆς

νά κάνω μίξ άν πλί, θά... αύτοκτονήσω.

Ἐπίσης ἡ δεσποινίς Ἀνισσοροπούλου θά κάνη τήν ἴδια ἀπειλή στή μαμάκα της, άν δέν θά τῆς δίδῃ ὅτι χρειάζεται γιά νά κάνη περμανάντ, πεντικιούρ, νά πάρη καραμέλλες καί τά παρόμοια.

Ἐπειδή βέβαια, ἡ μαμάδες τους δέν θά μποροῦν ποτέ νά ὑποθέτουν ὅτι εἶναι δυνατὸ ἡ κόρες τους νά πραγματοποιήσουν μιὰ τέτοια ἀπειλή, θά γελοῦν εἰς βάρος τους. Σέ λίγο, ὅμως, θά κλαῖνε, γιατί θά βλέπουν ὅτι ἡ κόρες τους δέν ἀστειευότανε καθόλου. Ἐννοεῖται ὅτι, κάθε μιὰ ἀπό τίς ἀπειλοῦσες ὅσο κοκκορομυαλίδου καί άν εἶναι, θά κανονίξῃ καί τῆ δόση τοῦ δηλητηρίου κατὰ τέτοιο τρόπο, ὥστε νά μῆ τινάζῃ τά κόλα, ἀλλά ἀπλῶς νά περιορίζεται μέσα στά ὅρια τῆς ἀπόπειρας.

Τέτοιου εἴδους τρέλλες τίς κάνουν εὐκόλα ἡ γυναῖκες. Τὸ ὅτι θά ἔχουν πόνους, ἐμέτους καί τά σχετικὰ μερικῆς ὥρες αὐτὸ δέν τίς νοιάξῃ καί τόσο, ὅσο ἡ ἀπόκτηση μιᾶς ὀντυλασιὸν περμανάντ. Μπρὸς στὰ κάλλη τί εἶναι ὁ πόνος, σοῦ λένε μὲ ὅλη τους τὴν ἀφέλεια.

Ἀφοῦ φοροῦνε στενώτατο παπουτσάκι πού τοὺς ταράζει τὸ πόδι σὲ σημεῖο πού δέν μποροῦν νά περπατήσουν καί ὅμως τὸ ὑποφέρουν καρτερικώτατα, προκειμένου νά ἐπιδεικνύουν ἓνα κομψότατο ποδαράκι. Ἀπὸ τοὺς συνεχεῖς μάλιστα πόνους, μόλις καθίσουν πουθενά πού νά μῆ πολυφαινωται, βγάζουν ἀμέσως τά παπούτσια τους γιά νά ἀνασάνουν ἔστω καί λίγη ὄρα. Καί ὅμως, ἀποῦ ἐκεῖνες. Δέν ἐννοοῦν νά φορέσουν φαρδύτερο παπούτσι. Ἀλλὰ μήπως εἶναι μόνο τὸ παπούτσι; Δέν εἶναι καί τὸ κερσὰξ πὺ τὸς γάιει μεσίτσα δα

χτυλίδι καὶ τόσα ἄλλα ;

Τὶ ἔχουν λοιπόν, παραπάνω νὰ χάσουν ἐὰν θὰ ὑποφέρουν λίγη ὥρα ἀπὸ τὶς ἐνοχλήσεις ἐνὸς δηλητηρίου, προκειμένου νὰ ἀποκτήσουν μερικά τεχνητὰ κάλλη;

"Ἐπειτα αὐτὲς ἡ ἐνοχλήσεις εἶναι ἀσύγκριτα ἐλάχιστες ἀπέναντι τῶν ἐνοχλήσεων τῶν παπουτσιῶν καὶ τῶν ἄλλων. Γιατί, ἡ μὲν ἐνοχλήσεις τῶν παπουτσιῶν καὶ λοιπῶν εἶναι μόνιμες. Ἐνῶ τοῦ δηλητηρίου εἶναι ζήτημα ὀλίγων ὥρῶν καὶ θὰ τὶς ὑποστοῦν καὶ μιὰ καὶ μόνη φορὰ γιὰ πάντα, γιατί ὅταν θὰ ἀπειλοῦν τὶς μαμάδες τους καὶ ἄλλη φορὰ ὅτι θὰ αὐτοκτονήσουν, ἡ μαμάδες τους δὲν θὰ γελοῦν πιά εἰς βάρος τους, ἀλλὰ θὰ σπεύδουν νὰ τοὺς κάνουν ὅλα τὰ χατήρια τους, ἀφοῦ θὰ ἔχουν τὸ μεγάλο ἀτύχημα νὰ ἔχουν τέτοιες κόρες ποὺ δὲν ἔχουν κουνκοῦτσι μυαλό.

Η ΑΣΚΗΜΕΣ

Σε καμιά είκοσαριά χρόνια δὲν θὰ ὑπάρχει ἄσκημη γυναῖκα σὲ κανένα μέρος τοῦ κόσμου. Αὐτὸ διεπίστωσε τὸ συνέδριο τῶν εἰδικῶν γιὰ τὴν γυναῖκα καλλονή, ποὺ ἔγινε τελευταῖα στὴ Νέα Ὑόρκη. Ἡ ἐπιστήμη τῆς καλλονῆς—ἐγνωμάτευσε ἐπίσης— ἔκανε τεράστιες προόδους καὶ διορθώνει κάθε φυσικὸ ἐλάττωμα μὲ ἐγχειρήσεις, μασσάζ ἢ ἀχτίνες, ἢ ὅποιες πολὺ γρήγορα θὰ γίνουν προσιτὲς σὲ ὅλα τὰ βαλάντια, σὲ τρόπον ὥστε νὰ μὴ μένη ἄσκημη γιὰ ἄσκημη.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἐμεῖς στὴν Ἑλλάδα δὲν πρέπει νὰ ἔχουμε παράπονο σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα. Ἡ περισσότερες ἑλληνίδες εἶναι ὠμορφες. Μπορεῖ νὰ μὴν εἶναι πολλὲς ἢ ἐξαιρετικὰ ὠμορφες, ἢ περισσότερες ὅμως εἶναι νόστιμες, ἐλάχιστες δὲ εἶναι ἢ ἄσκημες. Ἡ πραγματικὰ ἄσκημες γυναῖκες στὴν Ἑλλάδο μετροῦνται στὰ δάκτυλα. Ἐνῶ ἡ ἄσκημες ἀμερικάνες εἴτε ἐγγλέζες εἶναι ἀμέτρητες. Καὶ τί ἄσκήμιες, σωστὰ σκιάχτρα!!

Ἄλλὰ κι' αὐτὲς ἀκόμη ἢ λίγες ἄσκημες ἑλληνίδες, κοντεύουν ἀπὸ σήμερα νὰ μὴν ὑπάρχουν. Ἐάν π. χ. δῆτε καμιά ἀδύνατη, κιτρινιάρρα, νὰ ἔχη μεγάλο στόμα λίγο ἀνοιχτὸ ἀπὸ χαζομάρα καὶ μάτια ἀπλανῆ, γιομᾶτα ἀπαγοήτευση, δὲν εἶναι ἄσκημη

μη, αλλά είναι μοιραία Ἡ μοιραία δὲ σήμερα εἶναι ὁ τύπος πού ἀρέσει. Ἡ μοιραία τῶρα ἐκτιμᾶται περισσότερο ἀπὸ τὴν ὠραία.

Μπορεῖ νὰ εἶναι ὠραία, σοῦ λένε, ἀλλὰ δὲν εἶναι μοιραία. Αὐτό, δηλαδή, μεταφραζόμενο στὴ σημερινὴ καλαισθητικὴ διάλεκτο, σημαίνει ὅτι δὲν ἔχει τίποτε πού νὰ σοῦ ὑπενθυμίζει διαρκῶς τὸ μοιραῖο τέλος σου, τὴν ἀπαισιοδοξία καὶ γενικὰ τὴ πλευρὰ τῆς ζωῆς ἀπὸ τὴ κακομοιραία τῆς ἀποψη. Κι' αὐτὸ σήμερα ἔχει ἀξία. Ἡ χαρὰ, ἡ αἰδιοδοξία, ἡ λεβεντιά, ἡ φυσικὴ ὠμορφιά, μπορεῖ μὲν νὰ εἶνε ὠραία, ἀλλὰ δὲν ἀρέσουν τόσο ὅσο ἡ μοιραία κατάσταση. Γι' αὐτό, λοιπὸν κι' ἓνα μεγάλο μέρος κιτρινάρες, καὶ κακομοιραίες, πού μιὰ φορὰ τὶς ἔβλεπες κι' ἐπάγωνε τὸ αἷμα στὶς φλέβες σου ἀπὸ τὴν ἀπελπισμένη τους ὄψη, σήμερα ὄχι μόνο δὲν θεωροῦνται ἄσκημες, ἀλλὰ καὶ προτιμοῦνται ἀπὸ τὶς ὠραίες.

Ἐάν πάλιν, δῆτε καμμιά ἀδύνατη, στραβοκάνα, μὲ μάτια γουρλωμένα, γύρω στὰ ὅποια νὰ διαγράφονται βαθυμέλανοι κύκλοι, μὲ παραγναθίδες ἐξογκωμένες καὶ μάγουλα πρὸς τὰ μέσα, χεῖλη παχειά καὶ κρεμασμένα σὰν ἀραπίνας, μὲ μιὰ λέξη δηλαδή ἐκφυλόμουτρο, μὴ νομίσετε ὅτι εἶναι βρुकόλακας. Κάθε ἄλλο. Εἶναι ἄλλος τύπος τῆς γυναικας, ὁ ὅποιος ἀρέσει πολὺ ἐπίσης. Δὲν εἶναι ὠμορφη, σοῦ λένε, ἀλλὰ τραβάει. Ἐχει τὸ σὲξ ἀπήλ, πού λένε οἱ ἐγγλέζοι, εἴτε τὸ ἔλα πά, πού λένε οἱ ἀνωγειανοί. Γιατί, καὶ στ' Ἀνώγεια τοῦ Μυλοποτάμου Κρήτης ὑπῆρχε ἀνέκαθεν καὶ ἐξακολουθεῖ αὐτὴ ἡ ἐκφραση. Ἐτουτηνὲ ἡ κοπελιά — λένε οἱ ἀνωγειανοί — ἔχει τὸ ἔλα πά. Εἶναι δηλαδή ἀκριβῶς τὸ ἴδιο τὸ σὲξ ἀπήλ πού λένε οἱ ἐγγλέζοι. Τὸ ἐγγλέζικο σὲξ

ἀπήλ, σημαίνει τὴν ἔλξη τοῦ φύλου, ἀκριβῶς δηλαδή τὸ ἴδιο ἔλαΐπα. Ὡστε διεγράφησαν κι' αὐτὲς ἀπὸ τὸν κατάλογο τῶν ἀσκημοῦρων.

Ἐάν, πάλιν, δῆτε καμιά πού νά μὴν εἶναι καὶ ντίπ κατὰ ντίπ ἄσκημη, ἀλλὰ νά νοστιμοφέρνει ἔστω λίγο, μὴ νομίζετε ὅτι ἐξακολουθεῖ νά ὑπάγεται στῆ κατηγορία μᾶλλον τῶν ἄσκημων. Αὐτὴ εἶναι ὁ ἀντιπροσωπευτικὸς τύπος τῶν γυναικῶν ἐκείνων πού ὕμνει τοῦ τραγοῦδι. «Δὲν ἔχεις τίποτε, μὰ ἔχεις κάτι». Κι' αὐτὸ τὸ κάτι ἰσοδυναμεῖ ὥστε νά ἐξουδετερῶση ὅλη τὴν ἄλλη ἀσκήμια.

Ὡστε βλέπετε ὅτι στὴν Ἑλλάδα δὲν ἔχομε ἀνάγκη ἀπὸ τὰ φῶτα τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης τῆς γυναικείας καλλονῆς. Δὲν ξέρω πῶς διάβολο ἔχομε κατορθώσει νά τις βλέπουμε ὅλες ὡμορφες. Εἶνε τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς βλέπετε.

Φ Ω Σ

Στὸ βασίλειο, λένε, τῶν τυφλῶν βασιλεύει ὁ μονόφθαλμος. Στὸ συνέδριο, ἐπομένως, τῆς Ἐνώσεως τῶν τυφλῶν, ποῦ ἔγινε πρὸ ἡμερῶν στὸ Παλέρμο τῆς Ἰταλίας, θὰ προήδρευσε ἀσφαλῶς κανένας μονόφθαλμος. Σκοπὸς τοῦ συνεδρίου αὐτοῦ θὰ ἦτανε ἡ ἀναζήτηση φωτός. Τί ἄλλο, βέβαια, μποροῦν νὰ ζητήσουν οἱ δυστυχισμένοι αὐτοὶ ἄνθρωποι, παρὰ φωῶς; Ἀλλὰ καὶ μήπως σὲ ὅλα τὰ συνέδρια γενικῶς, ποῦ ἀποτελοῦνται μάλιστα ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ ἔχουν τὸ φῶς τους, δὲν ἔχουν ἀντικειμενικὸ σκοπὸ τῆ διάχυση φωτὸς σὲ κάθε εἶδος ὑπόθεση τὴν ὁποία συζητοῦν;

Τὸ δυστύχημα, μόνο, εἶνε ἓνα καὶ τὸ αὐτό: ὅτι τόσο στὸ συνέδριο αὐτὸ τῶν τυφλῶν, ὅσο καὶ σ' ὅλα τὰ ἄλλα τῶν βλεπόντων, βασιλεύει τὸ σκότος. Ἀπὸ ποίους μποροῦν νὰ ζητήσουν τὸ φῶς τους οἱ φουκαράδες οἱ τυφλοὶ; Ἀπὸ τὴν ἐπιστήμη; Μὰ ἡ ἐπιστήμη σήμερα δὲν ἀσχολεῖται μὲ τίποτε ἄλλο, παρὰ μὲ τὴν ἐφεύρεση ἐξοντωτικῶν καὶ μόνο μέσων, τὰ ὁποῖα ἀντὶ νὰ φέρουν τὸ φῶς ἀπλώνουν τὸ σκοτάδι. Καὶ ἀπόδειξη εἶνε, ὅτι ἔχουν ἐξαγγελθεῖ τελευταῖα τόσες καὶ τέτοιες ἐφευρέσεις, ποῦ, ἐὰν καμμιά φορὰ γίνῃ κανένας πόλεμος, θὰ χάνῃ ἡ μάνα τὸ παιδί καὶ τὸ παιδί τὴ μάνα. Κι' ἔτσι ἡ ἀπόφαση τοῦ συνεδρίου αὐτοῦ τῶν ἀτυχῶν ἀομμάτων τοῦ Παλέρμου, θὰ βρῆ ἀπήχηση σὲ αὐτὰ ποὺ δὲν ἀκούουν.

Καὶ τέτοιο καὶ χειρότερο μάλιστα συμβαίνει στὰ συνέδρια ἐκείνων ποὺ ἔχουν τὸ φῶς τους. Γιατὶ ἐκεῖνοι, ἐνῶ κατὰ τὴ διάρκεια τῶν συνεδρίων ἔχουν τὰ μάτια τους ἀνοιχτά, σὲ σημεῖο μάλιστα ποὺ νὰ τὰ κάνουν τέσσερα, ἐν τούτοις ὁ ἓνας προσπαθεῖ νὰ ρίχνῃ στάκτη στὰ μάτια τοῦ ἄλλου γιὰ νὰ τὸν στραβῶνῃ, εἴτε ὁ ἓνας δὲν ἔχει μάτια νὰ

βλέπη τὸν ἄλλο, εἴτε κάνουν τὰ στραβά μάτια, εἴτε προσέχει ὁ ἓνας νὰ μὴν ἀνοίξη τὰ μάτια τοῦ ἄλλου, εἴτε τὰ μάτια τους εἶναι κλειστά ἀπὸ νύστα, κι' ἔτσι ἐνῶ ὁ ἀντικειμενικός τους σκοπὸς εἶναι τὸ φῶς, κυττάει ὁ ἓνας νὰ στραβῶνῃ τὸν ἄλλο. Καταλαβαίνει ἐπομένως, πολὺ καλὰ κανένας, τὶ εἴλους ἀτοφάσεις μπορεῖ νὰ βγάλῃ ἓνα τέτοιο συνέδριο, τὰ μέλη τοῦ ὁποίου ἐπειδὴ βλέπουν, προσπαθεῖ τὸ ἓνα νὰ βγάλῃ τὰ μάτια τοῦ ἄλλου. Εἶναι κι' αὐτὸ ἓνα εἶδος ἐπαγγελματικῆς ἀντιζηλίας. Ἐνῶ στοὺς φουκαράδες τοὺς τυφλοὺς δὲν δουλεύει καμμιά τέτοια ὑπουλη μηχανή. Αὐτοὺς, ἴσα, ἴσα, τοὺς ἐνώνει ὁ κοινὸς πόνος. Κόσμο ἀκούουν καὶ κόσμο δὲν βλέπουν. Καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ μεγ.λο.τους καὶ πικρὸ παράπονο.

Φαντασθῆτε, τώρα, πόσο μεγάλο εὐτύχημα θὰ ἦτανε γιὰ τὸν τόπο μας ἰδίως, ἐὰν ἡ συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς μας ἀποτελοῦνται ἀπὸ τυφλοῦ. Μόνο ἔτσι θὰ μπορούσαμε νὰ ἀποκτούσαμε εὐπροσώπους κοινοβουλευτικούς ἀνδρες οἱ ὁποῖοι νὰ μὴ ρεζιλεύουν τὸ βουλευτικὸ ἀξίωμα. Τὸ κάτσε κάτω ρέ, δὲν θὰ ξανακούετο πιά μέσα στὸ Ἑλληνικὸ κοινοβούλιο, γιατί δὲν θὰ ἤξερε ὁ ἓνας ἐὰν κάθεται ὁ ἄλλος. Ἡ καρκελιές, ἐπίσης, ἡ μπιστολιές, ἡ μαχαιριές, ἡ γροθιές, ἡ χαστουκιές κλπ. κλπ. δὲν θὰ ἐπαναλαμβάνοντο πιά. Δὲν θὰ ἐγλυτώνχμε, ὅμως, καὶ ἀπὸ ὅλα. Θὰ ἐξακολουθοῦσε, παραδείγματος χάριν, νὰ ὑφίσταται τὸ ποιὸς εἶσαι ἐσὺ ρέ, γιατί δὲν θὰ βλέπη ὁ ἓνας τὸν ἄλλο. Ἐπίσης, τὸ πάψε ρέ, δὲν θὰ μπορούσε νὰ λείψη, γιατί κι' αὐτὸ εἶναι ἀπαραίτητος τρόπος ἐλληνικῆς κοινοβουλευτικῆς ἐκφράσεως. Πάντως, ἐὰν οἱ ἀντιπρόσωποί μας στὴ Βουλὴ θὰ ἦτανε τυφλοί, θὰ ἦτανε τοῦλάχιστο περισσότερο ἄνθρωποι, κι' ἔτσι θὰ μπορούσαμε νὰ ἐλπίζουμε ὅτι μιὰ μέρα θὰ δοῦμε καὶ μεῖς φῶς πὺν ἔχομε νὰ τὸ δοῦμε καιροῦς καὶ ζαμάνια, παρ' ὅλον ὅτι ἔχομε τὰ μάτια μας ἀνοιχτά.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΝΟΗΣΗ

Νά, ένα παράδειγμα ποῦ πρέπει νά μιμηθοῦμε ὅλοι οἱ Ἕλληνες, ἀνάλογα μὲ τὶς περιστάσεις, ἐὰν θέλωμε νά βροῦσκωμε κάπου κάπου τὴν ἡσυχία μας. Ἐὰν δὲν τὸ ἔχωμε ἀκόμη πάρει χαμπάρι, πρέπει νά τὸ καταλάβωμε ἐπὶ τέλους, ὅτι οἱ περισσότεροὶ νόμοι στὸν τόπο μας, γίνονται μὲν, δὲν ἐφαρμόζονται δέ. Τόσοι καὶ τόσοι νόμοι καὶ ἀστυνομικὲς διατάξεις εἶναι γραμμένες στὰ χαρτιά, ἀτονοῦν ὅμως ἀπὸ τὴ πρώτη στιγμή, λόγῳ ἐλλείψεως οἰουδήποτε ἐνδιαφέροντος.

Τὶ σκάρωσε λοιπὸν, καὶ ἓνας εὐφυῆς Ἕλληνας; Γιὰ ν' ἀποφεύγῃ τὴ καθημερινὴ ἐπιδρομὴ τῶν ἀλητῶν στὸ σπιτι του, ἔβαλε μιὰ πινακίδα στὴν ἐξώπορτα, στὴν ὁποία ἔγραψε τὰ ἀκόλουθα: «Προσοχὴ εἰς τοὺς σκύλους. Δαγκώνουν». Κι' ἔτσι, χωρὶς νά ἔχη οὔτε σκυλάκι στὸ σπιτι του, ὁ εὐφυῆς αὐτὸς ἄνθρωπος, βρῆκε ἐπὶ τέλους τὴν ἡσυχία του.

Ὁ μόνος τρόπος, λοιπὸν, γιὰ νά σωθοῦμε ἀπὸ τὶς τόσες ἐνοχλήσεις, ποὺ δυστυχῶς στὸν τόπο μας κάθε μέρα αὐξάνονται καὶ πληθύνονται, χωρὶς νά λαμβάνεται καμιά κρατικὴ πρόνοια, εἶναι νά ἐπινοοῦμε διάφορα παρόμοια τεχνάσματα, ἀφοῦ δὲν μπορούμε νά κάνωμε διαφοροτικά. Λουστριοί, μικροπωλητῆς, ζητιάνοι, λαχειοπῶλες, φυσικάδες, φανογραφιτζήδες καὶ ἓνα σωρὸ ἄλλοι, δὲν σ' ἀφίνουν ἡσυχὸ οὔτε μέρα οὔτε νύχτα, ὅπουδήποτε καὶ νά πᾶς. Πολλὲς φορές, μάλιστα, σοῦ γίνονται τόσο τσιμποῦρι ποὺ σὲ ἀναγκάζουν καὶ νά τοὺς κακομετχειρίζεσαι.

Ἐνας κύριος ἀναγκάστηκε μιὰ φορὰ νά μπατοῖσῃ ἓνα φυσικῶ, μέσα σ' ἓνα κέντρο κατάμεστο κόσμου, γιὰτὶ δὲν ἐννοοῦσε νά ξεκολλήσῃ ἀπὸ κοντὰ του, ἂν δὲν ἀγόραζε φυ-

στίκια. Ὄταν δὲ εἶπα στὸν φυσικὰ, ὅτι μὲ τὸν τρόπο του αὐτὸ, εἶνε ἐπόμενο ὅτι θὰ γίνετα ἀντιπαθητικὸς καὶ θὰ φέρῃ ἀντίθειο ἀποτέλεσμα ἀπὸ ἐκεῖνο ποῦ θέλει, μοῦ ἀπήντησε κυνικώτατα: «Ὁ ἐπιμένων νικά». Μὰ ναί, φίλε μου, ἔχεις δίκην, ἀλλὰ ἐστὶ παρεξηγεῖς τὸ γνωμικὸ, γιατί καὶ ἡ ἐπιμονὴ ἔχει τὰ ὄριά της.

Χωρὶς ἐπίσης τοὺς αἰώνιους κανταδόρους, εἶναι καὶ τὰ σκυλιὰ τῆς γειτονιάς, ποῦ οὐρλιάζουν καμιά φορὰ κατὰ τέτοιο τρόπο, ποῦ σοῦ κάνουνε τὴν ἐντύπωση ὅτι κλαίει ὁ διάβολος τῆ μάνα του. Ἄφισε τώρα τοὺς συζητητὲς ἑκείνους, οἱ ὁποῖοι μέσα στῆς νύχτας τῆ σιγαλιὰ καὶ σὲ προχωρημένη ὥρα, μποροῦν νὰ πιάσουν τὸ κουβεντιολοῖ, καὶ μεγαλοφώνως μάλιστα, κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρο σου, καὶ νὰ μὴ τὸ κουνήσουν ἀπὸ κεῖ, παρὰ μόνο ὅταν θὰ ἀρχίσῃ νὰ χαράσῃ ἡ αὐγὴ.

Γιὰ κάθε, λοιπὸν, ἐνόχληση πρέπει νὰ μπῆ σὲ ἐφαρμογὴ καὶ ἀνάλογη ἐπινοήση. Ὄπου, ἄλλως τε, δὲν πιάνει τόπο ὁ λόγος, πιάνει ἡ ράβδος. Ἐκεῖ, ποῦ δὲν θὰ ἐφαρμόζεται ἐπομένως τοῦ λοιποῦ ὁ νόμος, πρέπει νὰ ἀρχίσῃ νὰ ἐφαρμόζεται τὸ τέχνασμα. Κατάλληλο παράδειγμα μᾶς τὸ ἔδωσε ὁ εὐφυῆς αὐτὸς ἄνθρωπος. Ἐμπρὸς λοιπὸν. Καθένας ἄς ἀκονίσῃ λίγο τὸ μυαλό του. Εἶνε, ἄλλως τε, τόσο εὐκόλο προᾶμμα γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνας, οἱ ὁποῖοι ἔχομε τεράστια ἰδιοφυΐα γιὰ παρόμοιες ἐπινοήσεις. Ἐμᾶς δὲν μᾶς ξεφεύγει νόμος γιὰ νόμος νὰ μὴ τὸν καταστρατηγήσωμε μὲ τὰ δαιμόνια τεχνάσματά μας, καὶ θὰ ὑστερήσωμε τώρα σὲ τεχνάσματα γιὰ νὰ τὸν ἐφαρμόζωμε;

Αὐτὸ θὰ ἔλλειπε τώρα.

Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Τι ἐλεύθερο τὸν ἄφισαν τὸν φουκαρὰ, ἀφοῦ τὸν πάντρεψαν μὲ τὸ στιανιό; μοῦ εἶπε ὁ συνομιλητής μου, σχολιάζοντας ἓνα γάμο πὸ ἐγινε μέσα στὶς ἐπανορθωτικὰς φυλακὰς Θεσσαλονίκης, μὲ νύφη μιὰ νέα γιὰ τὴν ὁποία εἶχε καταδικασθεῖ ὁ γαμπρὸς ὅτι τὴν ἀποπλάνησε. Ὑστερα ἀπὸ τὴν τέλεση τοῦ μυστηρίου τὸν ἄφισαν ἐλεύθερο.

Ὁ συνομιλητής μου δὲν ἐννοοῦσε ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ χωνέψῃ ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος μποροῦσε νὰ νοιώσῃ τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἀποφυλακίσεως του, ἀφοῦ πρὶν ἀκόμη βγῆ ἀπὸ τὴ φυλακὴ, εἶχε μπεῖ στὰ δεσμὰ τοῦ γάμου.

—Ξέρεις, φίλε μου, τί θὰ πῆ παντρεῖα καὶ μάλιστα ῥωμέηκη; μοῦ ἔλεγε μ' ἀγανάκτηση ὁ ἐξηκοντούτης συνομιλητής μου. Ἐσὺ βέβαια, δὲν μπορεῖς νὰ ἔχῃς ἀτομικὴ γνώμη, γιατί εἶσαι ἀκόμη ἐλεύθερο πουλί. Ἐνα προῶμα ἔχω μόνο νὰ σοῦ πῶ καὶ ἂν θέλῃς ἀκουσέ με καὶ δὲν θὰ μετανοήσῃς. Βάρδα μπένε, κακομοίρη μου, ἀπὸ παντρεῖα, τὸ καλὸ ποῦ σοῦ θέλω, γιατί ἂν καμμιά φορὰ βρεθῆς τόσο μπόσικος ὥστε νὰ προβῆς στὸ ἀπονενομημένο αὐτὸ διάβημα, νὰ ξέρῃς ὅτι τὴ λέξη ἐλευθερία πρέπει νὰ τὴ διαγράψῃς ὀλότελα ἀπὸ τὸ μυαλό σου.

Ὁ καλὸς μου ὁ συνομιλητής εἶχε δίκιο, γιατί ἐξακολουθεῖ νὰ νομίζῃ ὁ δυστυχὴς ὅτι ζεῖ ἀκόμη στὴν ἐποχὴ πὸν παντρεύτηκε, ἐδῶ καὶ τριάντα χρόνια, πὸν παντρεῖα πραγματικῶς ἐσήμαινε σκύψιμο τοῦ ἀχένος κάτω ἀπὸ τὸν καταθλιπτικὸ ζυγὸ τῶν συζυγικῶν ἀντιλήψεων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶνε ἀπὸ τοὺς ἀσυγχρόνιστους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐννοοῦν νὰ ξεκολλήσουν τὸ μυαλό τους ἀπὸ μιὰ ὄρισμένη ἐποχὴ στὴν ὁποία ἔζησαν καὶ γι' αὐτὸ δὲν μποροῦν νὰ χωνέψουν ὅτι ἐκεῖνα πὸν ἤξεραν πε-

ράσανε και πάνε.

Ειδικῶς ἰὲ γιὰ τὴ παντρεία ἔχουν ἀντιστραφεῖ σήμερα οἱ ὄροι. Παντρεία στὴν ἐποχὴ μας δὲν θὰ πῆ τίποτε ἄλλο παρὰ ἐλευθερία, ἀγαμία δὲ σημαίνει σκλαβιά. Ὁ γάμος σήμερα ἔχει καιαντήσει ἓνα ἀπλό πρόσχημα. Τόσο ὁ σύζυγος ὅσο και ἡ σύζυγος ἔχουν πολὺ λίγες ἀπαιτήσεις ὁ ἓνας ἀπὸ τὸν ἄλλο. Ἐνα καλὸ φαγάκι κι' ἔξω ἀπὸ τὴ πόρτα. Ξεπορτίζουν και οἱ δύο ὅταν τοὺς καπνίσῃ, χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρεται ὁ ἓνας πὺ πάει ὁ ἄλλος, οὔτε τι κάνει. Ἐπειτα, ὁ γάμος ἀποτελεῖ ἓνα μεγάλο πλεονεκτικὸ στοιχεῖο γιὰ τὴ μεγαλειότερη δράση. Παντρεμμένοι σημαίνει στὴν ἐρωτικῇ διάλεκτο ἄκρα ἐχεμύθεια και πλήρης ἀσφάλεια. Καὶ γι' αὐτὸ εἶνε περιζήτητοι. Ἄλλὰ και γι' αὐτὸ δὲν φέρνει δυσχέρειες ἢ σύζυγος στὸν σύζυγο, ὅπως και τὸ ἀντίστροφο. Ἀνέχονται τὰ πάντα γιὰ νὰ ἐξυπηρετῇ ὁ καθένας τὸ σκοπὸ του. Συζυγικὴ ζήλεια δὲν ὑπάρχει πειά. Ὅταν μάλιστα ἢ σύζυγος μαθαίνει ὅτι ὁ σύζυγος παρεκλίνει τῆς εὐθείας ὁδοῦ, ἀπαντᾷ μὲ κλασικὴ ἀδιαφορία ὅτι καλὰ κάνει. Ὁ σύζυγος βέβαια δὲν ἀπαντᾷ μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, ἀλλὰ εἶτε κάνει πὼς δὲν καταλαβαίνει, εἶτε κάνει πὼς δὲν πιστεύει.

Γι' αὐτὸ και τὰ μεγαλιότερα σκάνδαλα σήμερα γίνονται μεταξὺ τῶν παντρεμμένων. Ἐνῶ οἱ ἀγαμοὶ μᾶλλον ἀδρανοῦν. Καὶ ἂν καμμιά φορὰ κάνουν τίποτε, θὰ πέσῃ ὅλη ἢ καταδικὴ ἐπάνω τους. Ἐνῶ τὰ σκάνδαλα τῶν παντρεμμένων δὲν κάνουν πιά ἐντύπωση, γιὰτὶ ἔχουν γίνει ὄχι μόνον συνήθεια ἀλλὰ και τῆς μόδας. Κάθε δὲ μοντέρνο δικαιολογεῖται ὅσο ἐξωφρενικὸ και νὰ εἶναι. Τοῦναντίον μάλιστα καταδικάζεται ἐκεῖνο πὺ δὲν ἀκολουθεῖ τὴ μόδα ὅσο ἠθικὸ και ἂν εἶνε.

Αὐτὰ εἶνε τὰ χάλια μας. Καὶ ὕστερα σοῦ λέει ὁ καλοκάγαθος συνομιλητῆς μου, ὅτι ὁ ἄνθρωπος πὺ βγῆκε ἀπὸ τὶς ἐπανορθωτικὰς φυλακὰς δὲν ἐλευθερώθηκε ἐπειδὴ παν-

τρεύτηκε. Τώρα είναι ίσα ίσα που ανοίγεται διάπλατα μπροστά του ή πόρτα τῆς ἐλευθερίας.

ΖΗΤΩ Η ΖΩΗ

Ζήτω ὁ θάνατος, ἐζητω κραύγασε ὁ αὐτόχειρ τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ἐτίναξε τὰ μυαλά του στὸν ἀέρα. Ἐπιβεβαιωθῆναι θὰ ἦτανε πιὸ κατάλληλη ἡ ζητωκραυγὴ αὐτὴ ἐὰν θὰ ἐξεστομίζετο ὑπὲρ τῆς τρέλλας. Ζήτω ἡ τρέλλα καὶ ὄχι ὁ θάνατος. Γιατί, ἓνας πού εἶνε φρενολογικῶς ἐν τάξει δὲν πάει νὰ πεθάνῃ ἐκουσίως. Τὸ «πάλι μὲ τόσα βάσανα, πάλι ἡ ζωὴ γλυκειά ναι», εἶναι μιὰ ἀκλόνητη ἀλήθεια. Ὅσοι ἀναποδιέξαι καὶ ἂν ἔρθουν κανενὸς στὴ ζωὴ, μιὰ ἐλπίδα, ἔστω καὶ μιὰ ἐλάχιστη ἐλπίδα, πάντα ἀπομένει. Ἐκεῖνοι πού αὐτοκτονοῦν γιὰ οἰοδῆποτε λόγο, ἡ διανοητικὴ τους κατάστασις μεταμορφώνεται κατὰ τέτοιο τρόπο, ὥστε νὰ τοὺς κἀν νὰ μὴ βλέπουν γύρω τους τίποτε ἄλλο, παρὰ μαυρίλα καὶ σαπίλα. Ἡ πραγματικότης, ὅμως, δὲν εἶναι αὐτὴ. Τοὺς φαίνεται ὅτι εἶνε ἔτσι, ἀλλὰ δὲν εἶναι. Ἐὰν τοὺς ἀπέμενε, ἔστω καὶ ἓνας ἐλάχιστος κόκκος δυνάμεως, εἴτε ἀντοχῆς, θὰ βλέπανε ὅτι μέσα σ' αὐτὴ τὴ μαυρίλα καὶ τὴ σαπίλα, ὑπάρχει μιὰ ἀχτίδα, ἡ ὁποία καὶ φωτεινὴ νὰ μὴν εἶναι, προσυποθέτει ἐν πάσῃ περιπτώσει, κἀποιο φῶς ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἐκπορεύεται. Μέσα σ' ὁσοδῆποτε, λοιπόν, σκοτάδι εἴτε σαπίλα καὶ νὰ βρισκεται κανένας, ἐὰν θὰ χρησιμοποίησῃ τὴν ἀχτίδα αὐτὴ, ὅσο μικρὴ καὶ ἂν εἶνε, γιὰ μπούσουλα, δὲν μπορεῖ παρὰ μιὰ μέρα νὰ κατορθώσῃ νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν σκοτεινιασμένη αὐτὴ ἀτμόσφαιρα καὶ νὰ βγῆ στὴ φωτεινὴ, δεδομένου ὅτι σ' ἓνα μακρυνὸ ταξεῖδι, ὅπως εἶνε ἡ ζωὴ, δὲν

εἶνε δυνατό οὔτε φυσικὸ νὰ βρῖσκεται κανένας πάντα μέσα σὲ κακοκαιρίες.

Ἐπειτα, ὁ καλὸς καρaboκύρης στὴ φουρτοῦνα φαίνεται. Ὅπως ἀπολαμβάνομε μακαριώτατα τὶς μπονάτσες, ἔτσι πρέπει νὰ ἀντέχῳμε καὶ στὶς φουρτοῦνες. Ἄμ τότε, τί δὲ ἔπρεπε νὰ ἔκαναν ὅλες ἡ κατηγορίες ἐκείνες τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι προσβεβλημένοι ἀπὸ ἀνίατα νοσήματα, δὲν ἀποτελοῦν παρὰ ζωντανές ἰσόβιες τραγωδίες; Πάρετε παράδειγμα τοὺς λεπρούς. Ξέρουν πολὺ καλά ὅτι ἡ ἐπιστήμη δὲν εἶνε ἱκανὴ νὰ τοὺς θεραπεύσῃ. Εἶναι δὲ τόσο τρομερὴ ἡ ἀσθένειά τους, πὺ τὸ Κράτος δὲν τοὺς ἐπιτρέπει νὰ ζοῦν ἀνάμεσα σὲ ἄλλους ἀνθρώπους, ἀλλὰ σὲ κανένα ξερόνησο, ἢ πουθενὰ ἄλλοῦ, μακριὰ ἀπὸ κάθε ἀνθρώπινη ὑπαρξη, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς φύλακες τους καὶ ἡ ὁποία ἀσθένεια τοὺς παραμορφώνει σὲ σημεῖο ὥστε νὰ κατανοῦν μακάβρια θεάματα. Καὶ ὅμως δὲν αὐτοκτονοῦν. Ζοῦν. Ζοῦν μὲ μιὰ ἐλπίδα στὸν Θεό, στοὺς ἀνθρώπους, στὸν διάβολο, στὸν ἄγγελο, δὲν ξέρω ποῦ. Μιὰ φορὰ δὲν ἀπογοητεύονται. Οὔτε ἔχει κανένας τὸ δικαίωμα νὰ ἀπελπίζεται. Ἐπειτα, κανένας δὲν ξέρει τῆς τύχης τὰ γραμμένα καὶ ἡ ζωὴ μᾶς ἔχει συνηθίσει μὲ τόσες ἐκπλήξεις, ὥστε ὁποῖος ἀπελπίζεται θὰ εἶνε τρελλός, γιατί δὲν μπορεῖ παρὰ θὰ ἔρθῃ μιὰ μέρα κατὰ τὴν ὁποία θὰ οἰκτείρωμε τὸν ἑαυτὸ μας, γι' αὐτὴ μας τὴν ἀπελπισία.

Ἡ ζωὴ εἶναι φτιαγμένη κατὰ τέτοιο τρόπο, ὥστε δὲν ὑπάρχει τίποτε, μὰ ἀπολύτως τίποτε πὺ νὰ διαρκῇ παντοτεινά. Ἀφοῦ, λοιπόν, καὶ ἡ καλὴ καὶ ἡ κακὴ μας μέρες ἔχουν ἕνα τέλος, γιατί νὰ ἐγκαταλείπωμε τὸν ἑαυτὸ μας σὲ τέτοιο σημεῖο, ὥστε νὰ μὴ μένη καμμιὰ, μὰ ἀπολύτως καμμιὰ ἐλπίδα;

Ἐάν, λοιπόν, ὁ αὐτόχειρ, τῆς Θεσσαλονίκης κατώρθω-

νε νὰ ἔπερνε μιὰ τέτοια ἀπόφαση, ὥστε ἀντὶ νὰ ζητωκραυγάσῃ «Ζήτω ὁ θάνατος», ἐζητωκραύγαζε «Ζήτω ἡ ζωὴ», θὰ ἔβλεπε ὅτι ἡ ζωὴ εἶνε τελείως διαφορετικὴ, ἀπὸ ὅτι ἐνόμιζε τὴ στιγμὴ ἐκεῖνη.

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΣ

Ὅπως πᾶμε πολὺ γρήγορα θὰ φτηνίσῃ τὸ ψωμί. Κάθε μέρα καὶ λιγοστεύομε. Ἀλληλοσφαζόμεστε μὲ τὴ μεγαλύτερη εὐκολία σὰν κοτόπουλα καὶ ἀλληλοσκοτωνόμεστε στὸ ἄψε σβῦσε. Μπᾶμ καὶ κάτω. Τὶ τά θές, ἀδερφέ, τὰ δικαστήρια, τίς πολλὲς συζητήσεις, τοὺς συμβιβασμοὺς, τίς ὑποχωρήσεις κλπ. κλπ. Δὲν κάνεις ἐκεῖνο ποῦ σοῦ λέω; Ὁχι, δὲν τὸ κάνω. Ἐ, πάρ' τήνε λοιπὸν. Τραβᾶς, ποῦ λές, τὴ κουμπούρα καὶ τοῦ ἀνάβεις πέντε ἔξη στὸ δόξα πατρὶ, χωρὶς πολλὰς διαδικασίας καὶ σκοτοῦρες, εἴτε ἀνασπᾶς τὴ λεβέντησσα τὴ μαχαίρα καὶ τὴ μπαινοβγάζεις καμμιὰ ἔξηνταριά φορὰς στὸ κορμί τοῦ ἀντιπάλου σου καὶ ἐξοφλεῖς μιὰ καὶ καλὴ τὸν λογαριασμό σου.

Κι' ἔτσι ἡ μακάβρια αὐτὴ ὑπόθεση ἐπαναλαμβάνεται σ' ὀλόκληρο τὸ ρωμέηκο, κάθε ὥρα καὶ στιγμὴ, σὲ τέτοιο βαθμὸ, ὅσο οὐδέποτε ἄλλοτε. Ἡ ἐγκληματικότης στὴν Ἑλλάδα ἔχει φτάσει τὸν τελευταῖο καιρὸ σὲ πολὺ ἐπικίνδυνον σημεῖο. Ἐὰν ἐξακολουθήσῃ αὐτὴ ἡ κατάσταση, πολὺ γρήγορα θὰ μείνωμε στὴ ζωὴ τρεῖς καὶ ὁ κοῦκκος, γιατί ἐνῶ ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά αὐξάνεται καταπληκτικὰ ἡ ἐγκληματικότης, ἀπὸ τὴν ἄλλη ἐλαττώνονται ὄχι μόνον οἱ παντροῆς, ἀλλὰ καὶ οἱ παντρεμμένοι ἔπαψαν νὰ γεννοῦν. Εἶμαι βέβαιος

ὅτι ἐὰν ὑπῆρχαν σχετικὲς στατιστικὲς, θὰ παρουσίαζαν κα-
καληκτικὸν ἀριθμὸν.

Κάθε λογῆς ἔγκλημα σημειώνεται κάθε μέρα σ' ὁλό-
κληρο τὸ ἑλληνικὸ Κράτος, σὰν εἶδος μιᾶς τρομερῆς ἐπι-
δημίας, πὺν ἀπλώνει τὶς μαῦρες φτερούγες τῆς με ἰλιγγιώ-
δη ταχύτητα. Ἐφόσον δὲ, κανένα ἀνάλογο στήριγμα, δὲν
ὑπάρχει γιὰ νὰ μᾶς συγκατῆ στὸν κατήφορο αὐτὸ, θὰ κα-
τρακυλοῦμε ὀλοένα καὶ με μεγαλειότερη ταχύτητα. Γιατὶ δὲν
εἶνε μόνον ἡ μεγάλη δυστυχία πὺν μᾶς παραδέρνει τὰ ζόρι-
κα αὐτὰ χρόνια, καὶ ἡ ὁποία εἶνε μιὰ ἀπὸ τὶς μεγαλιέστερες
πηγὲς τῆς ἀξανομένης ἐγκληματικότητος.

Ἄλλὰ ἔχει καὶ τὴν ὑποβλητικὴν τῆς δύναμη ἡ ἐγκλημα-
τικότης, ὅπως καὶ ἡ αὐτοκτονίης. Εἶνε παρατηρημένο ὅτι
ἡ αὐτοκτονίης παρουσιάζονται ὁμαδικὲς κατὰ διάφορα χρο-
νικὰ διαστήματα. Τὸ ζόρι εἶνε νὰ κάμη τὴν ἀρχὴν νὰ αὐτο-
κτονήσῃ ἕνας. Τὸ παράδειγμά του θὰ ἔχη μεγάλη συνέχεια.
Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ με τὴν ἐγκληματικότητα.

Δὲν καταλαβαίνω, ὅμως, γιὰ τὸ Κράτος δὲν ἐφαρμό-
ζει ὅσο μπορεῖ αὐστηρότερα τὴν ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τῆς
ὀπλοφορίας, ἐφόσον βλέπει ὅτι τὸ κακὸν πέρνει τεράστιες δι-
αστάσεις. Σήμερα ὀπλοφορεῖ ὅλος σχεδὸν ὁ κόσμος. Καὶ
ὄχι μόνον οἱ ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ ἡ γυναῖκες. Μπισσόλες, μι-
στολάκια, μαχαίρες χασάπικες, κάμες, πασαλῆδες, σουγιά-
δες, βιτριόλια καὶ κάθε εἶδος φορικὸν μέσο κατήντησε σή-
μερα ὁ ἀπαραίτητος σύντροφος καὶ τῶν δύο φύλων, καὶ
εἶνε ἔτοιμος νὰ δράσῃ μὸλις βρῆ τὴν εὐκαιρία χωρὶς καμ-
μιὰ χρονοτριβή. Γι' αὐτὸ καὶ σήμερα εἴμαστε οἱ περισσό-
τεροι ἐπικίνδυνοι. Καὶ γι' αὐτὸ, θὰ ἔπρεπε ἡ ἀστυνομία
νὰ ψάχνῃ, κάθε τόσο, ὅλους τοὺς ὑπόπτους, καὶ νὰ ἐ-
πιβάλλῃ αὐστηρότατες ποινὲς στὸν καθένα πὺν θὰ ἐπιανε
ὀπλοφοροῦντα. Ἀσφαλῶς θὰ ἐλαττώνετο ἡ ἐγκληματικότης

ἐφῶσον δὲν θὰ ὑπῆρχε καὶ τόσο πρόχειρο τὸ φονικὸ μέσο. Γιατὶ, κάθε σκοπὸς ἐκπληρώνεται ἀνάλογα μὲ τὰ μέσα πὸν διαθέτει κανένας.

ΤΟ ΚΟΡΟΪΔΟ

Οἱ περισσότεροι πὸν θὰ διάβασαν στὶς ἐφημερίδες ὅτι μιὰ δεκαπενταετίας μαθήτρια ἐνὸς καταστήματος ραπτικῆς—Κοῦλα Λιάνδρη ὀνομαζομένη—παρέδωσε στὸ τρίτο ἀστυνομικὸ τμήμα Ἀθηνῶν χίλιες εἰκοσιπέντε δραχμὲς πὸν βρῆκε στὸν δρόμο, ἀσφαλῶς θὰ γέλασαν εἰς βάρος της. Τὸ κοροΐδο—θὰ εἶπανε—νὰ βρῆ τόσα λεφτὰ καὶ νὰ πάη νὰ τὰ δώση.

Τὸ κοροΐδο!! Ἡ λέξη αὐτὴ παίζει σπουδαιότατο ρόλο μέσα στὸ ἑλληνικὸ λεξιλόγιο. Μὲ τὴ λέξη κοροΐδο, χαρακτηρίζομε κάθε ἄνθρωπο πὸν δὲν κρύβει μέσα του κάθε εἶδος κατεργαριᾶς, ἀτιμίας εἴτε ἀνηθικότητος. Ἡ τρεῖς αὐτὲς ιδιότητες εἶνε στενὰ συνυφασμένες μὲ τὴν ἑλληνικὴ νοοτροπία. Μὴ γίνεσαι κοροΐδο καϋμένη, συμβουλεύομε τὸν φίλο μας, πὲς της πὸς τὴν ἀγαπᾶς....καὶ ὕστερα κάνε τὴ κοροΐδα. Ἀλλὰ δὲν εἶνε μόνο αὐτό. Ὅλοι μας κάνομε τὸ κοροΐδο μέχρι νὰ ἐπιτύχωμε ἐκεῖνο πὸν θέλομε. Κάθε ἐκδήλωσή μας δὲν περιέχει οὔτε κόκκο σινάπεως ἀπὸ εἰλικρίνεια. Παρ' ὅλον ὅτι εἴμαστε ὅλοι κατεργαρέοι, δὲν ὑπάρχει μεταξὺ μας οὔτε σταλαματιὰ ἀπὸ εἰλικρίνεια, ὅπως πρέπει νὰ ὑπάρχη μεταξύ κατεργαρέων. Τὴ τιμιότητα, τὴν ἠθικὴ κλπ. τὰ θεωροῦμε κουταμάρες, μέχρι σημείου ὥστε ἐὰν θέλης νὰ θεωρῆσαι ἔξυπνος δὲν πρέπει νὰ ἔχης τίποτε ἀπ' αὐτά. Κατὰ τὴ γνώμη, λοιπὸν, τῶν πολλῶν, ἡ Κοῦλα Λιάνδρη

θά χαρακτηρησθῆ κορόϊδο. Κατὰ τὴ γνώμη ὅμως τῶν ὀλίγων, ἐκείνων δηλαδὴ ποὺ διατηροῦν ἀκόμη αἰσθήματα εὐγενικὰ, ἀλτροῦστικὰ καὶ γενικὰ ἀνώτερα, ἢ κοπέλλα αὐτὴ θὰ χαρακτηρίσθηκε σὰν ἓνα μικρὸ διαμάντι. Στὴ σημερινὴ ἐποχὴ ποὺ τὰ λεφτὰ βγαίνουν τόσο δύσκολα, ἓνα ποσὸ χιλίων εἰκοσιπέντε δραχμῶν θεωρεῖται ἀρκετὰ σεβαστὸ, ὅταν μάλιστα πέσῃ ἔτσι εὐκόλα μέσα στὰ χέρια μιᾶς φτωχῆς κοπελίτσας. Γι' αὐτὸ ἡ Κοῦλα Λιάνδρη εἶνε ἓνα σωστὸ μπριλαντάκι, ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ βρίσκονται μέσα στὴ δυστυχία καὶ στὸ βοῦρκο, ποὺ δὲν τὰ ἀφίνουν νὰ ἀχτινοβολήσουν γιὰ νὰ φωτίσουν μὲ τὶς λαμπερές τους ἀχτίδες τὸ σκοτάδι, μέσα στὸ ὁποῖο βρίσκεται ὀλόκληρος ἐκεῖνος ὁ κόσμος ὁ ὁποῖος τὰ θεωρεῖ κορόϊδα. Ἡ Κοῦλα Λιάνδρη θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπισύρῃ τὴ προσοχὴ ὄλου τοῦ τύπου, ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν ὑποχρέωση νὰ βάλῃ τὴ φωτογραφία της καὶ νὰ ἐξάρῃ τὴ μεγάλη αὐτὴ ἀρετὴ. Ὁ τύπος ὅμως σ' αὐτὲς τὶς περιπτώσεις κάνει κ' αὐτὸς τὸ κορόϊδο. Ὁ τύπος ἐξαίρει συνήθως τὶς ἀρετὲς ἐκεῖνες ἢ ὁποῖες—ἀδιάφορο ἔαν εἶνε ἀρετὲς ἢ κακίες—πρόκειται νὰ ἀποδώσουν κανένα προσωπικὸ ὄφελος. Κορόϊδο γίνεσαι τώρα ποῦ θὰ δώσῃ σημασία ὁ τύπος σὲ τέτοια ψιλὰ πράγματα; Ὁ τύπος μπορεῖ νὰ γράψῃ ἓνα σωρὸ ψευτιὲς καὶ ἀνηθικότητες, γιὰ τὶς ὁποῖες εἶναι βέβαιος ὅτι ἀποτελοῦ τὴν καλύτερη πνευματικὴ τροφὴ τοῦ ἀναγνώστικου τοῦ κοινου, νὰ ἐξάρῃ ὅμως μιὰ τέτοια πραγματικὴ ἀρετὴ, δὲν τολμᾷ νὰ τὸ κάνῃ, γιὰτὶ ξέρει ὅτι ὁ κόσμος θὰ γελάσῃ εἰς βάρος του. Κορόϊδο γίνεσαι;

ΑΝΑΜΝΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Νὰ μιὰ διαθήκη γιομάτη φιλοσοφία, πού τὴν ἄφισε πρὸ ἡμερῶν ἓνας ἀθηναῖος καὶ σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία διέθεσε ἓνα ποσὸ πέντε χιλιάδων δραχμῶν, γιὰ νὰ παρατεθῆ γεῦμα στοὺς φίλους του, γιὰ τὴ μνήμη του.

Σὲ κάθε διαθήκη περιέχονται τὰ ἴδια σχεδὸν πράγμα-
τα. Διάφορα ποσὰ καὶ διάφορες ἐντολές γιὰ τοὺς κληρονό-
μους. Κανένα ὅμως ποσὸ δὲν διετεθήκε μέχρι σήμερα, γιὰ
νὰ δοθῆ γεῦμα στοὺς φίλους τοῦ μακαρίτη. Γεῦμα δὲ πέν-
τε χιλιάδων δραχμῶν, καταλαβαίνετε τὶ πάει νὰ πῆ. Γλέντι
τρικούβεργο. Γιατί, ὅσοι καὶ νὰ εἶνε οἱ φίλοι, δὲν μπορεῖ
νὰ εἶναι τόσοι, ὥστε, καὶ τὸν περιδρομο ἀκόμη νὰ φᾶνε,
νὰ ἔξαντηθοῦν ἢ πέντε χιλιάδες. Κατ' ἀνάγκην ἐπομένως,
θὰ τὸ ρίξουν καὶ στὸ πιετό, καὶ στὸ ἀκριβὸ μάλιστα. Θὰ
ἀρχίσουν ἀπὸ τὴ μύρα καὶ θὰ καταλήξουν στὴ σαμπάνια.
Καὶ ἐπειδὴ κάθε ποτὸ εὐφραίνει τὴ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου,
ἀπὸ φιλικὸ μνημόσυνο θὰ καταλήξῃ σὲ φιλικὸ γλέντι. Τὰ
ποτήρια θὰ τσουγκρίζωνται γιὰ συχώρηο τοῦ μακαρίτη, ἢ
εὐθυμία θὰ φέρῃ τὸ τραγοῦδι, τὸ τραγοῦδι θὰ φέρῃ τὰ
μουσικὰ ὄργανα, τὰ μουσικὰ ὄργανα θὰ φέρουν τὸν χορὸ
καὶ τὸ σύνολο θὰ μεταβληθῆ μὲ μιὰ λέξη σὲ γλέντι τρελλό
πού θὰ τοὺς πάρῃ τὸ μυαλό.

Κι' εἴσι τὸ συχώρηο τοῦ μακαρίτη θὰ γίνῃ μέσα σὲ
μιὰ τόσο εὐθυμῆ ἀτμόσφαιρα, μέσα στὴν ὁποία ἓνας μελε-
τητὴς τῆς ζωῆς θὰ βρῆ μεγάλη φιλοσοφία. Γιατί, ὁ μακα-
ρίτης ἀσφαλῶς θὰ ἦτανε μεγάλος γλεντζὸς καὶ ἐπομένως με-
γάλος φιλόσοφος. Γιατί, τὸ γλέντι εἶνε ἀπόρροια φιλοσο-
φίας. Γλεντάει κανένας γιὰ νὰ κλέψῃ καὶ καμμιὰ τοῦ χάρου.
«Χαίρεστε νέοι χαίρεστε καὶ κάθε ἄργὰ βραδυνάξει καὶ ὁ
χάροντας τίς μέρες μας καλὰ τίς λογαριάξει». Ἄφου, λοι-

πόν, ἀπὸ τῆ μιᾷ μερῆν λογαριάζει καλὰ ὁ χάροντας τὶ μέρες μας, δὲν πρέπει καὶ μεῖς ἀπὸ τὴν ἄλλῃ μερῆν νὰ τὶς ἀφίνομε ἀλογάριαστες. Ὅσες μέρες κατορθώναμε νὰ τοῦ κλέβωμε τοῦ ἀφιλότημου, τόσες μέρες παραπάνω κερδίζομε στὴ ζωῆ. Ὁ μακαρίτης, λοιπόν, φαίνεται ὅτι τὴν εἶχε γλεντίσει καλὰ τὴ ζωῖτσα του καὶ θὰ εἶχε σχηματίσει τὴ πεποίθησι ὅτι αὐτὴ εἶνε ἡ ζωῆ. Ἄμ τί, θὰ ἔλεγε ὁ ἄνθρωπος, θὰ ζῶ ἀδελφὲ νερόβραστα; Θὰ ζῶ δηλαδὴ χωρὶς νὰ ζῶ; Θὰ ζῶ δηλαδὴ καὶ θὰ ζαίνω; Ἡ νὰ ζῶ ἢ νὰ μὴ ζῶ. Αὐτὸ θὰ πῆ ζωῆ, Γλέντι, γλέντι, γλέντι. Νὰ ζῆ κανένας γλεντώντας, θὰ μοῦ πῆτε ὅτι αὐτὸ εἶνε ἀδύνατο. Σύμφωνοι. Νὰ γλεντιάῃ ὅμως ὅσο μπορεῖ. Νὰ τὸ ρίχνῃ καὶ κᾶπου κᾶπου ἔξω, εἶτε νὰ εὐθυμῆ ὅσο μπορεῖ καὶ ὅπως μπορεῖ περισσότερο, ἔστω καὶ μὲ τὸ παραμικρό. Ἡ ζωῆ, ἄλλως τε, εἶνε τόσο λίγη πού δὲν προφτάνομε νὰ τὴ ζοῦμε. Κάνομε δὲ ἓνα μεγάλο ἀδίκημα κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ μας, ὅταν περνᾶμε τὸν καιρό μας μὲ κατσουφιασμένα μοῦτρα καὶ πολλὰς φορὲς μάλιστα χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ καμμιά ἀφορμή.

Αὐτὰ θὰ εἶχε ὑπ' ὄψει του ὁ μακαρίτης καὶ γι' αὐτὸ θὰ διέθεσε τὶς πέντε χιλιάδες γιὰ ν' ἀφίση στοὺς φίλους του μιὰ πολὺ καλὴ τόσο ἀνάμνησι ὅσο καὶ συμβουλή.

Αἰωνία του ἡ μνήμη.

ΕΝΑ ΕΥΘΥΜΟ ΤΕΛΟΣ

Ὅποιος πάει, λέει, μὲ πολλοὺς, θάνατο δὲν φοβᾶται. Ἄλλὰ καὶ ὅποιος πηγαίνει ἀπὸ συγκοπὴ, ἀσφαλῶς κι' αὐτὸς δὲ φοβᾶται τὸν θάνατο, γιατί δὲν προκάνῃ νὰ τὸν καταλάβῃ. Τὸν θάνατο ἀπὸ συγκοπὴ μάλιστα, λένε ὅτι τὸν ἀγαποῦσαν καὶ οἱ μυθολογικοὶ θεοὶ καὶ ἀσφαλῶς θὰ τὸν

ἔστειλαν στοὺς θνητοὺς ἐκείνους τοὺς ὁποίους θὰ εὐνοοῦσαν. Ἐνα τέτοιο θάνατο ἀσφαλῶς θὰ τὸν ζήλευε ὁλος ὁ κόσμος. Στὴ Νέα Κοκκινιά συνέβη ἕνας τέτοιος θάνατος, ἀλλὰ ὑπὸ καλύτερες ἀκόμη συνθῆκες. Ὁ θάνατος αὐτὸς ἐπῆλθε σ' ἕνα γέρον, ἡλικίας ἐβδομηῆντα χρονῶ καὶ ἀκριβῶς τὴν ὥρα παῦ ἐχόρευε.. χασάπικο, ὑπὸ τοὺς ἤχους ἑνὸς γραμμοφώνου.

Τὸ ὅτι, βέβαια, ἡ ζωὴ εἶνε γλυκεῖα παρ' ὅλα τῆς τὰ βίου καὶ ἐπομένως δὲν ὑπάρχει κανένας πού νὰ ἐπιθυμῆ τὸν θάνατο ἔστω καὶ μὲ συγκοπὴ καὶ μάλιστα τὴν ὥρα ποῦ χορεύει, αὐτὸ εἶναι ἀναμφισβήτητο. Ὅσο τὸν πέρνουν ὁμως κανένα τὰ χρόνια προδιατίθεται γιὰ τὴν περίπτωση τοῦ θανάτου καὶ πέρνει σιγὰ σιγὰ μόνος του τὴ μοιραία ἀπόφαση. Ὁ ἄνθρωπος μας ὁμως τῆς Κοκκινιάς, ἀσφαλῶς δὲν θὰ εἶχε ἀρχίσει ἀκόμη νὰ προδιατίθεται γιὰ τὸν θάνατο. Ἐνας ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος σὲ ἡλικία ἐβδομηῆντα χρονῶ χορεύει.. χασάπικο, σημαίνει ὅτι νοιώθει τόσο γερὰ τὰ κόσσια του, ὥστε κάθε ἄλλο παρὰ γιὰ θάνατο σκέπτεται. Αὐτὸς θὰ εἶχε κουράγιο νὰ ζήσει ἄλλα τόσα χρόνια. Γιατὶ, συνήθως τὸν χορὸ τὸν ἀρχίζει κανένας στὴ νεανικὴ του ἡλικία καὶ τὸν σταματᾷ στὰ σαρανταπέντε ἢ στὰ πενήντα του χρόνια. Σπανίως μάλιστα θὰ δῆ κανένας πενηντάρηδες νὰ χορεύουν. Αὐτοὶ συνήθως κατατάσσουν τὸν ἑαυτό τους μεταξὺ τῶν ἀπομάχων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι ἱκανοὶ παρὰ νὰ βλέπουν μόνο. Ἐκεῖνοι ἀπὸ τοὺς πενηντάρηδες πού «μπαίνουν στὸ χορὸ» εἶναι δαχτυλοδεικτούμενοι, ἀλλὰ καὶ ἀξιοὶ θαυμασμοῦ. Τοὺς βλέπετε κομπούρους, θαλεροὺς καὶ ἀκούραστους νὰ πιάνουν πρῶτοι στὸν χορὸ καὶ νὰ σταματᾶνε τελευταῖοι.

Ὁ ἄνθρωπος μας, λοιπὸν τῆς Νέας Κοκκινιάς ἦτανε ἀξίος περισσότερον ἀκόμη θαυμασμοῦ. Γιατὶ δὲν ἦτανε μόνο πενήντα χρονῶ, ἀλλὰ ἐβδομηῆντα παρακαλῶ, καὶ δὲ

ἐχόρευε ξεκούραστους χορούς φόξ και ταγκό, ἀλλὰ χασάπικο, ὁ ὁποῖος προϋποθέτει γερά κότσια και μεγάλη σβελτοσύνη. Ὁ ἄνθρωπος αὐτός θά ἔφυγε ἀπό τόν ἐπίγειο κόσμο μέ τίς καλύτερες ἐντυπώσεις, ἐφόσον ἡ τελευταίος του ἐντυπώσεις θά εἶχαν σχηματισθεῖ ἀπό τὸ γλέντι πού ἔκανε στά ἑβδομηνητα του χρόνια χορευόντας χασάπικο. Και ὅταν τὸ τέλος εἶναι καλό, ὅλα εἶναι καλά. "Ὅσα βάσανα και ἄν εἶχε τραβήξει σ' ὄλη του τῆ ζωῆ, τὸ εὖθυμο τέλος του θά συνετέλεσε ὥστε νά διατηρηῆ στόν ἄλλο κόσμο τὴν ἐντύπωσῃ ὅτι ἡ ἐπίγεια ζωῆ εἶναι τόσο εὐχάριστη, ὅσο δὲν τὴν βρίσκουν πολλοὶ ἄλλοι.

ΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ ΤΑ ΚΑΜΩΜΑΤΑ

Ἐπὸ τὸν τρελλό, λέει, και τὸν μεθυσμένο μαθαίνει κανένας τὴν ἀλήθεια. Δὲν τὴ μαθαίνει ὅμως κανένας τὴν ἀλήθεια, ὑποβάλλοντας μόνο σ' αὐτούς κατάλληλες ἐρωτήσεις, ἀλλὰ τόσο ὁ τρελλός ὅσο και ὁ μεθυσμένος ἔχουν στιγμές πού αὐθόρμητα ἐξωτερικεύουν ἐκεῖνο παὺ σκέπτονται, εἶτε μέ λόγια εἶτε μέ ἔργα.

Ἔτσι και πρὸ καιροῦ στὴ Πάτρα κάποιοι, ἀφοῦ ἐγίνε γκόν στοῦ μεθύσι, ἔβγαλε τὸ σουγιά του και ἔκοψε τὰ δυὸ δάκτυλα τοῦ δεξιοῦ του χεριοῦ. Τὸ κόψιμο δὲ αὐτὸ θά εἶχε και ἄλλη συνέχεια, ἐὰν δὲν ἐπενέβαιναν ἐν τῷ μεταξύ οἱ φίλοι του.

Ὁ μεθυσμένος αὐτός ἀσφαλῶς ἔκανε λάθος, γιατί ἀντὶ νά κόψῃ τὰ δάκτυλά του, θά ἔπρεπε νά ἔκοβε τὸ κεφάλι του. Τὶ τοῦ φταίγανε, τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς, τὰ φουκαρά-

δικα τὰ δάκτυλά του; Αὐτὰ δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο παρὰ ἐκτελεστικά ὄργανα.

Ὁ ἀποκλειστικὸς ρόλος τους εἶνε νὰ ἐκτελοῦν πιστῶς καὶ ἀπαρεγγλίστως τὶς διαταγὰς τοῦ κεφαλιοῦ του. Εἶναι τὸ ἴδιο, δηλαδή, σὰν νὰ σκοτώσης ἓνα ὄργανο τῆς ἐξουσίας, τὸ ὁποῖο ἔρχεται νὰ σοῦ ἐφαρμόσῃ τὸν νόμο. Τὶ φταίει αὐτὸ παρακαλῶ; Ἔτσι τὸ διατόξευε, κι' ἔτσι εἶνε ὑποχρεωμένο νὰ ἐνεργήσῃ. Ἐὰν, λοιπὸν, τὰ δάκτυλα ἔφταιξαν στὸ ὅτι ἔπιαναν τὸ ἓνα ποτήρι τὸ πιωτὸ ὑστερα ἀπὸ τὸ ἄλλο καὶ τὸ χύνανε στὸ στόμα του, μέχρι νὰ γίνῃ αὐτὸς τάπα στὸ μεθύσι, ἢ αἰτία ἦταν τὸ θολωμένο μυαλό του, τὸ ὁποῖο ὑπὸ τὴν ἐπήρεια τοῦ πιωτοῦ ἔδιδε τέτοιες διαταγὰς στὰ δάκτυλα. Ἰσα ἴσα, μάλιστα, πού εἶχε ἓνα λόγο παραπάνω νὰ ἀφίση τὰ δάκτυλά του στὴ θέση τους, γιὰ νὰ μπορῇ νὰ μουτζώνῃ τὸν ἑαυτό του, ὑστερα ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ χάλια στὸ ὁποῖα εἶχε καταντήσει.

Δὲν ἀποκλείεται ὅμως νὰ εἶχε ἀναλάβῃ καμμιά ὑποχρέωση ἀπέναντι τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ τὴν ἐξετέλεσε τὴ στιγμὴ ἐκείνη τῆς παράφορης μέθης του, κατὰ τὴν ὁποία εἶνε ἱκανὸς κανένας νὰ κύνῃ οἰαδῆποτε κουταμάρα. Πολὺ πιθανὸν, λοιπὸν, ὁ ἄνθρωπος νὰ εἶχε ὀρκισθῇ καμμιά φορὰ, νὰ κόψῃ τὸ χέρι του καλύτερα, παρὰ νὰ βάλῃ χέρι κἄπου. Ἐπειδὴ δὲ ὑστερα θὰ ἔβαλε χέρι, θὰ ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ τὸ κόψῃ, σύμφωνα μὲ τὸν ὄρκου του. Καὶ ἐφ' ὅσον ἦταν ἐξεμέθυστος, ὁ ὄρκος αὐτὸς θὰ τοῦ φαινόταν πολὺ ἀστείος καὶ δὲν θὰ ἀπεφάσιζε βέβαια στὰ καλὰ καθούμενα νὰ κόψῃ τὸ χέρι του. Ὅταν ὅμως βρέθηκε στὴ κατάστασι τῆς κραιπάλης, ὁ ὄρκος του θὰ τοῦ φάνηκε σοβαρώτατος. Γιατὶ, ὅταν εἶνε κανένας κάργα πιωμένος, ἀσφαλῶς δὲν ξέρει οὔτε πιὸ εἶνε τὸ σοβαρὸ, οὔτε τὸ ἀστεῖο. Ἄρχισε, λοιπὸν, νὰ κόβῃ τὰ δάκτυλά του, εἶχε δὲ τὸ κουράγιο νὰ ἐ-

Ξακολουθήση τὸ πετσοκόψιμο—ἔάν δὲν ἐπενέβαιναν οἱ φίλοι του—γιὰ νὰ βγάλῃ ἀπὸ πάνω του τὸ βᾶρος αὐτὸ τοῦ ὄρκου, ποῦ ἐκείνη τῇ στιγμῇ θὰ τὸν ἐπίεξε τρομακτικά. Καὶ ἔάν μὲν, τῆς νύχτας τὰ καμώματα τὰ βλέπει ἢ μέρα καὶ γεῶ, τῇ πράξει του αὐτῇ ὁ μεδυσμένος θὰ τῇ βλέπῃ ξεμέθυστος καὶ θὰ κλαίῃ.

ΤΟ ΘΥΜΑ

Τὸ ἀστυνομικὸ δελτίο Πειραιῶς, ὅπως καὶ ἡ μήνυση ποῦ ὑπέβαλε μιὰ κοπέλλα στὴν εἰσαγγελία, ἀναφέρουν ὅτι κάποιος τὴν ἐτραυματίσε σοβαρὰ, ἐπειδὴ ἤρνεϊτο νὰ τὸν κάνῃ ἔραστή της.

Αὐτὸ βέβαια δὲν μπορούμε νὰ τὸ δεχθοῦμε ὅπως ἀκριβῶς τὸ ἀναφέρει ἡ σχετικὴ εἶδηση. Στὰ καλὰ καθ' ἕμμενα δὲν πάει ὁ καθένας νὰ τραυματίσῃ καὶ σοβαρὰ μάλιστα, μιὰ κοπέλλα ἀπὸ τὴν ὁποία ἐκλιπαρεῖ τὸν ἔρωτά της. Τὸ πιθανώτερο εἶναι, νὰ τοῦ ξερόψησε τὸ ψάρι στὰ χεῖλη, ὅπως συνηθίζει νὰ κάνῃ τὸ θηλυκὸ ὅταν ἀδιαφορεῖ γιὰ ἐκεῖνον ποῦ εἶνε τρελλὰ ἐρωτευμένος μαζί του.

Μιὰ φορὰ κι' ἕνα καιρὸ, ὁ κάθε ἐρωτευμένος, τὸ μεγαλύτερο τόλμημα ποῦ ἔκανε στὴν Ἐκείνη του, ἦταν νὰ πάρῃ «μὲ τρέμουσαν χεῖρα τὸν κάλαμον», νὰ τῆς περιγράψῃ μὲ τὰ πιὸ πυριφλεγῆ λόγια τὸν ἔρωτά του, νὰ σταθῇ σὰν συνεσταλμένος γυμνασιόπαις μπροστὰ της καὶ ἀφοῦ ξεροκαταπιῇ κάμποσες φορὲς καὶ ἀλλάξῃ ὅλα τὰ χρώματα τῆς Ἰριδος, νὰ ἀποκαλυφθῇ, νὰ τῆς δώσῃ τὸ ροσασόκι «μὲ τρέμουσαν χεῖρα» καὶ τὸ πολὺ πολὺ νὰ τῆς ἔλεγε μερικὲς λέ-

ξεις, γιά τίς ὁποῖες θά εἶχε κάνει πρόβες καμμιά ἑκατοστή φορές. Ἐὖν ἀπεκρούετο ἀμέσως, εἴτε ἐάν ἔπερνε ἀρνητική ἀπάντηση, ἔβαζε τή μούρη του χαμ·λά καί προσπαθοῦσε μέ κάθε τρόπο νά ξεχάσῃ τή ψυχρολουσία αὐτή, εἴτε σέ καμμιά ἄλλη πού νά μὴν εἶνε τόσο σκληρόκαρδη, εἴτε ἰώπερνε ἀπόφαση καί τῶρριχνε στή ταβέρινα, εἴτε καί αὐτοκτονοῦσε ἂν ἦτανε πιό εὐαίσθητος καί ἀνόητος ἀπὸ ἄλλους.

Σήμερα ὁμως τὰ πράγματα ἀλλάξανε, γιὰτί ἀλλάξε καί ἡ σχέση μεταξὺ τῶν δύο φύλλων. Ὁ μεγάλος σιγχορωτισμός τ υς συντέλεσε ὥστε νά πάρῃ τὸ ἓνα τὸν ἄερα τοῦ ἄλλου. Ἐγνωρίσθησαν τόσο καλὰ μεταξὺ τους, ὥστε ἀντιλήφθηκαν ὅτι οὔτε τὸ θῆλυ εἶνε κανένα πλᾶσμα περίεργο, πρὸ τοῦ ὁποῖου πρέπει κανένας νά κομπιάζεται, καί νά γίνεται μπλοβοκοκινokitρινος γιά νά τοῦ μιλήσῃ, ἀλλὰ οὔτε καί ὁ ἄνδρας ὅτι εἶνε κανένα ἄγριο θηρίο. Καί γι' αὐτὸ τὸ θηλυκὸ, ὅταν ἔχει τίποτε διαφορὸς μέ κανένα ἄνδρα τίς λύει μόνο του, μέ τὸ καλὸ ἢ μέ τὸ κακό. Δὲν ξέρει πιά νά τὰ καταπίνῃ ὅλα καί νά μὴ μιλή. Σήμερα τὸ θηλυκὸ εἶνε σωστός ἄνδρας, γιὰτί ἔχει ἴσα δικαιώματα μ' ἐκεῖνον, ἴσως καί περισσότερα. Γι' αὐτὸ καί ὁ σημερινὸς ἄνδρας δὲν θεωρεῖ πιά τή γυναῖκα σάν μιὰ κατώτερη ὑπαρξη, ὅπως τή θεωροῦσε μιὰ φορὰ, καί γι' αὐτὸ τῆς φέρεται σάν ἴσος πρὸς ἴσο.

Ὁ φουκαρᾶς, βέβαια, ὁ ἐρωτευμένος τοῦ Πειραιῶς, θά ἔπερνε τὰ βρεμμένα του καί θά ἔφευγε, ἂν ἡ κοπέλλα αὐτὴ τοῦ φερνότανε σάν μιὰ ὑπαρξη τοῦ ἀδυναίου φύλου στὸ ὁποῖο ἀνῆκε τὴ παληὰ ἐποχὴ ἢ γυναῖκα. Σήμερα ὁμως κάθε ἄλλο παρὰ ἀδύνατο εἶνε. Πολλὲς φορές μάλιστα εἶναι πιό δυνατὴ ἀπὸ μᾶς. Καί ἐφόσον ἔχει κάμνει μιὰ τόσο μεγάλη πρόοδο, πρέπει νά ξέρῃ ὅτι θά ἔχῃ καί τίς ἀνάλογες συνέπειες, γιὰτί κάθε πρόδος ἔχει καί τὰ θύματά της.

ΟΙ ΠΑΝΤΡΕΜΜΕΝΟΙ

Σὰν πολὺ ἀέρα φαίνεται ὅτι ἀρχίζουν νὰ πέρνουν αὐτοὶ οἱ κύριοι ἔγγαμοι. Τὰ περισσότερα κοινωνικὰ σκάνδαλα γίνονται μεταξὺ παντρεμμένων. Ἡ ἑφημερίδες εἶνε γεμάτες ἀπὸ ἀγγελίες ἐρωτικῶν ἐπιχειρήσεων μεταξὺ ἐγγάμων καὶ μάλιστα γονέων πο' λῶν τέκνων. Οἱ πολύτεκνοι, ἄλλως τε, ἀποδεικνύουν πάντοτε ὅτι εἶνε οἱ πιὸ τολμηροί.

Σ' ἓνα χωριό, πάλι, τῆς Εὐβοίας μιά σύζυγος τριάντα ἐτῶν καὶ μητέρα τριῶν τέκνων καὶ ἓνας σύζυγος τριάντα ἔξ ἐτῶν καὶ πατέρας τεσσάρων τέκνων, ἀλληλοαπήχθησαν. Κι' ἔτσι μὲ ἑλαφρὰ τὴ συνείδηση, χωρὶς φόβο καὶ χωρὶς σκοτοῦρα, ἐγκατέλειψαν ἑφτά δλόκληρα παιδιά. Οὔτε πολλὰ οὔτε λίγα!

Παντρεμμένος ἄνθρωπος, σοὺ λένε, ἐμπιστοσύνη ἕκατό τοῖς ἑκατό. "Ἄς βγῆ τὸ ὄνομα τοῦ θεριστῆ καὶ ἄς πέφτη νὰ κοιμᾶται. Εἶναι ποτὲ δυνατὸ καλὲ, παντρεμμένος ἄνθρωπος νὰ κἀνῃ τέτοια πράγματα; Πὰ, πὰ, πὰ, Χριστὸς καὶ Παναγία. Καὶ ὁ καθένας μοροῦσε μιὰ φορὰ κι' ἓνα καιρὸ νὰ ἔπερνε τὸν μεγαλείτερο ὄρκο, ὅτι ὁ παντρεμμένος ἄνθρωπος εἶναι ἀκίνδυνο σπύριο, σὲ σημεῖο, δηλαδή, πού ὅσο καὶ νὰ τὸ τρίβης στὸ πλευρὸ τοῦ κουτιοῦ νὰ μὴν ἀνάβῃ. Κι' ἔτσι οἱ παντρεμμένοι εἶχανε βγάλει τὴ φήμη τότε, ὅτι δὲν ἀνάβανε παρὰ μόνο στὸ π'ευρὸ τῆς συζύγου των.

Μὲ αὐτὸ τὸ πλευρὸ, ὅμως, νὰ κοιμᾶσαι φίλε μου. Τὸ πλευρὸ εἶναι πάντα ἐπικίνδυνο. Ἀκόμη καὶ πλευρίτιδα μοροεῖς νὰ ἀρπάξης, ὅταν ἀκοῦς κανένα παρόμοιο καλαμποῦρι. Ἀπὸ τὸ ἴδιο του τὸ πλευρὸ, πού εἶχε φτισαχτεῖ ἡ Εὐα, τὴν ἔπαθε καὶ ὁ φουκαρᾶς ὁ Ἀδάμ. Ποῦ νὰ φανταζότανε βέβαια ὁ ἀτυχῆς, ὅτι ἐπειδὴ θὰ τριβότανε στὸ ἴδιο τὸ πλευρὸ του, δηλαδή, στὴν Εὐα, θὰ ἀναβε. Καὶ ἀφοῦ

ἀναψε ἦτανε ἐπόμενοιο ὅτι θὰ ἤθελε νὰ σβύσῃ, γιὰτὶ ἄλλοιῶς ἢ φωτιὰ θὰ ἔπερνε τεράστιες διαστάσεις. Πόσο μᾶλλον, λοιπὸν, οἱ σημερινοὶ παντρεμμένοι, οἱ ὅποιοι προτιμοῦν τὰ ξένα πλευρὰ γιὰ νὰ τριβῶνται.

Μιά φορὰ, ὅταν παντρευότανε κανέννας, τοῦ λέγανε ὅτι ἔφαγε τὸ κουλοῦρι του καὶ ἐπομένως ἔπρεπε νὰ ἔχῃ χαμηλὰ τὴ μούρη του. Σήμερα ὅμως καὶ τὸ κουλοῦρι τους τρῶνε καὶ τὴ μούρη τους ἐξακολουθοῦν νὰ ἔχουν ψηλά. Οἱ τωρινοὶ παντρεμμένοι πέρνουν τόσο ἐλαφρὰ τὸ ζήτημα τοῦ γάμου, ὅσο βαρῖα τὸ πέρνανε οἱ παλαιοί, οἱ ὅποιοι μαζὺ μὲ τὴν ἀπόφαση τοῦ γάμου πέρνανε καὶ πολλὲς ἄλλες ἀποφάσεις, ἀπὸ τὶς ὁποῖες δὲν παρεξέκλιναν. Οἱ σημερινοὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες παντρεύονται γιὰ νὰ ἀποκτοῦν περισσότερες ἐλευθερίες. Τὸν γάμο δὲν τὸν ἔχουν παρὰ γιὰ ἓνα πρόσχημα, κάτω ἀπὸ τὸ ὁποῖο δροῦν κατὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους τρόπους. Μὲ ὄση δὲ εὐκολία παντρεύονται, μὲ ἄλλη τόση καὶ χωρίζουν. Οὐδέποτε ἄλλοτε τὰ διαζύγια παρῶσιάζοντο τόσο συχνὰ ὅσο σήμερα. Κοντεύομε νὰ φτάσωμε τὴν Ἀμερικὴ στὶς ἀφορμὰς γιὰ τὶς ὁποῖες χωρίζομε. Τὸ γνωστὸ ρητὸ τοῦ Εὐαγγελίου ἔχει καταστήσει ὡς ἐξῆς: «Καὶ οὕς ὁ Θεὸς συνέζευξε, ἄνθρωπος χωρίζετω ἄνευ χρονοτριβῆς». Καὶ ὕστερα σοῦ λένε μερικοὶ ἀφελεῖς, ὅτι οἱ παντρεμμένοι ἔχουν χαμηλὰ τὴ μούρη τους.

ΑΛΕΞΙΠΤΩΤΡΙΕΣ

Τὸ θηλυκό, φαίνεται, ἀποφάσισε νὰ μὴν ἀφήνῃ τρυπίτσα γιὰ τρυπίτσα, στὴν ὁποία νὰ μὴ χώνῃ τὴ μυτίτσα τους καὶ ὄχι μόνο αὐτό, ἀλλὰ νὰ καταβάλλῃ καὶ κάθε του προσπάθεια γιὰ νὰ ὑποσκελίξῃ τὸν ἄνδρα. Τὸ σημερινὸ θῆλυ δὲν ἀρκεῖται πιά στὴ θέση τῆς δακτυλογράφου, τῆς ταμίου, τῆς πωλητριάς καὶ λοιπῶν μικροεργασιῶν, ἀπὸ τίς ὁποῖες δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ περιμένῃ οὔτε πλοῦτο οὔτε δόξα. Ἡ μικροεργασίαις αὐτὲς εἶνε ταπεινὰ ἐπαγγέλματα, ποὺ δὲν μποροῦν νὰ ἱκανοποιοῦν τὴ γυναῖκα ἐκείνη ποὺ ἔχει ἀνώτερα ἰδανικὰ καὶ ποὺ μὲ κάθε δύναμη, ἔστω καὶ μὲ θυσία τῆς ζωῆς της, προσπαθεῖ νὰ τὰ πραγματοποιῇ.

Γι' αὐτὸ σήμερα ἔχομε τὴ δικηγόρινα, τὴν ὀδοντοῖα-τρινα, τὴ βουλευτίνα, τὴν ὑπουργίνα, τὴν ἀεροπορίνα καὶ τελευταία τὴν ἀλεξιπτώτρια. Σὲ μερικὸς ἀπ' αὐτοὺς τοὺς κλάδους ὑπάρχουν ἀξιοθαύμαστες γυναικεῖες ἐπιτυχίαι. Ἀκόμη καὶ στὶς ἀλεξιπτώτριαι. Μάλιστα. Ὑπάρχουν ἀλεξιπτώτριαι ποὺ θαυμάζονται γιὰ τὴ τόλμη τους, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἐπιτηδειότητά τους. Γιατί, νὰ πέσης ἀπὸ ἀεροπλάνο, δὲν εἶνε μόνο τόλμη, ἀλλὰ καὶ τέχνη. Ἐπειδὴ δὲ ἡ γυναῖκα ἔχει ἰδιαιτέρη σχέση μὲ τὸν αἆρα καὶ γι' αὐτὸ συζητεῖ διαρκῶς περὶ ἀνέμων καὶ ὑδάτων, τοῦ ἔχει τόσο μεγάλη ἐμπιστοσύνη, ὥστε καὶ ὅταν ἀκόμη ἀφίνει τὸν ἑαυτὸ της νὰ πέφτῃ μὲ τὸ ἀλεξίπτωτο, νὰ μὴ φοβᾶται.

Ὡς ἀλεξιπτώτρια, βέβαια, ἡ γυναῖκα, ἦταν ἐπόμενο ὅτι θὰ εἶχε μεγάλη ἐπιτυχία, γιατί ἔχει τὴ μεγάλη πείρα τοῦ ἀνέμου. Αὐτὸ μᾶς τὸ λέει καὶ ὁ Βέρντι στὸ Ριγκολέτο του, ποὺ παρωμοίαις παραστατικώτατα τὴ γυναῖκα μὲ «φτεροὸ στὸν ἄνεμο». Ὁ ἀείμνηστος Βέρντι, φαίνεται, ἔχοντας ὑπ'

ὄψει του ὅτι, ὄχι μόνο ἐπειδὴ ἡ γυναῖκα εἶνε ἐπιπολαιότερη ἀπὸ τὸν ἄνδρα, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἐπειδὴ εἶνε τὸ ὀσθενές φῦλο, πολὺ εὐκόλα παρασύρεται ἀπὸ τὶς περιστάσεις, ὅπως τὸ φτερό στὸν ἄνεμο. Παρ' ὅλα αὐτὰ ὅμως ἡ γυναῖκα πῆρε τὸν ἄερα καὶ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ ἄερα. Ἀλλὰ καὶ τίνος δὲν τὸν ἔχει πάρεϊ παρακαλῶ; Κι' ἔτσι τὴ βλέπομε, στὸ πείσμα τοῦ ἀνέμου, νὰ γίνεται ἀερπορίνα καὶ νὰ συναγωνίζεται σπουδαῖα τὸν ἄρρενα συνάδελφό της. "Ἄν τὴν ἔβλεπε σήμερα ὁ Βέρντι, ἀσφαλῶς θὰ ἔκανε τὴν ἀκόλουθη παρομοίωση: « Ἀνεμοδαμάστρια στὸν ἄνεμο, γυναῖκα μοιάζει ».

Ἐχει, λοιπόν, ἀποκτήσει μεγάλη πείρα ἡ γυναῖκα ἀπὸ τὸν ἄνεμο, καὶ γι' αὐτὸ παρ' ὅλον ὅτι τὴ παρασύρει πότε ἐδῶ καὶ πότε ἐκεῖ, σὰν τὸ φτερό, κατορθώνει καὶ βρίσκειται πάντα ὄρθια τὶς περισσότερες φορὲς καὶ χωρὶς νὰ παθαίνει τίποτε. Μὴ τὴ φοβᾶσθε τὴ γυναῖκα ὅταν ἀνακατεύεται μὲ ζητήματα πού ἔχουν σχέση με τὸν ἄερα, ὅσο καὶ νὰ ριψοκινδυνεύη. Ἐχει ἀποκτήσει σημαντικὴ εἰδικότητα, λόγῳ τῆς μεγάλης τῆς πείρας, πού προέρχεται ἀπὸ τὴν ἄμεσο σχέση της με τὸν ἄερα. Αὐτὸ μπορεῖ νὰ σᾶς τὸ ἀποδείξῃ καὶ ἡ ἴδια στὴ πρώτη ἀερόσυζήτηση, στὴν ὁποία ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἡ γυναῖκα κατέχει τὸ παγκόσμιον ρεκόρ.

ΔΩΡΑ

Ἀνάμεσα στὰ πολυποίκιλα, ἀκριβὰ εἶτε φτηνὰ δῶρα, πού προσφέρονται τὶς τελευταῖες μέρες, κάθε χρόνου, θὰ μπορούσε νὰ προστεθῇ ἀκόμη καὶ ἓνα ἄλλο, γιὰ τὸ ὁποῖο οὔτε σκέψη δυστυχῶς δὲν ἔγινε ἀκόμη καὶ πού δὲν στοιχίζει οὔτε τσακιστὸ πενταράκι. Τζάμπα πρᾶμμα. Οὔτε κόπο εἶνε ἀνάγκη νὰ κἀνῃ κανένας, γιὰ νὰ τρέχῃ στὰ μαγαζὰ νὰ τὸ

ψωνίζη. Ὁ καθέννας τὸ ἔχει μαζί του καὶ μπορεῖ ὅταν θέλη καὶ ὅπου θέλει νὰ τὸ προσφέρει. Τὸ δῶρο αὐτὸ εἶναι ἡ συγγνώμη.

Ἄνθρωποι εἴμαστε ὅλοι καὶ φυσικὰ θὰ βρίσκωνται διάφορες ἀφορμὲς νὰ τσακωνώμαστε κάθε τόσο. Κάθε χρόνο, λοιπὸν, τὴ βδομάδα πού γεννήθηκε ὁ Χριστός, θὰ ἔπρεπε νὰ γεννᾶται μέσα μας καὶ τὸ αἶσθημα τῆς συγγνώμης, πὸν Ἐκεῖνος μᾶς τὴν ἐδίδαξε, καὶ νὰ ἐπιβάλλεται σὰν ἔθιμο, ὅπως καὶ τὰ δῶρα. Νομίζω πὸς δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ ὠραιότερο, εὐγενικώτερο, θεαρεστότερο, πρακτικώτερο δῶρο ἀπ' αὐτό. Θὰ βρισκῆς π. χ. τὸν πρῶτο τυχόντα ἐχθρό σου καὶ θὰ τοῦ λές:

— Ἐλα δῶ, χριστιανέ μου, δὲν ξέρω ἂν σοῦφταιξα ἢ μοῦφταιξες, ὅτι ὅμως κι' ἂν ἔγινε μεταξύ μας, ὅλο τὸν χρόνο, ρίξε το στὸ γυαλό. Κάμε καλὸ, ἄλλως τε καὶ ρίξε το στὸ γυαλό. Ξέχασέ τα ὀλότελα καὶ ὑπόθεσε σὰν νὰ μὴν ἔγινε. Ὅσες βρισιὲς κι' ἂν ἀνταλλάξαμε, νερὸ κι' ἄλατι νὰ γίνουνε. Συχώρα με καὶ ὁ θεὸς νὰ σὲ συχωρνᾷ. Γιατὶ ἔτσι μόνο θὰ τὲ συχωρνᾷ καὶ σένα ὁ θεὸς, ὅταν συχωρνᾷς καὶ σὺ τοὺς ἄλλους.

Θὰ φιλιᾷς τὸ χέρι τῆς πεθερᾶς σου καὶ θὰ τῆς λές μὲ μελιστάλακτο ὕφος:

— Ἄκουσε, μητεροῦλα μου, ξέρω πολὺ καλὰ ὅτι ὅλες αὐτὲς ἢ πίκρες καὶ τὰ φαρμάκια πὸν μὲ πότιζες ὅλο τὸν χρόνο, προήρχοντο ἀπὸ ὑπερβολικὴ ἀγάπη πρὸς τὸ παιδί σου. Σὲ συχωρῶ καὶ συχώρα με καὶ σὺ, ἂν καμιὰ φορὰ σοῦ τράβηξα καμιὰ φωνὴ δυνατότερη. Καὶ εὐχομαι τοῦ χρόνου τέτοιο καιρὸ νὰ μὴν ἔχωμε καμιὰ ἀφορμὴ γιὰ νὰ ξανασυχωρεθοῦμε.

Ὁ σύζυγος θὰ λέη στὴ σύζυγο:

— Γλυκειά μου γυναικοῦλα, ἐδῶ πὸν βρεθῆκαμε νὰ σηκώνωμε μαζὺ τὸν σταυρὸ τοῦ μαρτυρίου, εἶναι φυσικὸ

κάπου, κάπου να γκρινιάζουμε. Έλα τώρα να δώσουμε τὸ φιλάκι τῆς συγγνώμης, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἐπειδὴ τὸ φιλάκι τῆς συγγνώμης διαφέρει ἀπὸ τὰ ἄλλα, θὰ μᾶς δημιουργῆ καινούργιες ἐλπίδες, γιὰ νὰ μᾶς κάνουν τὴ ζωὴ ἁρμονικώτερη.

Κι' ὅταν ἐπιβληθῆ ἡ συγγνώμη αὐτὴ ὡς ἔθιμο σὲ ὄλους γενικὰ, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχη κανένας ποὺ νὰ μὴ τὴ δέχεται ἢ νὰ μὴ τὴ δίδῃ, τότε δὲν θὰ ὑπάρχη κανένας ποὺ νὰ νομίζῃ τὸν ἑαυτό του μειωμένο ἢ ὄχι ἱκανοποιημένο ἀπὸ αὐτὴ τὴ δουλειά, γιατί θὰ ξέρῃ ὅτι χωρὶς αὐτὸν, ὑπάρχουν καὶ τόσοι ἄλλοι, πολλοὶ μάλιστα σὲ χειρότερη θέση, καὶ ὅμως πρόθυμα ἐδέχτηκαν εἴτε προσέφεραν τὴ συγγνώμη, σὰ θεῖο δῶρο, ποὺ θὰ τὸ γενᾶ μέσα μας ἡ ἀνάμνηση τῆς θείας γεννήσεως, κάθε τέτοιες μέρες.

Μὲ μεγαλείτερο δὲ ψυχικὸ σθένος θὰ μπορούμε τότε ὄλοι μας νὰ δεώμεθα τῷ Κυρίῳ καὶ Ἀθανάτῳ Βασιλεῖ ἡμῶν συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν μας.

ΤΑ ΠΑΡΑΣΙΤΑ

Ὁ συνομιλητής μου, παρ' ὅλον ὅτι ἐξεδήλωσε τὸν μεγάλο του θαυμασμὸ γιὰ τὴν ἐφεύρεση τοῦ ραδιοφώνου, τὴν ὁποία δὲν παρέλειψε νὰ χαρακτηρίσῃ καὶ ὡς θαῦμα, στὸ τέλος κατέληξε νὰ μοῦ πῆ ὅτι δὲν εἶνε τίποτε.

—Ναί, βρε ἀδελφέ, δὲν σοῦ λέω—μοῦ εἶπε στὸ τέλος τοῦ λόγου του, ὡς εἶδος συμπεράσματος—εἶναι ἀπίστευτο πραγματικὰ νὰ γυρνᾶς ἕνα τόσο δὰ πραγματάκι καὶ νὰ πέρνῃς ὄλους τοὺς σταθμοὺς τοῦ κόσμου, ἀλλὰ τί τὰ θές φίλε μου, εἶνε ἀκόμη ἕνα δῶρο ἄδωρο. Ἐκεῖ ποὺ πᾶς νὰ

ἀπολαύσης μιὰ ὠραία μουσική, ἀρχίζουν τὰ παράσιτα καὶ ὄχι μόνο δὲν σ' ἀφίνουν νὰ καταλάβης τίποτε, ἀλλὰ σὲ ἐκνευρίζουν καὶ ἀπὸ πάνω.

Εἶναι περιττὸ βέβαια νὰ σημειωθῆ ἔδῳ ὅτι τὴ παρατήρηση αὐτὴ τοῦ συνομιλητοῦ μου, τὴ κάνουν οἱ περισσότεροι, ἐκφράζοντας συγχρόνως γι' αὐτὸ τὴ μεγάλη τους ἀγανάκτηση.

Μὰ δὲν μοῦ λέτε σὰς παρακαλῶ, ποῦ μπορεῖτε νὰ ἀπολαύσετε μουσική στὸν τόπο μας χωρὶς νὰ ὑπάρχουν παράσιτα; Ἰσα ἴσα μάλιστα, ἐμεῖς ἔχομε συνειθίσει τόσο πολὺ τὴ μουσική μὲ παράσιτα, πὺν δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ μᾶς κάνουν καμμιά ἐντύπωση τὰ παρ'σιτα τοῦ ραδιοφώνου, καὶ ἐπομένως θὰ ἔπρεπε νὰ θεωροῦμε ἀπὸ τώρα τέλεια τὴν ἐφεύρεση τοῦ ραδιοφώνου. Τόσο πολὺ, μάλιστα, ἔχομε συνειθίσει τὴ μουσική μὲ παράσιτα, πὺν ἔχω τὴ γνώμη, ὅτι ἔὰν καμμιά φορὰ βρεθοῦμε σὲ κανένα μέρος πὺν νὰ παίζεταὶ μὲν μουσική, δὲν θὰ ἀκούεται δὲ ἡ μεγαλόφωνη εἴτε χαμηλόφωνη συζήτηση τοῦ κόσμου, εἴτε τὸ τίς τὰς τοῦ κομπολογιοῦ του, εἴτε τὸ ξεκαρδιστικὸ ἢ ὑπόκωφο γέλοιο του, ἢ τὸ δυνατὸ χασμουρητό του, ἢ οἱ θορυβώδεις βηματισμοὶ του πὺν κάνει μέσα στὴν αἴθουσα τῆς μουσικῆς ἀκριβῶς ὅπως καὶ στὸν περίπατο, κλπ. κλπ, ἢ μουσικὴ αὐτὴ θὰ μᾶς φαινότανε πολὺ ἀνιαρὴ.

Ἐλάχιστα μόνο εἶνε τὰ κέντρα ἐκεῖνα στὰ ὁποῖα τηρεῖται σιγὴ κατὰ τὴν ὄρχ τῆς μουσικῆς, καὶ τότε ὅμως δὲν εἶνε ἀπὸ δικό μας, ἀλλὰ γιατί ξέρομε προκαταβολικὰ ὅτι θὰ μᾶς πετάξουν ἔξω ἔὰν δὲν συμμορφωθοῦμε.

Τὸ περίεργο δὲ εἶνε ὅτι καὶ τὴν ὠρα ἀκόμη πὺν μαζερόμασθε κάπου μὲ ἀποκλειστικὸ σκοπὸ νὰ ἀκούσωμε ραδιόφωνο, δὲν μποροῦμε νὰ καθίσωμε ἤσυχοι. Εἶνε γενικὰ παρατηρημένο, ὅτι ὕστερα ἀπὸ λίγη ὠρα πὺν θὰ ἀρχίσῃ

τὸ ραδιόφωνο, θὰ ἀρχίσῃ καὶ ἡ συζήτηση μεταξὺ τῆς ὁμηγύρεως καὶ δὲν θὰ ἔχῃ τελειωμό. Φαίνεται ὅτι τὸ ραδιόφωνο μᾶς ἐμπνέει τὰ διάφορα θέματα τῆς συζητήσεως, γιατί μόλις τελειώσῃ τὸ ραδιόφωνο, πέρνει τέλος καὶ ἡ συζήτηση, εἶνε, βλέπεις, ὥραϊο πρᾶγμα νὰ συζητᾶ κανένας μὲ μουσικὴ ὑπόκρουση!

Καὶ ὕστερα ἔρχεται ὁ καλὸς μου ὁ συνομιλητῆς καὶ ἐκδηλώνει τρεῖς πῆχες ἀγανάκτηση γιὰ τὴν ἀτέλεια αὐτῆ τοῦ ραδιοφώνου! Μὰ ἡ ἀτέλεια αὐτῆ τοῦ ραδιοφώνου ἐκπροσωπεῖ ἀκριβῶς ἐμᾶς τοὺς ἴδιους κατὰ τὴν ὥρα τῆς μουσικῆς. Εἴμαστε καὶ μεῖς ὀλόκληροι τὰ παράσιτα τῆς μουσικῆς. Καὶ ἀφοῦ ἀγανακτοῦμε γιὰ τὰ παράσιτα τοῦ ραδιοφώνου, θὰ ἦτανε σκοπιμώτερο νὰ ἀγανακτούσαμε πρῶτα πρῶτα γιὰ μᾶς τοὺς ἴδιους, γιατί ἔτσι μόνο θὰ ὑπῆρχε μεγάλη πιθανότης, νὰ πάψωμε τοὐλάχιστο ἐμεῖς νὰ γινώμαστε παράσιτα πρῶτα καὶ καλύτερα.

Ο ΛΟΤΑΡΤΖΗΣ

Τὸν ἔχετε προσέξει τὸν λοταρτζῆ; Μὰ ποῦ νὰ τὸν προσέξετε; Ἐκεῖ ἀκριβῶς εἶναι ἡ τέχνη του, στὸ νὰ μὴ τὸν προσέχουν. Αὐτὸς φροντίζει καὶ τὰ καταφέρνει μάλιστα μιὰ χαρὰ καὶ τρεῖς τρομάρες, ὥστε νὰ μὴ τὸν πέρνει ὁ καθένας χαμπάρι, παρὰ μόνο ἐκεῖνος ποὺ θέλει αὐτός. Γιατὶ ἂν τὸν πάρουν χαμπάρι, ἀλοίμονό του, θὰ ὑποστῇ τὶς σοβαρὰς συνέπειες τῶν ἀπαγορευτικῶν διατάξεων τῶν τυχερῶν παιγνιδιῶν. Αὐτὸς, ὅμως, παρ' ὅλα αὐτὰ ἐξακολουθεῖ νὰ κἀνῃ τὸ κορόϊδο.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὁ λοταριτζῆς ὡς τύπος εἶναι σπουδαῖος. Πρῶτα πρῶτα ξέρει ἀπέξω κι' ἀνακατωτὰ τὰ καλύτερα κατατόπια στὰ ὁποῖα βρίσκονται οἱ μεγαλύτεροι χουβαρντάδες, κι' ἔτσι δὲν χάνει τὸν καιρὸ του εὐκολα. Δὲν περιφέρεται ἄσκοπα, ἀλλὰ φέρνει διαρκῶς βόλτα γύρω ἀπὸ τὰ προσοδοφόρα σημεῖα τὰ ὁποῖα ἐκεῖνος ἔχει ἐπισημάνει. Κάνει τὴ χήνα καὶ ψάχνει μὲ λοξὸ μάτι γιὰ χηνάρια τὰ ὁποῖα ἐπιθυμεῖ νὰ μαθήσῃ. Συγχρόνως ἐρευνᾷ ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος γιὰ τὴ περίπτωσι ἀστυνομικῶν. Τοὺς μυστικὸν ἀστυνομικὸν τοὺς ἔχει σταμπάρει καὶ τοὺς γνωρίζει ἀπὸ μακρῶν. Ἀλλὰ καὶ ἄγνωστος μυστικὸς ἂν τύχῃ καμιὰ φορὰ κατορθώνει καὶ τὸν πέρνει μυρωδιὰ μὲ τὴ καλλιεργημένη ψυχολογία του. Καὶ ὅταν μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ κάμῃ τὴν ἀναγνώριση τοῦ ἐκμεταλλευσίμου ἐδάφους, πλευρίζει μὲ ἕλιγμοὺς τοὺς χουβαρντάδες. Θὰ τοὺς μειδιάσῃ μὲ σημασία καὶ θὰ τοὺς ἀμολύσῃ μερικὲς κουβέντες, ἀπὸ ἐκεῖνες πού ξέρει ὅτι πιάνουν τόπο σ' αὐτοὺς, οἱ ὁποῖοι, ἐὰν ἔχουν διάθεσι, θὰ τσιμπήσουν τὸ δόλωμα χωρὶς πολλὰς διαιυπώσεις. Καὶ διάθεση ὅμως ἐὰν δὲν ἔχουν, ξέρει ἐκεῖνος νὰ τὴ προκαλέσῃ. Τὸ περίεργον ὅμως εἶναι ὅτι αὐτοῦ τοῦ εἴδους οἱ χουβαρντάδες ἔχουν διάθεση ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Δὲν ξέρω, πὼς διάβολο, τὸ ἔχει πάρει ἢ στομπαρία τὸ ζήτημα αὐτὸ καὶ παίξει διαρκῶς, ἐνῶ ἡ πιθανότητες νὰ κερδίσῃ εἶναι ἐλάχιστες, τὸ δὲ κέρδος πολὺ δυσανάλογο μὲ τὰ λεφτὰ πού διαθέτει. Καὶ ὅμως ὁ λοταριτζῆς εἶναι ἡ ἀδυναμία κάθε σνόμπ κυρίου. Μπορεῖ νὰ διαθέσῃ τριάντα ἕως πενήντα δραχμὲς γιὰ δύο τρεῖς φορὰς πού θὰ παίξῃ, ἐνῶ ἐκεῖνο πού θέλει νὰ κερδίσῃ δὲν στοιχίζει παραπάνω ἀπὸ πενήντα ἕως ἑξήντα δραχμὲς. Ὁ συνδυασμὸς δηλαδὴ τοῦ παιγνιδιοῦ εἶναι τέτοιος ὥστε ὁ λοταριτζῆς νὰ ἐξασφαλίσῃ ἀμέσως ὄχι μόνον τὸ κόστος τοῦ ἀντικειμένου πού παίξει, ἀλλὰ καὶ ἀρκετὸ κέρδος.

Ὁ λοταριζῆς ἀνήγει καὶ αὐτὸς στὴ κατηγορία τῶν ἀνθρώπων ποὺ κυνηγοῦν τὸ εὐκόλο κέρδος καὶ ποὺ ξέρονται ὅμως νὰ τὸ πραγματοποιοῦν μὲ τὴ τέχνη τους, γιατί μαζεθῶς οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι τοῦ εὐκόλου κέρδους χάνουν συνήμενα καὶ τὰ αὐτὰ καὶ τὰ καλάθια. Καὶ γαί μὲν ἡ ἀπαγορευτικὴ διατάξεις τῶν τυχερῶν παιγνιδιῶν θὰ φέρουν σὲ δύσκολη θέση καὶ τοὺς διαφόρους λοταριζῆδες, ὅστερα μάλιστα ἀπὸ τὴ σημερινὴ ἀνεργία καὶ φτώχεια, ἐὰν ὅμως ἡ φτώχεια κατεργάζεται τέχνες, δὲν πρέπει νὰ ἀφίνεταὶ ἐλεύθερη νὰ κατεργάζεται καὶ τίς κακές.

ΖΩΟΦΙΛΙΑ

Ἀπόκτησαν, λοιπόν, καὶ τὰ ζῶα τὴν ἐπίσημο ἡμέρα τους καὶ μάλιστα διεθνῆ, κατὰ τὴν ὁποία θὰ γίνωνται διαλέξεις καὶ διάφορες προπαγάνδες γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ αἰσθήματος τῆς ζωοφιλίας.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τὰ ζῶα μᾶς προσφέρουν τόσες πολὺτιμες ὑπηρεσίες, ὥστε ἐπεβάλλετο νὰ καθιερώσωμε μιὰ μέρα τὸν χρόνο, κατὰ τὴν ὁποία νὰ στρέφεται περισσότερο ὁ νοῦς μας σ' αὐτὰ καὶ νὰ λαβαίνομε μέτρα ἀποτελεσματικὰ γιὰ τὴν ἀνθρωπινότερη μεταχείριση τους. Καὶ ἐφόσον ἡ ζωὴ μας εἶνε πάρα πολὺ συνυφασμένη μὲ τὴ ζωὴ τῶν ζώων, θὰ ἦταν ἐγληματικὸ ἐκ μέρους μας ἐὰν δὲν ἐξεδηλώναμε καὶ ἐμπράκτως τὴν εὐγνωμοσύνη μας, σὰν ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι ἔχομε τὴ γνώμη ὅτι ὀλοένα καὶ ἐκπολιτιζόμεθα.

Δὲν καταλαβαίνω μόνο γιατί ἡ ἡμέρα αὕτὴ περιορίστη-

κε μόνο στή πρωτεύουσα, στήν ἐπαρχία δὲ οὔτε χαμπάρι δὲν πήρανε. Δυστυχῶς καὶ ἀξιοθρηνητῶς ἐξακολουθοῦμε νὰ ἔχωμε τὴ γνώμη ὅτι Ἑλλάς δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο παρὰ μόνο ἡ Ἀθήνα καὶ ἐπομένως ὅτι γίνεται στήν Ἀθήνα εἶνε τὸ ἴδιο ἀκριβῶς σὰν νὰ γίνεται καὶ σὲ ὁλόκληρο τὸ Κράτος. Μοιάζομε τὸν ἄνθρωπο ἐκεῖνο τοῦ ὁποῖου ὁλόκληρη ἡ προσοχὴ συγκεντρώνεται στὸ κεφάλι του, ὁδιαφορεῖ δὲ γιὰ τὸ ὑπόλοιπο σῶμα του. Ἐ, αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, λοιπόν, δὲν θὰ μπορέσει ποτὲ νὰ δῆ χαίρι καὶ προκοπή.

Μὰ κύριοι πρωτευουσιάνοι, καταδεχθῆτε τέλος πάντων νὰ ρίξετε ἓνα βλέμμα εὐσπλαχνίας καὶ στὴ κατακαυμένη τὴν ἐπαρχία, καὶ θὰ δῆτε κάρρα μὲ φορτία βουνὰ νὰ ἀνεβοκατεβαίνουν ἀνηφοροκατήφορους, μὲ δρόμους ἐλεινοὺς καὶ τρισάθλιους, καὶ τὸν καρραγωγέα νὰ κτυπᾷ ἀλύπητα τὸ κακόμοιρο τὸ ζῶο. Δὲν θὰ δῆτε καμμιά φορὰ κανένα νὰ ἐνδιαφερθῆ γι' αὐτό, οὔτε τὴν ἀστυνομία νὰ ἐπεμβαίνει. Καὶ ὅμως γιὰ εἰρωνεῖα τῶν ζώων, ὑπάρχουν μερικὲς πινακίδες, τοποθετημένες σὲ διάφορους τοίχους καὶ στὶς ὁποῖες ὑφίστανται ἀκόμη μερικὰ γράμματα, ὅσα δηλαδὴ ἄφισε ὁ χρόνος ἀπὸ τριακονταετίας πὺν ἀρχικῶς εἶχανε γραφεῖ, καὶ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὑποθέτει κανένας ὅτι θέλουν νὰ ποῦν: «Μὴ κακοποιεῖτε τὰ ζῶα, θὰ τιμωρηθῆτε ὑπὸ τοῦ νόμου». Καὶ ὁ κανένας πὺν τις διαβάζει διερωτᾶται: Ὡστε ὑπάρχει λοιπὸν καὶ νόμος καὶ γιὰ τὰ ζῶα καὶ ὅμως κανένας νόμος δὲν ἐφαρμόζεται;

Πέρασε λοιπὸν κι' αὐτὴ ἡ ἡμέρα τῶν ζώων καὶ ἡσυχάσαμε. Γιατὶ, πραγματικὰ ἡσυχάσαμε, μὲ τὴν ἰδέα ὅτι ἐξετελέσαμε τὸ καθῆκον μας. Καὶ τί κάναμε σὰς παρακαλῶ; Μιὰ τρῦπα στὸ νερό. Ἀερολογίες καὶ ἀεροκοπανίσματα, ὅπως δυστυχῶς συμβαίνει στὶς παρόμοιες περιπτώσεις. Ποῦ εἶναι σὰς παρακαλῶ τὰ νέα μέτρα τὰ ἀδύστηρά καὶ τὰ σύντογα πὺν ἐφαρμόσαμε; Ἀκόμη οὔτε τις προϊστορικὲς ἐκείνες

πινακίδες, πὺν κοντεύει νὰ ξεαλείψη ὁ χρόνος ὄχι μόνο τὰ γράμματά τους, ἀλλὰ νὰ τὶς φάη καὶ τὶς ἴδιες, δὲν ἀποφασίσαμε ἀκόμη νὰ τὶς ἀντικαταστήσωμε. Ποῦ εἶναι ἡ καινούργιες ἀστυνομικῆς διατάξεις, σύμφωνα μὲ τὶς ὁποῖες θὰ ἐπιβάλλωνται αὐστηρῆς ποινὲς σ' ὅποιονδῆποτε πὺν θὰ κακομεταχειρίζεται τὰ ζῶα καὶ ποῦ εἶδατε κανένα χωροφύλακα ἢ ἀστυφύλακα νὰ περνᾷ πλάι ἀπὸ κανένα κάρρο καὶ νὰ δώση τὴν ἐλαχίστη προσοχὴ ὅταν ὁ καραγωγέας βαρᾷ χωρίς κανένα οἴκτο τὸ δυστυχημένο τὸ ζῶο;

“Ὅταν ἦτανε ἡ διεθνὴς κατοχὴ τῆς Κρήτης, κατὰ τὸ 1900—1906, εἶχαν ληφθεῖ καὶ ἐφαρμοσθεῖ σοβαρώτατα μέτρα γιὰ τὴ προστασία τῶν ζῶων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπῆρχε καὶ μιὰ ἀστυνομικὴ διάταξη, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ἐπεβάλλετο πρόστιμο, ἀκόμη καὶ στοὺς ὄρνιθοπωλητὲς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι κρατοῦσαν τὶς ὄρνιθες ἀπὸ τὰ πόδια μὲ ἀνεστραμμένο τὸ κεφάλι πρὸς τὰ κάτω.

“Ἐν τῷ μεταξὺ ἡμεῖς καθορίσαμε τὴν ἡμέρα τῶν ζῶων, ἀδιάφορο ὅτι θὰ ἐξοκολουθήσωμε νὰ τὰ περιβάλλωμε μὲ τὴν ἴδια ἐγκληματικὴ ἀδιαφορία. “Ἐ, μὰ τότε δὲν εἶναι προτιμώτερο νὰ μὴ τὰ εἰρωνευώμεθα τοῦλάχιστον;

ΑΣΗΜΑΝΤΟΣ ΑΦΟΡΜΗ

“Ἡ μαχαίρα καὶ ὁ σουγιᾶς ἐπανῆλθαν στὴν ἡμερησία διάταξη, ὅπως τὴν ἐποχὴ τοῦ κουτσαβακισμοῦ, κατὰ τὴν ὁποία τὸ ἀστυνομικὸ δελτίο ἦτανε κάθε μέρα γιομάτο ἀπὸ διάφορα ἑπεισόδια, σιὰ ὁποῖα πρωτεύοντα ὅλοο εἶχε ἡ μαχαίρα καὶ ἡ κουμποῦρα, μὲ ἥρωες τοὺς λιονταρῆδες ἐ-

κείνους, πού λέγανε ὅτι κολλούσανε τὰ χασαπάκια στὸν τοῖχο σὰν χαλκομανίες. Τὸ περίεργο δὲ εἶναι ὅτι ὀλόκληρη ἢ δράση τους ὀφείλεται σὲ μιὰ ἀσήμαντο ἀφορμῆ. Ὁ δεῖνα ἐτραυμάτισε σοβαρῶς διὰ μαχαίρας τὸν τάδε, ἐπειδὴ τοῦ ἔπιασε τὴ μύτη. Ὁ ἄλφα ἔμπηξε τὸν σουγιά του κἄμποσε φορῆς στὰ μοῦτρα τοῦ βῆτα, διότι τὸν ἀπεκάλεσε καμπούρη. Ἐνας ὀπαροπώλης ἔκαμε μὲ τὴ μαχαίρα του πατσᾶ τὰ μοῦτρα ἑνὸς ἐλαιοχρωματιστῆ, ἐπειδὴ τὸν στραβοκούτταξε. Καὶ τὸ βιολι αὐτὸ συνεχίζεται, γιὰ τὸ χατῆρι μιᾶς ἀσημάντου ἀφορμῆς. Καὶ ὅπως γιὰ τὸ χατῆρι μιᾶς ξανθῆς, ὅπως λέει καὶ τὸ τραγοῦδι, γίνεται κανένας μεκρῆς, ἔτσι γιὰ τὸ χατῆρι μιᾶς ἀσημάντου ἀφορμῆς, γινόμαστε καὶ μεῖς ἐγκληματίες.

Ἐκεῖ πού νομίζαμε ὅτι ὁ ἔλλην μάζεψε ἐπὶ τέλος τὸ ζονάρι του καὶ δὲν τὸ ἀφίνει πιά νὰ κρέμεται γιὰ καυγᾶ καὶ κάναμε τὸν σταυρό μας ὅτι ἀπολυθροθήκαμε ἀπὸ τὸ ψωροφιλότιμο καὶ τὴ παρεξήγηση, ἀρχίζει πάλι ἡ ἴδια ἱστορία τοῦ τραμπουκισμοῦ τῆς Πλάκας καὶ τοῦ Ψιρρῆ. Μὲ τὸ παραμικρὸ παρεξηγοῦμε καὶ μὲ τὸ παραμικρὸ τσακωνόμαστε. Μόλις ὁ ἕνας κάνει κίχ, ὁ ἄλλος ἔχει βγάλει κι' ὅλας τὸν σουγιά καὶ μέσα σὲ λίγα δευτερόλεπτα ἔχουν κομματιασεῖ. Χωρὶς καλὰ καλὰ νὰ προλάβῃ ὁ ἕνας νὰ καταλάβῃ τί τοῦ ζητάει ὁ ἄλλος, ἔχουν κι' ὅλας πιασεῖ. Ὅπως εἵμαστε ἀνυπόμονοι σ' ὅλα τὰ πράγματα, τὸ ἴδιο εἴμαστε καὶ στὸ τσάκωμα. Καὶ ὅμως, ὅταν δὲν θέλει, λέει, ὁ ἕνας, τσάκωμα δὲν μπορεῖ νὰ γίνει. Ὁ ἕνας ὅμως αὐτὸς δὲν ὑπάρχει ἀνάμεσα σ' ἐκείνους πού ψοφᾶνε γιὰ νὰ δείχνουνε τὴ παλληκαριά τους μ' αὐτὸ τὸν τρόπο. Καὶ αὐτοὶ οἱ τύποι εἶνε πού ἄρχισαν πάλι τώρα νὰ ξεφυτρώνουν σὰ μανιτάρια.

Ἐπίσης, ἡ γενικὴ οἰκονομικὴ καχεξία πού ἐνέσκηψε σὰν τρομερὴ ἐπιδημία καὶ στὸν τόπο μας, ἔχει κάνει ὅλο τὸν κόσμον νευρικό. Ὅλοι ὑποφέρομε ἀπὸ μιὰ ὑπερένταση

τῶν νεύρων. Δὲν σηκώνομε οὔτε πολλὰ ἀστειᾶ, οὔτε πολ-
λὲς κουβέντες. Μὲ τὸ παραμικρὸ συγχιζώμαστε. Ὅλα μᾶς
φταῖνε, χωρὶς νὰ μᾶς φταίῃ τίποτε στὴ πραγματικότητα.
Οὐδέποτε ἄλλοτε ἢ νευρασθένεια εἶχε ὀπλώσει τόσο πολὺ,
ὅσο σήμερα. Ποιὸς λίγο, ποιὸς πολὺ, εἴμασθε ὅλοι νευρα-
σθενικοί. Τὸ χαμόγελο καὶ ἡ γαλήνη ἔχουν ἔξαφανισθεῖ
ἀπὸ τὸ πρόσωπό μας καὶ ἔχουν ἀντικατασταθεῖ ἀπὸ τὴ βρο-
συρότητα καὶ τὴ νευρική ἀνησυχία. Ὅλοι γίναμε ἀνήσυχοι
γιατὶ ἡ ζωὴ γενικὰ ἔχει χάσει τὴ παλιὰ της εὐστάθεια.
Ὅλα τὰ πράγματα μεταβάλλονται σὲ τόσῳ λίγο χρονικὸ δι-
άστημα, πὺν ἀναγκαστικὰ ἀνησυχεῖ κανένας ἀπὸ τὴ μιὰ
στιγμὴ ἕως τὴν ἄλλη. Καὶ μέσα σὲ μιὰ τέτοια ἀνησυχια-
στικὴ ἀτμόσφαιρα δὲν εἶνε καὶ τόσο εὐκόλο νὰ διατη-
ρῇ κανένας τὴ παλιὰ του ψυχικὴ ἡρεμία. Συνέπεια τῆς
νευρασθενείας μας αὐτῆς, εἶνε καὶ τὰ πολλὰ κρούσματα
τῆς τρέλλας, πὺν ἔχουν σημειωθεῖ τώρα τελευταῖα.

Ἡ πῆνα καὶ ἡ δυστυχία βέβαια εἶνε κακοὶ σύμβου-
λοι. Γι' αὐτὸ περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ, πρέπει νὰ
ἀρχίσωμε νὰ βάζωμε περισσότερο νερὸ στὸ κρασί μας, κα-
θὼς καὶ ἓνα δυνατώτερο χαλινάρι στὰ νεῦρα μας, γιατί ἔξιν
ἔξακολουθήσῃ αὐτὴ ἡ κατάστασις μὲ τὴν ἴδια ταχύτητα,
πολὺ γρήγορα θὰ γίνωμε ὅλοι ἐπικίνδυνοι στὴ δημοσίᾳ ἀ-
σφάλεια.

ΥΠΟΚΡΙΣΙΑ

Θεατροίνοι τῆς ζωῆς εἴμασθε ὅλοι ἀδιακρίτως φύλου, ἀνάλογα δὲ μετὴν ἠθοποιία του ὁ καθένας πέρνει τὴ θέση πού τοῦ ταιριάζει στὸν παγκόσμιον θίασο. Μεγαλείτερη ὅμως ὑποκριτικὴ τέχνη πρέπει νὰ παραδεχθοῦμε στὴ γυναῖκα. Ἡ ἰδιαίτερες συνθήκες τῆς ζωῆς της, τὴν ἀναγκάζουν νὰ ὑποκρίνεται ἀπὸ τὴ πρώτη στιγμή πού θὰ ἀρχίσῃ νὰ νοιώθῃ τὸν κόσμον. Ἔτσι καὶ μιὰ κοπέλλα ἀπὸ τὴ Κωνσταντινούπολη, μόλις συνεπλήρωσε τὸ δέκατο ἔτος τῆς ἡλικίας της, σκέφθηκε ὅτι δὲν θὰ μποροῦσε νὰ κερδίξῃ τόσα, ὅσα εἶναι θὰ ἦταν ἀγόρι. Μεταμορφώθηκε, λοιπὸν, σὲ ἀγοράκι, καὶ τὰ κατάφερε θαυμάσια δουλεύοντας γκαρσόνι σὲ ἓνα καφενεῖο νὰ κερδίξῃ τὸ ψωμί της. Αὐτὴ ἡ δουλειὰ ἐβάστηξε μέχρι πού ἔγινε δεκαεπτὰ χρονῶ. Ἐφτὰ ὀλόκληρα χρόνια κατῶρθωνε νὰ ἐξαπατᾷ ὅλο τὸν κόσμον ὅτι ἦταν ἀγόρι. Πῶς διάβολο ὅμως κατῶρθωνε νὰ ἐξαπατᾷ καὶ τὴν ἰδιαίτερον παρέα της, ἡ ὁποία συνήθως σὲ αὐτὴ τὴν ἡλικία προβαίνει σὲ πολὺ τολμηρὸς ἀποκαλύψεις; Ὅταν ὅμως ἡ σάρκα ὑποκύπτει, κατὰ τὸ γνωστὸ κινηματογραφικὸ ἔργο, τὰ πάντα ἀποκαλύπτονται. Δεκαεπτὰ χρονῶ, βέβαια, μιὰ κοπέλλα διαβίωντας ἀνάμεσα στοὺς ἀρσενικοὺς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους θὰ ἄκουσε καὶ τοῦ κόσμου τίς αἰσχρολογίας κλπ. ἦταν ἐπόμενον ὅτι δὲν θὰ τῆς ἦταν καὶ τόσο εὐκόλον νὰ ἀντίστατο διαρκῶς στὸν πειρασμό. Καὶ μοιραίως ὑπέκυψε. Ἀπότομα τὴν ἔπιασαν οἱ πόνοι, τὴν μετέφεραν σὲ μιὰ κλινικὴ, μετὴν ἰδέα ὅτι τὸ δυστυχισμένον τὸ γκαρσόνι θὰ εἶχε καμμιά αἰφνίδια προσβοῆ ἢ ὀξείας σκωληκοειδίτιδος, πλὴν ὅμως δὲν εἶχε παρὰ τὰ προμηνύματα τῆς ἐγκυμοσύνης. Εἶμαι βέβαιος ὅτι εἶναι δὲν ὑπερί-

σχευε ὁ πειρασμός, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἐγκυμοσύνης, ἢ κοπέλλα αὐτὴ θὰ μπορούσε θαυμασιώτατα νὰ ὑπεκρίνεται σὲ ὅλη της τὴ ζωὴ τὸν ρόλο τοῦ ἀνδρός. Καὶ ἡ ἐγκυμοσύνη ἀσφαλῶς δὲν θὰ προέκυψε ἐπειδὴ τὴν ἀνεκάλυψαν ὅτι ἦτανε γυναῖκα, ἀλλὰ ἐκείνη πρώτη θὰ ἀπεκάλυψε τὸ μυστικὸ της σὲ ἐκεῖνο τὸν ὁποῖο θὰ συνεπάθησε.

Ἄντε τώρα νὰ βάλετε καὶ ἓνα ἀγόρι νὰ ὑποκρίνεται τὸ κορίτσι καὶ θὰ δῆτε πόσο σαχλὰ θὰ τὰ καταφέρνῃ. Στὸ θέατρο π.χ. ὅταν παραστῇ ἀνάγκη, ἄνδρες νὰ ὑποκρίνωνται γυναικίους ρόλους, γίνονται σαχλαμάρες, ἐνῶ ἐξ ἀντιθέτου γυναῖκες ποὺ ὑποδύονται ἀνδρικούς ρόλους τὰ καταφέρνουν μιὰ χαρά. Ἀλλὰ ἅς ἀφίσωμε τὸ σανίδι τῆς θεατρικῆς σκηνῆς καὶ ἅς κατεβούμε στὸ ἐπίπεδο τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Πάρετε τοὺς θηλυπρεπεῖς, οἱ ὁποῖοι μάλιστα αὐξάνονται καὶ πληθύνονται καὶ θὰ δῆτε ὅτι σαχλαμαροποιούνται. Ἐὰν ἡ γυναῖκα ἦτανε ὅπως προσπαθοῦν αὐτοὶ νὰ τὴν ἀντιγράψουν, τότε ἀλλοίμονο στὴ γυναῖκα.

Στὴν ὑποκριτικὴ τέχνη δὲν μπορούμε νὰ τὰ βγάλωμε πέρα μὲ τὴ γυναῖκα, Ὅσο καὶ νὰ ὑποκρινώμεθα ἀπέναντί της ἐκείνη μᾶς πέρνει χαμπάρι ἀπὸ τὴ πρώτη στιγμή, ἐὰν δὲ κάνει ὅτι μᾶς πιστεύει, εἶναι γιατί τὴ συμφέρει. Ἐξ ἀντιθέτου ὅμως, ὅτιδήποτε μᾶς παριστάνει ἡ γυναῖκα, ἐμεῖς τὸ χάβομε ἀμέσως γιὰ πραγματικό. Αὐτὸ βέβαια ὀφείλεται μὲν στὴν ὑποκριτικὴ τέχνη τῆς γυναῖκας ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος, ὀφείλεται ὅμως ἐπίσης καὶ στὴ δικὴ μας κουταμάρα, ἀπὸ τὸ ἄλλο.

ΤΑ ΔΟΥΛΙΚΑ

Μεγάλο θανατικό ἔπλεσε στὰ δουλικά.

Θανατικό ὅμως ὄχι φυσικό, ἀλλὰ συνεπεία ἀπονενοημένου διαβήματος. Ἡ ἑφημερίδες κάθε τόσο ἀναγγέλουν καὶ ἀπὸ μιὰ αὐτοκτονία δουλικῆ. Τὸ γεγονός αὐτὸ εἶναι ἀπὸ τὰ πρωτοφανίστικα, γιατί μέχρι τῶρα τὰ δουλικά ἐρωτεύοντο μὲν, δὲν αὐτοκτονοῦσαν δὲ. Ἐβλεπαν τὰ ἀφεντικά τους νὰ αὐτοκτονοῦν καὶ τοὺς φαινότανε περίεργο. Αὐτὰ ἔμεναν ἀνεπίδεκτα τέτοιου εἴδους νοστοροπίας καὶ ψυχοσυνθέσεως. Μιὰ τοῦ φίλου ὅμως, δυὸ τοῦ φίλου, τρεῖς καὶ καθὼς του καιρός. Αὐτὴ βέβαια ἡ κατάστασις τῶν δουλικῶν δὲν μπορούσε νὰ βασιτάξῃ καὶ αἰώνια. Θὺ ἐρχότανε καὶ αὐτηνῶν ἡ σειρά τους. Καὶ νὰ ποὺ ἦρθε. Ἐφόσον τὰ ἀφεντικά τους ἔξακολουθοῦσαν τὸ ἴδιο βιολεῖ, ἦτανε ἐπόμενο ὅτι ὅσο καὶ νὰ μὴν εἶχανε μουσικὸ αὐτί, σιγὰ σιγὰ θὰ ἀρχίζανε νὰ τὸ νοιώθανε. Μ' ὅποιο δάσκαλο, ἄλλως τε, θὰ κάτσης, τέτοια γράμματα θὰ μάθης ἔστω καὶ ἀργά. Καὶ ἔτσι τὰ δουλικά ἀργήσανε μὲν νὰ μάθουνε τέτοια γράμματα, μπαίνουν ὅμως γιὰ καλὰ στὸ νόημα. Πρὸ καιροῦ, πάλι, αὐτοκτόνισε μιὰ ὑπηρετρία, ἐπειδὴ, λέει, τῆς εἶπε μιὰ μέρα ὁ φίλος της «ἀντίο γιὰ πάντα».

Τὸ γεγονός αὐτὸ εἶναι κατὰ τοῦτο ἀκόμη ἀξιοσημείωτο, ὅτι κατώρθωσε ὁ ῥωμαντισμὸς νὰ εἰσχωρήσῃ μέχρι τὰ ἄδυστα τῆς κουζίνας, σὲ ἐποχὴ μάλιστα υπερτάτου ὕλισμοῦ. Ὁ ῥωμαντισμὸς γιὰ νὰ εἰσχωρήσῃ κάπου καὶ νὰ ἀναπτυχθῆ, ἀπαιτεῖ ἡρεμία ψυχῆς καὶ σώματος καὶ περιβάλλον κατάλληλο. Πῶς δισβόλο τώρα κατώρθωσε νὰ ἀπλώσῃ τὶς ῥίζες του μέσα στὴ κουζίνα καὶ στὸ πλυσταριό, αὐτὸ εἶναι

πόρα πολὺ περίεργο. Τὶ διάβολο θέση μπορεῖ νὰ ἔχη ὁ ῥωμαντισμὸς ἀνάμεσα στοὺς τεντζερέδες, στὰ σκουπίδια, στὰ ἄπλυτα καὶ τόσα ἄλλα, ἀνάμεσα στὰ ὁποῖα ἐκτελεῖται ἡ ὑπηρεσία τοῦ δουλικοῦ; Ἐκεῖ μέσα ἀποκλειστικὴ θέση εἶχε ὁ «ξάδερφος» ὁ ὁποῖος κάθε ἄλλο ἀπὸ ῥωμαντικὲς ἰδέες βέβαια εἶχε.

Καὶ ὅμως τὸ διαβολοδουλικὸ τὰ κατάφερε καὶ ἔκανε θέση καὶ γιὰ ῥωμαντισμό. Ἀποκλειστικότητα, ἄλλως τε, σήμερα, σπάνια μπορεῖ νὰ βρῆ κανένας σὲ μιὰ γυναικεῖα καρδιά. Κάθε μιὰ κυρία ξέρει πολὺ καλὰ σήμερα ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ σταθῆ δουλικὸ σπῆτι της, ἐὰν δὲν δεχθῆ ὅλους τοὺς ὄρους πού θὰ τῆς ὑποβάλλῃ τὸ δουλικό. Καὶ ἓνας ἀπὸ τοὺς ὄρους αὐτοὺς εἶναι καὶ ὁ καθορισμὸς ὥρων γιὰ ἔξοδο. Ἐ, λοιπὸν, τίς ὥρες αὐτὲς βρίσκει κατάλληλες τὸ δουλικὸ γιὰ ῥωμάντσα. Καὶ γιατί ὄχι; Γιατὶ δηλαδὴ νὰ εἶναι ῥωμαντικὴ ἡ κυρία της καὶ νὰ μὴν εἶναι αὐτῆ; Καὶ ἐπειδὴ τὰ δουλικά, κατὰ κανόνα, προσπαθοῦν μὲ κάθε τρόπο νὰ ἀντιγράφουν τίς κυρίες τους ὅσο μποροῦν περισσότερο, ἄρχισαν νὰ τίς ἀντιγράφουν καὶ στοὺν ῥωμαντισμό, μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι θὰ μποροῦσαν νὰ προσπαθοῦν νὰ τίς ἀντιγράφουν σὲ ὅλα τὰ ἄλλα, ἐκτὸς ἀπὸ τίς αὐτοκτονίες.

Ἐὰν, ἐν τούτοις τὸ κακὸ αὐτὸ ἀπλώσῃ πολὺ στὰ δουλικά, εἶναι πολὺ πιθανὸ νὰ ἐξαφανισθῆ ἀπὸ τὰ ἀφεντικά. Γιατὶ τότε ἡ αὐτοκτονία θὰ ἔπερνε δουλικὴ μορφῆ, ὁπότε βέβαια τὰ ἀφεντικά δὲν θὰ καταδεχότανε νὰ πεθαίνουν δούλοπρεπῶς. Ἀκοῦς ἐκεῖ, καλὲ, νὰ πάῃ νὰ αὐτοκτονήσῃ σὰ μιὰ δοῦλα!!!

Ο ΕΞΥΠΝΟΣ

Είχατε τὴ τύχη καμιά φορὰ νὰ καθίση κοντά σας ὁ ἔξυπνος; Ἐὰν ὄχι, ἔχετε χάσει μέχρι σήμερα μιὰ πολὺ μεγάλη ἀπόλαυση. Ἀπόλαυση ὅμως ἢ ὁποία προϋποθέτει ὅτι δὲν εἶσθε νευρικός, γιατί σὲ ἀντίθετη περίπτωση, θὰ σᾶς εἶναι τελείως ἀδύνατο νὰ τὸν ὑποφέρετε. Ἐννοεῖται ὅτι ὑπάρχουν πολλὲς περιπτώσεις, ποῦ εἴτε ἔχετε εἴτε δὲν ἔχετε νεῦρα, σᾶς εἶναι ἀδύνατο νὰ τὸν ἀνεχθῆτε, γιατί ἐκτός ποῦ εἶναι σαχλαμάρας, εἶναι καὶ πάρα πολὺ ἐνοχλητικός. Καὶ ἢ μὲν ἀπόλαυση ἔγκειται στὴν ἀνεξάντλητη σειρά τῶν σαχλαμαρῶν τις ὁποῖες παρστιάσει, ἢ δὲ ἐνόληση, στὸ ὅτι δὲν ἐννοεῖ νὰ σᾶς ἀφίση νὰ συγκεντρώσετε τὴν προσοχή σας ἐκεῖ ποῦ θέλετε.

Ἐνα βράδυ παρακολουθοῦσα στὸν κινηματογράφο τὴν ἔννατη συμφωνία τοῦ Μπετόβεν, ὅπου καταφθάνει ὁ ἔξυπνος καὶ στρογγυλοκάθεται πλάϊ μου μ' ἕνα φίλο του. Μόλις κάθησε ἔβαλε μπροστὰ τὸ σύστημά του. Ἀπὸ τὴν ὥρα ποῦ κάθισε μέχρι τὴν ὥρα ποῦ ἔφυγε, ἡ γλώσσα του ἔκοβε καὶ ἔρραβε σὲ ἐπῆκοο μιᾶς ἀκτίνος τοῦλάχιστο δεκαπέντε μέτρων. Δὲν ἐσεβάστηκε ὁ ἄθλιος οὔτε τὴν ὥρα ποῦ παιζότανε ἡ ἔννατη συμφωνία τοῦ Μπετόβεν, ἀπὸ τὴ κρατική ὄπερα τοῦ Βερολίνου, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁποίας ὁ περισσότερος κόσμος κρατοῦσε καὶ τὴν ἀναπνοή του ἀκόμη γιὰ νὰ τὴν ἀπολαύσῃ. Ἐκείνη τὴν ὥρα δὲν ἀκουότανε τίποτε ἄλλο, παρὰ μόνον τὸ μασούλημα τοῦ πασσατέμπου ἀπὸ τὸν ὁποῖο δὲν μποροῦν μερικοὶ νὰ ἀποχωρισθοῦν μέσα στὸν κινηματογράφο, τὸ ξεκούκισμα μερικῶν κομπολογίων καὶ ὁ ἔξυπνος!!! Ὅπως βλέπετε δὲν ἐτάραζαν καὶ πολλὰ πράγμα-

τα τὴν ἡσυχία πού ἀπαιτεῖται κατὰ τὴ διάρκεια τῆς μουσικῆς καὶ πρὸ πάντων τῆς ἐννάτης συμφωνίας τοῦ Μετόβεν!! Σὰν νὰ μὴν ἔφταναν δηλαδὴ ὅλα τὰ ἄλλα ἐκείνη τὴν ὥρα, προσετέθη καὶ ὁ ἔξυπνος.

Ἄρχισε, λοιπόν, νὰ λέῃ στὸν φίλο του, ὅτι εἶχε ξανακούσῃ τὴν ἐννάτη συμφωνία στὸν Κάναντα, στὸν ὁποῖο ἔζησε τρία χρόνια, ὅτι στὸν Κάναντα οἱ κινηματογράφοι εἶναι καλύτεροι, ὅτι κάνει πολὺ κρῦο στὸν Κάναντα καὶ δὲν παρέλειψε φράση στὴν ὁποία νὰ μὴν ἀνακατέψῃ τὸν Κάναντα γιὰ νὰ ἀκούσουν ἐκείνη τὴν ὥρα ὅλοι οἱ καθημένοι γύρω του ὅτι εἶχε ζήσει στὸν Καναδᾶ τρία χρόνια.

Ἄφου ἐξήντησε ὅλα του τὰ θέματα γιὰ τὸν Καναδᾶ, ἄρχισε νὰ ἐξηγῆ στὸν φίλο του, ὅτι πρόφταινε ἀπὸ ἐκεῖνα πού ἔβλεπε στὴν ὀθόνη, σὲ σημεῖο μάλιστα πού ἔκανε τὴν ἐντύπωσι σ' ὅποιον τὸν ἄκουε, ὅτι ὁ φίλος του θὰ ἦτανε πάρα πολὺ κουτὸς, ὥστε νὰ ἔχῃ ἀνάγκη νὰ τοῦ τὰ ἐξηγῆ ἐκεῖνος ὅλα. Ἔβλεπε π. χ. τὸν ἠθοποιὸ νὰ βγάξῃ τὸ μπιστόλι του καὶ ἐξηγοῦσε στὸν φίλο του ὅτι ἐτοιμάζεται νὰ πυροβολήσῃ, εἴτε τὸν ἔβλεπε νὰ ἀγκαλιάζῃ τὴν ἠθοποιὸ καὶ νὰ πλησιάζῃ τὸ πρόσωπό του στὸ δικό της καὶ ἀμέσως τοῦ ἔδιδε τὴν ἐξήγησι ὅτι πρόκειται νὰ τὴ φιλήσῃ, καὶ τόσα ἄλλα.

Ἐννοεῖται ὅτι ὁ φίλος του κάθε ἄλλο παρὰ κουτὸς ἦτανε. Ἦνείχετο ὅμως τὴ κατάστασι, γιατί δὲν μπορούσε ὁ δυστυχὴς νὰ κἀνῃ διαφορτικὰ, ἢ δὲ δυσφορία του ἦτανε ζωηρὰ ζωγραφισμένη στὸ πρόσωπό του. Καθ' ὅλη δὲ τὴ διάρκεια πού τοῦ ἔδιδε τίς σπουδαίες αὐτὲς ἐξηγήσεις ὁ ἔξυπνος, αὐτὸς δὲν ἔβγαλε τσιμουδιὰ ἀπὸ τὸ στόμα του, γιὰ νὰ ἀποφεύγῃ τὸ τραινάρισμα τῆς κάθε συζητήσεως. Αὐτὸ ὅμως δὲν τὸν ὠφέλησε σὲ τίποτε, γιατί ὁ ἔξυπνος ὄχι μόνον εὔρισκε διαρκῶς καινούργιο θέμα συζητήσεως, ἀλλὰ καὶ

δὲν πρόφταινε νὰ ἐξηγῆ ὅλες τὶς κινήσεις πού ἔβλεπε ἐπάνω στὴν ὀθόνη.

Τὸ σύστημα του αὐτὸ, ὁ ἔξυπνος τὸ ἐφαρμόζει ὅπου δὴποτε βρεθῆ, προτιμᾷ ὅμως τὰ κέντρα στὰ ὁποῖα ἀπαγορεύεται κάθε θόρυβος, γιατί ξέρεи ὅτι ἔτσι μόνο μπορεῖ νὰ γίνεται ἀκουστός. Δὲν φταίει ὅμως αὐτὸς, ἀλλὰ ἐκείνοι πού τὸν ἀνέχονται.

ΚΥΜΑΤΑ

Τὸ ἓνα κῦμα πίσω ἀπὸ τὸ ἄλλο. Πότε ἓνα μικρὸ καὶ πότε ἓνα μεγάλο. Ἄτελείωτη σειρά κυμμάτων μᾶς παραδέρνει. Πότε μᾶς κυπᾶνε ἀλύπητα καὶ μᾶς ξεκάνουν ὀλότελα καὶ πότε πιὸ ἀνάλαφρα. Ἀπὸ τὸ κῦμα τοῦ καύσωνος πού ἐνέσκυψε στὴν Ἀμερικὴ πέθαναν χίλια πεντακόσα ὄγδόντα ἄτομα καὶ ἔπαθαν ἡλίαση καμμιά ἑκατοστή.

Κῦμα ἀνεργίας, κῦμα ἀγραμματοσύνης, κῦμα ἀνισορορίας, κῦμα ὀλοκληρωτικῆς τρέλλας, κῦμα ἀπεργίας, κῦμα αὐτοκτονίας, κῦμα ἐγκληματικότητος, κῦμα ψύχους καὶ τόσα ἄλλα κύματα ἀποτελοῦν μιὰ μανιασμένη τρικυμία, πού ὁ θεὸς νὰ βάλῃ τὸ χέρι του, νὰ μὴ χάσωμε καμμιά ὥρα τὸν μπούσουλα. Καὶ ὅλα αὐτὰ, συνέπειες τῆς παγκοσμίας παραφροσύνης τοῦ παγκοσμίου πολέμου. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἐχάλασε ἡ πλάση. Ἦτανε ἄλλως τε, πολὺ φυσικό ὕστερα ἀπὸ τὰ τόσα καταχθόνια μέσα πού ἐχρησιμοποιήθηκαν τότε γιὰ τὴ ἀλληλοεξόντωση, ὅτι δὲ θὰ μπορούσε νὰ ἔμενε τίποτε γερὸ στὸν τόπο του. Σὰν κεκτημένη ταχύτης τῶν τόσων κρότων τῶν τηλεβόλων καὶ λοι-

πῶν πού ἐδόνησαν τὴν ἀτμόσφαιρα κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ μεγάλου πολέμου, ἐπηκολούθησε ὕστερα τὸ κῆμα τῶν κρότων τῶν ἐμπορικῶν κανονιῶν, τὰ ὁποῖα ἀριθμοῦνται σὲ πολλὰς χιλιάδες σὲ ὅλο τὸν κόσμον. Ὅλα κατήντησαν ἐρείπεια. Ὅλα μυρίζουν σαπίλα. Ἐρείπεια κατήντησαν καὶ τὰ ἄτομα καὶ καταβάλλουν ἐντατικὴ δύναμη γιὰ νὰ ξαναπάρουν τὴ ζωτικότητά τους ἀπὸ τὴ σιάνη τους, ὅπως τὸν φοίνικα. Παντοῦ ὅμως συναντοῦν ἀντίδραση. Μόλις κάνουν ὅτι ἀνασαίνουν λιγάκι, τοὺς ἔρχεται κατὰσθηθα τὸ ἓνα κῆμα καὶ ὕστερα τὸ ἄλλο καὶ οὕτω καθεξῆς.

Κῆμα χρήματος, μόνο πού δὲν κάνει καμμιά φορὰ τὸ ἀστεῖο νὰ μᾶς ἔρθῃ. Καί, ὅμως, μιὰ φορὰ μᾶς ἐρχότανε κι' αὐτό. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸ κῆμα τοῦ μπόλικου παρᾶ πού ὑπῆρχε τότε, μᾶς ἐρχότανε καὶ τὸ [κῆμα τοῦ ἐξωτερικοῦ].

Τὸ κῆμα τῶν ἐμβασμάτων τῶν μεταναστῶν. Τὸ κῆμα αὐτὸ πού μᾶς ἔφερενε ἄλλοτε τὴ χαρὰ καὶ τὴν εὐτυχία στὸν τόπο μας, πνίγηκε σήμερα μέσα στὰ τόσα κύματα πού δὲν μᾶς φέρνουν παρὰ τὴ δυστυχία καὶ τὴν ὀδύνη, ὅπως ὕστερα ἀπὸ κάθε τρικυμία ἔρχεται ἡ γαλήνη. Ἡ τρικυμία ὅμως πού μᾶς καταχτυπᾷ ἐδῶ κι' ἐκ ἰσάν ναυαγούς, δὲν εἶνε ἀπὸ τὴς συνηθισμένες. Δὲν εἶνε ἀπὸ τὴς μπόρες πού περνοῦνε. Εἶναι μιὰ ἄγρια ἀτελειώτη φουρτούνα, τῆς ὁποίας τὸ πέρασμα δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴς καιρικῆς συνθηῆκες, ἀλλὰ ἀπὸ τὴς ἀνθρώπινες. Ἡ δὲ ἀνθρώπινες συνθηῆκες εἶνε δυστυχῶς πιὸ σκληρῆς καὶ ἀπάνθρωπες ἀπὸ τὴς συνθηῆκες τῶν καιρῶν. Ἀπὸ μᾶς ἐξαρτᾶται νὰ φέρωμε τὴ γαλήνη. Καὶ ὅμως γαλήνη δὲν διαφαίνεται πούθενά στὸν ὄριζοντα. Παντοῦ μαυρίλα καὶ καταχνιά, παντοῦ προμηνύματα θυέλλης. Ὅλοι κοβόμαστε γιὰ τὴ γαλήνη, καὶ ὅλοι διακηρύττομε πὼς γι' αὐτὴ ἐργαζόμαστε. Καὶ ὅμως δὲν τὴ χρησιμοποιοῦμε γιὰ ἀντικειμενικὸ σκοπὸ τῶν προσπαθει-

ῶν μας, ἀλλὰ μόνο γιὰ στάχτη, γιὰ νὰ τὴ ρίχνουμε στὰ μάτια τοῦ κόσμου.

Ἐὶς ὁ κόσμος ὅμως δὲν ἐξακολουθεῖ νὰ στραβώνει τόσο εὐκόλα, ὅσο τὸν παλιὸ καιρὸ. Ἐὶς ὁ κόσμος ἄρχισε νὰ φουσαῖ πολὺ μακριὰ τὴ στάχτη ποὺ προσπαθοῦν κάθε τόσο νὰ τοῦ ρίχνουν στὰ μάτια. Ἀσφαλῶς δέ, πολὺ γρήγορα θὰ ἔχουμε ἓνα ἄλλο κύμα, τὸ κύμα, τοῦ γενικοῦ ξεσηκώματος, ποὺ θὰ ξεπαστρέψῃ, μιὰ καὶ καλή, ὅλους ἐκείνους ποὺ εἶναι ἀφορμὴ καὶ μᾶς παραδέρνουν χωρὶς κανένα οἶκτο τὰ τόσα καὶ ποικίλα αὐτὰ κύματα.

ΤΑ ΣΑΝΔΑΛΙΑ

Κάθε πράμα ἔχει τὰ ὅρια του. Ἐὶς ἡ μόδα ὅμως δὲν ἔχει ἀπ' αὐτά. Δὲν λογαριάζει τίποτε. Οὔτε καλαισθησία, οὔτε πρακτικότητα, οὔτε ἐκκεντρικότητα, οὔτε τίποτε ἄλλο. Τὸ μόνο ποὺ τὴν ἐνδιαφέρει εἶναι νὰ βρῇ κάτι ποὺ νὰ εἶναι διαφορετικὸ ἀπὸ τὰ προηγούμενα καὶ ἄς εἶναι ὅτι νᾶναι. Σκοπὸς τῆς εἶναι ἡ δημιουργία μιᾶς ἀπέραντης ποικιλίας. Καὶ ἀπὸ αὐτῆς τῆς πλευρᾶς εἶναι ἀξιοθαύμαστ', γιὰτὶ δὲν ὑπάρχει τίποτε ἄλλο στὴ ζωὴ ποὺ νὰ δημιουργῆ τέτοια ποικιλία ὅσο ἡ μόδα. Γι' αὐτὸ τὸν λόγο, ὅλος ὁ κόσμος ἀγαπᾷ τὴ μόδα, ἰδιαίτερα ὅμως ἡ γυναῖκα τὴ λατρεύει σὰν θρησκεία. Καίει καθημερινὸ λιβανωτὸ στὴ θεὰ αὐτὴ τῆς ποικιλίας. Εἶναι φανατικὴ ὁπαδὸς τῆς κάθε μόδας ποὺ παρέχει τὴ συχνὴ ἀλλαγὴ, μὲ ἀντικειμενικὸ σκοπὸ νὰ γίνεταί πιὸ ἐπιθυμητὴ στὸν ἄνδρα, στὸν ὁποῖο ἔξεραι ἡ γυναῖκα ὅτι πρέπει νὰ τοῦ προσφέρῃ ποικιλία.

Ἡ τελευταία λέξη τῆς μόδας εἶναι τὰ σανδάλια. Σανδάλια ὅμως ὄχι ὅπως τὰ ἀρχαῖα. Αὐτὰ τὰ φορᾶνε μερικές μόνο ἐκκεντρικές, λάτρεις τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ πνεύματος. Τὰ σημερινὰ σανδάλια εἶναι μὲ τακουνάκι. Ἔχουν δηλαδὴ καὶ τὸ καλαισθητικὸ τους μέρος, ἀλλὰ ἐλάχιστο. Κατὰ τὰ ἄλλα, παρουσιάζουν μεγάλη ἀνταισθητικότητα. Τὸ πόδι ὅσο ὠραῖο καὶ νᾶναι, καλτσωμένο εἴτε ξεκάλτσωτο, ὅταν παρουσιάζεται ὀλόκληρο, μὲ στριμωγμένα τὰ δάκτυλα ἀπὸ τὰ λουριά τῶν σανδαλίων, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι εὐχάριστο στό μάτι. Ἄς ἀφίσωμε τώρα ὅτι τὸ κάτω μέρος τοῦ γυναικείου ποδιοῦ σπάνια μπορεῖ νὰ εἶναι ὠραῖο, καὶ τοῦτο, γιατί τὸ γυναικεῖο παπούτσι, πού κατὰ κανόνα εἶναι στενὸ καὶ κοντὸ, δὲν τὸ ἀφίνει νὰ ἀναπτυχθῆ φυσιολογικά, καὶ ἔτσι ἐκτὸς ποῦ ἀφίνει πάντα σημάδι στῆ φτέρνα, ἀναγκάζει καὶ τὰ δάκτυλα νὰ βρίσκωνται πάντα ἀνακατεμμένα μεταξὺ τους.

Ἡ μόδα αὕτη δὲν εἶναι καθόλου πρακτικὴ. Γιατὶ τὸ πόδι μέσα στὸ σανδάλι, εἴτε καλτσωμένο εἶνε, εἴτε ξεκάλτσωτο, εἶναι πάντα ἐκτεθειμένο σὲ ὅλες τὶς σκόνες καὶ τὶς βρωμῆς τοῦ δρόμου καὶ ἐπομένως θὰ παρίσταται ἀνάγκη νὰ πλένεται καὶ νὰ ξεσκονίζεται κάθε ὥρα καὶ στιγμή. Ἔπειτα, ἐὰν τολμήσῃ μιὰ γυναῖκα πού φορεῖ σανδάλια νὰ μπῆ μέσα στὸ τραῦμ, ἀλοίμονό της. Ἄφοῦ μπαίνει μὲ παπούτσια στὸ τραῦμ καὶ πάλι θὰ φᾶς πατιές πού θὰ σοῦ ἀλλάξουν τὸν ἀδόξαστο, πόσο μᾶλλον ἐὰν θὰ μπῆς μὲ σανδάλια. Ἀσφαλῶς ὅσες ἀποφασίζουν νὰ μπαίνουν μὲ σανδάλια θὰ βγαίνουν μὲ ξεγδαρμένα τὰ πόδια. Ἄν φοροῦσανε τουλάχιστον σανδάλια ἐκεῖνες μόνο πού μπαίνουν σὲ αὐτοκίνητα, ὄχι βέβαια συγκοινωνίας, τὸ πρᾶμμα θὰ εἶχε κάποια δικαιολογία. Τὴ κάθε μόδα ὅμως τὴν ἐφαρμόζουν ὅλα τὰ θηλυκὰ, ἀδιαφόρως κοινωνικῆς τάξεως, ἠθικῆς ποιότητος

καὶ καλαισθησίας καὶ ἔτσι ὑπάρχουν γυναῖκες τὶς ὁποῖες ἡ ἐφαρμογὴ τῆς μόδας τὶς κάνει κυριολεκτικὰ ἀξιοθρήνητες. Ἐννοεῖται ὅτι ἐκεῖνες μεταφέρουν καρτερικώτατα τὸν σταυρὸ τοῦ μαρτυρίου τους, ἀδιαφοροῦσαι γιὰ τὰ πάντα καὶ προσφέρουσαι τὰ πάντα στὸν βωμὸ τῆς θεᾶς αὐτῆς τῶν θεαμάτων βαριετέ.

Τὸ μόνο πρακτικὸ μέρος στὴ μόδα αὐτὴ εἶνε ὅτι τὰ σανδάλια εἶνε φθηνώτερα ἀπὸ τὰ παπούτσια. Πρὸς θεοῦ, ὅμως, ἡ γυναῖκα ἔχει τόσα ἄλλα πράγματα στὰ ὁποῖα μπορεῖ νὰ κἀνῃ πολλὰς οἰκονομίας, ὥστε νὰ μὴ παρίσταται ἀνάγκη νὰ καταφεύγῃ στὰ πόδια της, ἐφ' ὅσον ἡ καταφυγὴ αὐτὴ παρουσιάζει ὀντιαισθητικὸ τὸ μέρος ἀκριβῶς ἐκεῖνο τοῦ σώματός της στὸ ὁποῖο συγκεντρώνονται περισσότερο τὰ ἀνδρικὰ βλέμματα.

Ἐὰν ἐπιμείνῃ στὴ μόδα αὐτὴ, πολὺ γρήγορα θὰ καταντήσῃ σὰν τὸ παγῶνι, ποῦ εἶνε μεγαλόπρεπο μὲ τὸ σπᾶνιο φτέρωμά του καὶ τὸ ἐπιδεικνύει μὲ περὶσα περηφάνεια, κλαίει ὅμως καὶ ὀδύρεται γιὰ τὴ ἄσκημα πόδια του.

Η ΜΟΝΟΜΑΧΙΑ

Ἡ Οὐγγαρία εἶναι ὁ μόνος τόπος στὸν ὁποῖο ἐπιτρέπεται ἀκόμη ἡ μονομαχία, γι' αὐτὸ καταφεύγουν στὸ ἔδαφος τῆς ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου ὅσοι πρόκειται νὰ μονομαχήσουν. Ἡ Ἐνωσις τῶν Οὐγγρων δημοσιογράφων, σὲ μιὰ γενικὴ τῆς συνέλευση, ἀποφάσισε νὰ ἀγωνισθῇ γιὰ τὴν ἀπαγόρευση τοῦ ἐθίμου αὐτοῦ.

Εἶναι ἀνεξήγητο πῶς διάβολο κατώρθωσε νὰ διατη-

ρηθῆ τὸ παλαιότατο αὐτὸ βάρβαρο ἔθιμο ἀκόμη καὶ μέχρι σήμερα στὴν Οὐγγαρία. Ἐὰν θὰ διεισθροῦτο σὲ καυμιὰ Ἀβησσυνία ἢ σὲ ἄλλο μέρος στὸ ὁποῖο δὲν ὑπάρχει εὐρωπαϊκὸς πολιτισμὸς, ὅλος ὁ κόσμος θὰ τὸ ἀπέδιδε στὴ βαρβαρότητα τῶν κατοίκων. Τώρα πού ἐπιτρέπεται σὲ μιὰ πολιτισμένη χώρα, ὅπως ἡ Οὐγγαρία, δὲν λείει κανένας τίποτε. Κατὰ ποία λογικὴ ἐπίσης τὸ Κράτος ἐπιτρέπει νὰ λύωνται μὲ τὰ ὄπλα ὠρισμένες διαφορὲς, ἐνῶ καταδικάζει οἰαδήποτε ἄλλη χειροδικία, εἶναι ἀπορίας ἄξιο. Γιὰ τὸν λόγο ὅτι ἓνας ἐνόμισε ὅτι προσεβλήθηκε, ἐπειδὴ ὁ ἄλλος τοῦ εἶπε μιὰ κουβεντούλα, ἐπιτρέπει τὸ κράτος νὰ σκοτώνη ὁ ἓνας τὸν ἄλλο, ἐφόσον θὰ τὸν σκοτώσῃ μὲ ὅλες τὶς ἐπισημότητες τῆς μονομαχίας. Ἐπειδὴ ὅμως ἓνας ἄλλος τραβᾶει τὴ μπιστόλα καὶ σκοτώνει χωρὶς ἐπισημότητες ἓνα ἄλλο πού τοῦ σκότωσε τὸν πατέρα ἢ τὴ μάννα, αὐτὸ δὲν τὸ ἐπιτρέπει, μορεῖ δὲ νὰ τοῦ ἐπιβάλλῃ καὶ τὴ βαρύτερη ποινή. Στὴ περίπτωση ὅμως αὕτη σκοτώνεται τουλάχιστο ἐκεῖνος πού ἔδωσε τὴν ἀφορμὴ, ἐνῶ στὴ μονομαχία μορεῖ νὰ σκοτωθῆ καὶ ἐκεῖνος πού ἔχει τὸ δίκηο καὶ ἔτσι ἀντὶ νὰ ἰκανοποιηθῆ πληρώνει καὶ ἀπὸ πάνω μὲ τὸ ἴδιο του τὸ αἷμα.

Ἐχω τὴ γνώμη ὅτι οἱ μονομαχοῦντες πέφτουν ἀκούσια θύματα τοῦ ἐθίμου αὐτοῦ. Γιατὶ, καθένας πού μονομαχεῖ, δὲν μονομαχεῖ γιατί τὸ θέλει, δὲν μονομαχεῖ δηλαδή γιατί προτιμᾷ ἐκεῖνος τὴ λύση αὕτη. Μονομαχεῖ γιατί ἀναγκάζεται νὰ μονομαχήσῃ. Καὶ ἀναγκάζεται γιατί τὸν ἀναγκάζει τὸ ἔθιμο. Κύριος σου λείει ἄλλος καθὼς πρέπει, δὲν τοῦ ἐπιτρέπεται νὰ δεχθῆ καυμιὰ ἄλλη λύση.

Τοῦ ἐπιβάλλεται ἡ μονομαχία. Τώρα, ἐὰν] ἀντὶ ἐκεῖ πού πάει γιὰ μαλλὶ φύγη κουρεμμένος, δηλαδή ἐνῶ πάει νὰ σκοτώσῃ γιὰ ν' ἀποπλύνῃ τὴ προσβολὴ πού τοῦ ἔκαμαν, τύχη καὶ σκοτωθῆ, αὐτὸ δὲν τὸ ξετάζει τὸ ἔθιμο. Καὶ αὐτὸ

εἶναι τὸ σκοτεινὸ τοῦ σημείου. Αὐτὴ εἶναι ἡ βάση πού στερεῖται λογικῆς. Γιατί, τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς, ἐκεῖνος πού τὸν πρόσβαλε μπορεῖ νὰ εἶναι καλύτερος σκοπευτῆς καὶ δεινότερος ξιφομάχος, καὶ ἐπομένως νὰ εἶναι τὸ πιθανώτερο ἐκεῖνος πού τρώει τὴ προσβολὴ νὰ πάη καὶ σὰν σκυλὶ στ' ἀμπέλι.

Ἐὰν ὑποθέσωμε ὅτι τὸ ἔθιμο αὐτὸ ἐγενικεύετο, ὅπως καὶ κάθε ἔθιμο, στὸ τέλος δὲν θὰ εἶχε καμμιά δουλειὰ νὰ κάνη ἢ δικαιοσύνη. Γιὰ κάθε ψύλλον πῆδημα θὰ κατέληγε ὅλος ὁ κόσμος στὴ μονομαχία, χωρὶς νὰ λογαριάζη τὴ δικαιοσύνη. Εὐτυχῶς πού στὰ κοινωνικὰ ἐπίπεδα ἐκεῖνα πού δὲν ὀνομάζονται εὐπατρίδες, τὸ ἀκατανόητο αὐτὸ ἔθιμο δὲν ἄπλωσε, κι' ἔτσι περιορίστηκε μόνο στοὺς κύκλους ἐκείνους τῆς ὑψηλῆς ζωῆς, πού διακρίνονται γιὰ τὶς μεγάλες ἐκκεντροκότητές τους.

Στὴν Ἀθήνα λειτουργεῖ μιὰ σχολή, σὴν ὁποία διδάσκεται ἡ ξιφασκία. Ἀσφαλῶς ἡ ἰδεολογία τῶν μαθητῶν τῆς δὲν θὰ διαφέρει τοῦ ἥρωος τοῦ Ἰσπανοῦ συγγραφέως Θερβαντιῆς, τοῦ Δὸν Κιχώτη, ὁ ὁποῖος ἀναπαριστᾷ τὸν μεγαλύτερο ἱπποτικὸ παραλογισμό, σ' ὅλη του τὴ μεγαλοπρέπεια.

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΑ ΦΙΛΙΑ

Νά, ένα λαχειο μιὰ φορά, πού πρέπει νά ἀντιγράψουν ὅλοι ὅσοι ἐμπνέονται ἀπό ἀλτρούστικά αἰσθήματα καί καταβάλλουν τόσους κόπους γιά φιλανθρωπικούς σκοπούς. Σ' ἓνα φιλανθρωπικό χορὸ στὸν Ἅγιο Φραγκῖσκο τῆς Ἀμερικῆς ἔγινε ἓνα λαχειο μὲ κέρδη ἀπὸ φιλήματα. Παρ' ὅλον ὅτι ὁ κάθε λαχνὸς ἐτιμᾶτο πέντε δολλάρια, ἡ ζήτηση ἦταν πολὺ μεγάλη. Ἀρκετοὶ κινηματογραφικοὶ θηλυκοὶ ἀστέρες, κυρίες τῆς ἀριστοκρατίας καί πολλὰ ὠραῖα κορίτσια προσέφεραν τὰ φιλήματά τους, γιά τὴν ἐξυπηρέτηση τοῦ φιλανθρωπικοῦ σκοποῦ τοῦ χοροῦ.

Ἀσφαλῶς κάθε φιλανθρωπικὸς σκοπὸς θὰ ἐξυπηρετεῖται περισσότερο μὲ παρόμοια γαργαλιστικά μέσα, παρὰ μὲ ὅλα τὰ ἄλλα τὰ ὁποῖα εἶνε ἐν χρήσει. Ἐπειτα ὁ σκοπὸς ἀγιάζει τὰ μέσα, Τὰ φιλήματα συνεπῶς αὐτὰ δὲν μποροῦν νὰ εἶνε κατακριτέα, ἐφόσον δίδονται γιά φιλανθρωπία. Ἄλλως τε καὶ ἡ λέξη φιλανθρωπία σημαίνει νὰ φιλῆ κανένας τοὺς ἀνθρώπους. Ἀδιάφορο ἐὰν οἱ τυχεροὶ πού θὰ πάρουν τὰ φιλήματα αὐτὰ τύχη νὰ μὴν εἶνε ἀνθρωποὶ. Αὐτὸ βέβαια δὲν μπορεῖ νὰ τὸ προεξοφλήσῃ κανένας. Εἶναι καθαρὰ ζητήματα τύχης, ἡ ὁποία εὖνοεῖ πολλὰς φορές τόσους καὶ τόσους, οἱ ὁποῖοι κάθε ἄλλο παρὰ ἀνθρωποὶ εἶνε.

Τὸ λαχειο αὐτὸ εἶνε πολὺ ἐξυπνο, γιὰτὶ προσαρμόζεται πλέρια μὲ τὴ σημερινὴ κατάσταση. Σήμερα ζοῦμε σὲ ἐποχὴ ὕλισμου καὶ ἀνταλλαγμάτων. Ὁ ὕλισμὸς ἔχει ἐπικρατήσῃ σὲ σημεῖο ὥστε ὁ ρωμαντισμὸς νὰ μὴν ὑπάρχει παρὰ μόνον σὰ μικρόβιο. Ἐπίσης, ὅλες ἡ συναλλαγές σήμερα γίνονται μὲ ἀνταλλάγματα ἀξια λόγου. Μιὰ φορά, ὁ καθένας σκορποῦσε τὸ χρῆμα του, προκειμένου μάλιστα γιά φιλανθρωπικὸ σκοπὸ, χωρὶς κανένα ἀπολύτως ἀντάλ-

λαγμα. Σήμερα όμως η γαλαντομία αυτή έχρωκώπησε. Ὁ καθέτας ζητᾷ ἀνταλλάγματα καὶ ἄξια λόγου μάλιστα. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ διάφοροι χοροί, θεατρικὲς παραστάσεις, ἔρα νοὶ κλπ. πού γίνονται γιὰ φιλανθρωπικὸ σκοπὸ, δὲν ἔχουν πιά ἐπιτυχία. Οἱ πρακτικώτατοι λοιπὸν Ἀμερικανοὶ ἐψυχολόγησαν καλὰ τὴ κατάσταση καὶ ἔθεσαν ἀμέσως σὲ ἐφαρμογὴ τὸ σύστημα τῶν ὑλιστικῶν ἀνταλλαγμάτων.

Τὸ σύστημα ὅμως αὐτὸ ἀποτελεῖ μιὰ ἐπικίνδυνη ἀρχή. Γιατί, κάθε τι πού ἀρχίζει ἀπὸ τὸ φιλὶ δὲν σταματᾷ ἐκεῖ. Καὶ ναὶ μὲν τὸ φιλανθρωπικὸ φιλὶ δὲν ἔχει μεγάλη ὁμοιότητα μὲ τὸ ἔρωτικὸ καὶ ἐπομένως δὲν μπορεῖ νὰ ἔχη τὶς ἴδιες συνέπειες, πάντως ὅμως φιλὶ τὸ λένε αὐτό. Τὸ φιλανθρωπικὸ φιλὶ μοιάζει τὸ φιλὶ μὲ τὸ στασιό. Ὅπως ὅμως ἡ μιὰ κουβένια φέρνει τὴν ἄλλη, καὶ τὸ ἓνα φιλὶ τὸ ἄλλο, ἔτσι καὶ τὸ ἓνα σύστημα φέρνει τὸ ἄλλο καὶ ἐπομένως ὅταν ξεθυμάνῃ καὶ τὸ σύστημα αὐτὸ, δὲν ἀποκλείεται νὰ ἐφαρμοσθῇ κάποιον ἄλλο πιὸ τολμηρὸ καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ὅσο ὅμως τολμηρὸ καὶ ἂν θὰ φαίνεται στὴν ἀρχή, ἐφόσον θὰ ἐφαρμοσθῇ ὡς σύστημα, δὲν θὰ κάνῃ καμμιά ἰδιαίτη ἐντύπωση, ὅπως καὶ τόσα ἄλλα τολμηρότερα μὲν δὲν παρεξηγοῦνται δὲ, γιατί τὰ σώζει ἡ μόδα εἴτε τὸ ἔθιμο. Ἔτσι καὶ τὸ σημερινὸ σφιχταγκάλισμα τοῦ χοροῦ, ξεκίνησε ἀπὸ τὸ ἓνα μέτρο τὴν ἀπόσταση πού κρατοῦσε μιὰ φορὰ κι' ἓνα καιρὸ, ὁ καβαλιέρος τὴ ντάμα.

Ἡ ἀμερικάνικη αὐτὴ ἐφεύρεση, μπορεῖ βέβαια νὰ ἔχῃ πέραση στὸν τόπο της, στὸν ὅποῖον παρ' ὅλη τὴ κρίση, ὑπάρχουν ἀφθονώτατα δολλάρια. Στὴν Ἑλλάδα, ὅμως, θὰ δυσκολευθῇ νὰ ἔχῃ καὶ τόση ἐπιτυχία, γιατί μέσα σ' ἡς διάφορες οἰκονομίες πού ἐπεβάλαμε τελευταῖα στὸν ἑαυτὸ μας, ὕστερα ἀπὸ τὴ γενικὴ κακομοιριά πού μᾶς παραδέρνει, προτιμοῦμε νὰ συμπεριλαμβάνωμε καὶ τὸ φιλὶ, γιὰ κάθε ἐνδεχόμενον.

ΤΟ ΑΣΘΕΝΕΣ ΦΥΛΟ

Ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος τοῦ καυγᾶ ἦτανε μιὰ γυναῖκα καὶ δύο ἄνδρες, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἓνας μονάχα ἄνδρας. Οἱ δύο ἄνδρες τῆς μιᾶς παρατάξεως χτύπησαν τὸν ἄλλο μὲ τὰ χέρια. Ἡ γυναῖκα ὅμως ἔβγαλε μιὰ μαχαίρα καὶ τοῦ τὴν ἔμπηξε ὅσο μπορούσε βαθύτερα.

Καὶ ὕστερα ὑπάρχουν ἀκόμη μερικοί, οἱ ὁποῖοι ἐννοοῦν σώνει καὶ καλὰ νὰ κατατάσσουν τὴ γυναῖκα στὸ ἀσθενές φύλο. Μὰ δὲν βλέπεις, χριστιανέ μου, ὅτι ἡ γυναῖκες γι-νήκανε πιά ἄνδρες, καὶ ἡ ἄνδρες γι-νήκανε γυναῖκες; Σή-μερα ἡ γυναῖκα διεκδικεῖ ἐκεῖνο ποὺ ζητᾶ μὲ τὸ μπράτσο της. Προχτὲς πάλι μιὰ γυναῖκα, στὴ στάση τοῦ Λεβίδη στὴν Ἀθήνα, ἔβγαλε μιὰ μαχαίρα γιὰ νὰ σφάξῃ ἓνα σω-φέρ, ἐπειδὴ τῆς ζητοῦσε ὁ ἔρμημος νὰ τοῦ πληρώσῃ τὰ ἔξοδα μιᾶς μεγάλης διαδρομῆς ποὺ τῆς εἶχε κάνει μὲ τὸ ταξί του. Τακτικώτατα δὲ χρησιμοποιοῦν καὶ μπιστόλι ἐναντίον τῶν ἀνδρῶν μὲ τοὺς ὁποίους ἔχουν νταρα-βέρια.

Ἡ γυναῖκα σήμερα ἀνδροφέρει γιὰ καλὰ. Ἐκτὸς ποὺ τῆς ἔχουν ἀνοιχτεῖ ὅλες ἡ πόρτες τῆς ἀνδρικῆς ἐπαγγελ-ματικῆς σταδιοδρομίας, ἔχει εἰσχωρήσει καὶ στὸν ἀνδρικό ἱθλητισμό. Ἀκόντιο, δρόμος ταχύτητος, δρόμος μετ' ἐμποδίων, κολύμβηση κλπ. ὑπάγονται καὶ στὸν γυναικεῖο ἀθλητισμό. Ἀκόμη καὶ στὴ σκοποβολὴ ἐπεδόθηκε, γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο. Κ' ἔτσι σήμερα ἔχομε ἀρκετὲς καὶ δει-νὲς σκοπεύτριες. Μιὰ φορὰ ἡ γυναῖκα καὶ στὴ θέα μόνο τοῦ μπιστολιοῦ ἦτανε ἱκανὴ νὰ λιποθυμήσῃ. Σήμερα ὅμως ὄχι μόνο τὸ βλέπει ἄφοβα τὸ μπιστόλι, ἀλλὰ καὶ τὸ χειρί-ζεται μὲ μεγάλη τέχνη. Τοῦ ἔχει πάρει τὸν ἀέρα, ὅπως ἔχει κατορθώσει νὰ πάρῃ τὸν ἀέρα καὶ τοῦ ἀνδρός. Ἀλλὰ

και πιό κατάλληλη περίσταση από τή τωρινή, δέν θά μπορούσε βέβαια νά περιμένη γιά νά πάρη τόν άερα του άνδρός. Μέν όση ευκολία έπερνε μιá φορά κι' ένα καιρό ό άνδρας τόν άερα τής γυναίκας, μ' άλλη τόση τόν πέρνει σήμερα ή γυναίκα του άνδρός. Και τούτο, γιατί ό άνδρας τής σημερινής έποχής όσο πάει και εκθηλίζεται. 'Η θηλυπρέπεια στους άνδρες όλοένα και άπλώνει. Βλέπετε π. χ. κάτι μαντράχαλους ίσαμε εκεί πάνω, που θά μπορούσαν νά είχανε δυό όργυιές μουστάκι και σου παριστάνουν σχεδόν τή κοκότα. Οι τρόποι τους, ό τόνος τής φωνής τους, ή κινήσεις τους, σέ κάνουν πρός στιγμή νά υποθέτης ότι πρόκειται περι γυναίκας μέ άνδρικά ρούχα. Αυτή άκριβώς τή κατάντια μας άντελήφθη και ή γυναίκα και εκμεταλλεύεται τή περίσταση. Στάσον και θά σου δείξω έγώ κύριε άνδρα—είπε από μέσα της ή γυναίκα— πού μιá φορά μου χτυπούσες τó χέρι σου στο τραπέζι και έτρεμα σύγκορμη.

Άφου δέν σ' άρεσε ή υπεροχή σου αυτή, αλλά προτίμησες νά αντιγράφης έμένα, στάσον νά τή πάρω έγώ, γιά νά μη πάη χαμένη. Κι' έτσι σήμερα ή γυναίκα είναι εκείνη που χτυπάει τó χέρι της στο τραπέζι και τρέμει ό άνδρας.

Ήτανε επόμενο, βέβαια, ύστερα από αυτή τή κατάσταση, νά χάση ή γυναίκα και τή παλιά της ευαισθησία. Μπορεί νά πη κανένας ότι πιό ευαίσθητοι είναι σήμερα οι άνδρες από τις γυναίκες. Πάρτε ως άποδείξη τις αυτοκτονίες, ή περισσότερες των όποιών γίνονται από άνδρες. 'Η γυναίκες έπαψαν νά έχουν τήν υπερευαίσθησία εκείνη που όδηγει τόν άνθρωπο μέ τó κατ' ευθείαν στο άπονενομένο διάβημα. Σήμερα ή γυναίκα σκέπτεται πολλά ζητήματα πιό άνδρικά από τόν άνδρα, και γι' αυτό πρέπει νά ανοίξουμε καλά τά μάτια μας, γιατί άλλοίμονό μας.

ΤΟ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΚΕΦΑΛΙ

Τὸ περμανάντ κατήγαγε νίκη περιφανῆ. Ὑστερα ἀπὸ ἓνα σκληρὸ ἀγῶνα, κατὰ τὸν ὁποῖο πολλοὶ πολέμοι του κατεφέρθησαν ἐναντίον του μὲ ἐπιχειρήματα ἰσχυρὰ, ὅτι δηλαδή πολλές γυναικεῖες κεφαλῆς ἔπесαν θύματα τοῦ περμανάντ, ἐκεῖνο στὸ τέλος ἐθριάμβευσε καὶ ἔτσι ἐξακολογηθεῖ τὸν χαβᾶ του, μὲ τὴν διαφορὰ μόνο ὅτι θὰ ὑπόκειται στὸν κρατικὸ ἔλεγχο.

Τὸ τελευταῖο αὐτὸ, κατὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ, θὰ μπορούσε καὶ νὰ ἔλειπε, γιατί τότε εἶτε ἔλεγαν ὅτι θὰ γινότανε κρατικὸς ἔλεγχος εἶτε ὄχι, ἦτανε δυστυχῶς ἓνα καὶ τὸ αὐτό. Γιατί, τὴν ἐποχὴ ἐκεῖνη, τὸν κρατικὸ ἔλεγχο τὸν ἔφερναν στὴ μέση μόνο γιὰ φοβέρα, ἐνῶ στὴν πραγματικότητά δὲν συνέβαινε τίποτε. Μὲ τὴ δικτατορία ὅμως τώρα, τὸ πράγματα ἄλλαξαν, κ' ἔτσι ὁ κρατικὸς ἔλεγχος ἄρχισε νὰ πέρνει σάρκα καὶ ὀστά.

Ἐὰς ἀφίσωμε ὅμως τὸν κρατικὸ ἔλεγχο καὶ ἄς ἔρθωμε στὸ γυναικεῖο κεφάλι. Μὰ μπορούσατε ποτὲ νὰ φαντασθῆτε στὸν θεὸ σας, ὅτι δὲν θὰ νικοῦσε τὸ γυναικεῖο κεφάλι στὸ ζήτημα τοῦ περμανάντ ; Καὶ δὲν μοῦ λέτε, σᾶς παρακαλῶ, σὲ ποιὸ ζήτημα δὲν ἐνίκησε, γιὰ νὰ νικηθῆ τώρα καὶ μάλιστα σὲ ζήτημα ποῦ ἀφορᾷ τὴν ἐξωτερικὴ του ἐμφάνιση; Λένε ὅτι εἶνε ἐπιστημονικῶς παραδεδομένον ὅτι τὸ γυναικεῖο μυαλὸ εἶνε μικρότερον ἀπὸ τὸ ἀνδρικό. Ἴσως αὐτὸ συναισθανομένη καὶ ἡ γυναῖκα προσπαθεῖ μὲ κάθε θυσία νὰ συγκαλύπτῃ τὴν ἐσωτερικὴ αὐτῆ ἔλλειψη τοῦ κεφαλιοῦ της, μὲ τὴν ἐξωτερικὴ του ἐμφάνιση. Γιατί δὲν εἶνε καὶ μικρὴ θνία στὸ ζήτημα τοῦ περμανάντ τόσο σὲ ὑπομονή, ὅσο καὶ σὲ χρῆμα. Ἐνα περμανάντ στοιχίζει ἑκατὸν πενήντα δραχμῆς, ἢ ὁποῖες γιὰ τὸν εὐπορο κόσμον

δὲν κάνουν βέβαια οὔτε κρῦο οὔτε ζέστη, ἔχει ὅμως τόσο πολὺ ἀπλώσει ἡ μανία αὐτῆ, ποῦ ὑπάρχουν γυναῖκες ἡ ὀποῖες προτιμοῦν νὰ στερηθοῦν ἀπὸ μιὰ τους ἀνάγκη, γιὰ νὰ κάμουν περμανάντ.

Προχτὲς ἀκόμη στὸν Πειραιᾶ μιὰ γυναῖκα τοῦ λαοῦ, ἐνὸς ναυτικοῦ, μὲ τὸ νὰ κάμη περματάντ, χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ ἀνδρός της, ἔφαε ἓνα σωρὸ χαστούκια ἀπὸ τὸν ἄνδρα της, ὃ ὀποῖος εἶχε τὴ γνώμη ὅτι θὰ ἦτανε προτιμώτερο ἢ ἑκατὸ πενήντα δραχμὲς νὰ διετίθεντο γιὰ τὴν κοιλιὰ τους, γιὰ τὴν ὀποία ὑπῆρχε μεγαλείτερη ἀνάγκη, παρὰ γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ στόλισμα τοῦ κεφαλιοῦ τῆς γυναῖκας του.

Ἄλλὰ δὲν εἶνε μόνο αὐτό. Εἶνε ἀκόμη καὶ τὸ ζήτημα ὅτι πρέπει νὰ ἔχη τὴν ὑπομονὴ ἡ γυναῖκα νὰ κάθεται μιὰ ὥρα στὴ καρέκλα τοῦ κομμωτοῦ καὶ νὰ ὑποφέρῃ τοῦ κόσμου τὸ στραπάτσο. Ἐνα κεφάλι δὲ μὲ περμανάντ, ἀπαιτεῖ ὕστερα καὶ μεγάλη προσοχὴ τὴν ὥρα ποῦ κοιμᾶται γιὰ νὰ μὴ χαλάσῃ.

Γι' αὐτὰ ὅλα, ὅμως, τὸ γυναικεῖο κεφάλι δὲν δίδει καὶ πολλὴ σημασίᾳ. Ἐκεῖνο εἶναι συνηθισμένο νὰ ὑφίσταται καὶ χειρότερα ἀκόμη, προκειμένου νὰ στολίζεται μὲ οἷον-δῆποτε τρόπο.

Δὲν εἶνε καὶ πολὺ παλῆν ἡ ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὀποῖαν ἡ γυναῖκα φοροῦσε κάτι καπέλλα ποῦ ἔμοιαζαν μὲ κρεμαστοὺς κήπους. Ὅλων τῶν εἰδῶν τὰ ἄνθη εἴτε τὰ κηπουρικὰ στεκότανε ὀλόρθα εἴτε κρεμότανε ἐπάνω σὲ τεράστια γυναικεῖα καπέλλα, τὰ ὀποῖα γιὰ νὰ στηρίζωνται ἐπάνω στὸ κεφάλι, ἔπρεπε νὰ κροφόνωνται μὲ κάτι βελόνες, ποῦ ἦτανε ἢ καθεμιὰ τοῦλάχιστον εἴκοσι πόντους καὶ τὰ ὀποῖα ἡ γυναῖκα μὲ περίσσια καλαισθητικὴ ἱκανοποίησι ἐπεδείκνυε. Τὸ περμανάντ τοῦλάχιστο γιὰ νὰ μὴ στραπατσάρεται δὲν ἐπιτρέπει νὰ κροφόνωνται ἀπὸ πάνω του οἱ κρε-

μαστοὶ αὐτοὶ κήποι καὶ ἔτσι τὸ γυναικεῖο κεφάλι εἶνε σήμερον πολὺ ἐλαφρότερο ἀπὸ πρὶν. Δὲν θέλω βέβαια μ' αὐτὸ νὰ πῶ ὅτι ἀλαφρίζει καὶ περισσότερο.

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΧΙΟΝΙΑ

Τὸ καμάρωνα κάθε μέρα τὸ βουνὸ πὺ φαίνεται ἀπὸ τὸ παράθυρό μου, στὸ βάθος τοῦ ὄριζοντος. Μεγαλοπρεπέστατο μὲ τὸ αὐτοκρατορικό του παράστημα, καὶ μὲ τὴ γραφικότητά του, ἐμπνέει συγχρόνως τὸν τρόμο καὶ στὸν τολμηρότερο ἀκόμη ὀρειβάτη, ὅταν θὰ σκεφθῆ νὰ ἀνεβῆ στὴν κορυφή του. Εἶναι ψηλότερο ἀπὸ τὰ ἄλλα γύρω βουνὰ καὶ κάνει τὴν ἐντύπωση πὺς νοιώθει μιὰ βαθειὰ ἱκανοποίηση γιὰ αὐτὴ τὴν ὑπεροχή του. Ἡ ἐπιβλητικότης του δὲν ἀφίνει ἀσυγκίνητο τὸν κάθε θεατὴ, ἡ δὲ γύρω του φύση καυχᾶται γιὰ ἓνα τέτοιο ἀγέρωχο καὶ ἀγροπνο φρουρό της.

Τὸ καμάρωνα κάθε μέρα τὸ βουνὸ αὐτό, καὶ αὐτὸ νοιώθοντας τὰ τόσα ὥραϊα λόγια πὺ τοῦλεγα ἀπὸ μέσα μου, μοῦ ἔφερε, γιὰ ἀντάλλαγμα, μέσα στὸ μικρὸ μου τὸ μυαλὸ πολλές καὶ διάφορες αἰσιόδοξες σκέψεις. Τὰ τόσα του πλεονεκτήματα μὲ γιόμιζαν περίεργες καλὲς ἐλπίδες, πὺ μοῦ δυνάμωναν ἕλοένα τὴν ἰδέα πὺς μπορεῖ καὶ ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀποκτήσῃ μιὰ μέρα μιὰ τέτοια ὑπεροχή.

Ἐνα πρωτὶ ἀνοιξε τὸ ἴδιο τὸ παράθυρο. Ἐνας παγερός ἀγέρας γιόμισε τὸ δωμάτιό μου καὶ μιὰ παγερὴ ἀνατριχίλα διέτρεξε ὀλόκληρο τὸ σῶμά μου. Μιὰ πυκνὴ μαυρίλα εἶχε ἀπλωθεῖ σ' ὀλόκληρο τὸ στερέωμα. Κύτταξα ἀ-

μέσως ἀπὸ συνήθεια, τὸ ἴδιο τὸ βουνό. Μιὰ στιγμή ὑπέθεσα πὼς δὲν ἦτανε τὸ ἴδιο. Γύρισα ἀστραπιαῖα τὸ βλέμμα σ' ἄλλες διευθύνσεις, ψάχνοντας νὰ τὸ βρῶ. Καὶ ὅμως ἦτανε τὸ ἴδιο, μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι στὴ κορυφή του εἶχαν πέσει τὰ πρῶτα χιόνια, ἢ δὲ πλαγιές του ἔκαναν τὴν ἐντύπωση πὼς εἶχε κι' ὅλας ἐπιδράσει ἐπάνω τους ἡ μεταμόρφωση αὐτὴ τῆς κορυφῆς τους. Δὲν ξέρω γιατί ἔκλεισα μὲ ὀρμὴ τὸ παράθυρο. Τὰ μάτια μου τυχαίως ἔπεσαν στὸν καθρέφτη, καὶ ἀντὶ νὰ δῶ τὸν ἑαυτό μου, εἶδα πάλι τὸ ἴδιο τὸ βουνό μὲ τὴ νέα του μεταμόρφωση, λὲς καὶ μοῦ τὸ ἔκανε ἀπὸ πείσμα, ἐπειδὴ τοῦ ἔκλεισα στὰ μοῦτρα τὸ παράθυρό μου μὲ ὀρμὴ. Καὶ ὅμως δὲν ἦτανε αὐτό. Ὁ καθρέφτης, ἄλλως τε, δὲν μπορεῖ νὰ λήη ψέμματα παρὰ μόνο ὅταν θέλομε ἑμεῖς. Μέσα στὸν καθρέφτη ἤμουνα ἐγώ, ὁ ἴδιος καὶ ὁ ἀπαράλλακτος, μὲ τὴ μόνη διαφορὰ ὅτι καὶ στὴ δική μου κορυφή, εἶχαν πέσει τὰ πρῶτα χιόνια, καὶ οἱ πλαγιές μου σὰν νὰ εἶχανε κι' ὅλας νοιώσει τὴ μεταμόρφωση αὐτὴ τῆς κεφαλῆς μου.

Μὲ τὴν ἴδια ὀρμὴ ἀνοιξα καὶ πάλι τὸ παράθυρο καὶ κύτταξα τώρα μὲ περισσότερη προσοχὴ τὸ ἴδιο τὸ βουνό. Τὰ τόσα ὥραϊα λόγια πού αὐθόρμητα τοῦ ἔλεγα ἄλλοτε, δὲν μοῦ ἔρχότανε πιά γιὰ νὰ τοῦ τὰ πῶ. Προσεπάθησα νὰ πιέσω τοῦλάχιστον τὸν ἑαυτό μου νὰ τοῦ τὰ πῶ, ἔστω καὶ μὲ τὸ στανό. Μὰ δὲν τὸ κατάφερα. Καὶ σ' ἀντάλλαγμα καὶ κείνο, ἀντὶ αἰσιόδοξες, μοῦ γιόμισε αὐτὴ τὴ φορὰ τὸ μικρό μου τὸ μυαλό, μὲ σκέψεις ἀπαισιόδοξες.

Μὰ ξαφνικὰ μὲ πῆρε μιὰ ἄλλη, μιὰ περιέργη αἰσιοδοξία, πολὺ πιὸ μεγαλείτερη ἀπὸ τὴ πρώτη. Σὰν ἀστραπὴ πέρασαν ἀπὸ τὴν φαντασία μου ὅλες οἱ ἐποχὲς καὶ εἶδα καθαρὰ καὶ ξάστερα, πὼς κάθε μιὰ ἀπὸ αὐτὲς ἔχει τὶς τέρφεις τῆς, φτάνει νὰ ξέρη κανένας καὶ νὰ μπορῇ νὰ τὶς βρῇ.

σκη. Ἄλλὰ ὄχι μόνο αὐτό, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ τὸ ὅτι κάθε μεταγενέστερη ἐποχὴ ἔχει καὶ μεγαλείτερη ἀξία ἀπὸ τὴς προηγούμενης, γιατί φέρνει πάντα μαζί της καὶ τὴν πεῖρα τῆς ζωῆς.

Τὸ ἴδιο τὸ βουνὸ μου φαινότανε πάλι τώρα σὰν μιὰ ὄραϊα καινούργια ἐποχὴ.

ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΕΙΣ

Ἔχει φαίνεται τόσες διαβαθμίσεις ἡ τρέλλα, πὺν καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ ψυχίατροι νὰ μὴ ξέρουν σὲ ποιά νὰ κατατάξουν τοὺς διαφόρους βαθμούς της. Ἀπὸ μιὰ ψυχιατρικὴ κλινικὴ ἔδωσαν ἄδεια ἐλευθέρου κυκλοφορίας σ' ἓνα ψυχοπαθῆ, ὁ ὁποῖος μόλις τὴ πῆρε καὶ βγήκε ἔξω ἀπὸ τὴ κλινικὴ, ἔβγαλε τὸν σουγιά του καὶ ἐτραυμάτισε ἓνα ὑπαστυνόμο. Ὅταν τὸν ἐπίασαν, ἔβγαλε ἓνα σημειωματάριο καὶ ἔγραψε τὰ ἀκόλουθα: «ἐγκληματῶ κατὰ τοῦ ἀντιχρίστου ἑλληνικοῦ δικαίου καὶ ὄχι κατὰ τῆς σαρκός». Σὲ ποιά διαβάθμισι τρέλλας, πρέπει τώρα νὰ καταταχθῆ αὐτὸς, ἀφοῦ ἡ μὲν ἐπιστῆμη τὸν βγάζει ὑγιῆ, αὐτὸς δὲ ἐγκληματεῖ κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ δικαίου;

Καὶ εἶχε μεγάλο δίκιο ὁ ἀτυχῆς αὐτὸς ψυχοπαθῆς γιὰ νὰ ἐγκληματίσει κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ δικαίου, ἐφόσον ἐθεωρήθη δίκιο νὰ ἀφεθῆ ἐλεύθερος ἓνας τέτοιος τρελλὸς, ἐνῶ ἐκεῖνος εἶχε τὴ γνώμη ὅτι τὸν ἀδικοῦσαν, βγάζοντάς τον ἀπὸ τὴ ψυχιατρικὴ κλινικὴ τόσο πρόωρα. Τὸ ἀδίκημα αὐτὸ κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ δικαίου θὰ ἔπρεπε νὰ στραφῆ κατὰ τῆς ἐπιστῆμης, ἡ ὁποῖα πρώτη ἔκαμε τὸ ἀδίκημα νὰ τοῦ δώσει

ἄδεια ἐλευθέρως κυκλοφορίας. Ἄτυχῶς ὅμως βρέθηκε φαίνεται πιὸ πρόχειρος ὁ ὑπαστυνόμος, καὶ ἔτσι πλήρωσε αὐτὸς τὰ σπασμένα.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι καὶ ἡ ψυχιατρικὴ ἐπιστήμη, ὅπως καὶ ἡ ἄλλες βέβαια, παρουσιάζει πολλὰς φορὰς μεγάλες ἐκπλήξεις στὰ ζητήματα τῶν διαγνώσεών της. Πρὸ ἑτῶν ἀθώωθηκε ἀπὸ ἓνα κακουργοδικεῖο, λόγῳ, λέει, βλακείας, κάποιος καθὼς πρέπει κύριος, κατηγορούμενος γιὰ φόνο. Ὁ καθεὶς πρέπει κύριος αὐτὸς, οὔτε βλάκας ἦτανε στὸ παρελθόν, οὔτε βλακείες ἔκανε ὕστερα ἀπὸ τὸ ἔγκλημα.

Ἡ ψυχιατρικὴ ὅμως ἐπιστήμη τὸν ἐχαράκτηρισε γιὰ βλάκα καὶ ἔτσι τὸ δικαστήριον τὸν ἐκήρυξε ἀθῶο. Καὶ ναὶ μὲν ἀπέκτησε ὕστερα τὸν τίτλον τοῦ ἀθῶου βλακὸς καὶ μάλιστα μὲ τὸ δίπλωμα τῆς ψυχιατρικῆς ἐπιστήμης, ὁ κόσμος ὅμως δὲν μποροῦσε νὰ χωνέσῃ ὅτι τὸ δίπλωμά του αὐτὸ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴ πραγματικότητα.

Μὰ ἂν ἦτανε ἔτσι, θὰ ἔπρεπε ὕστερα ὅλοι οἱ βλάκες νὰ ἀθῶδωνται. Κατὰ κανόνα ὅμως συμβαίνει ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον. Ὅλοι οἱ βλάκες τὴ παθαίνουν παντοῦ καὶ πάντοτε. Δὲν πρέπει ὅμως σήμερον νὰ εἶναι κανένας καὶ πολὺ ἔξυπνος. Ἡ πολλὴ ἔξυπνάδα βλάπτει. Στὴν ἐποχὴ μας πρέπει νὰ εἶσαι μὲν ἔξυπνος, ἀλλὰ συγχρόνως νὰ κάνης καὶ τὸν κουτό. Τότε μόνο θὰ ἐπιτύχης στὴ ζωὴ. Νὰ κάνης δηλαδὴ πὼς δὲν καταλαβαίνεις. Γι' αὐτὸ καὶ ὅλοι σήμερον, ποιοὺς λίγο ποιοὺς πολὺ, κάνουν τὸ κορόϊδο. Καὶ γι' αὐτὸ ἔχουν δημιουργηθεῖ ἓνα σωρὸ διαβαθμίσεις τῆς τρέλλας ἢ ὁποῖες κάνουν καὶ τοὺς ψυχιάτρους ἀκόμη νὰ χάνουν τὸν λογαριασμό.

Κάποιος γιατρός ἐδημοσίεψε μιὰ γνώμη του, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποῖα ὀλόκληρη ἡ ἀνθρωπότης θὰ εἶναι τρελλὴ κατὰ τὸ ἔτος 2135 ! Δὲν ἀποκλείεται βέβαια καὶ ἡ περὶ πτωση αὐτὴ τοῦ γιατροῦ, νὰ ἀποτελεῖ καμιὰ καινούργια δι-

αβάθμιση τρέλλας. Κάθε προᾶμμα ὁμως εἶναι σωστό μέχρι ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου, καὶ ἐπομένως εἵμεθα ὑποχρεωμένα να παραδεχθοῦμε ὅτι ὁ γιατρός αὐτός εἶναι ἀκόμη στὰ λογικά του. Γιὰ νὰ κάνη, λοιπόν, μιὰ τέτοια φρικτὴ πρόβλεψη, πᾶσι νὰ πῆ πὼς θὰ ἔχη ὠρισμένα στοιχεῖα. Πάντως, εἶναι γνωστὴ, ὅτι ἡ τρέλλα ἔχει αὐξηθεῖ τώρα τελευταῖα, δεδομένου ὅτι σὲ μερικὰ φρενοκομεῖα δὲν ὑπάρχει πιά θέση. Καλὰ θὰ κάμη, ὅμως, νὰ πάη καὶ στὰ βουνὰ, καὶ γιὰ τὸ δικό της συμφέρο ἀκόμη, γιατί ἐὰν ἐξακολουθήσῃ ὁπως πηγαίνει, θὰ κατανήσῃ στὸ τέλος κοινὸ κτῆμα, καὶ τότε βέβαια θὰ χάσῃ τὴν ἀξία της.

ΠΟΛΥΔΟΝΤΑΣ

Οὔτε μὲ περισσότερα, οὔτε μὲ λιγώτερα, ἀλλὰ ἀκριβῶς μὲ πενηνταδύο δόντια ἀνακαλύφτηκε ἓνας ἄνθρωπος. Ἐὰν ἔχη καὶ ἀνάλογο στομάχι, ἀλοίμονό του τοῦ φουκαρᾶ, θὰ τρώῃ τὸν περιδρομο καὶ δὲν θὰ χορταίνη. Καὶ νὰ ἦτανε τοῦλάχιστο γαῖδαρος, δὲν θὰ πείραζε καὶ τόσο, γιατί ὡς γνωστό, γιὰ τὴ τροφή τοῦ γαῖδάρου φροντίζει ὁ ἄνθρωπος καὶ ἐπομένως ἐκεῖνος δὲν θὰ εἶχε καὶ μεγάλη σκοτοῦρα γι' αὐτό. Ἐὰν ὑπῆρχαν πολλοὶ τέτοιοι ἄνθρωποι, χαρὰ στοὺς ὀδοντοῖατρούς.

Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ὅμως θὰ ἔχη ἓνα μεγάλο πλεονέκτημα. Θὰ τὸν φοβᾶται ὅλος ὁ κόσμος. Γιατί ὅταν θὰ θέλῃ νὰ τριξῆ τὰ δόντια του, θὰ τὸν τρέμουν ὅλοι. Τὰ πενηνταδύο δόντια του θὰ ἀποτελοῦν ἓνα φοβερὸ ὄπλο καὶ μάλιστα τώρα τελευταῖα ποὺ ἄρχισε ὁ κόσμος νὰ δαγκώνῃ. Τὸ

δάγκωμα ἔχει γίνει τῆς μόδας. Στὰ περισσότερα τσακώματα, τὸ μέσο ἐκεῖνο τοῦ ὁποίου γίνεται μεγαλειότερη χοῆσι γιὰ νὰ ἐξοντώσῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλο εἶναι τὰ δόντια. Ἡ ἐφημερίδες εἶναι γιομάτες ἀπὸ παρόμοιες ἀγγελίες δαγκωμάτων. Ὁ τάδε, λέει, ἐδάγκωσε τὴ γλῶσσα τῆς πεθερᾶς του καὶ τῆς τὴν ἔκοψε ἀπὸ τὸν πᾶτο. Βρῆκε δὲ πρὸ προχειρῆ τὴ γλῶσσα ἀπὸ ὅτιδήποτε ἄλλο, γιὰτι ὡς εἶναι πασίγνωστο, ἡ γλῶσσα τῆς πεθερᾶς βρίσκεται πάντοτε ἔξω ἀπὸ τὸ στόμα της, γιὰτι δὲν κάνει τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ βγάξῃ διαρκῶς γλῶσσα. Ἐπίσης, ὁ ἄλφα ἐδάγκωσε στὸν σβέροκο τὸν βῆτα, ὅχι γιὰ νὰ ψωνίση ἀπὸ σβέροκο, ἀλλὰ γιὰ νὰ λύση κάποιον διαφορὰ πού εἶχε μαζύ του. Κι' ἔτσι ἡ περισσότερες διαφορὰς λύονται τώρα διὰ τοῦ ἀπλουσιότητος τρόπου τοῦ δαγκώματος.

Καὶ σ' ἄλλες περιπτώσεις ζόρε, θὰ βρίσκεται ὁ πολυδοντᾶς αὐτὸς σὲ πλεονεκτικὴ θέση, γιὰτι πολλὰς φορὰς βρίσκεται κανένας στὴν ἀνάγκη νὰ κρατᾷ τὸν ἄλλο μὲ τὰ δόντια. Δὲν ξέρω τί γνώμη ἔχει γιὰ ὅλα αὐτὰ ὁ καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Δοντᾶς. Πάντως, ὅποιαδήποτε καὶ εἴαν θὰ εἶναι ἡ γνώμη του, δὲν θὰ ἔχη τώρα τόσο κῦρος ὅσο ἄλλοτε, δεδομένου ὅτι ἐκεῖνος μὲν εἶναι Δοντᾶς, ὁ ἄλλος ὅμως εἶναι πολυδοντᾶς.

Ἐπειδὴ κάθε ἀξία ἐπισύρει τὴ ζήλεια καὶ τὸν φθόνον, ἀσφαλῶς θὰ ὑπάρχουν πολλοὶ πού δὲν θὰ τὸν βλέπουν μὲ καλὸ μάτι. Χωρὶς τοὺς δαγκωματῆδες καὶ ἐκείνους πού τρίζουν τὰ δόντια τους, οἱ ὁποῖοι ἀσφαλῶς θὰ τὸν βλέπουν μὲ ζηλόφθονο μάτι, θὰ εἶναι καὶ οἱ φαγάδες, οἱ ὁποῖοι βέβαια θὰ ἠθελαν καὶ αὐτοὶ οἱ φουκαράδες νὰ εἶχαν περισσότερα δόντια, γιὰ νὰ προφταίνουν νὰ καλομασᾶνε τὸν περιδρόμον πού τρῶνε καὶ νὰ μὴ ξεχαρβαλώνουν τὰ τὰ στομάχια τους. Γιὰτι, οἱ φαγάδες κατὰ κανόνα κα-

τεβάζουν τόσο γρήγορα τις μπουκιές, ὥστε δὲν προκάνουν νὰ τις καλομασάνε.

Ὁ πολυδοντᾶς ὅμως αὐτὸς δὲν φαίνεται ἔξυπνος ἄνθρωπος. Ἐὰν ἦτανε ἓνας ἄλλος στὴ θέσι του, θὰ εἶχε σήμερα κολοσσιαία περιουσία, γιατί ἐνῶ εἶχε τέτοιο σπουδαῖο μέσο πλουτισμοῦ καὶ ἀποκλειστικῶς μονοπώλιο, τὸ εἶχε κορυμμένο τόσο καιρὸ καὶ ἔπρεπε νὰ τὸ ἀνακαλύψουν ἄλλοι γιὰ νὰ γίνῃ γνωστό. Λίγα χρήματα, δηλαδή, θὰ κέρδιζε ἐὰν θὰ κατότανε φαρδὺς πλατὺς σ' ἓνα δωμάτιο καὶ ἔδειχνε τὰ δόντια του στὸν κόσμο, μὲ μιὰ μικρὴ εἴσοδο; Μήπως δὲν εἶναι γνωστό ὅτι οἱ ρωμηοὶ φοφᾶνε γιὰ φωμί καὶ γιὰ θεάματα, ὅπως καὶ οἱ Ῥωμαῖοι;

ΕΚΤΟΣ

Ἕνας ἀμερικανὸς χιουμουρίστας εἶπε ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι μποροῦν νὰ κάνουν λάθη, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς φαρμακοποιούς. Θὰ ἔπρεπε δηλαδή, νὰ εἶναι καὶ αὐτοὶ ἀλάνθαστοι ὅπως καὶ ὁ Πάπας. Εἶναι ὅμως δυνατὸ νὰ εἶναι καὶ ὁ Πάπας ἀλάνθαστος; Δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχει κανένας ποὺ νὰ τὸ πιστεῦῃ στὰ σοβαρά. Ἄνθρωπος δὲν εἶναι καὶ αὐτὸς ἀδερφέ; Ἔ, λοιπόν, λάθη θὰ κάνῃ. «Τὸ πλανᾶσθαι ἀνθρώπινον, τὸ δὲ ἀναγνωρίζειν τὴν πλάνην καὶ θεῖον θεϊότερον ἐστί». Ἀφοῦ λοιπόν καὶ ὁ Πάπας σφάλλει, γιατί νὰ μὴ σφάλλουν καὶ οἱ φαρμακοποιοὶ; Ὁ ἀμερικανὸς βέβαια αὐτὸς τὸ εἶπε χιουμοριστικῇ ἀδείᾳ.

Γιὰ κάποιον λάθος, λοιπόν, κατήγγειλε ἓνας πατέρας ἓνα φαρμακοποιό, ὁ ὁποῖος ἀντὶ νὰ δώσῃ στὸ παιδί του κινίνη, τοῦ ἔδωσε στριχνίνη, καὶ τὸ ἔστειλε στὰ καλὰ καθού-

μενα στον άλλο κόσμο. Ὁ φαρμακοποιὸς αὐτὸς δὲν εἶχε προηγούμενα μὲ τὸ παιδί, γιὰ νὰ τὸ ξεκάνη μιὰ ὥρα ἀρχήτερα. Λάθος ἔκανε ὁ ἄνθρωπος, γιὰ τὸ ὁποῖο μάλιστα δὲν μπορεῖ παρὰ θά ἔχη καὶ μιὰ μικρὴ τύψη συνειδήσεως. Τὴν εὐθύνη ὁμως, σ' αὐτὲς τὶς περιστάσεις, δὲν τὴν ἔχουν μόνον οἱ φαρμακοποιοί. Τὴν ἔχουν καὶ οἱ πελάτες ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι πᾶνε καὶ ψωνίζουν καὶ μάλιστα φάρμακα μὲ κλειστά μάτια. Τὸ κακὸ εἶναι ὅτι οἱ περισσότεροὶ πού μπαίνουν σ' ἕνα φαρμακεῖο, δὲν προσέχουν ποτὲ ἐκεῖνο πού ἀγοράζουν. Καὶ τοῦτο γιὰ τὸ οἱ φαρμακοποιοὶ μᾶς ἐμπνέουν πολὺ μεγάλη ἐμπιστοσύνη. Εἶναι ὅλοι τους τόσο σοβαροί, ὥστε νὰ μὴ μᾶς γεννᾶται καμμιά ἀμφιβολία, ὅτι δὲν θὰ μᾶς δώσουν ἐκεῖνο πού θὰ τοὺς ζητήσωμε. Σπανιώτατα θὰ δῆ κανένας φαρμακοποιὸς πού νὰ μὴ σοβαροφέρνηι. Τοὺς κάνει τὸ ἐπάγγελμα, ὅπως καὶ τοὺς γιατροὺς. Ἀπὸ τὸ πρῶτὸ μέχρι τὸ βράδυ στὸ μυαλό τους μέσα σβουρίζουν ἢ διάφορες ἀρρώστειες γιὰ τὶς ὁποῖες τοὺς ζητᾶνε τὰ κατάλληλα φάρμακα, καὶ κατ' ἀνάγκην σκέπτονται καθημερινῶς τὸν ἀνθρώπινο πόνο καὶ τὴν ἀνθρώπινη δυστυχία. Καὶ εὐθυμοὶ ἔαν εἶναι, σιγὰ σιγὰ καταντοῦνε σκεπτικιστὲς καὶ μελαγχολικοί. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ, ἐπίσης κάνουν τὴν ἐτύπωση πὼς τὰ ἔχουν τετρακόσα. Καὶ ἕνας ἄνθρωπος πού τὰ ἔχει τετρακόσα, ὑποτίθεται ὅτι ὅταν τοῦ ζητᾶς ἕνα φάρμακο γιὰ νὰ θεραπευθῆς, δὲν θὰ σοῦ δώση κανένα δηλητήριο γιὰ νὰ σὲ στείλῃ μὲ τὸ πρῶτο στὴν αἰώνια ζωὴ καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Ἄλοῖμονο ἔαν τὰ λάθη αὐτὰ γινότανε συχνότερα. Αὐτὸ, ὁμως, δὲν σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ ἐφησυχάζουν τόσο οἱ φαρμακοποιοὶ, ὅσον καὶ οἱ πελάτες. Θὶ ἔπρεπε ἀπὸ τὴ μιὰ φορὰ ὡς τὴν ἄλλη, ὅσο σπάνια καὶ ἂν συμβίνει, νὰ λαβαίνουν καλύτερα μέτρα, ἀπὸ ἐκεῖνα πού ἐφαρμόζουν μέχρι σήμερα. Καὶ ἔαν δὲν ἔχουν τίποτε καλύτερο νὰ κά-

μουν, ἄς βάλουν τοῦλάχιστο ἐπάνω στὰ περιβλήμωτα τῶν δηλητηρίων τόσο μεγάλες τικέτες, ὅσες εἶναι ἡ διαστάσεις τῶν περιβλημάτων, καὶ ἄς γράψουν ἐπάνω μὲ πολὺ μεγάλα καὶ χτυπητὰ γράμματα, ὅτι πρόκειται περὶ δηλητηρίου, σὲ τρόπον ὥστε νὰ ὑπάρχη πιθανότης, ἕαν καμμιά φορὰ πάθῃ τόση στραβομάρα ὁ φαρμακοποιὸς καὶ δὲν τὸ δῷ, νὰ τὸ βλέπῃ τοῦλάχιστον ὁ πελάτης, ὁ ὁποῖος τοῦ λοιποῦ μπορεῖ μὲν νὰ ἔχῃ ἐμπιστοσύνη στὸν φαρμακοποιό, ἀλλὰ ὄχι πάλι καὶ τόσο ὑπερβολικῆ, δεδομένου ὅτι κάθε ὑπερβολὴ εἶναι πάντα ἐπιζημία.

ΤΑ ΧΗΝΑΡΙΑ

Ὁ ἄλφα ἐτραυμάτισε μὲ τὸ μπιστόλι του τὸν βῆτα, ἐπειδὴ τοῦ ἔφαε, λέει, δέκα χιλιάδες δραχμὲς, χωρὶς νὰ τοῦ τὰ φτιάξῃ μὲ μιὰ κοπέλλα, ὅπως τοῦ εἶχε ὑποσχεθεῖ.

Τέλος πάντων, εἶνε μυστήριον τὸ ἐπιχειρηματικὸ πνεῦμα τοῦ Ἕλληνος. Τίποτε δὲν ἀφίνει ἀνεκμετάλλευτο. Βουτάει τὴ μύτη του παντοῦ σὰν τὸ γουροῦνι. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ ἑλληνικὴ μύτη φημίζεται ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων γιὰ τὴ καλλιτεχνικὴ τῆς γραμμῆς, ἔχει ἀκόμη καὶ ἄλλο ἓνα σπουδαιότατο πλεονέκτημα. Ὁσφραίνεται κατὰ τέτοιο τρόπο, ποὺ δὲν τῆς φεύγει καμμιά μυρωδιά. Μωρὲ καὶ συναχωμένη ἀκόμη ὅταν εἶνε, καὶ πάλι κάτι μυρίζεται, ἰδίως μάλιστα ὅταν πρόκειται γιὰ ψητό. Ἔτσι καὶ στὴ προκειμένη περίπτωσι μωρίστηκε ψητό ὁ ἄνθρωπος, καὶ ψητό μάλιστα τοῦ γάλακτος, ἀφοῦ τὸν ἄλλο τὸν ἔβλεπε νὰ τὸν ἔχῃ ξεροψημένο ὁ ἔρωτας σὲ τέτοιο μάλιστα βαθμὸ, ὥστε

εὐχαρίστως νὰ διαθέτῃ δέκα χιλιάδες δραχμὲς, σὲ ὁποιονδήποτε ποῦ θὰ ἦτανε σὲ θέση νὰ τοῦ τὰ φτιάξῃ μὲ τὸ ἀντικείμενο τῆς λατρείας του. Τὰ ρουθούνια τοῦ ἄλλου, θὰ ἀνοιγόκλεισαν ὅπως τοῦ ἀλόγου ὅταν θέλει νὰ μυρισθῇ κᾶτι καὶ μέσα σ' ἓνα δευτερόλεπτο θὰ κατέστρωσε κ' ὅλας τὸ σχέδιό του. Θὰ ἔλαβε, λοιπόν, ὕψος σπουδαίου καταφερτζῆ καὶ προθυμότητα θὰ προσέφερε τὶς ὑπηρεσίες του στὸν ἄλλο, ἀναπτύσσων μάλιστα κάθε δυνατὴ πειστικότητα, ὥστε νὰ κατορθώσῃ νὰ βάλῃ στὴ τσέπη προκαταβολικὰ τὶς δέκα χιλιάδες.

— Ἐννοια σου φίλε μου, κ' ἐγὼ θὰ σοῦ τὰ φτιάξω μὲ τὸ κορίτσι, θὰ τὸν ἐβεβαίωνε. Δόσε μου μένα τὰ φιλά καὶ ἔπειτα μὴ σὲ νοιάζει. Ἐγὼ εἶμαι ἐδῶ. Ἄν δὲν σοῦ τὸ κάνω τὸ κορίτσι νὰ σὲ βλέπῃ καὶ νὰ λιγώνεται, τότε θὰ ἔχῃς νὰ πῆς.

Καὶ εἶπε μὲν ὕστερα ὁ ἄλλος, ἀλλὰ μὲ τὴ γλῶσσα τοῦ μπιστολιοῦ του, ἀφοῦ κατάλαβε τὴ κουταμάρα του. Ποιὸς τοῦ φταίει ὅμως; Κανένας ἄλλος, βέβαια, ἀπὸ τὸν ἑαυτό του. Τὶ φταίει ὅμως καὶ ὁ ἑαυτός του, ἀφοῦ λένε ὅτι ὁ ἔρως στραβώνει καὶ ἐπομένως ἀφοῦ ἦτανε στραβός δὲν μπορούσε νὰ δῇ τὴν ἀπάτη τοῦ ἄλλου; Ἦτανε ὅμως μόνο ἡ ἐρωτικὴ στραβομάρα, ἢ εἶχε καὶ ἀπὸ δικό του καμμιὰ δόση ἠλιθιότητος; Ἀσφαλῶς θὰ συνετέλεσαν καὶ τὰ δύο περισσότερο ὅμως τὸ δεύτερο.

Ὅσο κατεργάηδες εἶμαστε οἱ Ἕλληνες, τόσο καὶ εὐπιστοι εἶμαστε. Δύο πράγματα δηλαδὴ ἀσυμβίβαστα. Γιατί, ἢ κατεργαριὰ πρέπει νὰ γεννᾷ τὴ δυσπιστία. Ἐκτὸς ἐὰν παρεσύρῃ ὁ φουκαρᾶς ἀπὸ τὴν ἰδέα, ὅτι μεταξὺ κατεργαρέων ὑπάρχει εἰλικρίνεια. Πάντως, ἓνα πράγμα εἶνε γεγονὸς, ὅτι κάθε μέρα παρουσιάζονται καὶ νέα θύματα εὐπιστίας, τὰ ἀποκαλούμενα χηνάρια. Διάφοροι ἐπιτήδειοι ἀναλαμβάνουν εὐχαρίστως, ἔναντι μᾶς οἰασδήποτε ἄμοι-

βῆς, νὰ διεκπεραιώνουν διάφορες ὑποθέσεις, γιὰ τὶς ὁποῖες οἱ ἐνδιαφερόμενοι δὲν μποροῦν νὰ τὰ καταφέρουν παρ' ὅλους τοὺς κόπους καὶ τὰ ἔξοδα στὰ ὁποῖα ὑποβάλλονται. Ἐννοεῖται ὅτι ὅλοι αὐτοὶ πέφτουν πάντα θύματα τῶν διαφόρων αὐτῶν κυρίων ἐπιτηδείων. Καὶ ὅμως ὁ κόσμος δὲν βάνει γνώση. Μὰ γι' αὐτὸ ἀπλώνει καὶ ἡ κατεργαριά.

ΑΝΔΡΑΣ Η ΓΥΝΑΙΚΑ

Τὰ «Ἀθηναϊκὰ Νέα» εἶχαν—ἄς μοῦ ἐπιτραπῆ ἡ λέξις—τὴν ἀφέλεια νὰ ὑποβάλουν τὸ ἐρώτημα στὶς κορυφαίες τῆς διανοήσεως τοῦ τόπου μας, ἐὰν θὰ προτιμοῦσαν νὰ ἦσαν ἄνδρες.

Καὶ ἐὰν μὲν αὐτὸ τὸ ἐρώτημα εἰδίτετο πρὸ εἰκοσιπενταετίας, ἀσφαλῶς ὅλες ἡ γυναῖκες θὰ ἠθέλαν νὰ ἦσαν ἄνδρες. Τῇ σημερινῇ ὅμως ἐποχῇ, τὸ ἐρώτημα αὐτὸ δὲν ἀποτελεῖ παρὰ μόνο μιὰ οὐτοπία, γιὰτὶ σπάνια θὰ βρεθῆ σήμερα γυναῖκα, πού νὰ ἔχη τὴν ἐλαχίστη διανόηση καὶ ἡ ὁποία νὰ προτιμᾷ νὰ ἦταν ἄνδρας.

Καὶ δὲν μοῦ λέτε, σᾶς παρακαλῶ, τί θὰ ἐξήλευε σήμερα ἡ γυναῖκα ἀπὸ τὸν ἄνδρα; Μήπως τὴν ἐλευθερία του; Μὰ ἂν δὲν κάνω λάθος, περισσότερη ἐλευθερία ἔχει σήμερα ἡ γυναῖκα ἀπὸ τὸν ἄνδρα. Πιο πολλὰ ὥρες εἶναι ἡ γυναῖκα ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι της παρὰ μέσα. Ἐκτὸς ἐὰν θέλετε νὰ ζηλέψη τὶς σκοτούρες του γιὰ τὸν ἐπιούσιο, ὁ ὁποῖος ὅχι μόνο δὲν βγαίνει τώρα ὅπως μιὰ φορὰ πού δένανε τοὺς σκύλλους μὲ τὰ λουκάνικα, ἀλλὰ πολλὰς φορὰς δὲν βγαίνει καὶ καθόλου. Καὶ ἔπειτα ἐὰν εἶναι ἓνα πρᾶγμα πού δὲν ἔχει σήμερα ἡ γυναῖκα εἶνε ἡ σκοτούρες. Τὰ ἔχει

καταφέρει τόσο καλά, ώστε, αν όχι όλες, τουλάχιστον η περισσότερες ἔγνοιες τοῦ σπικιοῦ της, νὰ εἶναι στὰ χέρια τῶν ὑπηρετιῶν της, τῶν γκουβερναντῶν της κ.λ.π. Ἀκόμη καὶ στοὺς ζήτημα τοῦ θηλάσματος τὰ ἔχει καταφέρει καὶ ἔχει τὴν ἀντικαταστάριά της.

Μὴ νομίζετε ἀκόμη ὅτι ἡ γυναῖκα ζηλεύει τὸν ἄνδρα γιὰ τὴν εὐφυΐα του. Ἄπαγε τῆς βλασφημίας καλέ μου ἄνθρωπε. Οὐδεμία γυναῖκα τῆς ἐποχῆς μας παραδέχεται εὐφυΐα στὸν ἄνδρα. Μπορεῖ νὰ τὸν κἀνῆ νὰ πιστεύῃ ὅτι εὐφυΐα εἶναι ἡ κουταμάρα του. Καὶ ἐδῶ ἀκριβῶς ἔγκειται ἡ μεγάλη τέχνη τῆς γυναίκας. Αὐτὸ εἶναι τὸ κολοσιαῖο της κατόρθωμα, νὰ σὲ πείθῃ ὅτι ἀπὸ ὅλα ὅσα λὲς εἶτε κάνεις, μόνο ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα τὴ συμφέρουν εἶναι εὐφυΐες, ἐνῶ μπορεῖ νὰ εἶναι ἡ μεγαλύτερες κουταμάρες, ὅπως καὶ τὸ ἀντίθετο.

Ἐπειτα ἂν πρόκειται γιὰ καμμιά σταδιοδρομία, ὅλες ἡ πόρτες σήμερα εἶναι ὀρθάνοιχτες στὴ γυναῖκα, γιὰ νὰ διαπρέψῃ ἐὰν θέλῃ καὶ ἐὰν μπορεῖ. Καὶ ὡς ἐπιστήμων, εἶτε ὡς ἔμπορος, εἶτε ὡς πολιτικός, ἢ καλλιτέχνης ἢ σὲ ὅτι δήποτε ἄλλο, ἔχει τὸ δικαίωμα σήμερα ἡ γυναῖκα νὰ σταδιοδρομήσῃ.

Χωρὶς, ὅμως, ὅλα αὐτά, ἡ γυναῖκα ἔχει ἓνα πλοῦτο, ἓνα κολοσιαῖο πλοῦτο ὁ ὁποῖος ἔχει ἐντελῶς μιὰ ἀλιώτικη μορφή ἀπὸ τὸν ἀνδρικό. Εἶναι ὁ αἰσθηματικός της πλοῦτος, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ ἓνα ὀλότελα ἰδιαιτέρο κόσμο μέσα στὸν ὁποῖο ζῆ καὶ βασιλεύει ἡ γυναῖκα παντοῦ καὶ πάντοτε. Ὁ αἰσθηματικός της κόσμος τὴ κάνει ὑπέροχη. Ἐχει ἐπίσης ἀνεπτυγμένη σὲ τέτοιο βαθμὸ τὴ διορατικὴ δύναμη, ὥστε νὰ βλέπῃ καθαρὰ καὶ ξάστερα ὅτι σήμερα δὲν τὴ συμφέρει νὰ ἦταν ἄνδρας.

ΓΙΑ ΜΙΑ ΘΕΣΗ

Δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχη ἄλλη λέξη γιὰ τὴν ὁποία νὰ γίνεταί περισσότερη συζήτηση τὰ τελευταῖα χρόνια ὄχι μόνο στὸν τόπο μας, ἀλλὰ σ' ὅλο τὸν κόσμο, ἀπὸ τὴ λέξη θέση. Ἰδίως μάλιστα ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς κρίσεως καὶ ὕστερα τὸ πᾶν κινεῖται γύρω τῆς θέσεως. Τὰ ἀπροσδόκητα καὶ ἀφάνταστα χρόνια τῆς κρίσεως ἔφεραν τόση ἀκαταστασία καὶ δυστυχία στὸν κόσμο, ὥστε μόνο στὴ θέση βλέπουν οἱ περισσότεροι τὴ σωτηρία. Ὀμηρικοὶ ἀγῶνες διεξάγονται γιὰ τὴν ἐξασφάλιση μιᾶς οἰασδῆποτε θέσεως.

Γιὰ μιὰ θέση ἐπίσης στὸ θέατρο Χρυσοστομίδου στὴν ὁδὸ Περάματος στὴν Ἀθήνα, ἔπαιξε μεγάλο ρόλο ἡ φαλτσέτα, τὴν ὁποία ἔμπηξε ἓνας δεκαπενταετῆς στὴν ὀσφυακὴ χώρα ἐνὸς δεκαεξαετοῦς, ἐπειδὴ τοῦ εἶχε πάρει τὴ θέση του. Τὸ αἷμα βέβαια αὐτὸ ποῦ χύθηζε, δὲν μπορεῖ νὰ κἀνῃ ἐντύπωση, ὕστερα ἀπὸ τόσο αἷμα, μελάνι καὶ ἰδρωτὰ ποῦ ἔχει χυθεῖ ἔδῳ καὶ ἑφτὰ ὀκτῶ χρόνια, ἀπὸ τὸν καιρὸ δηλαδὴ ποῦ ἄρχισε ἡ κρίση καὶ δὲν μπορεῖ ἀκόμη νὰ τελειώσῃ, γιὰ τὴν κατάληψη μιᾶς θέσεως. Μεγαλέμποροι, ἐπιστήμονες, ἀπότακτοι στρατιωτικοὶ, καὶ ἓνα σωρὸ ἄλλοι, τοὺς ὁποίους ἡ θύελλα τῆς κρίσεως ξερορίζωσε συνθέμελα καὶ τοὺς πέταξε σὲ μέρη ἐκτεθειμένα σὲ κάθε εἶδους καιρικὴ διάθεση, ζητοῦσαν μὲ κάθε τρόπο μιὰ θέση, ἔστω καὶ μιὰ θεσοῦλα γιὰ νὰ σωθοῦν. Καὶ αὐτὸ τὸ βιολί ἐξακολουθεῖ δυστυχῶς νὰ παίζεται ἀκόμη. Καὶ ὁ σῶζων ἑαυτὸν σωθῆτω. Ὁ καθένας ὄχι μόνο δὲν μπορεῖ νὰ σῶζῃ σήμερα τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ οὔτε τὸν ἑαυτό του τὸν ἴδιο. Τὸ δὲ ἔνστικτο τῆς αὐτοσυντηρήσεως τὸν κάνει νὰ χρησιμοποιῇ κάθε μέσο γιὰ νὰ σωθῇ. Ἡ τιμὴ, ἡ ὑπόληψη, ἡ ἀξιοπρέπεια, κλπ. παίζουν δευτερεύοντα ρόλο, προκειμέ-

νου να καταληφθῆ μιὰ θέση.

Για ὁποιασδήποτε δὲ φύσεως θέση ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἴδια ἱστορία. Παρατηρήσετε τὸν κόσμον ὅταν μπαίνει σὲ κανένα τραῦμα ἢ σὲ κανένα λεωφορεῖο. Σοῦ κάνει τὴν ἐντύπωση ὅτι πρόκειται περὶ ἐπιθέσεως βασιβουζούκων. Ὁρμῶν ἀκάθεκτοι μέσα στὸ ὄχημα, σπρώχνοντας καὶ πατώντας ὁ ἓνας τὸν ἄλλο, μόνο καὶ μόνο γὰρ νὰ καταλάβουν μιὰ θέση. Ἐπειδὴ δὲ σ' αὐτὲς τὶς περιπτώσεις οἱ ἄνδρες εἶνε πρὸ ἱκανοί, στρογγυλοκάθονται σ' ὅλες τὶς θέσεις, ἢ δὲ γυναῖκες μένουν ὄρθιες. Μὴ νομίζετε δὲ ὅτι θὰ σηκωθῆ κανένας γὰρ νὰ προσφέρῃ τὴ θέση του σὲ καμμιά κυρία. Αὐτοῦ τοῦ εἴδους οἱ ἱπποτισμοὶ ἔχουν καταγορηθεῖ πρὸ πολλοῦ.

Εἶναι τόσο μεγάλη ἡ ζήτηση τῶν θέσεων καὶ ἐπομένως καὶ ἡ ἔλλειψη τους, ὥστε κατήντησε νὰ μὴν ὑπάρχουν περὶ οὔτε στίς γυναικείες καρδιές. Καὶ αὐτὲς ἀκόμη ἔφρασαν στὸ σημεῖο νὰ μὴ προσφέρουν καμμιά θέση παρὰ μόνον ὅταν ὑπάρχη ποροφόλα.

Ἄλλὰ καὶ ποῦ ἄλλοῦ ὑπάρχει σήμερον θέση; Ὅπουδήποτε καὶ νὰ ψίξετε θὰ δητὲ ὅτι ὅλες τὶς θέσεις τὶς ἔχει καταλάβει τὸ συμφέρον καὶ ἀποκλειστικὰ τὸ συμφέρον.

Ὁ φαλτσετομπήχτης τοῦ θεάτρου Χρυσστομίδου, ἀποτελεῖ κι' αὐτὸς ἓνα ἐλάχιστον μέρος τῆς μεγάλης στρατιᾶς τῶν θεσιθηρῶν, οἱ ὅποιοι γὰρ τὴ διεκδίκηση μιᾶς οἰασδήποτε θέσεως εἶναι διατεθειμένοι νὰ χύνουν ξένο αἷμα, ἐν ἀνάγκῃ δὲ καὶ τὸ δικό τους ἀλλὰ λίγο.

ΚΑΤΙ

Πάντα υπάρχει κάτι. Αυτό το κάτι μπορεί να είναι και σοβαρό, μπορεί να είναι και άστειο. "Οτι όμως και να είναι, εμάς μάς φαίνεται σοβαρό σὲ σημεῖο νὰ μᾶς χαλάη τὰ γούστα. Ὑπάρχουν βέβαια καὶ ἡ ἐξαιρέσεις, κατὰ τὶς ὁποῖες ἀντὶ νὰ μᾶς τὰ χαλάη, μᾶς τὰ φτειάνει. Τὸ λέει, ἄλλως τε, καὶ τὸ τραγοῦδι: «Δὲν ἔχεις τίποτε, μὰ ἔχεις κᾶτι.» Τὰ κακὸ ὅμως εἶναι ὅτι τὶς περισσότερες φορὲς μᾶς τὰ κάνει θάλασσα. Μπορεῖ νὰ ἔχουμε τοῦ κόσμου τὰ ἀγαθὰ καὶ ὅμως δὲν μένουμε εὐχαριστημένοι. Ζητᾶμε ἀκόμη κᾶτι, καὶ αὐτὸ ἐὰν τὸ ἀποκτήσουμε, πάλι θὰ ζητᾶμε κᾶτι ἄλλο καὶ οὕτω καθεξῆς, σὲ τρόπον ὥστε νὰ μὴν εἴμαστε ποτὲ εὐχαριστημένοι, ἐπειδὴ πάντα θὰ μᾶς λείπη κᾶτι. Ἕνα τόσο δὰ κᾶτι, εἶνε ἱκανὸ τὸ ἀφιλότιμο νὰ μᾶς χαλάη διαρκῶς τὴν ἁρμονία τοῦ ἐσωτερικοῦ μας κόσμου.

Ὁ Πλάστης βέβαια τὰ πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησε, καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι δυνατὸ παρὰ καὶ αὐτὸ τὸ κᾶτι νὰ ἔχη τὴν σοφὴν του σκοπιμότητα.

Τὸ κᾶτι βέβαια αὐτὸ μᾶς σκιάζει κάθε τόσο τὴν εὐτυχία μας, μᾶς γεννᾷ ὅμως καὶ ἕνα σωρὸ ἐλπίδες γιὰ τὴν ἀπόκτηση του, καὶ ἔτσι μᾶς κάνει τὴ ζωὴ πρὸ ἐνδιαφέροντα. Γιατὶ, ἀλλοίμονο βέβαια ἐὰν θὰ ζοῦσε κανένας χωρὶς καμμιά ἐλπίδα. Ἡ ἐλπίδα εἶναι ἡ ἀνανέωση τοῦ ἐνδιαφέροντος μας γιὰ τὴ ζωὴ, εἶναι ἡ ἔννεση γιὰ τὴν ἀναζωογόνησὴ μας.

Θὰ μπορούσε, ἐν τούτοις, ἡ ζωὴ νὰ ἦτανε ἀλλοιώτικη. Γιατὶ δηλαδή νὰ μὴν μπορούμε νὰ εἴμαστε πλήρως εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὸν ἑαυτό μας, χωρὶς νὰ ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ τὶς ἐλπίδες; Ἡ ἰδέα αὐτὴ, ὅμως, μόνο μέσα σὲ ἕνα ὄνειρο σαιξπήρειας θερινῆς νύχτας θὰ μπορούσε νὰ ὑπῆρχε

πιθανότης νὰ ἔπερνε σάρκα καὶ ὄστᾶ.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἀφοῦ ἔτσι εἶναι ἡ ζωὴ, ἔτσι πρέπει καὶ νὰ τὴ πέρνωμε, φροντιζοντες μὲ μάθε τρόπο νὰ ἐξουδετερώ ωμε κάθε τόσο τὸ κᾶτι αὐτὸ ποῦ μᾶς λείπει ὅσο μπορούμε περισσότερο. Μήπως αὐτὴ, ἄλλως τε, ἡ ἴδια ἡ ζωὴ δὲ μᾶς ἀνεγκάζει νὰ τὸ ἐφαρμόζωμε αὐτό, ἐφόσον βλέπομε διὲν δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ διαφορευτικά; Πρόκειται π. χ. νὰ πά ωμε τὴν ἀπόφαση νὰ παντρευτοῦμε. Ἄναμε τροῦμε ὅλα τὰ πλεονεκτήματα τῆς νύφης καὶ τὰ βρῖσκομε ἱκανοποιητικά. Βλέπομε ὅμως στὸ τέλος ὅτι ἔχει καὶ τὰ μειονεκτήματα τῆς. Τὶ διάβολο νὰ κάνωμε ὅμως; Κλείνομε τὰ μάτια στὶς ἐλλείψεις καὶ πέρνωμε τὴ μεγάλη ἀπόφαση.

Ἄλλὰ μόνο στὴ παντρεῖα γίνεται αὐτό; Μήπως δὲν γίνεται παντοῦ καὶ πάντοτε;

Σὲ ὅλα τὰ πράγματα κάνομε πάντα τὴ σχετικὴ ἀβάρια, γιατί ἔτσι εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ κάνωμε. Ἐξυμνοῦμε τὰ ὑπὲρ μᾶς ὠρισμένης περιπτώσεως, δὲν θὰ τελειώσωμε ὅμως ἐάν δὲν προσθέσωμε καὶ ἓνα ἀλλά, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἀρχίζουν ὕστερα τὰ κατὰ. Πάντοτε ὑπάρχει ἓνα ἀλλά.

Ἡ μεγαλειότερη εὐτυχία τοῦ ἀνθρώπου ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴ διατήρηση τῆς πλήρους ἀρμονίας τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ κόσμου. Τὴ στιγμὴ ὅμως ἀκριβῶς ποῦ αὐτὴ ἀρχίζει νὰ ὑπάρχῃ, ἐπεμβαίνει τὸ ἄθλιο αὐτὸ κᾶτι. Μελετῶντας κανέναν τὴ γενικὴ του κατάσταση, βρῖσκει πολλὰ φορὰς ὅτι πρέπει νὰ εἶνε εὐχαριστημένος ἀπὸ αὐτὴ. Ἐ, λοιπόν, τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ἐκεῖνη, παρουσιάζεται σὺν ἐφιάλτης τὸ κνιταραμένο αὐτὸ κᾶτι.

Ἐλεεινὴ ὅμως δὲν ὑπάρχει κανένα κακό, ποῦ νὰ μὴν ἔχῃ καὶ τὴ καλὴ του πλευρά, ἔχει καὶ τὸ κᾶτι αὐτὸ τὴν ἱκανοποιητικὴν του ἀποψη. Ὁ προσορισμὸς μας στὴ ζωὴ εἶναι νὰ γίνωμε κᾶτι. Καὶ ὅταν τὸ πετυχαίνωμε πλήρως

εἴτε μερικῶς νοιώθωμε μιὰ ἀφθαστη ἱκανοποίησι ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ μας, ἢ ὁποία ἐν πάσῃ περιπτώσει πρέπει νὰ μᾶς ἀποζημιώσῃ γιὰ τὶς ἐλλείψεις ποῦ μᾶς παρουσιάζει πάντα αὐτὸ τὸ καῖτι.

ΤΑ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ

Φαίνεται ὅτι τὰ περιστέρια δὲν εἶναι ζῶα, διότι δὲν τυχαίονον καμῶς προστασίας ἀπὸ μέρους τῶν ζωοφίλων, οἱ ὅποιοι δὲν συνεκινήθησαν καθόλου μὲ τὸ νὰ ἐπιτραπῇ νὰ χρησιμοποιοῦνται ὡς στόχος σκοποβολῆς. Γιατὶ ὁμως; Ἕνας θεὸς τὸ ξέρει. Τὸ μόνο ἐπιχείρημα ποῦ ἔφεραν ἐκεῖνοι ποῦ τοὺς γουστᾶρει νὰ τὰ σκοτώνουν στὴ σκοποβολῇ, εἶναι ὅτι αὐτὸ γίνεται καὶ σὲ ἄλλα μέρη.

Ὡστε ἐπειδὴ αὐτὸ γίνεται καὶ ἄλλοῦ, εἶναι ἀπαραίτητο νὰ γίνεται καὶ σὲ μᾶς; Καὶ τί σχέση ἔχομε ἡμεῖς μὲ τοὺς ἄλλους; Μήπως ἔχομε τὰ ἴδια ἦθη καὶ ἔθιμα, τὴν ἴδια νοοτροπία, εἴτε τὴν ἴδιαν ψυχροσύνησιν; Αὐτοὶ μποροῦν νὰ κάνουν ὅτι θέλουν στὸ σπιτικό τους, ἡμεῖς ὁμως δὲν ἔχομε καμιά ἀνάγκη νὰ τοὺς ἀντιγράψωμε. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι στὴ δική μας χώρα δυστυχῶς, πολὺ λίγες εἶναι ἡ πρωτοβουλίες ἢ καθαρῶς ἐλληνικές. Πολλὰ εἶναι τὰ πράγματα ἐκεῖνα ποῦ ἀντιγράφωμε ἀπὸ τοὺς ξένους. Ἡ μόδα, οἱ νόμοι, τὰ σπὸρ καὶ τόσα ἄλλα, εἶναι καθαρὴ ἀντιγραφή, ἀδιαφοροῦμε δὲ μάλιστα ἐὰν μποροῦν νὰ ἐφαρμοζῶνται καὶ στὸν τόπο μας. Ἀλλὰ, γιὰ ὄνομα τοῦ θεοῦ, ἐὰν μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ ποῦ ἀντιγράφωμε εἶναι προοδευτικὰ καὶ σπουδαῖα, πρέπει νὰ ἀντιγράψωμε καὶ τὰ βάρβαρα αἰσθηματά τους;

Μήπως ἀντὶ τὰ περιστέρια, δὲν θὰ μπορούσαν νὰ κάνουν τὸ ἄλλο εἶδος τῆς σκοποβολῆς, ποὺ λέγεται γαλλικὰ τίρ ὦ πιζόν, καὶ ποὺ σημαίνει πάλι σκοποβολὴ μὲ στόχο τὰ περιστέρια, γίνεται ὅμως μὲ πιάτα ποὺ τὰ πετοῦν ψηλά καὶ τὰ σκοπεύουν ;

Γιατί, ἀσφαλῶς, εἶναι βάρβαρο νὰ σκοτώνῃ κανένας, ἔτσι στὰ καλὰ καθούμενα τὰ ἀθῶα περιστέρια. Μήπως μὲ τὰ περιστέρια δὲν συμβολίζομε τὴν ἀθωότητα ἑνὸς ἀνθρώπου, ὅταν λέμε ὅτι εἶναι ἀθῶος ὡς ἡ λευκὴ περιστέρα ; Μὲ τὸ περιστέρι ἐπίσης παραλληλίζομε καὶ τὴν ἀγάπη μας καὶ τὴν ἀποκαλοῦμε πολλὰς φορὰς «περιστεράκι μας.» Ἐπειτα τὰ περιστέρια μᾶς προσφέρουν σημαντικὰς ὑπηρεσίας στὸν πόλεμο, λόγῳ τῆς ταχυδρομικῆς των ἰδιοφυΐας. Ἄγαποῦν δὲ τόσο πολὺ τοὺς ἀνθρώπους, ὥστε ὅταν καταλάβουν ὅτι ἔχουν νὰ κάνουν μὲ ἀνθρώπους καὶ ὄχι μὲ βαρβάρους, τοὺς ἐκδηλώνουν ὀλόκληρη τὴ συμπάθειά τους καὶ τὴν οἰκειότητά τους, καθήμενοι στοὺς ὄμους των, στὰ κεφάλια τους, στὰ χέρια τους, τριγυρίζουν στὰ πόδια τους, ὅπως συμβαίνει σὲ πολὺ μεγάλῳ βαθμῷ στὴ πλατεῖα τοῦ Ἁγίου Μάρκου τῆς Βενετίας. Ὅταν βλέπ με, ἀκόμη, κανένα ζευγαράκι καλοταριασμένο καὶ χαριτωμένο, βρίσκομε ὅτι μοιάζει σὰν τὰ περιστεράκια, εἴτε σὰν τὰ πιτσουνάκι.

Καὶ ὕστερα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ βρίσκονται ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν διάθεση νὰ σκοτώνουν τὰ καυμένα αὐτὰ κατοικίδια ζῶα. Δὲν ἀποτελεῖ αὐτὸ μιὰ μεγάλη ἀγνωμοσύνη πρὸς τὰ δημιουργήματα αὐτὰ τῆς φύσεως ; Καὶ κέφι εἶναι αὐτό, ἢ ἐκδήλωση βαρβάρου ἐνστίκτου ;

Μήπως δὲν ὑπάρχουν χίλιοι δύο ἄλλοι τρόποι γιὰ νὰ κἀνῃ κανένας τὸ κέφι του στὴ σκοποβολῆ, ἀλλὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ ξεσπάῃ στὰ περιστέρια ; Ἐδῶ βάζομε χαλινάρι στὸ κέφι μας γιὰ τόσα ἄλλα πράγματα καὶ δὲν μπορούμε νὰ τὸ περιορίσωμε νὰ μὴ σκοτώνῃ τὰ περιστέρια ; Δὲν λέμε

καλύτερα πὸς εἶμαστε ὅλοι τυραννίσκοι, οἱ ὅποιοι παρ' ὅ-
λα τὰ ζωόφιλα αἰσθήματά μας, πὸν ξέρομε νὰ τὰ ἔξωτερι-
κεύωμε μόνο σὲ γιορτές, ἔρχονται σπιγμὲς πὸν σκοτώνομε
τὰ ζῶα γιὰ γοῦστο καὶ μόνο ; Εἶτε εἶμασ' εὖ τόσο πολὺ ἰη-
σουίτες, ὥστε νὰ μὴ μᾶς ἐνδιαφέρουν τὰ μέσα, ἐφόσον ἐ-
ξυπηρετεῖται ἡ σκοπιμότης τῆς σκοποβολῆς ; Μπράβο μας.

ΤΟ ΨΑΛΛΙΔΙ

Ἐὰν ἔβγαινε καμμιά ἀστυνομικὴ διάταξη ἡ ὁποία νὰ
ἀπαγόρευε στοὺς κουρεῖς τὴν ὥρα πὸν ψαλλιδίζουσι τὰ
μαλλιά μας νὰ ψαλλιδίζουσι με ἀστραπιαία ταχύτητα καὶ
τὸν ἀέρα, ὅπως κατὰ κανόνα κάνουν ὅλοι τους, ἀσφαλῶς
θὰ ἐμειώνετο ἡ ἐπιτυχία τῆς τέχνης τους. Ὀλόκληρη ἡ
καλλιτεχνικὴ δεινότης τοῦ κάθε κουρέα ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ
κελλαϊδιστικὸ ψαλλίδισμα τοῦ ἀέρα κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
κουρέματος. Καὶ οἱ μὲν κουρεῖς δὲν ἔχουν κανένα λόγον
νὰ φοβοῦνται ἀπὸ μιὰ τέτοια ἀπαγόρευση, τὸ θηλυκὸ ὄμως
βρίσκεται πρὸ τετελεσμένου γεγονότος. Ὁ νόμος περὶ δια-
δοσιῶν θὰ ἐφαρμοῖζεται τοῦ λοιποῦ αὐστηρότατα καὶ στὸν
θηλυκόκοσμον.

Δὲν θὰ φανῆ βέβαια σὲ κανένα περίεργον τὸ σημεῖον στὸ
ὁποῖο μοιάζει καταπληκτικὰ ἡ γυναῖκα μετὰ τὸν κουρέα. Ὅτι
εἶναι τὸ ψαλλίδι τοῦ κουρέα κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ κου-
ρέματος, εἶναι καὶ ἡ γλωσσίτσα, εἴτε ἡ γλῶσσα καὶ πολ-
λὲς φορὲς ἡ γλωσσάρα τοῦ θηλυκοῦ.

Μετὰ τὸν νόμον δὲ τῶρα περὶ διαδοσιῶν, ἡ γυναικεῖα
γλῶσσα θὰ χάσῃ τὰ νερά της καὶ ἐπομένως ἡ γυναῖκα

ἐλόκληρη τὴ δύναμη της. Εἶναι δὲ τὸ μόνο προἶμμα στὴ γυναῖκα ποῦ δὲν σηκώνει περιορισμό. Ἔβαλες περιορισμοὺς στὴ γυναικεῖα γλῶσσα, τὴν ἔκανες θηρίο ἀνήμερο.

Ἡ γυναῖκα εἶναι διατεθειμένη νὰ κάνη τὴ μεγαλύτερη θυσία σὲ ὁτιδήποτε καὶ νὰ εἶναι, στὴ γλῶσσα της ὅμως ποτέ. Καὶ νὰ σκέφτεται κανένας ὅτι τὰ περισσότερα μέλη τοῦ γυναικείου σώματος διατελοῦν ὑπὸ περιορισμὸ καὶ μάλιστα αὐστηρότατο, γιὰ λόγους καλαισθητικούς! Εἶναι γνωστή, ἄλλωστε ἡ παροιμία ποὺ προσαρμόζεται τέλεια στὴ γυναῖκα «μπρὸς σὰ κάλλη τί εἶναι ὁ πόνος;» Ἡ γυναῖκα περιορίζει ὠρισμένα μέλη τοῦ σώματός της, μέχρι τοῦ σημείου καὶ νὰ ὑποφέρει ἀκόμη, προκειμένου νὰ ἔχη καλαισθητικότερη ἐμφάνιση. Γίνεται δηλαδὴ θῦμα τῆς καλαισθησίας. Εἶναι πάρα πολλές ἡ γυναῖκες, ἡ ὁποῖες μόλις καθίσουν σὲ κανένα κέντρο, βάζουν τὰ πόδια τους κάτω ἀπὸ τὸ τραπέζι, γιὰ νὰ μὴ φαίνωνται καὶ βγάζουν μὲ τρόπο τὸ μισὸ παπούτσι, γιὰ νὰ ἀνασάνουν λίγο ἀπὸ τὸ στένεμά του.

Στὴ γλῶσσα της ὅμως δὲν ἐννοεῖ νὰ βάλῃ κα ἓνα περιορισμό. Ἄ, ὅλα κι' ὅλα, ἀλλὰ στὴ γλῶσσα μὴ τὴ θίξετε. Ἐννοεῖ νὰ τὴ χρησιμοποιῇ ἀδιάκοπα γιὰ ἰντερμέντζο μέχρι νὰ σὲ κόψῃ, ὅπως ἀκριβῶς τὸ ψαλλίδι τοῦ κουρέα κάθε φορὰ ποὺ σοῦ κόβει τὰ μαλλιά σου. Καὶ ναί μὲν τὰ μαλλιά σου δὲν τὰ κόβει ἡ γυναῖκα, τὰ μυαλά σου ὅμως μπορεῖς νὰ τὰ χάσῃς ὀλότελα, ὅταν μπλέξῃς μὲ τὴ κατάλληλη.

Ἐάν ὁ κατολογισμὸς τῶν εὐθυνῶν στὴ γυναῖκα, δὲν περιορίζετο μόνο στὸ ζήτημα τῆς διαδόσεως ψευδῶν εἰδήσεων, ἀλλὰ καὶ σὲ πολλὰς ἄλλας ἐκδηλώσεις της, ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἐξακολουθοῦσε νὰ πέρνῃ τόσο κόσμον στὸν λαὸν μόνη της.

ΡΕΖΙΛΙ

Ἐξεγιβεντιστήκαμε, πού λένε στή Κρήτη, δηλαδή γινήκαμε ρεζίλι κατά τήν κοινή ἔκφραση. Ἐάν ἀποδειχθῇ ἀσφαλῆς ἕκατό τοῖς ἕκατό, ἡ καινούργια ἐφεύρεση ἐνός φαρμάκου ὀνομαζομένου χλωροβαλόζη καί τὸ ὁποῖο ὅταν τὸ πίνη κανένας ὁμολογεῖ ὀλόκληρη τήν ἀλήθεια χωρὶς φόβο καὶ χωρὶς πάθος, ἀσφαλῶς θὰ ἀλλάξῃ συθέμελα μορφή ὁ κόσμος. Μῆνεα ποτηράκι χλωροβαλόζη πού θὰ μᾶς ποτίζουν, εἴτε χωρὶς νὰ τὸ καταβαίνωμε, εἴτε μὲ τὸ ζόρι, θὰ τὰ βγάξωμε ὅλα στή φόρα.

Ἐφευρέτης δὲ θὰ πρέπει νὰ ἀνακηρυχθῇ ὡς ὁ μεγαλύτερος καταστροφέας τῆς ἀνθρωπότητος, γιατί ὀλόκληρος ὁ κόσμος δὲν στηρίζεται πούθενά ἄλλοῦ παρὰ ἐπάνω σὲ μιὰ ψευτιά.

Ὅπως δὲ κάθε πρόοδος ἔχει καὶ τὰ θύματά της, ἔτσι καὶ ἡ ἐφεύρεση αὐτὴ θὰ ἔχῃ τὰ δικά της, τὰ ὁποῖα ὅμως θὰ εἶναι τόσο πολλὰ ὅσα οὐδέποτε ἄλλοτε. Γιατί, θύματα τῆς προόδου αὐτῆς θὰ εἶναι ὅλοι οἱ ψεύτες, καὶ δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχει κανένας ὁ ὁποῖος νὰ διαμαρτυρηθῇ ὅτι δὲν εἶναι. Ἀφίνω βέβαια κατὰ μέρος τοὺς ἐκ συστήματος τερατολόγους. Αὐτοὶ εἶναι πού θὰ σκάσουν ἀπὸ τὸ κακό τους, ἀπὸ πρὶν ἀκόμη ἡ ἐφεύρεση αὐτὴ τεθῇ σὲ ἐφαρμογή.

Ἀφοῦ ὅμως ὀλόκληρη ἡ ζωὴ δὲν εἶναι παρὰ μιὰ ψευτιά, εἶναι ἐπόμενο ὅτι ἐπάνω σ' αὐτὴ θὰ στηρίζεται καὶ ὀλόκληρη ἡ ἀνθρωπότης. Φαντασθῆτε δέ, τί συγκλονισμὸς τοῦ σύμπαντος ἔχει νὰ γίνῃ μὲ τὴν ἀνακάλυψη αὐτῆ, ἡ ὁποία θὰ κἀνῃ ἱκανὸ ὀλόκληρο τὸν κόσμο νὰ ἀντιληφθῇ ἐπάνω σὲ τί καὶ πόσες ψευτιὲς προσπαθεῖ νὰ θεμελιώσῃ καὶ νὰ ἀνοικοδομῇ τὴν εὐτυχία τοῦ.

Τὸν μεγαλείτερο ὅμως ἀντίκτυπο ἀπὸ τὴν ἐφεύρεση

αὐτὴ θὰ τὸν νοιώσῃ ἢ γυναῖκα. Ἡ γυναῖκα εἶναι μιὰ δολόκηρη ψευτιά. Ἡ ἔξωτερικὴ τῆς ἐμφάνιση εἶναι σύγκορμη τεχνητή. Ἡ ἐκδήλωση τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς κόσμου εἶναι ἐπίσης μιὰ ψευτιά, μὰ πού μᾶς τὴ σερβίρει μὲ μιὰ τέτοια ἐπιτηδειότητα, ὥστε νὰ μὴ μπορούμε νὰ τὴ καταλαβαίνουμε. Ἐκδηλώνεται ψεύτικα, ἀλλὰ μὲ τόση ἀριστοτεχνία, πού δὲν μπορεῖ νὰ φαντασθῇ κανένας ὅτι κάτω ἀπὸ μιὰ τέτοια εἰλικρίνεια εἶναι δυνατὸ νὰ κρύβεται κανένα ψέμμα.

Ἡ χλωροβαλόζη δηλαδὴ θὰ κἀνὴ τοῦ λοιποῦ καὶ τὸς ἐρωτευμένους νὰ μὴν ἀρκοῦνται στὸν συνηθισμένο ὄρκο τους.

—Μ' ἀγαπᾶς χρυσῇ μου;

—Σ' ἀγαπῶ καὶ θὰ σ' ἀγαπῶ μέχρι τάφου. Ἐσὺ εἶσαι ἡ πρώτη μου καὶ τελευταῖα ἀγάπη.

—Πίνεις ἕνα ποτηράκι χλωροβαλόζη;

—Ἄς το καῦμένο γιὰ ἄλλη φορὰ, γιὰτὶ τώρα δὲν αἰσθάνομαι καὶ τόσο καλά.

Καὶ ἔτσι ἡ χλωροβαλόζη θὰ διατρανώῃ ἀσφαλέστερα ἀπὸ κάθε ἄλλο πρᾶγμα τὴν ἀλήθεια τῶν ἀκολουθῶν στίχων:

Ψέμματα εἶναι ὅσα λένε
ψέμματα οἱ ὄρκοι οἱ στεναγμοὶ
ψέμματα τὰ μάτια κλαῖνε
ψέμματα, ψέμματα, ψέμματα.

ΤΥΦΛΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ

Σ' ἓνα ἀπόμερο φτωχικὸ σπιτάκι τοῦ Μπορντώ τῆς Γαλλίας ἓνα βράδυ ποῦ ἔλλειπαν οἱ γονεῖς ἑνὸς μικροῦ παιδιοῦ, ἀνέβηκε στὴ κούνια του τὸ λυκόσκυλο τοῦ σπιτιοῦ καὶ κοιμήθηκε ἐπάνω του. Ὅταν ἐπέστρεψαν οἱ γονεῖς βρῆκαν τὸ μωρό τους πεθαμμένο ἀπὸ ἀσφυξία.

Οἱ τραγικοὶ γονεῖς ὅταν θὰ βγῆκαν τὸ βράδυ ἀπὸ τὸ σπῆτι τους θὰ κλείδωσαν κιλὰ τὴν ἐξώπορτα, θὰ ἔκλεισαν κιλὰ ὅλα τὰ παράθυρα, θὰ φίλησαν γλυκὰ τὸ μωρουδέλι τους καὶ θὰ πῆγαν γιὰ νὰ πάρουν λίγο ἀέρα, ἤσυχτοι ὅτι ἔλαβαν ὅλα τὰ κατάλληλα μέτρα γιὰ τὴν ἡσυχία καὶ ἀσφάλεια τοῦ παιδιοῦ τους, ἀφοῦ μάλιστα ἀφῆκαν καὶ τὸ λυκόσκυλο γιὰ νὰ τὸ φυλάγῃ.

Ἀπὸ κάθε ἄλλο πρᾶμμα, ἀπὸ κανένα σεισμό, ἀπὸ κανένα κεραυνό, ἢ ἀπὸ οἰανδήποτε ἄλλη ἀφορμή, ἀπὸ τὴν ὁποία δὲν θὰ μπορούσαν νὰ προφυλάξουν τὸ παιδί τους, θὰ χωροῦσε στὸ μυλό τους ὅτι θὰ ἦτανε δυνατὸ νὰ πάθῃ, νὰ πεθάνῃ ὅμως ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ λυκόσκυλο ποῦ τὸ εἶχαν ἀφίσει γιὰ τὴν ἀσφάλειά του, αὐτὸ ἀσφαλῶς δὲν θὰ μπορούσαν ποτὲ νὰ τὸ προβλέψουν.

Τὰ σκυλιά, ἐκτὸς πὺ εἶνε πιστοὶ σύντροφοι καὶ σπουδαῖοι φύλακες, εἶναι καὶ νοήμονα.

Τὴ νοημοσύνη ταῦ σκυλιοῦ δὲν μπορεῖ κανένας νὰ τὴν ἀμφισβητήσῃ, γιατί μᾶς δίδουν κάθε μέρα μεγάλες ἀποδείξεις ποῦ προκαλοῦν τὸν θαυμασμό. Πῶς διάβλο τώρα συνέπεσε τὸ λυκόσκυλο αὐτὸ νὰ κἀνῃ τὴν ἀνοησία νὰ ἀνέβῃ στὴ κούνια καὶ νὰ κοιμηθῇ ἐπάνω στὸ μωρό, αὐτὸ εἶναι τὸ περίεργο. Δὲν ἀπικλείεται βέβαια νὰ ἀποτελοῦσε τὴν ἐξαίρεση τοῦ κανόνα καὶ νὰ ἦτανε ἀνόητο. Ἄν συνέβαινε ὅμως αὐτὸ δὲν θὰ εἶχε προηγουμένως δείξει σημεῖα

τῆς ἀνοησίας του; Καὶ δείγματα ὅμως τέτοια ἔαν εἶχε παρουσιάσει, δὲν θὰ μπορούσαν βέβαια οἱ δυστυχισμένοι γονεῖς νὰ φανταστοῦν ὅτι θὰ ἔκανε καὶ μιὰ τόσο δραματικὴ ἀνοησία. Ἐκτὸς ἔαν εἶχε πάθει καμμιά διανοητικὴ παράκρουση ἢ ἀποχαύνωση τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ.

Δὲν εἶναι αὐτὸ τὸ πρῶτο πάθημα ποῦ μᾶς διδάσκει ὅτι τυφλὴ ἐμπιστοσύνη δὲν πρέπει νὰ ἔχουμε ὄχι μόνο στὸν πιὸ ἐμπιστό μας φύλακα τὸ σκυλί, ἀλλὰ καὶ στὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ μας. Ὑπάρχουν μητέρες ποῦ πλάκωσαν τὸ παιδί τους, τὴν ὥρα ποῦ ἐκοιμοῦντο πλάϊ τους καὶ τὸ ἔκαναν νὰ πεθάνῃ ἀπὸ ἀσφυξία.

Κάθε τι ποῦ ὑπερβίνει τὰ ὅρια, ὅσο καλὸ καὶ ἂν εἶναι, πάντα θὰ καταλήξῃ σὲ κακό. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὴν ἐμπιστοσύνη. Ἀσφαλῶς ἐπιβάλλεται νὰ ἔχη κανένας ἐμπιστοσύνη ἐκεῖ ποῦ πρέπει. Τυφλὴ ὅμως ἐμπιστοσύνη δὲν πρέπει νὰ ἔχη πουθενά. Γιατὶ ἡ τυφλότης αὐτὴ γίνεται ἀφορμὴ νὰ πέρῃ στὸ λαιμὸ τῆς τὸ πρόσωπο ποῦ ἐμπνέει τὴν ὑπέρομετρο ἐμπιστοσύνη.

Ὑπάρχουν ἄτομα ποῦ τὸ παρελθόν τους ἦτανε τόσο ἀσπιλο ὥστε ἀπολάμβαναν τυφλῆς ἐμπιστοσύνης. Ἐ λοιπὸν αὐτὴ ἡ τυφλότης συνετέλεσε ὥστε νὰ καταντήσουν καταχραστὲς καὶ ἄσσοι μάλιστα. Ἐμπιστοσύνη μπορεῖ νὰ ἔχη κανένας καὶ στὴ γυναῖκα του, ὅχι ὅμως καὶ τυφλῇ. Τὸ χαλινάρι χρειάζεται πάντα γιὰ νὰ κόβῃ τὴ φόρα τοῦ ἀλόγου καὶ νὰ τὸ κἀνῃ νὰ συνέρχεται καὶ νὰ μὴν ἀφηνιάζῃ ὅπως ἀκριβῶς συμβαίνει καὶ μὲ τὰ πρόσωπα στὰ ὁποῖα δείχνουμε τυφλὴ ἐμπιστοσύνη ἀκόμη καὶ ἔαν τὰ πρόσωπα αὐτὰ εἶναι ὁ ἴδιος ὁ ἑαυτὸς μας, ὁ ὁ τοῖος ἔχει πέσει θῦμα τῆς τόσες καὶ τόσες φορὲς.

ΣΧΙΖΟΜΑΝΙΑ

Ἡ ἀστυνομία συνέλαβε στὴν Ἀθήνα κάποιον Νικ. Καρρά, πού εἶχε τὴ μανία νὰ τροπώνη σὲ κάθε συνωστισμό καὶ μ' ἓνα ξυραφάκι νὰ σχίζη τὰ ὄσῳκα καὶ τὰ κουμπιὰ τοῦ κόσμου.

Ἡ ψυχοπάθεια πού ἔχουν μερικοὶ νὰ νομίζουν ὅτι τοὺς ἀγαποῦν ὅλες οἱ γυναῖκες ἢ καὶ ὅτι τὸ κάθε τι γίνεται γι' αὐτούς, ἔχει καθορισθεῖ ἀπὸ τὴν ἐπιστήμη ὡς σχιζοφρενία καὶ ἔχει παρουσιάσει μέχρι σήμερα ἀναρίθμητα θύματα. Θύματα ὅμως σχιζομανίας πρώτη φορὰ παρουσιάζονται στὸ ἑλληνικὸ ὄριζοντα, μέσα στὸν ὁποῖο ἄρχισαν τώρα τελευταῖα νὰ παρουσιάζονται καὶ ἄλλες ἐκδηλώσεις ἰδιορρυθμῆς ψυχοπαθείας, ὅπως εἶναι οἱ διάφοροι δράκοι κ. λ. π. Ἡ περίπτωση βέβαια τοῦ δράκου τῆς Κολογρέζας εἶναι τόσο τρομερή, ὅσο ἀνάξια λόγου εἶναι ἡ προκείμενη.

Μακάρι βέβαια ὅλες ἡ ἐκδηλώσεις τῶν ψυχοπαθῶν νὰ ἦταν τόσο μόνο ἐπιζήμιες ὅσο αὐτὴ. Πάντως ὁμως ἡ σχιζομανία αὐτὴ μπορεῖ νὰ ἔχη καὶ σοβαρότερες συνέπειες, τίς ὁποῖες δὲν φαντάζεται κανένας ἐκ πρώτης ὕψεως. Βρισκόσαστε λόγου χάριν σὲ μιὰ χοροεσπερίδα καὶ μιὰ στιγμή ἀντιλαμβάνεσθε ὅτι ὅλος ὁ κόσμος ἀρχίζει νὰ γελά μὲ τρόπο εἰς βάρος σας κυττάζοντάς σας ἀπὸ πίσω. Δὲν μπορεῖτε βέβαια νὰ καταλάβετε τί συμβαίνει, πηγαίνετε στὸν καθρέφτη, κυτταζόσαστε ἀπὸ πίσω καὶ βλέπετε μιὰ τρύπα στὸ πανταλόνι σας. Αὐτὸ σᾶς κάνει ἀκόμη μεγαλύτερη ἔκπληξη, γιατί ξέρετε πολὺ καλά ὅτι πρὶν νὰ ξεκινήσετε ἀπὸ τὸ σπῆτι σας γιὰ τὴ χοροεσπερίδα, κυτταχτήκατε στὸν καθρέφτη καὶ εἴσατε καθ' ὅλα ἐν τάξει. Δὲν θὰ μπορούσατε βέβαια ποτὲ νὰ φαντασθῆτε ὅτι μιὰ στιγμή πού βρεθῆκατε σὲ συγκεντρωμένο κόσμο, παραμόνευε ἐκεῖ μέσα ἓνας μὲ

Ξιράφι γιὰ νὰ σᾶς ἀνοίξῃ τὴ τρύπα αὐτῆ.

Πηγαίνει στὶς κούτσες μιὰ κυρία καὶ φοράει τὸ κατάλληλο φόρεμα γιὰ ἐπίδειξη, ὅπως συνήθως γίνεται, καὶ ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ τραβάει μερικὲς ξυραφιὲς κανένας παρόμοιος ψυχοπαθῆς. Ὁ κόσμος βέβαια, ἀντὶ νὰ καμαρώσῃ τὴ τουαλέτα της θὰ γελᾷ εἰς βάρος της, πιθανῶς ὅμως νὰ τὸ πάρῃ καὶ γιὰ μόδα καὶ νὰ τὴ λανσάρει. Αὐτό, ἄλλως τε, εἶναι καὶ τὸ πιθανώτερο, δεδομένου ὅτι πολλὰ γυναικεῖα φορέματα γίνονται μὲ διάφορες σχισμάδες πού ἀποκαλοῦνται φαινομηρίδες, φαινομίδες, φαινοστηθίδες κλπ.

Ἡ περίπτωση αὐτῆ τοῦ ψυχοπαθοῦς ὑπενθυμίζει τὴ μικρὴ ἡλικία, ἣ ὁποία κάνει διάφορα παιγνίδια εἰς βάρος τοῦ ἀνύποπτου κόσμου, ἀφοῦ, ἄλλως τε καὶ ὁ ψυχοπαθῆς αὐτὸς ἔκανε τὴ δουλειά του, καιροφυλακτώντας ἀνάμεσα στοὺς συνωστισμούς, γιὰ νὰ μὴ τὸν πέρνουνε χαμπάρι, ὅπως κάνουν καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ. Ἀσφαλῶς τὸ μυαλὸ τοῦ ψυχοπαθοῦς αὐτοῦ θὰ λιγότεψε κατὰ τόσο, ὅσο θὰ ἦταν κατὰ τὴ παιδικὴ του ἡλικία. Δὲν ἀποκλείεται δὲ καὶ νὰ ἔπαθε ἀπὸ ἀὐθυποβολή, ὕστερα ἀπὸ μιὰ ὑπέρμετρο νοσταλγία τῶν παιδικῶν χρόνων, ἀπὸ τὴν ὁποία ὑποφέρουν πολλοί, οἱ ὁποῖοι ἐκφράζουν κάθε τόσο τὴν ἀνόητη ἐπιθυμία νὰ γίνουν κατὰ τόσα χρόνια μικρότεροι. Μιὰ ἔμμομη παρόμοια ἰδέα ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἀφίγη τὸ μυαλὸ ἀνεπηρέαστο.

ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΕΣ

Ὁ διάσημος ἄγγλος συγγραφεὺς καὶ ποιητὴς Ρουντινγκίντ Κίπλινγκ, ποὺ πέθανε τελευταῖα, ἄφησε περιουσία ἐφτακόσες πενήντα χιλιάδες λίρες. Κανένας ἄλλος συγγραφεὺς ἄφησε ποτὲ τόσο μεγάλη περιουσία. Τὰ ἔργα του ἐπουλοῦντο σ' ὅλο τὸν κόσμον ἐπὶ σαράντα χρόνια καὶ εἶχαν μεταφρασθεῖ σὲ ὅλες τὶς γλώσσες.

Ἡ μόνες περιουσίες ποὺ ἀφίνουν πεθαίνοντας οἱ ἔλληνες συγγραφεῖς εἶναι μεγάλοι σωροὶ χαρτιῶν. Ὅχι, βέβαια, χαρτονομισμάτων. Μὴ γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Μὴ βλαστημᾶτε. Οἱ ἔλληνες συγγραφεῖς σπάνια συναντῶνται μὲ χαρτονομίσματα καὶ ἐὰν καμμιά φορὰ τύχη νὰ συναντηθοῦν, χωρίζουν ἀμέσως, λὲς καὶ βλέπει ὁ ἕνας τὸν ἄλλο μὲ κακὸ μάτι. Τὰ χαρτιά ποὺ ἀφίνουν γιὰ κληρονομία οἱ ἔλληνες συγγραφεῖς ἀποτελοῦνται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀπὸ ἐπιστολὲς διαφόρων πιστωτῶν τους, ποὺ τοὺς ἀπειλοῦν ὅτι θὰ τοὺς στείλουν στὴ φυλακή, ἂν δὲ πληρώσουν τὰ χρεῖα τους, στὰ ὁποῖα εἶναι βουτηγμένοι οἱ περισσότεροι. Ἄν ὁμοῦς δὲν κατορθῶνουν ποτὲ νὰ τὰ ἐξοφλοῦν, τοὐλάχιστον κατορθῶνουν νὰ τὰ ἀνανεώνουν, καὶ ἔτσι τὰ καταφέρνουν νὰ γλυτώνουν τοὐλάχιστον τὴ φυλακή, τῆς ὁποίας τὰ σίδερα μπορεῖ μὲν νὰ εἶναι γιὰ τοὺς λεβέντες, ὄχι ὅμως καὶ γιὰ τοὺς λεβέντες τῆς πέννας.

Ἐνα ἄλλο μέρος τῶν χαρτιῶν αὐτῶν εἶναι ἡ ἔρωτικὴ ἐπιστολὴ. Ἄλλοίμονο ἂν τοὺς λείπανε καὶ αὐτές. Ἀποτελοῦν βάλαμο παρηγοριᾶς, ποὺ τοὺς δίδει κάποιον θάρρος γιὰ νὰ ἀντέχουν στὶς τόσες τους στερήσεις. Ὁ κάθε συγγραφεὺς, πρὶν ἢ λίγον ποῖος πολὺ, ἔχει καὶ τὶς θαυμαστριές του, ἀκόμη καὶ στὴ πιὸ περασμένη του ἡλικία. Ὑπῆρξαν συγγραφεῖς ποὺ καὶ στὴ γεροντικὴ τους ἀκόμη ἡλικία εἶχαν

ἔρωτικές ἐπιτυχίες. Παρηγοριά στὸν ἄρρωστο...

Τὸ ὑπόλοιπο μέρος τῶν χαρτιῶν αὐτῶν, εἶναι οἱ σωροὶ τῶν χειρογράφων τους, ποὺ δὲν βρῆκαν ποτὲ τὰ χρηματικά μέσα γιὰ νὰ τὰ ἐκδώσουν. Θὰ μπορούσαν βέβαια νὰ τὰ ἔδιδαν σὲ κανένα ἐκδοτικὸ οἶκο. Ἡ ἀμοιβὴ ὅμως ποὺ θὰ τοὺς ἔδιδε, θὰ ἦτανε τόσο μικρὴ, ποὺ δὲν θὰ ἔφτανε οὔτε γιὰ τὸ μελάνι ποὺ ἐχρησιμοποίησαν γιὰ νὰ τὰ γράψουν. Προτίμησαν συνεπῶς νὰ τὰ κρατήσουν στὰ συρτάρια τους, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ μπορούσαν μιὰ μέρα νὰ βροῦν τὰ μέσα.

Αὐτὰ μὲν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὕλική τους περιουσία. Ὅσο γιὰ τὴν ἠθική, τὴν ἀποκοτῶν σχεδὸν μετὰ θάνατο, ἀλλὰ κοί τότε, μόνο ἐὰν θὰ εἶναι τυχεροί, ὅπως οἱ τυχεροὶ τοῦ λαχείου. Πάντως, εἶναι καὶ αὐτὸ μιὰ μεγάλη παρηγοριά καὶ ἐλπίδα, γιατί ἡ δόξα καὶ ὕστερα ἀκόμη ἀπὸ τὸν θάνατο, ξαναζωντανεύει ὀλότελα ἓνα συγγραφέα καὶ τὸν διατηρεῖ ἀθάνατο στὴ μνήμη καὶ τὴ φαντασία τῶν αἰώνων.

ΕΓΙΝΕ ΑΝΔΡΑΣ

Ἡ μαθήτρια τοῦ ἰταλικοῦ σχολείου τῆς Σταμπούλ, Ἀγνή Κούρτιους, δεκαοκτῶ χρονῶ, ἀναγκάστηκε νὰ ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τὶς συμμαθήτριές της, γιατί ἐν τῷ μεταξὺ ἔγινε ἄνδρας, ὕστερα ἀπὸ μιὰ ἐγχείρηση πὺν ἀναγκάστηκε νὰ κάνη, λόγῳ τοῦ ἰδιορρυθμοῦ ὀργανισμοῦ της. Ἦτανε ἀρίστη μαθήτρια, κάθε τόσο ὁμως ἔκαναν περίεργη ἐντύπωση μερικὰ ἀνδροφροσιμάτα της. Στους δημοσιογράφους ἐδήλωσε ὅτι μόλις τελειώση τὶς σπουδές της θὰ παντρευτῇ μιὰ νεαρὰ συμμαθήτρια της.

Ἡ περίπτωση αὐτὴ δὲν εἶναι πρωτοφανής. Τέτοια φαινόμενα ἔχουν παρουσιασθῆ καὶ σὸ παρελθόν, σπανιώτατα ἐννοεῖται. Ἡ φύση δείχνει τὴν ὑπερξαιρετικὴ της αὐτὴ εὐνοια μόνον σὲ πολὺ λίγους ἀνθρώπους. Γιατί, δὲν εἶνε μόνον εὐνοια. Οὔτε ἐξαιρετικὴ εὐνοια. Εἶναι ὑπερξαιρετικὴ εὐνοια, γιατί σὲ κάνει νὰ γεύεσαι τὴ ζωὴ ἀπὸ ὅλες τὶς πλευρές. Κάνεις γιὰ κάμποσα χρόνια τὴ ζωὴ τοῦ κοριτσιοῦ καὶ ἔπειτα γίνεσαι ἄνδρας. Ὅταν μάλιστα ἀρχίζεις νὰ προβλέπης τὴ μεταβολὴ σου αὐτῇ, ὕστερα ἀπὸ ὠρισμένα πράγματα πὺν θὰ σοῦ συμβαίνουν, θὰ μπορῆς νὰ ἀπολαμβάνης τὴ ζωὴ σου σὰν κορίτσι, ὅπως θὰ θέλης, τὴ στιγμή κατὰ τὴν ὁποῖα θὰ ἔξερης ὅτι σὲ λίγο καιρὸ θὰ εἶσαι ἄνδρας. Δὲν εἶναι δὲ μόνον αὐτό. Εἶναι ἀκόμη καὶ τὸ ὅτι θὰ εἶσαι ὁ μόνος ἄνδρας πὺν θὰ μπορῆς νὰ λὲς μὲ πεποίθηση ὅτι ἐγνωρίζεις κατὰ βάθος τὴ γυναῖκα. Γιατί, ἡ γυναῖκα εἶνε τόσο ἀγνώριστη, ὅσο γνωστὴ νομίζει κανένας

ὅτι εἶνε. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἀπατῶνται οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι νομίζῃν ὅτι ἔχουν ψυχολογίσει τὴ γυναῖκα. Ἡ νοοτροπία τῆς γυναίκας εἶνε τόσο σφικτοτυλιγμένη μέσα σὲ μύριες δίπλες, πού ὄσες καὶ ἂν κατορθώσης νὰ ξεδιπλώσης, ποτὲ δὲν θὰ μπορέσης νὰ τὶς ξεδιπλώσης ὅλες, γιὰ νὰ τὴ ψυχολογίσης ὀλοκληρωτικά.

Ἄλλοίμονο ὅμως στὴ γυναῖκα πού θὰ πάρη γιὰ ἄνδρα τῆς τῆ μαθήτρια αὐτῆ τοῦ Ἰταλικοῦ σχολείου. Ποτὲ δὲν θὰ μπορέση νὰ τοῦ περάση καμμία τάπα, ὅπως συνήθως, γιὰτὶ θὰ διαβάζη ἀμέσως ὁ ἄνδρας τῆς ὅλες τὶς σκέψεις τῆς. Ἄς τὰ αὐτὰ, θὰ τῆς λήη, γιὰτὶ δὲν περνοῦν σὲ μένα. Πιὸ μπροστὰ τὰ ξέρω ἐγὼ ἀπὸ σένα, γιὰτὶ ἔκανα καὶ ἐγὼ γυναῖκα.

Ἡ γυναῖκα δηλαδὴ, πού θὰ πάρη ἓνα τέτοιο ἄνδρα πρέπει νὰ ξέρη ὅ τιὸ ἄνδρας αὐτὸς εἶναι ξεχωριστὸς ἀπὸ τοὺς ἄλλους, γιὰτὶ θὰ ἔχη καὶ τὴ πείρα τῆς γυναίκας. Καὶ ἐπομένως ὅταν θὰ τοῦ λήη κάτι θὰ πρέπει νὰ τὸ συλλογίζεται πρῶτα πολὺ καλὰ, γιὰτὶ ὁ ἄνδρας αὐτὸς θὰ τὸ ἐξετάζη καὶ ὡς ἄνδρας καὶ ὡς γυναῖκα. Πρέπει δηλαδὴ νὰ ἔχη διπλὴ τέχνη. Γιατί, μὲ ἄλλη γλῶσσα μιλεῖ μιὰ γυναῖκα σὲ μιὰ ἄλλη καὶ μὲ ἄλλη γλῶσσα σὲ ἓνα ἄνδρα. Θὰ μπορῇ ὅμως τὴ τέχνη αὐτὴ νὰ τὴ χρησιμοποιῇ συγχρόνως; Λένε ὅτι ἡ τέχνη τῆς γυναίκας γιὰ νὰ κἀνη ὑποχείριο τὸν ἄνδρα εἶναι ἀφθαστη. Στὴ προκειμένη ὅμως περίπτωσι, μοῦ φαίνεται ὅτι θὰ συναντᾷ ἀνυπέροβλητα ἐμπόδια, ἐκτὸς ἐὰν ἡ γυναῖκα πού θὰ τὸν παντρευτῆ πάρη πιὸ μπροστὰ τὴν ἀπόφαση νὰ εἶνε ὑποχείρια στὸν ἄνδρα τῆς, πρᾶμμα πού δύσκολα μπορεῖ νὰ πιστέψη κανένας.

ΑΝΑΓΚΗ ΦΡΕΝΟΚΟΜΕΙΩΝ

Ένας εγγλέζος γιατρός, ύστερα από διάφορες μελέτες πού έκανε, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, κατά τὸ ἔτος 2135 ὅλη ἡ ἀνθρωπότης θὰ εἶναι παράφρων!! Φαίνεται ὅτι ἔμεις ἀρχίσαμε κι' ὅλας νὰ τὸ ἐπαληθεύουμε, γιατί σύμφωνα μὲ μιὰ ἐπίσημο πληροφορία, δὲν ὑπάρχει πιὰ θέση στὸ φρενοκομεῖο Ἀθηνῶν!!

Ἦτανε ἐπόμενο ὅτι μὲ τὰ δύσκολα χρόνια πού περνᾶμε, πολὺ γρήγορα θὰ φτάναμε σ' αὐτὰ τὰ χάλια. Λόγω τῆς κρίσεως ὁ κόσμος ἔχει φτάσει σὲ ἀπόγνωση. Ὁ οικονομικὸς ἐφιάλτης πού πιέζει σήμερα ἀκατάπαντα τὸν κόσμο, τὸν ἔχει κάνει νευρασθενικό. Ἡ περισσότερες αὐτοκτονίες ὀφείλονται σὲ λόγους νευρασθενείας. Ἐπειτα, ὅσοι ἔχουν γλυτώσει ἀπὸ τὴ νευρασθένεια, ἔχουν κυριευθεῖ ἀπὸ τὴ μανία τοῦ τζόγου. Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν δουλειές, ὁ κοσμάκις τῶριξε στὸ παιγνίδι. Ἡ χαρτοπαικτικὲς λέσχες θησαυρίζουν. Ἡ κοῦρσες ἐπίσης.

Παίξει τόσος κόσμος στὶς κοῦρσες, πού οὔτε ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει πιὰ θέση. Τὰ γραφεῖα τους, κάθε φορὰ πού προκεῖται νὰ γίνουν ἱπποδρομίες εἶνε φίσμα ἀπὸ κόσμο. Μικροὶ μεγάλοι, λοῦστροι, γκαρσόνια, μαπαρμπέρηδες, ἀριστοκράτες καὶ ἀπὸ κάθε καρυδιᾶς καρῦδι, παίζουν μὲ μανία. Κουτσοὶ στραβοὶ σὸν Ἅγιο Παντελεήμονα. Ἐφόσον δὲ κάθε μανία δὲν ἱκανοποιεῖται μὲ τὸ ποθούμενο ἀποτελέσμα, συνεπάγεται τὴν ἀπογοήτωση, ἡ ὁποία πολλὲς φορὲς ξεσπάει στὴ νευρασθένεια καὶ στὴ τρέλλα.

Ἐὰν τὸ Κράτος θελήσῃ νὰ περιμαζέψῃ ὅλους τοὺς τρελλοὺς ποὺ κυκλοφοροῦν ἐλεύθερα, ἀσφαλῶς θὰ βρεθῇ στὴν ἀνάγκη νὰ φτειάσῃ πολλὰ φρενοκομεῖα. Ἐξαιροῦνται βέβαια ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι κάνουν τοὺς κουτούς. Καὶ αὐτοὶ σήμερα εἶνε πάρα πολλοί. Οἱ περισσότεροὶ τοῦλάχιστον ἀπὸ ἐκείνουσ ποὺ χρωστοῦν.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ παγκοσμίου πολέμου, ποὺ δὲν ἦτανε τίποτε ἄλλο παρὰ μιὰ παγκόσμια παραφροσύνη, ὁ κόσμος δὲν μπορεῖ ἀκόμη νὰ ἰσοροπήσῃ. Ὁ κόσμος, σὲ ὄλεσ του τίς ἐκφράσεις παρουσιάζει ἔκτοτε ἀνισσοροπίες, τίς ὁποῖες παρ' ὄλεσ του τίς προσπάθειες, δὲν μπόρεσε ἀκόμη νὰ θεραπεύσῃ. Ἀνισσοροπία στοὺς προϋπολογισμοὺς τῶν περισσοτέρων Κρατῶν. Ἀνισσοροπία στὰ ἐμπορικά τοὺς ἰσοζύγια. Ἀνισσοροπία στὰ νομίσματά τοὺς. Ἀνισσοροπία στὰ κοινωνικά τοὺς προβλήματα. Ἀνισσοροπία στὶς μεταξὺ τοὺς σχέσεις ἐμπορικῆς καὶ πολιτικῆς. Ἀνισσοροπία ἀτομική. Τὸ πᾶν ὑποφέρει ἀπὸ ἀνισσοροπία. Τίποτε ἀπ' ὅλα αὐτὰ δὲν μπορεῖ ἀκόμη νὰ ἐπιτύχῃ τὴ ποθομένη ἰσοροπία. Καὶ ὅμως παρ' ὄλα αὐτὰ, ὁ παγκόσμιος ὄριζων θολοῦται καὶ πάλι μὲ ἀπειλὲς καινούργιας παγκόσμιας συρράξεως. Ἀντὶ δηλαδὴ νὰ μᾶς γίνῃ μάθημα ἀλησιμόνητο ἢ προηγουμένη παραφροσύνη, τίς τρομερῆς συνέπειες τῆς ὁποίας πληρώνομε ἀκόμη παρ' ὄλον ὅτι πέρασαν ἔκτοτε εἴκοσι ὀλόκληρα χρόνια, σήμερα ἐκτοξεύονται ἀπειλὲς ἀπὸ πολλὰ Κράτη νέας τρέλλας.

Καὶ ὕστερα, σοῦ λέει, ἄλλος ὅτι δὲν ἐπαρκεῖ τὸ φρενοκομεῖο Ἀθηνῶν. Ἐδῶ παρίσταται ἀνάγκη ὄχι μόνον γιὰ τὸ φρενοκομεῖο Ἀθηνῶν, ἀλλὰ γιὰ τὴν ἴδρυση πολλῶν καὶ διαφόρων φρενοκομείων σὲ πολλὰ Κράτη. Ἐχει δίκην ἐπομένως ὁ ἄγγελος γιατροῦ νὰ προβλέπῃ ὅτι τὸ 2135 ὀλόκληρη ἢ ἀνθρωπότης θὰ εἶνε γιὰ τὰ σίδερα.

ΟΙ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΟΙ

Δὲν πᾶμε καλά. Ὑστερα ἀπὸ τὶς τόσες ἀπεργίες, ἡ μόνη κατηγορία πού ὑπολείπεται ἀκόμη νὰ κηρύξη ἀπεργία εἶνε οἱ ψυχοπαθεῖς. Νά, ὁμως, τώρα πού ἔκαναν καὶ αὐτὴ ἀρχή.

Στὸν Πειραιᾷ ἐτοιχοκολλήθηκε μιὰ προκήρυξη προερχομένη ἀπὸ ἓνα σύλλογο ἐρωτευμένων, οἱ ὁποῖοι ἔκαναν ἀπεργία, στὴν ὁποία, λέει, καὶ θὰ ἐπιμείνουν μέχρις ὅτου γίνουν δεκτὰ τὰ αἰτήματά τους, ἀφορῶντα τὴ πεθερά, τὰ κεφτεδάκια καὶ τὴν ἡσυχία τους στὰ ἰδιαιτέρα δωμάτια δι' οἰκογενείας.

Θά μοῦ πῆτε, οἱ ἐρωτευμένοι εἶνε ψυχοπαθεῖς; Καὶ βέβαια εἶναι. Ὁ ἔρως εἶνε ἓνα εἶδος ἰδιορρυθμοῦ ψυχοπαθείας, χτυπᾷ μὲν στὴ καρδιὰ ἀντανεκλᾷ ὁμως στὴ ψυχὴ. Καὶ μήπως οἱ περισσότεροὶ ἐρωτευμένοι δὲν κάνουν σάν τοὺς τρελλοὺς καὶ δὲν εἶναι χειρότεροι ἀπὸ τοὺς τρελλοὺς; Ἄν πάρτε δὲ καὶ τοὺς μετριοπαθεστεροὺς ἀκόμη ἐρωτευμένους, θὰ δῆτε ὅτι κάνουν τοῦ κόσμου τὶς ἀνοησίες, γιὰ τὶς ὁποῖες ἀποροῦν καὶ οἱ ἴδιοι ὅταν τοὺς περάσῃ τό πάθος τοῦ ἔρωτα. Ἀλλὰ καὶ ὁ κάθε ἐρωτευμένος δὲν βεβαιώνει πάντα τὴν Ἐκείνη του καὶ στὰ τραγούδιά του καὶ στὰ γράμματά του, ὅτι εἶνε τρελλὸς ἀπὸ ἔρωτα;

Οἱ ἐργάτες τοῦ ἔρωτα εἶνε ἡ μόνη κατηγορία πού δὲν εἶχε ἀπεργήσει μέχρι σήμερα, παρ' ὅλον ὅτι ἤξερε ὅτι ὅλα τῆς τὰ αἰτήματα θὰ μποροῦσαν νὰ ἐγίνοντο δεκτὰ, γιατί ἔχουν νὰ κάνουν μὲ τρυφερὸ ἐργοδότη, πού εἶνε στὴ πε-

ρίπτωση αὐτὴ τὸ θηλυκό. Γι' αὐτὸ ὅμως καὶ ὁ ἐργοδότης τοὺς εἶχε πάρει ψηλὰ τὸν ἀμανέ, καὶ τοῦ ἔψηνε τὸ ψάρι στὰ χεῖλη. Κάθε ἐρωτευμένος ἔφτυνε αἷμα γιὰ νὰ καρθῶνῃ νὰ ἀπολαμβάνῃ τὰ ἀγαθὰ τῶν κόπων του. Μόλις δὲ τὸν ἔπερνε χαμπάρι καὶ ἡ πεθερὰ, τὸν ἀπαγοήτευε μὲ τὶς ἄγριες ματιές της καὶ τὰ περιοριστικὰ μέτρα.

Τὰ θηλυκὰ πρέπει νὰ λάβουν ἐγκαίρως τὰ μέτρα τοὺς. Τὸ προῶμμα δὲν εἶνε τόσο ἀστεῖο ὅσο φαίνεται. Ὁ κίνδυνος ποὺ τὰ ἀπειλεῖ εἶνε πολὺ μεγάλος. Γιατί, ἂν ἀρχίσουν ἡ ἀπεργίες μεταξὺ τῶν σχέσεων τῶν δύο φύλων, ἡ συνέπειες ποὺ θὰ ἔχουν θὰ εἶνε εἰς βάρος τῶν θηλυκῶν. Γιατί, ἀπεργεῖα γιὰ τὶς γυναῖκες θὰ σημαίνῃ ἐλάττωσις τῆς ζητήσεώς της. Τὸ περίφημο αὐτὸ «ζητήσατε τὴ γυναῖκα» δὲν θὰ ἔχη πιά ἐφαρμογὴ. Ὅταν δὲ παύσῃ ἡ ζήτησις τῆς γυναῖκας ἀπὸ τὸν ἄνδρα, ἀναγκαστικὰ θὰ ἀρχίσῃ ἡ προσφορὰ τῆς γυναῖκας πρὸς τὸν ἄνδρα. Ὅταν δὲ ἡ γυναῖκα ἀρχίσῃ νὰ προσφέρεται, χάνει ἂν ὄχι ὀλόκληρη τὴν ἀξία της, τοῦλάχιστον τὸ μεγαλύτερο μέρος της. Ἡ ἐπιτυχία ἄλλως τε, τῆς γυναῖκας ἔγκειται στό ὅτι κατορθῶναι νὰ γίνεταί περιζήτητη.

Ἡ κάταστροφή της θὰ σημάνῃ ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ θὰ ἀρχίσῃ νὰ μειώνεται ἡ ζήτησίς της. Γιατί, αὐτὸ σκοπεύει ἡ ἀπεργία τῶν ἐρωτευμένων. Φαντασθῆτε ἐὰν ἀπλώσῃ τὸ κακὸ αὐτὸ καὶ ἀπὸ τοὺς ἐρωτευμένους ἀρχίσουν νὰ ἀπεργοῦν οἱ ἀρραβωνιασμένοι καὶ ὕστερα οἱ παντρεμένοι. Ὑπάρχουν βέβαια οἱ αἰώνιοι ἀντικαταστάτες. Κι' ἀσφαλῶς θὰ ἀρχίσῃ τότε γι' αὐτοὺς μιὰ εὐτυχὴς περίοδος. Θὰ γίνουν ἐκεῖνοι οἱ περιζήτητοι ἀπὸ τὴ γυναῖκα. Οἱ ἀπεργοὶ ὅμως ποὺ θὰ ἐπιμένουν νὰ γίνουν δεκτὰ τὰ αἰτήματά τους, θὰ λαβαίνουν τέτοια μέτρα ἐναντίον τῶν προθύμων αὐτῶν ἀντικαταστατῶν, ὅσα οὐδέποτε ἄλλοτε ἐλάβαιναν. Καὶ ἔτσι ἡ ἀπεργίαι αὐτῆς θὰ ἔχουν καὶ ἄλλη συνέπεια δηλαδὴ

τὸν ἀποτελεσματικώτερο ἐκτοπισμὸ τῶν διαφόρων τυχερῶν ἀντικαταστατῶν.

Τὰ θηλυκά λοιπὸν πρέπει νὰ ἀρχίσουν νὰ βάζουν νερὸ στὸ κρασί τους. Πρέπει νὰ παύσουν νὰ ἐκμεταλεύονται, κατὰ διαφόρους τρόπους τὰ διάφορα αἰσθήματα τῶν ἐρωτευμένων. Ἄλλοιῶς κινδυνεύουν νὰ χάσουν καὶ τὰ αὐτὰ καὶ τὰ καλάθια, δηλαδή καὶ ἐκείνους ποὺ σκοπεύουν εἴτε εἶναι ἤδη ἰσόβια συνδεδεμένοι μαζί τους, ὅπως καὶ ἐκείνους ποὺ προτιμοῦν τὶς προσωρινὲς σχέσεις, δηλαδή τοὺς ἀντικαταστατές.

ΛΩΠΟΔΥΤΗΣ ΠΡΙΓΚΗΠΑΣ

Ὁ Νινόλαος Σαλβατώρ Μακλάκωφ, πρίγκηπας τοῦ Γκαλοστίν, καταδικάστηκε στὸ Βερολίνο γιὰ κλοπὴ, σὲ εἰρκτὴ δύο ἐτῶν καὶ τεσσάρων μηνῶν. Ἄνῆκε ἄλλοτε στὴ τσαρική φρουρὰ, ὕστερα δὲ ἀπὸ τὴ μπολσεβικικὴ ἐπανάσταση εἶχε καταφύγει στὴ Γερμανία μὲ δικτακόσους ἄλλους ἀξιωματικούς καὶ εἶχε γίνει δεκτὸς μὲ πολλὰς τιμές.

Ὁ πρίγκηπας αὐτὸς παρ' ὅλη τὴ πριγκηπικὴ του ἀνατροφή καὶ διαπαιδαγώγηση, θὰ εἶχε ἀνέκαθεν ἔνστικτα ἀπατεῶνος, τὰ ὁποῖα ἐξεδηλώθηκαν μόνο τώρα ποὺ βρέθηκε στὴν ἀνάγκη. Θὰ μποροῦσε βέβαια, ἐὰν ἤθελε, νὰ εὗρισκε μιὰ οἰαδήποτε θέση, ἃς ἦτανε καὶ μικρὴ ἀλλὰ τίμια, γιὰ νὰ κερδίζει τὸ ψωμί του. Ἐνας πρίγκηπας δὲν μπορεῖ παρὰ θὰ ἔχη ὅλα τὰ προσόντα καὶ ξεπεσμένος δὲ ἀκόμη θὰ ἔχη σχέσεις τέτοιες, ποὺ νὰ μπορῇ νὰ βρῇ μιὰ θέση γιὰ νὰ ζῇ καὶ νὰ μὴ βρεθῇ στὴν ἀνάγκη νὰ γίνῃ κλέφτης.

Ἐπισημασθῆναι ἡμῶν δὲ φαίνεται ὅτι θὰ προτίμησε τὸ λωποδυτικὸν ἐπάγγελμα, γιατί θὰ εἶχε σ' αὐτὸ μεγάλη κλίση. Ἐὰν τὸν καιρὸν ποὺ βρισκότανε στὰ μεγαλεῖα τοῦ δὲν εἶχε κάνει λωποδυσίαι, δὲν τὶς ἔκανε γιατί δὲν πεινοῦσε.

Τὰ λωποδυτικὰ ἔνστικτα θὰ εὔρισκαν διέξοδο κατὰ ἓνα ἄλλο οἰονδήποτε τρόπο. Ἀσφαλῶς θὰ ἔκλεβε τὶς γυναικείαι καρδιὰς κατὰ τὸν πιὸ ἀπατεωνικὸν τρόπο. Τὸ νὰ κατακτᾷ κανένας γυναικείαι καρδιὰς μὲ τὰ εὐγενικά του καὶ ἱπποτικά αἰσθήματα, μὲ τὴν ὡμορφιά του ἢ μὲ τὴν τέχνην του ἀλλὰ τὴν τίμια, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι κατακριτέος. Τὸ νὰ μεταχειρίζεται ὅμως κάθε ἀπατεωνικὸ μέσο, αὐτὸ βέβαια δὲν συγχωρεῖται. Πάντως, δὲν εἶναι καθόλου περίεργον μέσα ἀπὸ μιὰ πριγκηπικὴ αἴγλη νὰ ὑποκρύπτονται λωποδυτικὰ ἔνστικτα, τὴ στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποῖα μέσα ἀπὸ βασιλικά στέμματα προέρχονται ἢ πιὸ καταχθόνιαι σκέψεις, ἐκδηλούμενες στὰ πιὸ ἀπάνθρωπα ἐγκλήματα. Ὁ φιλαράκος μας, λοιπὸν, ὁ πριγκηπὸς Μακλάκωφ, δὲν θὰ μπορούσε βέβαια νὰ προτιμοῦσε ἓνα ταπεινὸ ἐπάγγελμα ἀπὸ τὸ ὁποῖο δὲν θὰ μπορούσε παρὰ νὰ ζήσῃ μέτρια, σὰν ἓνας κοινότατος τύπος, τὴ στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποῖα θὰ τὸν ἔσπρωχναν τὰ λωποδυτικὰ τοῦ ἔνστικτα νὰ κἀνῃ καὶ πάλιν τὴν μεγάλην ζωὴν, ἀδιάφορο ἂν τὰ μέσα τὰ ὁποῖα θὰ ἐχρησιμοποιοῦσε θὰ ἦτανε ἅτιμα.

Ὅπως ἀπὸ τὰ ἀνώτερα καὶ τίμια λεγόμενα στρώματα τῆς κοινωνίας προέρχονται μεγάλοι λωποδύτες καὶ κακοῦργοι, ἔτσι καὶ ἀπὸ τὰ κατώτερα καὶ ἅτιμα ἐπίπεδα προέρχονται μεγαλόσχημοι ἄνθρωποι. Δὲν ἐννοῶ μόνον ἐκείνους ποὺ τοὺς ἔκαναν ἢ περιστάσεις ἀπὸ τιποτένιους σπουδαίους. Ἀλλὰ ἐννοῶ τοὺς ἐπιτηδείους ἐκείνους λωποδύτες καὶ ἀπατεῶνες, οἱ ὁποῖοι κατορθώνουν νὰ εἰσχωροῦν μέσα στὰ μεγαλεῖα σαλόνια καὶ κατορθώνουν νὰ παριστάνουν

τόσο τέλεια τούς κόμητες καὶ τούς βαρώνους, ὥστε νὰ ἔξαπατοῦν ὅλο τὸν κόσμον. Μιὰ τοῦ κλέφτη ὄμως, δυὸ τοῦ κλέφτη, τρεῖς καὶ κακός του καιρὸς, γιατί ἀγαπᾷ ὁ θεὸς τὸν κλέφτη, ἀλλὰ ἀγαπᾷ καὶ τὸν νοικοκύρη καὶ ἔπειτα οἱ-μερα σχεδὸν ὅλος ὁ κόσμος εἶναι κλέφτης, κι' εἶσι τοῦ κλέφτη δὲν τοῦ κλέβουνε καὶ τόσο εὐκόλα.

ΚΟΙΜΑΤΑΙ ΤΕΣΣΑΡΑ ΧΡΟΝΙΑ

Μιὰ φτωχὴ δακτυλογράφος στὴν Ἀμερική, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία της σ' ἓνα διαγωνισμό καλλιτερίων, ἐπερίμενε μέρα μετὰ τὴν μέρα, νὰ γίνῃ κινηματογραφικὸς ἀστέρης. Ἡ προτιάσεις, ὅμως, δὲν ἐρχότανε ἐνῶ τὸ ὄνειροπόλημά της αὐτὸ δὲν ἔπαυε νὰ τὴν ἀφίνη ἤσυχη. Τῆς εἶχε κάταντήσει ἔμμονη ἰδέα. Ἐνῶ δὲ ὅλος ὁ κόσμος πρῶτα κοιμᾶται καὶ ὕστερα ὄνειρεύεται, ἐκείνη παρουσίασε τὴν ἐξῆς καταπληκτικὴν περίπτωσι, ἣ ὁποία ἔχει ἀναστατώσει τούς ἰατρικοὺς κύκλους. Τὴν ἐπῆρε ὁ ὕπνος ὕστερα ἀπὸ τὸ ὄνειροπόλημα καὶ κοιμᾶται τέσσερα ὁλόκληρα χρόνια, τὴ συντηροῦν δὲ μετὰ ὠρισμένη τροφή. Καὶ αὐτὴ μὲν κοιμᾶται τέσσερα χρόνια, εἶνε ἄλλοι ὅμως πού κοιμοῦνται σ' ὅλη τους τὴ ζωὴ. Ἐπίσης αὐτὴ κοιμᾶται ξάπλα στὸ κρεβάτι της, ἐνῶ ἄλλοι κοιμοῦνται ὄρθιοι. Οἱ ἰατρικοὶ κύκλοι ἐγγωμάτευσαν ὅτι πρόκειται περὶ τῆς γνωστῆς ἀσθενείας τοῦ ἐγκεφάλου, ἀλλὰ ὅτι τὸ ἔμμο αὐτὸ ὄνειροπόλημα τῆς ἔφερε τὸν πρωτοφανῆ αὐτοῦ ὕπνο.

Τὸ γεγονὸς αὐτὸ δὲν θὰ φέρῃ ἀναστάτωση μόνο στοὺς

ιατρικούς κύκλους. Θὰ φέρη ἀναστάτωση καὶ μεγαλείτερη μάλιστα ἀκρόμη καὶ σ' ἓνα μεγάλο ἀριθμὸ ἀτόμων ποὺ δὲν κάνουν τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ὄνειροπολοῦν. Εἴτε κάθονται, εἴτε περπατοῦν, εἴτε τρῶνε, ὄνειροβατοῦν συνεχῶς καὶ ἀεροβατοῦν. Τὸ πάθημα, ἐπομένως, τῆς ἀμερικανίδος δακτυλογράφου ἀσφαλῶς θὰ τοὺς γίνῃ μάθημα. Μήπως αὐτὲς ἢ ἀεροβασίεις δὲν εἶνε πολλὲς φορὲς ἀφορμὴ νὰ παθαίνουν ποῖλα καὶ διάφορα ἀτυχήματα; Πόσους δὲν κόβουν τὰ τράμ, τὰ αὐτοκίνητα, ἢ δὲν πέφτουν μέσα σὲ λάκκους καὶ τόσα ἄλλα καὶ ἀφορμὴ εἶνε ἢ ἀφηρημάδα τους; Καὶ καλὰ νὰ παθαίνουν, γιατί οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἶναι ἀσυγχρόνιστοι. Κάσε δὲ ἀσυγχρόνιστος ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ ζῆσθι ὅπως πρέπει.

Τὸ ὄνειροπόλημα ἀνήκει στὴν ἐποχὴ τοῦ ρωμαντισμοῦ. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ὅλος ὁ κόσμος ὄνειροπολοῦσε, γιατί δὲν μποροῦσε νὰ κάνῃ καὶ διαφορετικά.

Τὸν ἀνάγκαζε τὸ περιβάλλον σὲ ὅλες του τὶς λεπτομέρειες. Ἡ πλάση ὀλόκληρη ἦτανε ὄνειροπόλα. Ἡ φύση ἀκέραιη ζοῦσε μιὰ ὄνειρώδη κατάσταση. Ἡ ἀτμόσφαιρα ἦτανε πλημμυρισμένη ρωμαντισμό. Ὅλα τὰ πράγματα σὲ παρεκίνουν τότε νὰ τὸ ρίχνῃ στὴ ρωμάντζα. Σήμερα ὅμως τὰ πράγματα ἀλλάξανε. Ζοῦμε τὴν ἐποχὴ τοῦ σκέτου ὕλισμοῦ. Ὁ ρωμαντισμὸς πῆγε περίπατο.

Κάθε πράγμα στὴν ἐποχὴ του. Ὅταν γίνεται κάτι περᾶκαιρα δὲν μπορεῖ νὰ ἔχῃ καλὰ ἀποτελέσματα. Μήπως, λοιπόν, στὴ παλιὰ ἐποχὴ δὲν ὑπῆρχαν ἄνθρωποι ποὺ ὄνειροπολοῦσαν καὶ περισσότερο μάλιστα ἀπὸ τὴν ἀμερικάνικη δακτυλογράφου; Καὶ ὅμως δὲν ἔπαθε κανένας τίποτε, Σήμερα, ἐν τούτοις, ἐὰν τολμήσῃ κανένας νὰ τὸ ρίξῃ στὴν ὄνειροβασίαν πάει χαμένος. Καὶ τρελλὸς νὰ μὴν εἶναι, θὰ θεωρηθῇ τρελλός. Καὶ ἄ; βγῆ τὸ ὄνομα τοῦ θεριστῆ καὶ

ἄς πέφτη νὰ κοιμᾶται. Ἐντε νὰ πείσης ὕστερα τὸν κόσμο πὼς εἶσαι γνωστικός. Ἀσφαλῶς κανένας δὲ θὰ τὸ πιστεῦη γιατί γνωστικοὶ σήμερα θεωροῦνται μόνον οἱ ὕλιστές.

ΤΟ ΛΑΚΤΙΣΜΑ

Ἐνα ἄλογο πού τὸ τραβοῦσε στήν ὁδὸ Ἐρμοῦ στήν Ἀθήνα ἕνας ζωέμπορος μὲ τὸν ὑπάλληλό του, κλώτισε στὴ κοιλιά ἕνα νέο. Καλὰ πού δὲν τὸν σκότωσε ὁλότελα. Γιατί, αὐτὸ θὰ ἔσκόπευε νὰ κάνη τὸ ἄλογο. Δὲν θὰ εἶχε προσωπικὰ βέβαια μ' αὐτὸ τὸν νέο, τὸ ἄλογο ὅμως ἔχει σήμερα μῖσος σὲ ὅλη τὴ κοινωνία.

Τὸ ἄλογο σήμερα κυριολεκτικὰ ὄχι μόνον ἀντιπαθεῖ, ἀλλὰ μισεῖ τὴ κοινωνία. Τὴ βλέπει σὰν τὸν πιὸ θανάσιμο ἐχθρό του, γιατί σ' αὐτὴ ὀφείλει τὴ σημερινή του κατάντια.

Αὐτὴ πού τὸ εἶχε ἀνεβάσει μιὰ φορὰ σὲ δυσθεώρητα ὕψη καὶ τὸ εἶχε κατατάξει στὴ καλύτερη κοινωνικὴ τάξη, σήμερα τὸ ἔχει καταδικάσει στήν ἀφάνεια, στήν ἀδιαφορία καὶ στὴ περιφρόνηση. Τὸ ἄλογο μιὰ φορὰ εἶχε δεῖ πραγματικὴ δόξα, πραγματικὸ μεγαλεῖο. Περνοῦσε ζωὴ χαρισάμενη. Τὰ χρόνια ὅμως πέρασαν καὶ τὰ πράγματα ἄλλαξαν. Ἡ ἴδια ἡ κοινωνία πού τὸ εἶχε μιὰ φορὰ μὴ στάξη καὶ μὴ βρέξη, τὸ κατεδίκασε σήμερα στὸν ἐξευτελισμό. Τὸ ἄλογο πού μετέφερε μιὰ φορὰ κι' ἕνα καιρὸ μὲ περηφάνεια καὶ καμάρι στοὺς περιπάτους της τὴ πιὸ κομπῆ καὶ πιὸ ὠραῖα

κυρία, πού τοῦ ἔδιδαν τὴ πιὸ ἐκλεκτὴ τροφή καὶ πού ζοῦσε μέσα στοὺς καλύτερους σταύλους, ἀκόμη καὶ στοὺς βασιλικούς, ζέφνεται τώρα σὲ κανένα κάρρο ἢ ἀραμπᾶ καὶ χτυπιέται ἀλύπητα ἀπὸ τὸν καρραγωγέα, ὁ ὁποῖος ἐκτομίζει εἰς βάρος του τὶς χυδαιότερες βρисиείς. Καὶ δὲν βρίσκει πουθενά παρηγοριὰ τὸ καῦμένο τὸ ἄλογο, γιατί εἶναι ἄλογο καὶ δὲν εἶναι λογικό. Γιατί, ἂν μπορούσε, νὰ ἀντιλαμβάνεται τί γίνεται γύρω του, θὰ ἔβλεπε ὅτι κάθε κοινωνία μετὴν ἴδια εὐκολία πού ἀνεβάζει στὰ δυσθεώρητα ὕψη κατεβάζει καὶ στὰ μεγαλείτερα βάθη, ὄχι μόνο τὰ ἄλογα ἀλλὰ καὶ τὰ λογικά. Καὶ ἐπομένως ἀφοῦ μιὰ κοινωνία δὲν σέβεται ποτὲ τὰ ἴδια τὰ μέλη της, τὰ ὁποῖα αὐτοκαλοῦνται λογικά, δὲν θὰ μπορούσε βέβαια νὰ αἰσθανθῆ ἓνα οἰονδήποτε σεβασμὸ οὔτε γιὰ τὰ ἄλογα, παρ' ὅλον ὅτι εἶναι τὰ εὐγενέστερα ἀπὸ τὰ ἄλλα ζῶα καὶ παρ' ὅλον ὅτι καμιὰ φορὰ εἶναι πιὸ εὐγενικά καὶ πιὸ λογικά ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο.

Τὶ φτσίει, λοιπὸν, τὸ δυστυχισμένο τὸ ἄλογο, ἐὰν τὸ ἐπῆρε ὁ ζωέμπορος μετὸν ὑπάλληλό του καὶ τὸ περάσανε μέσα ἀπὸ τὴν ὁδὸ Ἑρμοῦ, μέσα στὴν ὁποία σφύζει κυριολεκτικά ἡ πιὸ ἀριστοκρατικὴ καὶ ἡ πιὸ μοντέρνα Ἀθήνα, ἡ ὁποία ἀποτελοῦσε μιὰ φορὰ τὸ μεγαλείτερο μέρος τοῦ περιβάλλοντος του; Πῆγαν νὰ περάσουν τὸ ἄλογο ἀπὸ ἓνα δρόμο πού ἀποτελοῦσε τὴ στιγμὴ ἐκείνη μιὰ ζωντανὴ ἀνάμνηση μιᾶς εὐτυχισμένης του περιόδου, σὲ ἐποχὴ μάλιστα δυστυχισμένης, γιατί ὅλος ἐκεῖνος ὁ ἀριστοκρατικὸς καὶ μοντέρνος κόσμος τὸ περιέβαλλε μιὰ φορὰ μετὴν ἀγάπη του. Καὶ εἶνε πάρα πολὺ σκληρὸ νὰ θυμᾶται κανένας στιγμὲς εὐτυχίας σὲ στιγμὲς δυστυχίας! Ἦτανε ἐπόμενο, λοιπὸν, ὅτι τὴ στιγμὴ ἐκείνη θὰ διεγείρετο ὅλη ἡ ἀγανάκτηση τοῦ ζῶου. Γιατί, τὸ λάκτισμα ἐκεῖνο πού ἔδωσε στὴ κοιλιά τοῦ νένου, δὲν ἦτανε τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ ἐκδήλωση μιᾶς τρομερῆς ἀγανακτήσεως ἐναντίον ὅλου αὐτοῦ τοῦ κό-

σμου. Καὶ ἦτανε παρὰ πολὺ δικαιολογημένο, ἀφοῦ θὰ ἀντελήφθη, καθὼς περνοῦσε, τὴ γενικὴ ἀδιαφορία καὶ περιφρόνηση, ἐνῶ ἄλλα χρόνια διάβαινε περήφανο καὶ καμαρωτὸ καὶ προσεῖλκυε τὴ προσοχὴ τόσο καὶ τόσο κόσμου.

Τὴν ἀρίστη κοινωνικὴ θέση ποὺ κατεῖχε ἄλλοτε τὸ ἄλογο, τὴ πῆρε σήμερα τὸ αὐτοκίνητο. Ἡ ρόδα ἐξετόπισε τὸ πέταλο καὶ γι' αὐτὸ τὸ πέταλο ἐξεδικήθηκε μὲ τὸν τρόπο του. Ἡ ρόδα εἶναι ἐκείνη ποὺ θριαμβεύει σήμερα παντοῦ, ἐνῶ τὸ πέταλο δὲν ἐκτιμᾶται πιά οὔτε ὡς σύμβολο τῆς εὐτυχίας. Τὸ μόνο μέρος ποὺ ἐκτιμᾶται ἀκόμη εἶναι ἡ κοῦρσες καὶ ἐκεῖ ὄχι γιὰ τὸ χατῆρι του, ἀλλὰ γιὰ τὸ κέρδος ποὺ εἶναι πιθανὸ νὰ φέρῃ.

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΝΕΦΗ

Ἦστερα ἀπὸ τὴ τρικυμία ἢ γαλήνη καὶ ἕστερα ἀπὸ τὴ σκληρὴ δοκιμασία τῆς ζέστης τοῦ καλοκαιριοῦ ποὺ ὑπέστημεν ὅλοι ἐμεῖς ὅσοι δὲν εἶχαμε τὰ προσόντα νὰ παραθερίσωμε σὲ κανένα δροσερὸ μέρος, μᾶς ἦρθαν ἢ πρῶτες φθινοπωρικὲς φρεσκάδες, ἢ πρῶτες φθινοπωρικὲς ἀνατριχίλες, γιὰ νὰ μᾶς κάνουν νὰ συνέλθωμε ἀπὸ τὸν καλοκαιρινὸ ἀποχαυνωτικὸ λήθαργο.

Τὰ πρῶτα νέφη, ὀλόλευκα ἢ ὀλόγκριζα, λευκόγκριζα ἢ ὀλότελα μαῦρα, παιγνιδιάρικα ὅπως πάντα, ἔκαμαν τὴ πρώτη τους ἐμφάνισι, μὲ διάφορους χαριτωμένους καὶ σκανδαλιάρικους σχηματισμοὺς στὸ στερέωμα. Εἶχαν τὴ

πρεμιέρα τους. Καί ἡ ἐπιτυχία της ἦτανε ἐξαιρετική. Πιέ-
να καὶ τῶν γονέων. Ἡ ἀτέλειωτη ἔκταση τῶν θεατῶν τὰ
παρακολουθοῦσε μὲ εὐφροσύνη καὶ τὰ χειροκροτοῦσε ἐνδό-
μυχα μὲ ἓνα μεγάλο ἐνθουσιασμό, πὺν προήρχετο ἀπὸ
μιὰ αὐθόρμητη καὶ ἄδολη ἐπιδοκιμασία τόσο γιὰ τὸν μέ-
γιστο συγγραφέα δημιουργό, ὅσο καὶ γιὰ τοὺς ἀριστοτέχνες
ἐκτελεστὲς ἠθοποιοὺς τοῦ ἔργου αὐτοῦ τῆς δημιουργίας
του. Σωθῆκαμε, ἔλεγαν οἱ πὺν τσουρουφλισμένοι τοῦ κα-
λοκαιρινοῦ, ἐπιτέλους νὰ οἱ σωτῆρες μας, ἔλεγαν ἄλλοι καὶ
ἀτένιζαν τὰ πρωτοφανίστηκα αὐτὰ πολυποίκιλα νέφη, σὰν
θεία ἔκφραση μιὰ εὐεργετικῆς γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα ἀπο-
φάσεως.

Ἄλλά... δυστυχῶς πάντοτε ὑπάρχει ἓνα ἄλλα. Τὰ
πρῶτα αὐτὰ νέφη εἶνε βέβαια μιὰ θεία εὐεργεσία, ἄλλα εἶ-
ναι συγχρόνως καὶ ὁ προάγγελος ἑνὸς χειμῶνα πὺν μᾶς
φέρειν κάθε τόσο τὴ παγωνιά του, τὴ καταχνιά του καὶ
τὴ μαυρίλα του. Παίξουν ἀκριβῶς τὸν ἴδιο ρόλο πὺν παί-
ζουν τὰ πρῶτα νέφη πὺν παρουσιάζονται κάθε τόσο στίς
διάφορες ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς μας. Γιατί, δὲν ὑπάρχει κα-
μιὰ ἐκδήλωση τῆς ζωῆς μας, ὅσο ἀριστουργηματικὴ καὶ
νᾶναι, ὅσο εὐτυχισμένη καὶ νᾶναι, ὅσο ἐλπιδοφόρα καὶ γᾶ-
ναι, ὅσο ὑπολογισμένη καὶ νᾶναι πὺν νὰ μὴν ἐπισκιασθῆ
κατὰ τὴν ἐξέλιξή της μὲ τὰ πρῶτα νέφη πὺν θὰ φέρουν
τὸν χειμῶνα καὶ πὺν θὰ φέρουν ὅμως καὶ τὴν ἀνοιξη καὶ
ὕστερότερα τὸ καλοκαίρι, γιὰ νὰ ἐπαναλαμβάνεται ἀδιάκο-
πα ἡ ἴδια ἱστορία τῆς δημιουργίας τῆς φύσεως. Τὰ πρῶ-
τα νέφη, ἡ πρῶτες δροσιές τοῦ φθινοπώρου, ἄλλα καὶ ἡ
πρῶτες γκρίνιες καὶ ἡ πρῶτες ἐναντιότητες τῆς ζωῆς!! Τὰ
πρῶτα νέφη μᾶς φέρουν τίς πρῶτες δροσιές, ἄλλα καὶ
μᾶς ἀνακόπτουν τὴ φόρα τῆς κάθε εὐνοίας τῆς ζωῆς, γιὰ
νὰ μᾶς τὴν ξαναδώσουν ἀφοῦ πρῶτα μᾶς δοκιμάσουν μὲ

τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλο τρόπο. Κάθε ὅμως ἐπιτυχία, ὕστερα ἀπὸ μιὰ οἰαδήποτε δοκιμασία, ἔχει μεγαλύτερη ἀξία, παρὰ εἰάν ἡ ἐπιτυχία αὐτὴ ἐρχότανε μόνη της, χωρὶς κανένα ἐμπόδιο, χωρὶς καμμιά διακοπή, χωρὶς τὰ ὁποῖα ἡ ἐπιτυχία αὐτὴ ὅσο ἐξαιρετικὴ καὶ νὰ εἶνε, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ θεωρεῖται πάρα πολὺ κοινή. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ πρῶτα νέφη φαίνεται ὅτι εἶναι τελείως ἀπαραίτητα, ὅχι μόνο στὶς ἐποχὲς τοῦ ἔτους, ἀλλὰ καὶ σ' ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς μας, γιὰ νὰ μᾶς κάνουν νὰ ἐκτιμοῦμε τὴ κάθε ἀξία ὅσο πρέπει ἔστω καὶ ἀργά.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΕΣ

Υπάρχουν πολλοὶ ποὺ εἶναι ἐνοχλητικοὶ ἀπὸ σύστημα. Ἔχουν δηλαδὴ κι' αὐτοὶ τὸ σύστημά τους, ὅπως τῶ-
χουνε οἱ τζογαδόροι, οἱ λογιστῆς, οἱ κατακτητῆς γυναικείων καρδιῶν καὶ τόσοι ἄλλοι. Εἶναι κυριολεκτικὰ συστηματίες ἐνοχλητικοί. Καὶ τὸ σύστημά τους εἶναι νὰ σοῦ κάνουνε ἢ νὰ σοῦ λένε κάτι, γιὰ τὸ ὁποῖο εἶναι βέβαιοι ὅτι θὰ σὲ ἐνοχλήσῃ.

Προχωρεῖς στὸν δρόμο, προσέχοντας ὅσο μπορεῖς περισσότερο, γιὰ νὰ μὴ τρακάρῃς μὲ τοὺς ἄλλους διαβάτες. Ἔ, λοιπὸν, σὲ μιὰ στιγμή τρωῖς κάτι ἄγρια σκουνητήματα εἴτε παιτήματα, προερχόμενα ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ τοὺς κα-

ταλαβαίνει κανένας ότι τὸ κάνουνε ἐπίτηδες. Ἐὰν τυχὸν διασταυρωθῆς μὲ ἀνθρώπους ποὺ κρατᾶνε τενεκέδες μὲ μπογιάδες, εἶναι ζήτημα ἔὰν κανένας ἀπ' αὐτοὺς δὲν σὲ πλευρίση μὲ τρόπο, γιὰ νὰ σοῦ χρωματίση τὸ παντελόνη. Ἀκόμη καὶ μεταξὺ φίλων βρίσκονται παρόμοιοι συστηματίες, οἱ ὁποῖοι σοῦ ξεφουρνίζουνε κάθε τι ποὺ ξέρουν ὅτι θὰ σοῦ εἶναι ἐνοχλητικό. Ἄν τοὺς κάνης δὲ τὴ παρατήρησι, ἔχουν πρόχειρο τὸ ἐπιχείρημα ὅτι σοῦ τῶκαναν εἶτε σοῦ τῶπαν γιὰ νὰ σ' ἀστειευθοῦν. Ἔτσι γι' ἀστεῖο δηλαδὴ, μποροῦν νὰ σὲ βρίσουν πατόκορφα, νὰ σὲ προσβάλουν, εἶτε νὰ σοῦ κάνουν χειρονομίες, γιὰ τίς ὁποῖες ξέρουν πολὺ καλὰ ὅτι δὲν σοῦ εἶνε εὐχάριστες.

Ἐνας παρόμοιος φίλος μοῦτυχε προχθὲς στὸ καφενεῖον. Ἦμουνα βουτηγμένος κριολεκτικὰ στὴν ἀνάγνωσι μᾶς ἐφημερίδος. Ὁ φίλος, ἀρχίζει νὰ μοῦ μιλάη περι ἀνέμων καὶ ὑδάτων. Τοῦδιδα μικροαπαντήσεις τέτοιες ὥστε νὰ καταλαβαίνη ὅτι ἐπιθυμοῦσα νὰ συνεχίσω τὴν ἀνάγνωσή μου. Αὐτὸς ἐπέμενε. Μὲ διέκοπτε σχεδὸν μὲ τὸ ζόρι, γιὰ νὰ τοῦ ἀπαντῶ σὲ ἐρωτήματα ἀρλουμποειδῆ. Στὸ τέλος βέβαια ἐξαντλήθηκε ἡ ὑπομονή μου.

— Ἀκουσε φίλε μου, τοῦ εἶπα, ἂν ἐσὺ ἔχεις τὴν ἀπαίτησι νὰ μὲ διακόπτης ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσή μου, ἐγὼ ἔχω τὴν ἀπαίτησι νὰ τὴ συνεχίσω. Κάνε, σὲ παρακαλῶ, λίγη ὑπομονή νὰ τελειώσω καὶ τότε εἶμαι στὴ διάθεσή σου γιὰ παραμέντο.

Ξαναβυθίστηκα στὴν ἐφημερίδα μου, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ κατάλαβε τὴ γκάφα του. Τίποτε ὅμως. Ἐκεῖνος ἐξακολούθησε τὸν χαβά του, γιὰ νὰ δικαιολογηθῆ δῆθεν. Ἐννοεῖται ὅτι προσπαθοῦσα νὰ μὴ τὸν προσέχω καὶ δὲν ἀπαντοῦσα πιά στὰ ἐρωτήματά του. Καὶ αὐτὸ τὸ κόλλο ὅμως δὲν ἔπιασε, γιὰτι ἀπαντοῦσε ὁ ἴδιος, σὰν νὰ τῶβρι-

σκε πολὺ φυσικό. Ὡστόσο ὁμως δὲν μποροῦσα νὰ προσηλωθῶ στὴν ἀνάγνωσθ μου, ἐφόσον ἐκεῖνος ἐξακολουθοῦσε τὸ ἴδιο κύριε λήσον, καὶ γι' αὐτὸ ἀναγκάστηκα νὰ σταματήσω, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι, ἐὰν θὰ μιλοῦσα λίγο μαζύ του, θὰ τοῦ περνοῦσε τὸ μεράκι καὶ θ' ἔμ' ἄφινε ὕστερα ἤσυχο.

Ὅριστε, φίλε μου, τοῦ εἶπα, τελείωσα. Τώρα εἶμαι ἔτοιμος νὰ μιλήσωμε γιὰ ὅτι θέλεις.

Ἐ λοιπὸν, ἐκείνη τὴν ὥρα δὲν εἶχε καμιὰ διάθεση γιὰ συζήτηση, διότι τὸ σύστημά του δὲν εἶχε πιά ἐφαρμογή, ἐφόσον ἐνόμιζε ὅτι ἡ συζήτηση τότε δὲν θὰ μοῦ ἦτανε ἐνοχλητική.

Ο ΝΤΟΡΜΠΑΣ

Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀλβανίας Ἀχμέτ Ζώγου ἀπαγόρευσε στὶς γυναῖκες νὰ καλύπτουν τοῦ λοιποῦ τὸ πρόσωπό τους, ὅπως κάνανε ἀπὸ παλαιοτάτους χρόνους. Ὅλες ἡ ἀσκημοῦρες διαμαρτυρήθηκαν, ἀλλὰ ἡ διαταγὴ δὲν κάνει ἐξαιρέσεις.

Σὲ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποῖα καταργήθηκαν ὅλες ἡ καλύπτες, ἀπὸ τὴ καλύπτρα τῆς χώρας τοῦ Κεμάλ μέχρι τὴ καλύπτρα καὶ τῆς αἰδοῦς ἀκόμη, καὶ ὅπου ὁ γυμνισμὸς ὄχι μόνον δὲν καταδιώκεται, ἀλλὰ καὶ κάθε μέρα κατακτᾷ ἑδάφος, ἦν γε ἐπόμενον ὅτι καὶ ἡ Ἀλβανία δὲν θὰ μποροῦσε νὰ διατηροῦσε τὸ παλαιότατο αὐτὸ βάρβαρο ἔθιμό της, ὅσο καὶ ἐὰν ἐπέμενε.

Σήμερα φυσάει παντοῦ ἀτμόσφαιρα γυμνιστική. Ὅλα φόρος. Ὅλα ἔξω. Κάτω ἢ ψευτιὲς καὶ ἢ ἀπάτες. Ζήτηω ἢ εἰλικρίνεια. Γιατί, ὁ γυμνισμὸς εἶναι γιομαῖτος εἰλικρίνεια. Δὲν σ' ἔκρύβει τίποτε, οὔτε σοῦ παρουσιάζει τίποτε τὸ τεχνητό. Σοῦ παροισιάζει ὁλόκληρη τὴν πραγματικότητα. Σοῦ παρουσιάζει ὁλόκληρη τὴν ἀλήθεια, σὲ ὅλες της τὶς λεπτομέρειες. Μακάρι καὶ ἢ ἀλήθεια νὰ ἦτανε τόσο γυμνή. Καὶ αὐτὴ ἔχει ἀνάγκη μεγαλειτέρου γυμνισμοῦ, γιατί ὅσο γυμνὴ καὶ ἂν παρουσιάζεται πολλές φορὲς, πάντα κρύβει κάτι.

Ἡ ἐποχὴ μας ἀντιγράφει τὴν ἐποχὴ τῆς ἀρχαιότητος, κατὰ τὴν ὁποία ἐβασίλευε καὶ ἐλατρεύετο τὸ γυμνόν. Ἡ ὠμορφιὰ καὶ ἢ δύναμη καὶ στὰ δύο φύλα ἐκρίνετο τότε ἀπὸ τὸ γυμνόν. Ἀργότερα ἤρθε ἢ ἐποχὴ τῶν κορσέδων, τῶν τεχνητῶν ὀτισθίων, τῶν σουτιέν, τοῦ φτειασιδώματος, τῆς περούκας καὶ τῆς ἐν γένει συγκαλύψεως τῆς πραγματικότητος. Στὰ χρόνια ὅμως τὰ δικά μας, πού ὅλοι κατεργαρέψαμε, αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν ἔχουν πιά πέραση. Δὲν ἔχομε πιά σὲ τίποτε ἐμπιστοσύνη, γι' αὐτὸ καὶ τίποτε δὲν μᾶς ἱκανοποιεῖ ἂν δὲν ψάξουμε νὰ δοῖμε τὶ κρύβει κατὰ βάθος. Γι' αὐτὸ καὶ καταργήσαμε ὅλες μας τὶς καλύπτρες. Μόλις καλοκαιρέψη ὅλες ἢ ἀκτὲς πλημμυρίζουν καὶ ἀπὸ τὰ δύο φύλα, πού ἐπιδεικνύουν ὅλες τους τὶς γυμνότητες. Στὴ Γερμανία καὶ στὴ Βουλγαγιμένη τῆς Ἀθήνας, συμπηχθῆκανε καὶ σύλλογοι γυμνιστῶν, μὲ σκοπὸ νὰ ἀναπτύξουν τὸν ὁλοκληρωτικὸν γυμνισμὸν ὅσο μπορούῦν περισσότερο διάστημα κάθε χρόνον μα.

Τὸ τολμηρότατον ντεκολιτὲ τῶν γυναικῶν ἔφτασε καὶ στὰ πόδια τους καὶ γι' αὐτὸ γυρίζουν τώρα ξεκάλτσωτες τὸ μεγαλύτερον διάστημα τοῦ χρόνου.

Ὅλα αὐτὰ βέβαια εἶναι σπουδαῖα καὶ ἀπὸ οἰκονομικῆς καὶ ἀπὸ ὑγιεινῆς ἀπόψεως. Ὅσο περισσότερον θὰ ἐπι-

βάλλεται ὁ γυμνισμὸς, τόσο θὰ καλλιτερεύη ὄχι μόνο καὶ ὁ ἀτομικὸς προϋπολογισμὸς, ἀλλὰ καὶ ὁ κρατικὸς. Ὅταν πάρη κανένας ὡς βάση, ὅτι ἓνα ζευγάρι γυναικείες μεταξω-
τὲς κάλτσες στοιχίζουσι διακόσες δραχμὲς καὶ ἄνω, καὶ ὅτι δὲν
μπορεῖ νὰ φορεθῇ περισσότερο ἀπὸ ἓνα μῆνα, ἀσφαλῶς
θὰ τρομάξῃ πρὸ τοῦ συνόλου τῶν περιττῶν ἐξόδων. Ἀπὸ
κάθε δὲ ἄλλη φορὰ, ἐπιβάλλεται σήμερα κοινὴ περικοπὴ
ὄχι μόνο ὄλων τῶν περιττῶν ἐξόδων, ἀλλὰ καὶ πολλῶν ἀ-
πὸ τὰ ἀπαραίτητα.

Εἶναι μεγάλο, λοιπόν, εὐτύχημα ἢ κατάργησις τῆς κά-
θε καλύπτρας. Καὶ ἡ Ἑλλάς πού ἄρχισε τώρα ἀπὸ τὸ
κεφάλι, θὰ φτάσῃ πολὺ σύντομα νὰ καταργήσῃ καὶ τὶς ἄλ-
λες καλύπτρες, ὅπως κάνει ὅλος ὁ κόσμος ὅταν βγάλῃ τὴ
μούρη τοῦ ἀπὸ τὸν ντορμπᾶ.

ΧΙΟΥΜΟΡΙΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Στὸ Πανεπιστήμιον κάποιος πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς
ιδρύθηκε σχολὴ στὴν ὁποία θὰ διδάσκηται τὸ χιούμορ.

Αὐτὸ δὲν μᾶς φαίνεται καὶ περιεργό, ἀφοῦ προέρχεται
ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν, ἢ ὁποία μᾶς ἔχει ἤδη συνηθίσει μὲ πολ-
λὰς ἰδιόρρυθμες πρωτοβουλίας. Ἀπὸ μιὰ τέτοια σχολὴ ἔχομε
μεγάλῃ ἀνάγκῃ στὴν Ἑλλάδα. Ἐκεῖ πού ἀντιγράφομε ἀπὸ
ἓνα Κράθι τόσα καὶ τόσα πράγματα, κάνω κι' ἐγὼ τὴν
πρότασιν νὰ ἀντιγράφωμε καὶ τὴ σχολὴ αὐτὴ πού θὰ εἶναι
ἐθνικὴ ὠφέλεια. Ἀπὸ χιούμορ ἔχομε ἀνάγκη. Ἡ ἔλλειψις

του είναι αισθητή. Γίνεται μάλιστα αισθητότερη, όσο βλέπει κανένας ότι πραγματικό χιοῦμορ δὲν ὑπάρχει, ἀλλὰ προσποιητό. Κάνομε τοὺς πνευματώδεις χωρὶς νὰ εἴμεθα.

Χωρὶς χιοῦμορ ἡ ζωὴ καταντᾷ νερόβραστη. Καὶ τὶς μεγαλείτερες δυστυχίες μπορεῖ κανένας νὰ τὶς μικραίνει χιομορίζοντας.

— Τὸ χιοῦμορ συντελεῖ εἰς τὸ νὰ μὴ πέρῃ κανένας κατάβασθα κάθε του λύπη. Γιατὶ, ἂν αὐτὸ συνέβαινε, τότε ἀσφαλῶς ὅλοι θὰ εἴμαστε νευρασθενικοί. Ἡ ζωὴ εἶνε γεμάτη στενοχώριες. Τὸ ἀντιστάθμισμα εἶνε τὸ χιοῦμορ. Πρέπει κανένας νὰ φέρῃ τὴν ἀνάλογη ἀντίδραση στὴ λύπη του.

Δὲν πρέπει νὰ ἐγκαταλείπῃ τὸν ἑαυτὸ του γιὰ νὰ γίνεται ἔρμαιό της, ἀλλὰ νὰ φθάνῃ στὸ σημεῖο ὅστε νὰ κατορθώῃ νὰ τὴν εἰρωνεύεται. Αὐτὸ σημαίνει ψυχικὸ κουράγιο.

Εἶναι σὰν νὰ λέῃ στὴ ζωὴ: μοῦ πᾶς κόντρα, ἀλλὰ δὲν θὰ μὲ ἀποθαρρύνῃς· ἔχω τὴ δύναμι νὰ νικήσω. Καὶ μὲ τὴ ψυχικὴ αὐτὴ ἐνίσχυση, ἡ νίκη θὰ εἶνε βέβαιη. Ἀλλοίμονο σ' ἐκεῖνον ποὺ δὲν κατορθώνει νὰ εἰρωνεύεται τὶς ἐναντιότητες τῆς ζωῆς.

Δυστυχῶς ὅμως εἴμαστε λαὸς ποὺ δὲν φημίζεται γιὰ τὸ χιοῦμορ του, παρ' ὅλον ὅτι τὸ μεγαλείτερο χιοῦμορ ἔξεπήγασε ἀπὸ τοὺς προγόνους μας καὶ σκορπίστηκε στὴν ὑφίλιτο.

Ἀκόμη καὶ στὶς εὐθυμότερες στιγμές μας τὸ χιοῦμορ δὲν ὑπάρχει. Προσπαθοῦμε νὰ εὐθυμοῦμε μὲ τεχνητὰ μέσα. Εὐθυμία ποὺ νὰ προέρχεται ἀπὸ χιομοριστικὸ πνεῦμα σπάνια συναντᾷ κανένας. Παρακολουθήσετε τὸ γλέντι μιᾶς παρέας. Γιὰ νὰ διασκεδάσῃ πρέπει νὰ πηῇ μέχρι κόρου, ὅποτε βέβαια θὰ ἀρχίσῃ νὰ λέῃ καὶ νὰ κάνῃ ἀνοησίες. Αὐτὸ λέγεται εὐθυμία. Γλεντίσαμε σοῦ λείει ἄλλος. Ἡ περισσότερες συζητήσεις μας ἔχουν θέματα τετριμμένα. Γελάμε

γιὰ νὰ παριστάνωμε τοὺς εὐφυεῖς ἢ τοὺς χαριτολόγους, ἀ-
διάφορο ἂν αὐτὸ πὺν εἶπαμε εἶνε μᾶλλον γιὰ κλάμματα.

Συνέπεια τῆς ἐλλείψεώς μας αὐτῆς εἶναι καὶ ἡ σοβαρό-
της ἀπὸ τὴν ὁποία κατεχόμεθα. Βλέπετε νέους ἀνθρώπους
καὶ ἔχουν ὕφος γεροντικό. Καὶ τοῦτο, γιὰτὶ δὲν ὑπάρχει
πνεῦμα πὺν νὰ φέρῃ εὐθυμία, πὺν συντελεῖ στὴ διατήρηση
τῆς νεότητος. Ἡ χιουμοριστικὴ σχολὴ συνεπῶς θὰ μᾶς ἔκα-
νε ἕνα μεγάλο ἐθνικό καλό. Θὰ μᾶς ἐδίδασκε πῶς πρέπει
νὰ ἀλατίζομε τὴ ζωὴ, γιὰ νὰ μὴ τὴ περνᾶμε καὶ τόσο ἀνά-
λατη.

ΑΔΕΣΠΟΤΕΣ ΓΡΗΣ

Στὸ Πειραιᾶ περιεπλανῶντο προχθὲς δύο ἀδέσ-
ποτες γρηές, πὺν εἶχαν πάθει ἀμνησία καὶ ἔτομένως δὲν
ἦτανε σὲ θέση γιὰ νὰ δώσουν στὴν ἀστυνομία τὰ στοιχεῖα
τους γιὰ νὰ τίς πᾶῃ στοὺς οἰκείους τους.

Μέχρι σήμερα ἀκούαμε γιὰ ἀδέσποτα σκυλιά, γιὰ
ἀδέσποτες φῆμες, γιὰ ἀδέσποτες σφιρίρες, γιὰ ἀδέσποτα κο-
ρίτσα καὶ τὰ παρόμοια. Γιὰ ἀδέσποτες ὅμως γρηές, πρῶ-
τη φορὰ γίνεται λόγος. Ἡ καϋμένες ἢ γρηούλες εἶναι νὰ
τίς λυπᾶται κανένας. Οὐδὲν ὅμως κακὸν ἀμιγὲς καλοῦ, ὅ-
πως καὶ τὸ ἀντίθετο. Ἡ ἀμνησία ἐρχομένη στὰ γεράματα
θὰ φέρῃ εὐτυχία. Θὰ εἶνε ἕνα εἶδος μαοκώτ γιὰ ἐκεῖνον
πὺν θὰ τὴ ἔχη. Γιὰτὶ εἶναι δυστυχία νὰ θυμᾶται κανένας
στιγμὲς εὐτυχισμένες σὲ στιγμὲς δυστυχισμένες.

Τὰ γεράματα εἶναι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἡ ἐποχὴ δυσ-
τυχησμένων στιγμῶν καὶ ἀναμνήσεων. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη κά-
νει κανέναν ἀπολογισμό τοῦ παρελθόντος. Ἀπὸ τὸ μυαλό
του περνάει σὲν κινηματογραφικὴ ταινία ὅλη ἡ περασμένη
ζωὴ του. Καὶ τίς μὲν δυσάρεστες ἀναμνήσεις φροντίζωμε
νὰ ξεχνᾶμε, τίς εὐχάριστες; ὅμως προσπαδοῦμε νὰ τίς δια-
τηροῦμε ὅσο μπορούμε ζωηρότερες. Κάθε ἄνθρωπος, ποιὸς
λίγο, ποιὸς πολὺ περνάει στὴ ζωὴ του ὥραϊες στιγμῆς. Κι' ἡ
γοητοῦλες αὐτὲς ποιὸς ξέρει στὰ νειάτα τους πόση εὐτυχία,
καὶ θὰ ἂ τόλαισαν καὶ θ' ἰσιόρπισαν, πὺν ἄν τὴν ἐθυμώτανε
τώρα θὰ πονοῦσε ἡ ψυχούλα τους καὶ οἱ ἀναστεναγμοὶ θὰ
βγαίνανε μίτσο μέσα ἀπὸ τὰ φυλλοκάρδια τους. Ἡ ρυτί-
δες τοῦ προσώπου τους, πὺν θὰ βλέπουν σήμερα μέσα στὸ
καθρέφτη, δὲν θὰ προκαλοῦν τώρα τὴ ψυχικὴ ὀδύνη ἀπὸ
τὴν ὁποῖα θὰ ὑπέφεραν, ἐὰν διατηροῦσαν ζωηρὴ τὴ μνήμη
τους.

Κάθε μέρα πὺν θὰ περνᾷ θὰ νομίζουσι ὅτι ξαναγεν-
νοῦνται. Καὶ ἀντὶ νὰ σκέπτωνται ὅτι κάθε μέρα προσεγγί-
ζουσι πρὸς τὸ τέρας τῆς ζωῆς των, θὰ νομίζουσι ὅτι θὰ φᾶ-
νε ἀκόμη πολλὰ καρβέλλια γιὰ νὰ φτάσουσι. Γιατὶ, ἀσφαλῶς
μὲ τὴν ἀμνησία δὲν θὰ θυμοῦνται καθόλου τὴ χθεσινὴ μέ-
ρα. Μιὰ καινύοργια ζωὴ θὰ ἀρχίξῃ γι' αὐτὲς κάθε τόσο.

Παρελθὸν γι' αὐτὲς δὲν θὰ ὑπάρχη πιά. Τὸ μόνο πὺν
θὰ ὑπάρχη θὰ εἶναι παρὸν καὶ μέλλον. Καὶ αὐτὸ θὰ εἶναι
τὸ σπουδαῖο πλε νέκτημα γι' αὐτὲς. Ἡ ἔλλειψη παρελθόν-
τος. Τὶ νὰ τὸ κάνης τὸ παρελθόν; Ὅσο εὐτυχησμένο καὶ
ἄν παραδεχοῦμε πῶς ἦτανε, μιὰ φορὰ ἀνήκει στὸ παρελ-
θόν. Ἐπειτα ἡ ζωὴ εἶναι φτειαγμένη κατὰ τέτοιο τρόπο,
ὥστε νὰ νομίζωμε ὅτι κάθε πέρυσι ἦτανε καὶ καλύτερα.
Συνεπῶς δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ εἶναι εὐχάριστο προᾶμμα τὸ νὰ
νομίζωμε ὅτι κάθε χρόνο θὰ πηγαίνωμε καὶ χειρότερα.

“Ὅστε ἐὰν ἔλλειπε ἀπὸ τῆ μέση τὸ παρελθὸν, δὲν θὰ εἶχαμε αὐτὴ τὴν ἀπαισιόδοξο ἰδέα.

Τὸ δυστύχημα ὅμως ἐδῶ δὲν εἶναι γι’ αὐτές. Γιατὶ αὐτηνῶν κορφὴ δὲν θὰ τοῦς καίγεται. Ὁ κόσμος ὅλος νὰ χαλάσῃ, θὰ τὸ ξεχάσουν μέσα σ’ ἓνα δευτερόλεπτο. Τὸ δυστύχημα εἶναι γιὰ τοῦς οἰκείους των, μὲ τοῦς ὁποίους θὰ εἶνε δύσκολη καὶ κάθε συνείδηση. Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ θὰ πρέπει νὰ πηρηγοροῦνται μὲ τὴν ἰδέα ὅτι ἄνθρωποὶ τοὺς πού ἔπαθαν ἀμνησία, δὲν θὰ εἶναι δυστυχισμένοι, γιατί θὰ ξεχνοῦν κάθε τόσο τὴν δυστυχία τους. Καὶ μοῦ φαίνεται ὅτι εἶναι μιὰ μεγάλη εὐτυχία, ὅταν δὲν θυμᾶται κανένας τὴν δυστυχία του.

ΚΥΝΙΚΟΙ ΙΠΠΟΤΕΣ

Σ’ ἓνα ἐξοχικὸ δρόμο συνάντησα ἓνα προῖ τὴν ἀκόλουθη σκηνή: δύο σκυλλιά τρίζανε ἀγριώτατα τὰ δόντια τους καὶ φαινότανε ἔτοιμα νὰ κατασπαράξῃ τὸ ἓνα τὸ ἄλλο, ἐνῶ στὴ μέση τους βρισκότανε μιὰ δλόλευκη σκύλλα, ἡ ὁποία παρακολουθοῦσε ἀτάραχη τὸν ἐπικείμενο σκυλλοκαυγᾶ.

Ὁ καυγᾶς βέβαια θὰ γινώτανε γιὰ τὸ πάπλωμα, δηλαδή γιὰ τὴ σκύλλα, ἡ ὁποία ἔκαμάρωνε μὲ ὅλη της τὴ μεγαλοπρέπεια τοὺς δύο ἱππότες, πού εἶχανε τὴ διάθεση νὰ καταξέσκισῃ ὁ ἓνας τὸν ἄλλο, γιὰ τὸ ἀκριβό της τὸ χαϊῆρι.

Ὁ ἱπποτισμὸς δηλαδή δὲν ὑπάρχει μόνο μεταξὺ τῶν

ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν σκυλλιῶν. Χωρὶς τοὺς κυνικοὺς φιλοσόφους ἐπομένως, ὑπάρχει καὶ ἡ κατηγορία τῶν κυνικῶν ἵπποτῶν. Ἡ σκηνή, ἄλλως τε, αὐτὴ, δὲν ἦτανε τίποτε ἄλλο παρὰ ἐπίδειξη ἵπποτισμοῦ. Γιατὶ, τὰ σκυλλιά αὐτὰ θὰ μλοροῦσαν κάλλιστα νὰ σκεφθοῦν τὴν ὥρα ἐκεῖνη ὅτι, τὸ μοναστῆρι νᾶναι καλὰ καὶ ἀπὸ καλόγρηες ὅσες θέλεις καὶ ἐπομένως ἐφόσον οἱ δρόμοι εἶναι γεμάτοι ἀπὸ σκύλλες, δὲν θὰ εἶχανε καμμιά ἀνάγκη νὰ καταφαγωθοῦν γιὰ τὸ χιτῆρι τῆς μιᾶς. Ἔλα, ὅμως, πού τὰ ἵπποτικά τους αἰσθήματα δὲν ἐπέτρεπαν ἄλλη λύση. Ἐπρεπε μὲ κάθε θυσία νὰ ἀποδείξουν στὴν Ἐκείνη, ὅτι εἶνε ἀποφασισμένοι νὰ ἀλληλοδαγκωθοῦν μέχρι κόκκαλο ἀκόμη, γιὰ νὰ τὴ κερδίσουν.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ σκύλλα ἐνῶ ἔβλεπε ἐπικείμενο τὸν σοβαρὸ κίνδυνο πού διέτρεχαν καὶ τὰ δύο σκυλλιά, δὲν ἀπέκλινε οὔτε μὲ τὸ μέρος τοῦ ἐνός, οὔτε μὲ τὸ μέρος τοῦ ἄλλου, οὔτε ὅμως καὶ ἔφευγε γιὰ νὰ δώση τὴ καλύτερη λύση. Καθότανε ἀτάραχα καὶ περίεμενε νὰ δῆ τὴ συνέχεια, γιὰ νὰ πάη στὸ τέλος μὲ τὸ μέρος τοῦ ἥρωα. Ὁ ἥρωϊσμός ἔχει τὴν ἐπίδρασή του καὶ στὰ ζῶα καὶ γι' αὐτὸ φαίνεται ἐπιδεικνύεται σὲ κάθε εὐκαιρία. Καὶ γιατί ὄχι; Μήπως δὲν βλέπομε συχνὰ τὶς τρομερὲς ἐκείνες κοκκορομαχίες, γιὰ τὶς ὁποῖες ἀφορμὴ εἶνε καμμιά εὐτραφῆς πουλάδα, καθὼς καὶ γαῖδουρία νὰ κλωτσᾶνε τὸ ἓνα τὸ ἄλλο γιὰ ἓνα θηλυκὸ γαῖδουροχατῆρι καὶ τόσα ἄλλα; Τὸ θηλυκὸ πλάσμα εἶπε στὰ ζῶα βρῖσκεται, εἴτε στοὺς ἀνθρώπους συγκινεῖται πολὺ βαθεῖα μπροστὰ σ' ἓνα οἰονδήποτε ἥρωϊσμό. Καὶ ἐπειδὴ τὸ θηλυκὸ ψοφάει γιὰ συγκινήσεις, πάει γυρεύοντας, πολλὰς φορὲς μάλιστα προκαλῶντας τὸν ἥρωϊσμό. Γι' αὐτὸ καὶ τὶς περισσότερες φορὲς τὸ θηλυκὸ ἀργεῖ νὰ βρῆ τὸν ἐλεκτὸ τῆς καρδίας του. Προκαλεῖ πρώτα πολλοὺς καὶ διαφόρους καὶ ἔπειτα περιμένει ἀπαθέστατα νὰ δῆ ποῖος θὰ τὸ συγκι-

νήση περισσότερο, προτιμώντας την συγκίνηση ενός οίου-δήποτε ηρωισμού. Έννοείται ότι ηρωϊσμός θεωρείται και ὁ μεγαλείτερος ἀριθμὸς τῶν ψευτιῶν πού θά μπορέση κανένας νὰ ἀραδιάσῃ μπροστά στό θηλυκό, γι' αὐτό καί οἱ μεγαλείτεροι ψεύτες ἔχουν καί μεγαλείτερη πέραση σ' αὐτό.

ΤΟ ΞΥΛΟ

«Κόψε πρῖνο κἀν' Ἀντώνη κι' ἀπό πλάτανο Μανώλη κι' ἄν ρωτᾷς καί γιά τὸ Γιάννη, ὅτι ξύλο κόψης κάνει...» Τέτοια ἰδέα εἶχαμε γιά τὸ ξύλο μέχρι σήμερα. Δὲν ξέρω ἂν αὐτὴ ἢ παροιμία ἀδικεῖ ὅλους ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἀκούουν σὲ αὐτὰ τὰ ὀνόματα, πάντως ὅμως δὲν τοὺς κολακεύει.

Τὸν βλέπεις αὐτόν; σωστὸ κούτσουρο εἶναι. Ἄλλὰ ἡ παρομοίωση αὐτὴ δὲν ἀρκεῖται μόνο στοὺς κουτούς. «Ἄνθρωπος ἀγράμματος ξύλον ἀπελέκητον». Τώρα ὅμως τὰ πράγματα θ' ἀλλάξουν μὲ μιὰ ἐφεύρεση διαφόρων ἐπιστημόνων, οἱ ὅποιοι συνῆλθον στὸ Λονδίνο γιά νὰ τὴν ἀνακοινώσουν, καί σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ἐξήγαγαν ἓνα τόννο ζάχαρη ἀπὸ πέντε τόννους ξύλο.

Ἡ ἐφεύρεση αὐτὴ εἶνε πάρα πολὺ σπουδαῖα, στὴ σημερινὴ μάλιστα ἐποχὴ πού λαβαίνομε τόσα καί τόσα περιοριστικὰ μέτρα γιά τὴν ἐξαγωγή τοῦ συναλλάγματος.

Εἶναι γνωστὸ ὅτι ὁ τόπος μας δὲν εἶναι ζαχαροπαραγωγὸς καί ἐπομένως ἐξάγεται ἓνα σεβαστὸ ποσὸ συναλλάγματος, γιά τὴν εἰσαγωγή ζαχάρεως.

Ἐάν λοιπὸν κατορθωθῆ νὰ τεθῆ σὲ ἐφαρμογὴ ἡ ἐφεύρεση αὐτῆ, ἡ παρομοίωση τοῦ ξύλου δὲν θὰ ἀφορᾷ μόνο τοὺς ἀγραμμάτους καὶ τοὺς κουτοὺς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ζαχαρένιους, ἐκείνους δηλαδή ποὺ περιέχουν ζάχαρη κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο τρόπο. Πρῶτα, πρῶτα, εἶνε πολλοὶ οἱ ὁποῖοι φαίνεται ὅτι εἶνε φτιαγμένοι ἀπὸ ζάχαρη καὶ φοβοῦνται καὶ τὴν ψιχάλα ἀκόμη νὰ μὴ λυώσουν. Ἐπειτα εἶνε ἄλλοι τῶν ὁποίων ὁ μπαμπᾶς εἶνε ζαχαροπλάστης.

Καὶ Ζαχαρένιες ἀκόμη εἶνε πολλῆς, ὄνομα καὶ προῖμα. Ἄλλὰ μόνο αὐτό; Μήπως δὲν εἶνε καὶ οἱ Ζαχαρίες, ἡ Ζαχαροῦλες, οἱ Ζαχαρίκηδες, οἱ Ζαχαριουδάκηδες, οἱ ζαχαροδιαβητικοὶ καὶ τόσοι ἄλλοι; Ἄλλὰ μήπως δὲν εἶνε ἀκόμη καὶ οἱ ἀρραβυνιασμένοι, στουὺς ὁποίους ἡ ζάχαρη τρέχει ἀπὸ τὰ μπατζάκια τους;

Χωρὶς ὅμως ὅλους αὐτοὺς ὑπάρχουν ἀκόμη καὶ οἱ ζαχαροστάλακτοι. Αὐτοὶ εἶναι καὶ ἂν εἶναι. Μπόλικο προῖμα. Ὅσους θέλεις. Σ' αὐτοὺς τρέχει ἡ ζάχαρη ὅχι μόνο ἀπὸ τὰ μπατζάκια τους, ἀλλὰ ἀπὸ ὅλες τους τὶς μεριές. Ὅπου καὶ νὰ τοὺς ἀγγίξης βρῖσκεις ζάχαρη. Εἶνε ὄλο γλύκα. Καὶ με αὐτῆ τῆ γλύκα κατορθώνουν νὰ κάνουν ὅτι θέλουν. Εἶνε ἐκείνοι γιὰ τοὺς ὁποίους λένε ὅτι τὰ καταφέρουν ζάχαρη.

Ἄλλὰ, γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, καὶ μήπως ἡ γυναῖκα δὲν εἶνε ὄλο ζάχαρη; Ὅλοις πῆ τὸ ἀντίθετο, ἀσφαλῶς τὴ ζηλοφθονεῖ.

Τὸ ξύλο, λοιπὸν, ἀρχίζει νὰ πέρη μιὰ μεγαλείτερη ἀξία. Στὸ μέλλον δὲν θὰ τρώγεται μόνο κατὰ τὸν γνωστὸ μέχρι σήμερα τρόπο. Ἐφραε ξύλο, σοῦ λένε, ποῦ ἔβαλε καὶ στὴν τσέπη. Ἄλλὰ θὰ τρώγεται καὶ διὰ τῆς ζαχαροποίησώς του. Ἄλλὰ καὶ πρὶν ἀπὸ τὴν ἐφεύρεση αὐτῆ ὅτι περιέχει μέσα του ζάχαρη, μήπως δὲν τὰ ἔκανε ζάχαρη παντοῦ ὁ που ἔπεφτε;

Η ΛΟΛΑ

Δὲν πρόκειται οὔτε περὶ τῆς Λόλας πού εἶναι λευκὴ ὡσάν τὰ κρῖνα, οὔτε περὶ τοῦ διαβοήτου Λόλα πατέρα εἶτε γυιοῦ λησάρχων, οὔτε περὶ καμιᾶς λολῆς γιὰ τὴν ὁποῖα ἀπολώλαμεν καὶ τὸν ἐόντα νόα. Ἀπλούστατα πρόκειται γιὰ μιὰ φοράδα, στὴν ὁποῖα ἔχουν δώσει τὸ ὄνομα Λόλα. Ἐ, λοιπὸν, γιὰ τὸ χατῆρι αὐτῆς τῆς φοράδας, ἔγινε μιὰ πρωτοφανίστικη τελετὴ στὸ Κουρφύρσενταμ τοῦ Βερολίνου, κατὰ τὴν ὁποῖα ἀπενειμήθησαν τιμὲς στὴ φοράδα αὐτὴ, καὶ ἐξεφωνήθη μυστὰ τῆς πανηγυρικὸς, ἐπειδὴ λέει προσέφερε πολῦτιμες ὑπηρεσίεσ κατὰ τὴ περίοδο τοῦ παγκοσμίου πολέμου.

Δὲν ξέρω γιὰ ποιὸ λόγο, πολὺς κόσμος ἀποκαλεῖ τοὺς εὐρωπαϊοὺς κουτόφραγκους. Δὲν μπορεῖ βέβαια κανένας νὰ παραδεχθῆ ἓνα τέτοιο πρᾶμμα. Ὑπάρχουν, ἐν τούτοις, μεταξύ των καὶ οἱ κουτοί, οἱ ὁποῖοι ὅμως εἶναι τέτοιοι κουτοί, ὥστε νὰ πέρνουν καὶ τοὺς ἄλλους στὸν λαιμό τους. Πέρνει πάλι, σὲ κάποια πολιτεία τῆς Ἀμερικῆς, στήσανε ἓνα ἀγαλμα μιᾶς ἀγελάδας, ἐπειδὴ εἶχε τὴ μεγαλείτερη παραγωγὴ γάλακτος. Μὰ, ἐὰν αὐτὴ ἡ νοοτροπία γιγότανε ἀξία μιμησεως, τότε θὰ ἔπρεπε ὅλος ὁ κόσμος νὰ γιόμιζε ἀπὸ ἀγάλματα διαφόρων ζώων, δεδομένου ὅτι πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ ἔχουν ἤδη προσφέρει καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ προσφέρουν σπουδαιότατες ὑπηρεσίεσ. Μήπως τὰ γαῖδουρία, πρῶτα πρῶτα, δὲν προσφέρουν πολῦτιμες ὑπηρεσίεσ στὴν ἀνθρωπότητα, δίδοντας τῆς πάντα τὸ παράδειγμα τῆς γαῖδουρινῆς ὑπομονῆς, ἡ ὁποῖα θὰ ἦτανε μεγάλο εὐτύχημα γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα ἐὰν θὰ μπορούσε νὰ τὴν ἀποκτήσῃ, καὶ μάλιστα στὴ σημερινὴ ἐποχὴ πού δὲν ὑπάρχει τίποτε

πὸ νὰ μὴ βιάζεται; Δὲν θὰ ἔπρεπε λοιπὸν κάθε Κράτος νὰ στήση καὶ ἀπὸ ἓνα μεγάλο ἄγαλμα ἐνὸς γαιδάρου, ὡς σύμβολο τοῦ σημαντικωτάτου αὐτοῦ προσόντος τῆς ὑπομονῆς; Ἄλλὰ μόνον τὰ γαιδούρια; Μήπως δὲν ὑπάρχουν καὶ τόσα ἄλλα ζῶα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐπίσης ἄξια ἀγάλματος, συμβολίζοντος μιὰ ἰδεολογία, πὸν πολλὰς φορὰς δὲν συναντᾶται οὔτε στοὺς ἀνθρώπους;

Ὁ πανηγυρικὸς πὸν ἐξεφωνήθηκε στὸ Κουρφύρστερταμ τοῦ Βερολίνου γιὰ τὸ χατῆρι τῆς Λόλας τῆς φοράδας, θὰ πῆγε χαμένος. Γιατὶ αὐτὸν βέβαια οὔτε ἡ ἴδια θὰ τὸν ἄκουσε πὸν ἦτανε παροῦσα, οὔτε πρόκειται νὰ τὸν διαβάσουν ἢ ἄλλες φορὰδες γιὰ νὰ παραδειγματισθοῦν. Οἱ μόνοι πὸν θὰ τὸν ἄκουσαν—καὶ ἂν τὸν ἄκουσαν ὅλοι—ἦτανε οἱ ἀνθρώποι ἐκεῖνοι πὸν βρεθῆκανε στὴ τελετῇ. Ἄλλὰ οἱ ἀνθρώποι δυστυχῶς δὲν καταδέχονται νὰ παραδειγματίζονται ἀπὸ τὰ ζῶα. Καὶ ὅμως ἐὰν θὰ συνέβαινε αὐτὸ τὸ πρᾶμμα, ἀσφαλῶς θὰ γινώμαστε καλύτεροι. Ἐμεῖς ἐν τούτοις, ἔχομε πολὺ κακὴ ἰδέα γιὰ τὰ κακόμοιρα τὰ ζῶα, ἀφοῦ μάλιστα ὅταν θέλωμε νὰ βροῖσωμε κανένον τὸν ἀποκαλοῦμε ζῶο. Τὸ μόνον ἐπομένως ἀποτέλεσμα πὸν θὰ ἔφερε ὁ πανηγυρικὸς αὐτὸς, θὰ ἦτανε ἡ γενικὴ θυμηδία τῶν ἀνθρώπων.

Τὸ ἀκατανόητο ἐπομένως τοῦ πράγματος ἔγκειται στὸ ὅτι τιμᾶται καὶ ἐπίσημα μάλιστα μιὰ φοράδα, ἡ ὁποία προσέφερε δὲν ξέρω τί ὑπηρεσίες σιὸν πόλεμο, ἐνῶ ὑπάρχουν τόσα ἄλλα ζῶα τὰ ὁποῖα προσφέρουν ἀσυγκρίτως ἀνώτερες ὑπηρεσίες καὶ ὅμως δὲν τοὺς ἀπονέμεται καμιὰ τιμῇ. Γιατὶ, τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς, ἐὰν ἡ Λόλα ἢ φοράδα συνέβαλε σημαντικὰ κατὰ τὴ διεξαγωγὴ τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων, τῶν ὁποίων ὁ σκοπὸς χρησιμοποιεῖ ὡς μέσο τὸ ἀλληλοσκοτώμα τῶν ἀνθρώπων, τόσα ἄλλα ζῶα χρησιμοποιοῦνται ὡς μέσα γιὰ τὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων καὶ μάλιστα

λιστα τῶν ἀσθενῶν ἐκείνων, γιὰ τοὺς ὁποίους χρησιμεύουν ὡς ἡ μόνη τροφή γιὰ νὰ μὴ πεθάνουν.

Εἶναι λοιπὸν περισσότερο σημαντικὲς ἡ ὑπηρεσίαι ἐνὸς ζώου ποὺ συμβάλλει κατὰ τὴ διάρκειαν τοῦ ἄλληλοσκοτώματος τῶν ἀνθρώπων, ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ποὺ προσφέρει ἐν καιρῷ εἰρήνης γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς; Φαίνεται ὅτι ἡ τρέλλα εἶναι πολλῶν εἰδῶν καὶ ποιότητων.

ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΗ

Καὶ ὕστερα σοῦ λένε ὅτι μόνο τὰ μέντιουμ εἶναι ἐκεῖνα ποὺ μποροῦν νὰ γράφουν ξένες γλῶσσαι, χωρὶς κἄν νὰ ἔχουν ἰδέα γι' αὐτές. Νὰ, τώρα, μιὰ ἄλλη περίπτωση, ἀκόμη πιὸ ἐκπληκτικὴ. Ἐντὸ χωριὸ τῆς Γαλλίας Λὰ Νιέπ, μιὰ μικρὴ κοπέλλα ὀνομαζομένη Μαρκέλλα, ποὺ εἶχε χάσει τόσο τὴ μνήμη τῆς ὅσο καὶ τὴ μιλιὰ τῆς ἀπὸ τὸ 1931, συνεπείᾳ τρόμου ποὺ ὑπέστη μιὰ μέρα ποὺ εἶχε χάσει τὸν δρόμο μέσα σ' ἓνα δάσος, ξύπνησε ἓνα πρωὶ καὶ ἄρχισε ὅπως αἰφνιδίως νὰ μιλῇ καὶ νὰ θυμᾶται. Ἐνῶ δὲ πρὶν ἀπὸ τὸ δυστύχημά τῆς μιλοῦσε μόνο τὴ τοπικὴ διάλεκτο, τῶρα ἄρχισε νὰ μιλάῃ καὶ ἀπταιστως μάλιστα τὴ ρωσικὴ καὶ τὴν ἰταλικὴ γλῶσσα, γράφει δὲ καὶ λατινικά. Καὶ ἔτσι ἡ δεσποινὶς Μαρκέλλα ἀποζημιώθηκε καὶ μὲ τὸ παραπάνω μάλιστα γιὰ ὅσα χρόνια δὲν μπόρεσε νὰ μιλήσῃ.

Δὲν ὑπάρχει κακὸ χωρὶς τὸ καλὸ του μὲ τὴ διαφορὰ μόνο ὅτι τὸ καλὸ αὐτὸ τῆς περισσότερες φορὲς δὲν εἶνε καὶ σπουδαῖο. Ἐδῶ ὅμως τὸ καλὸ ἦρθε μὲ τὸ τσουβάλι. Πέντε ὀλόκληρα χρόνια δὲν μπόρεσε νὰ βγάλῃ λέξη ἀπὸ τὸ στό-

μα της καὶ τώρα σοῦ μιλάει στή τριχά τρεῖς δλόκληρες γλώσσες.

Ἄσφαλῶς θὰ ὑπάρχουν πολλοὶ οἱ ὁποῖοι θὰ εἶναι δια-
τεθειμένοι νὰ πάθουν καὶ αὐτοὶ τὸ ἴδιο. Γιατί, τὸ ὅτι δὲν
θὰ μιλοῦσαν ἐπὶ πέντε χρόνια τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς
δὲν θὰ εἶχαν νὰ χάσουν καὶ τίποτε, ἢ μᾶλλον τὸ πιθανώ-
τερο εἶνε νὰ κερδίσουν. Εἶναι μάλιστα μερικοὶ πού τὸ θε-
ωροῦν μεγάλο κόπο, σχεδὸν ἀγγαρεία, γιὰ νὰ μιλήσουν
καὶ περνοῦνε ἀμίλητα ὄχι μόνο πέντε χρόνια, ἀλλὰ σχεδὸν
δλόκληρη τὴ ζωὴ τους, λὲς καὶ ἔχουν πιεῖ ἀπὸ τὸ ἀμίλητο
νερό. Θὰ γλυτώσουν ἐπίσης τὰ ἔξοδα τῆς ἐκμαθήσεως τῶν
ξένων γλωσσῶν, καθὼς καὶ τοὺς κόπους, θὰ ξεκουράσουν
δὲ καὶ τὴ γλῶσσα του; ἐπὶ πέντε χρόνια, ὅσιστα ἀπὸ τὰ
ὁποῖα, ξεκούραστη ὄπω; θὰ εἶναι, θὰ μπορεῖ νὰ κό-
βῃ καὶ νὰ ράβῃ καὶ νὰ θαυματοποιῇ περισσότερο ἀπὸ κά-
θε ἄλλη. Θὰ ἐφαρμόσουν δηλαδὴ ἓνα πενταετὲς σχέδιο
ὅπως κάνει καὶ ἡ Ρωσσία.

Νὰ κοιμᾶσαι πλούσιος καὶ νὰ ξυπνᾷς φτωχός, ἢ καὶ
τὸ ἀντίθετο, δὲν μπορεῖ νὰ κάνῃ καὶ τόσο μεγάλη ἐντύπω-
ση, γιατί ἀπὸ κατὶ τέτοια παιγνίδια μᾶς ἔχει συνηθίσει ἡ
τύχη τὰ μεταπολεμικὰ μάλιστα χρόνια. Νὰ κοιμᾶσαι ὅμως
ἄγλωσσος καὶ νὰ ξυπνᾷς πολὺγλωσσος, αὐτὸ εἶναι ἀπὸ τὰ
ἄγραφα. Δὲν θὰ πρέπει συνεπῶς νὰ φανῇ περίεργο, ἐὰν
καμιὰ μέρα ξυπνήσῃ κανένας καὶ βρεθῇ διάσημος τραγου-
διστής, ἐνῶ πρῶτα δὲν μποροῦσε νὰ τραγουδίσῃ οὔτε τὸ
γιαροῦμπι, εἴτε μὲ μιὰ λέξη νὰ βρεθῇ οἰουδηῶτε εἶδους
διάσημος, ἐνῶ πρῶτα δὲν ἦτανε τίποτε ἄλλο παρὰ τενεκὲς
ξεγάνωτος. Καὶ αὐτὸ μὲν πάει καὶ ἔρχεται, γιατί τὸ ὅτι
εἶναι κανένας τενεκὲς ξεγάνωτος καὶ γίνεται διάσημος ἀλλὰ
στή πραγματικότητα, αὐτὸ δὲν εἶναι περίεργο, νὰ γίνεσαι
ὅμως διάσημος ἐνῶ συγχρόνως ἔξακολουθεῖς νὰ εἶσαι τενε-
κὲς ξεγάνωτος, ὅπως συμβαίνει σὲ εὐρεῖα περιφέρεια στήν

ἐποχή μας, αὐτὸ εἶναι τὸ καπληκτικό. Κάθε ἐποχή βέβαια παρουσιάζει τὶς ἐκπλήξεις της. Τηρουμένων, ὅμως, τῶν ἀναλογιῶν, μοῦ φαίνεται ὅτι ἡ δική μας ἐποχή ὑπερβάλλει ἀπὸ κάθε ἄλλη.

ΣΑΡΑΚΟΣΤΗ

Καλὴ σαρακοστή. Ὁ κοσμικὸς ξεχύθηκε πάλι σὺς ἐξοχὰς τῆ καθαρῆ Δευτέρας, γιὰ ν' ἀνοίξῃ τῆ σαρακοστή του ὅπως καὶ κάθε χρόνο, σύμφωνα μὲ τὸ ἔθιμο. Λούπινα, παποῦλες, ταραμάδες, ἐληές, χαλβίδες, σκόρδα, κρεμύδια καὶ ἀρχετὸ κρασί, ἀποτελοῦσαν τὰ σαρακοστινὰ στοιχεῖα τῆς κάθε πανδαισίας. Ὁ καθαρὸς ἀέρας τοῦ ὑπαίθρου, ὁ λαϊκὸς χαρακτῆρας τῆς γιορτῆς, ἡ πληθώρα τοῦ λαουτζίκου ποῦ κατέκλυσε τὶς ἐξοχὰς, ἡ πρόχειρη μουσικὴ τῆς ρομβίας καὶ τοῦ γραμμοφώνου, ἀνοιξαν τὴν ὄρεξιν τοῦ κοσμικῆ, σὲ σημεῖο ὥστε νὰ καταβροχθήσῃ ἄπληστα ὅλα τὰ σαρακοστινὰ φαγητά του καὶ νὰ γυρίσῃ τὸ βράδυ τάπα στὸ μεθύσι, μὲ τὴ συνείδηση ἤσυχῃ ὅτι ἐξεπλήρωσε τὸ καθῆκον του ἀπέναντι τοῦ ἔθιμου καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ τηρήσῃ ὀλόκληρη τῆ σαρακοστή μὲ τὴν ἴδια διάθεση μὲ τὴν ὁποία καὶ τὴν ἀνοίξε. Ὁ σκοπὸς ἄλλως τε τοῦ ἔθιμου εἶνε νὰ ὑποβάλλῃ στὸν κόσμον τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ περίοδος τῆς νηστείας δὲν πρέπει νὰ τὸν στενόχωρῇ καὶ γι' αὐτὸ γιορτάζει τὸ ἀνοιγμά της.

Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ ἔθιμο πάει καλά.

Ὁ λαουτζίκος βρῖσκει ἀφορμὴ νὰ διασκεδάσῃ κατὰ τὸν τρόπο του. Ὁ σκοπὸς ὅμως τοῦ ἔθιμου δὲν ὑπάρχει πιά.

Τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς γενικῆς κακομοιριᾶς, ὁ κοσμάκης δὲν κάνει τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ νηστεύῃ καὶ ὄχι μόνο μιὰ ὀρισμένη περίοδο ἀλλὰ ὅλο τὸν χρόνο. Ὅχι μόνο ὁ φτωχὸς οἰκογενειάρχης, ἀλλὰ καὶ ὁ πλούσιος, ποὺ σπάνια ὑπάρχει σήμερα, θὰ τὸ σκεφθῆ καλὰ ὅταν θὰ ἀγοράσῃ τὸ κρέας καὶ τὸ βούτυρο. Ὁ καθένας κυττάει πὼς θὰ περάσῃ πρὸς οἰκονομικά. Ὅσπρια, χόρτα καὶ Ἅγιος ὁ Θεός. Μιὰ φορὰ ὅταν ἀκούσαμε κανένα νὰ μᾶς λέῃ ὅτι εἶνε χορτοφάγος γελούσαμε εἰς βῆρος του. Σήμερα εἴμαστε ὅλοι χορτοφάγοι καὶ ὄσπριοφάγοι. Ἀκόμη καὶ σύλλογοι χορτοφάγων ἔχουν ἰδρῦθῆ με πολλὰ καὶ πρόθυμα μέλη. Δυστυχῶς ὅμως με τῇ γενικῇ ζήτησιν ἀκριβαίνουν κάθε μέρα καὶ τὰ χόρτα καὶ τὰ ὄσπρια καὶ ἡ ἀγορανομία ἀδιαφορεῖ.

Συγκεκριμμένη ἀπόδειξι τῆς καταστάσεως αὐτῆς ὑπῆρξαν καὶ οἱ ἀπόκριες. Ὁ κοσμάκης ἐννοοῦσε νὰ διασκεδάσῃ χωρὶς νὰ ξεδέσῃ. Πήγαινε στὰ κέντρα χόρευε, ἔκανε μασκαράλῃκια ἀλλὰ χωρὶς καμμιά σπατάλη, ὅπως ἄλλα χρόνια.

Τὰ ἔξοδά του ἦτανε πολὺ μετρημένα.

Δὲν εἶνε ὅμως μόνο ἡ νηστεία τοῦ φαγητοῦ ποὺ τηροῦμε αὐστηρότατα ὅλο τὸν χρόνο. Νηστεία ἔχομε ἐφαρμόσει καὶ σὲ ἄλλες ἀπαιτήσεις τῆς ζωῆς μας. Νηστεία στὰ ρούχα μας, στὰ καπέλλα μας, στὰ παπούτσιά μας, στὰ ἐσώρρουχά μας, στοὺς ἔρωτές μας καὶ γενικὰ σὲ κάθε τι ποὺ ἄλλοτε θὰ μᾶς φαινότανε πολὺ ἀστεῖο ἂν μᾶς ἔλεγε κανένας ὅτι πρέπει νὰ τὸ νηστεύωμε. Ἡ κάθε νηστεία πάντως ἔχει καὶ τὴν ὑγιεινὴν τῆς ἀποψῆ καὶ ἐπομένως ἂν δὲν ἔχομε τίποτε ἄλλο, ἔχομε τοῦλάχιστο τὸ ἐπιχείρημα αὐτό, ποὺ εἶναι πολὺ σπυδαῖο γιὰ παρηγοριά.

ΚΡΑΣΟΠΟΣΙΑ ΚΑΙ ΚΡΑΣΟΚΑΤΑΝΥΞΗ

Στὴ Γαλλία ὁργανώνεται κάθε χρόνο ἡ ἑορτὴ τοῦ κρασιοῦ μὲ σκοπὸ τὴν ἐξάπλωσιν τῆς οἰνοποισίας, ὅχι ὅμως καὶ τῆς κρασοκατανύξεως. Τὸ ἴδιον πρόκειται νὰ γίνῃ καὶ στὴν Ἑλλάδα. Ἦδη ἄρχισαν νὰ γίνωνται διάφορες διαλέξεις. Ὁ κ. Δοντιᾶς καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου, σὲ μιὰ διάλεξιν τοῦ ἐξεθέσασε τὴ συμβολὴν τῆς λογικῆς οἰνοποισίας στὴν ὑγείαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἰδιαίτερα τῆς ῥετινοποισίας, καταφέρθηκε δὲ δριμύτατα ἐναντίον τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, ποὺ δηλητηριάζουσι κυριολεκτικὰ τὸν ὁργανισμόν.

Ἡ μόνη σύστασις τὴν ὁποία ὅχι μόνο θὰ ἀκολουθήσωμε πρόθυμα, ἀλλὰ καὶ θὰ παρακολουθήσωμε μέχρι τοῦ ἀνωτέρου δυνατοῦ ὁρίου, θὰ εἶναι αὕτη, καὶ ἡ ὁποία ἐπομένως θὰ ἀποτελέσῃ τὴν ἐξαίρεσιν ἀπὸ ὅλες τῆς ἄλλης ποὺ γινήκανε μέχρι σήμερον, καὶ γὰρ τῆς ὁποίας ἐκάναμε καὶ κάνομε ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον. Σπάνια θὰ δῆτε π. χ. κανένα νὰ «κλείῃ τὴν θύραν» ἢ νὰ μὴ «πτύῃ χαμαὶ» ἢ «νὰ ῥίπτῃ τὰ χαρτιά ἐντὸς τῆς λεκάνης» ἢ «νὰ μὴ ὀμιλῇ εἰς τὸν ὀδηγόν» ἢ νὰ συμμορφώνεται μὲ τόσας ἄλλας συστάσεις. Τὸ κρασοπίνειν ὅμως εἶναι μία σύστασις, ποὺ ὅσο καὶ ἀπὸ χαρακτῆρος προσπαθήσωμε νὰ κάνομε τὴν ἀντίθετον, δὲν θὰ τὸ καταφέρωμε. Ἐπειδὴ δὲ ἀκριβῶς δὲν θὰ μπορούμε νὰ ἀντέχωμε στὸν πειρασμὸν νὰ μὴ πίνωμε, θὰ ξεσπάμε, πίνοντας τοῦλάχιστον παραπάνω ἀπὸ ὅσο θὰ προβλέπῃ ἡ σύστασις. Θὰ τὸ τσοῦζωμε δηλαδὴ μέχρι ἀηδίας. Θὰ γίνωμε ὅλοι μὲ κόκκινη μύτη, ποὺ εἶναι τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ μεθαρῆ. Ὅσοι ἔπιναν μέχρι σήμερον θὰ πίνουν περισσότερο, ὅσοι δὲ δὲν ἔπιναν θὰ ἀρχίσουν νὰ πίνουν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀρχὴ εἶνε τὸ μισὸν τοῦ συνόλου, καὶ ἔπειδὴ πίνοντας κρασὶ σοῦρχεται ἡ ὄρεξις νὰ πίνῃς περισσότερο,

θά κατανήσωμε πολὺ γρήγορα ὅλοι κρασοπατέρες. Γιατί, ἔμεῖς ὅταν πίνωμε δὲν ἀστειευόμεθα. Τὸ ρίχνωμε στὴ παλληκαριὰ καὶ ὅποιος πῆ περισσότερο θεωρεῖται μεγαλείτερος ἤρωας.

Κι' ἔστι μόλις βραδυνᾶζε, οἱ δρόμοι θὰ γεμίζουν ἀπὸ ἀνθρώπους πού δὲν θὰ μποροῦν νὰ σταθοῦν στὰ πόδια τους. Τὸ ὥραϊο δὲ εἶναι, ὅτι αὐτὸ δὲν θὰ συμβαίνει μόνο στοὺς ἄνδρες ἀλλὰ καὶ στὶς γυναῖκες, ἡ ὅποιες ἄρχισαν νὰ κατακλύζουν κυριολεκτικὰ τὶς ταβέρνες.

Ἐπάρχει δηλαδὴ μέγας φόβος νὰ παρεξηγήσωμε τὴ προπαγάνδα αὐτὴ πού θὰ γίνῃ γιὰ τὴ ἐξάπλωση τῆς κρασοποσίας, ἀλλὰ τῆς λογικῆς καὶ μὲ ταυτόχρονο σκοπὸ νὰ κτυπήσῃ τὰ οἰνοπνευμιτώδη ποτά. Ἐπειδὴ δὲ φοβᾶμε γιὰ παρεξήγηση, ἢ παρεξήγηση τῆς προπαγάνδας αὐτῆς θὰ δημιουργῆ ἀσφαλῶς τοῦ κόσμου τὶς παρεξηγήσεις ὑπὸ τὴν ἐπήρεια τῆς κρασοκαταιύξεως.

Νὰ μὲ συγχωρῆτε γιὰ τὸ παρὸν χρονογράφημα, τὸ ὁποῖο δὲν ἔγινε μὲν ὑπὸ τὴν ἐπήρεια πραγματικῆς κρασοκαταιύξεως, πιθανῶς ὅμως νὰ ἐπέδρασε ἡ φανταστικῆ.

Ο ΓΥΡΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ὁ γερμανὸς Ὁσκάρ Σπὲκ ἄρχισε νὰ κάμῃ τὸ γῦρο τοῦ κόσμου, ἐ μόνόξυλο. Ἐννοεῖται ὅτι ταξειδεύει κατὰ μῆκος τῶν ἀκτῶν γιὰ κάθε ἐνδεχόμενον. Ξεκίνησε ἀπὸ τὸ Ἀμβούργο καὶ ἤδη βροῖσκεται στὴν Καλκούττα..

Ὅπως ἡ μόδες ἀλλάζουν κάθε τόσο καὶ μορφή, ἔτσι

καὶ τὰ διάφορα κατορθώματα σκοπεύουν νὰ μὴν ἀφίσουν καμμιά μορφή ὑπὸ τὴν ὁποία νὰ μὴν ἐκδηλωθοῦν. Πολλὲς μάλιστα μορφές ὑπὸ τὶς ὁποῖες ἐκδηλώνονται τῶρα τελευταῖα, εἶναι κατὶ παραπάνω ἀπὸ ἀστείες. Ἄλλοι κάνουν τὸν γῦρο τοῦ κόσμου μὲ ποδήλατο, ἄλλοι μὲ τὰ πόδια, ἄλλοι μὲ βαρκοῦλα μὲ πανάκι. Νὰ τῶρα, ποὺ χρησιμοποιοῦν γιὰ τὸν ἴδιο σκοπὸ καὶ τὸ μονόξυλο. Εἶναι γνωστὸ ὅτι τὰ μονόξυλα ἐχρησιμοποιοῦντο μέχρι σήμερα μόνο μέσα σὲ λίμνες, εἴτε ἤρεμα ποτάμια, γιατί ὄχι μόνο ἓνα κυματάκι εἶναι ἱκανὸ νὰ τὸ ἀνατρέψη, ἀλλὰ καὶ ἓνα στραβοπάτημα τοῦ ἐπιβάτη.

Ἐκεῖνο, ἐπομένως, ποὺ θέλει νὰ δείξῃ ὅτι κατορθώνει ὁ γερμανὸς αὐτὸς εἶναι ἀκατανόητο. Διότι, εἰ μὲν ἐπιτύχῃ, πράγμα ποὺ εὐχομαι, ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ τὸ ἐλπίζω, αὐτὸ θὰ σημαίῃ ὅτι τὸν ἠννόησαν ὑπερεξαιρετικὰ ἢ καιρικῆς συνθήκης. Ἐπομένως δὲν θὰ θεωρηθῇ κατόρθωμα, γιὰ τὴν κατάρριψη κανενὸς ρεκόρ ποὺ θὰ συμβάλλῃ σὲ κάποια πρόοδο, ἀλλὰ ἀπλῶς καὶ μόνο ὑπερεξαιρετικὴ εὐνοία τῆς τύχης. Τὸ μόνο πράγμα γιὰ τὸ ὁποῖο θὰ θαυμασθῇ, θὰ εἶναι ἡ ὑπερβολικὴ τόλμη του. Ὅταν ὅμως ἓνα πράγμα ὑπερβαίνει καὶ τὸ ἀνώτερο δυνατὸ ὄριο πάνε νὰ ἔχῃ λογικὴ βάση.

Ὁ ὑπεροτλημῆρὸς, λοιπὸν, αὐτὸς θαλασσοπόρος θὰ θαυμαστῇ μόνο ὡς παράλογος. Καὶ δὲν φαντάζομαι νὰ ὑπάρξουν πολλοὶ ποὺ νὰ ζηλεύουν τὴ δόξα του. Ἀσφαλῶς ὅμως θὰ ὑπάρξουν ἀρχετοὶ ποὺ θὰ βρίσκονται στὴν ἴδια διανοητικὴ κατάστασι μ' αὐτόν. Πολὺ πιθανό, μάλιστα, νὰ ὑπάρξουν μερικοὶ ποὺ θὰ θελήσουν νὰ τὸν ξεπεράσουν.

Γιατί, ἂν πραγματοποιηθῇ τὸ κατόρθωμα αὐτὸ θὰ δημιουργήσῃ ἀναμφίβητα ἀμύλλα μεταξὺ ἐκείνων ποὺ θὰ ἔχουν τὰ ἴδια μυαλά. Πολὺ πιθανό, μάλιστα, νὰ μάθωμε

καμμιά μέρα, ὅτι ἓνας ἄλλος ἐπιχειρεῖ τὸν γῦρο τοῦ κόσμου μὲ μιὰ βάρκα ἀπὸ χαρτόνι. Εἴτε ἓνας ἄλλος ἐπιχειρεῖ νὰ τὸν κἀνῆ πατώντας μόνο στὶς μύτες τῶν ποδιῶν του. Ἐὰν μάλιστα ὑπάρχουν καὶ στοὺς κύκλους τῶν ἀκροβατῶν τέτοιοι ὑπερπαλληκαράδες, δὲν ἀποκλείεται νὰ ἀποφασίσῃ κανένας νὰ τὸν κἀνῆ μὲ τὰ χέρια κάτω καὶ τὰ πόδια ἐπάνω, εἴτε ν' ἐπιτοποθετῆ ἓνα σκοινί, σὲ ἓνα ὠρισμένο ὕψος καὶ κατὰ διαφόρους ἀποστάσεις καὶ νὰ τὸν κἀνῆ ἐπάνω στὸ σκοινί, κρατώντας τὴν ἰσορροπία.

Ἐπειδὴ ὅμως αὐτὸ εἶναι φυσικὰ ἀδύνατο, θὰ πέσῃ πρὸ γρήγορα θῦμα ὄχι μόνο τῆς ἰσορροπίας του, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀνισορροπίας του, ἢ ὅποια θὰ πάρῃ καὶ ὄλους τοὺς προηγούμενους στὸν λαιμὸ τῆς.

ΟΤΑΝ ΨΟΦΑ Ο ΓΑΪΔΑΡΟΣ...

Σ' ἓνα χωριὸ τοῦ Βόλου, ἓνας ὀγδοηντάρης ἀπήγαγε μιὰ ἑβδομηντάρη, ὕστερα ἀπὸ τριάντα χρονῶ ἔρωτα, καὶ ζήσανε αὐτοὶ καλὰ καὶ μεῖς καλύτερα. Καὶ ὅμως φίλε μου, δὲν εἶναι παραμύθι. Ἐἶναι πραγματικότης. Ὁ ἔσχατογενερός αὐτὸς τῶν ὀγδόντα χρονῶ δὲν βάστηξε πιά. Τὴν ἀγαποῦσε, λέει, τριάντα ὀλόκληρα χρόνι". Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ θὰ κατέβαλε, φαίνεται, κάθε δυνατὴ προσπάθεια γιὰ νὰ μὴν ὑποταχθῆ στὰ δεσμὰ τοῦ γάμου, παρὰ τὸ φλογερὸ ἔρωτικὸ αἶσθημα ποὺ τοῦ ἔκαιε τὰ σωθικά. Καὶ ἐφόσον μὲν ἦταν νεώτερος, μπορούσε νὰ ἀντίσταται. Στὸ

τέλος ὁμως δὲν ἐβάστηξε πιά.

Ἡ δυνάμεις του ἄρχισαν νὰ τὸν ἐγκαταλείπουν καὶ ἐπομένως ἡ ἀνίστασις ποὺ ἔφερεν ἐνάντια στὸν ἔρωτα ἐξασθενοῦσε, μέχρις ὅτου ἀναγκάστηκε στὸ τέλος νὰ ὑποκύψῃ. Ἐκορδῶθηκε λοιπὸν ὅσο μποροῦσε σὰ γαμπρὸς καὶ πῆρε τὴ μεγάλη ἀπόφασιν. Ὅταν ψοφᾷ, ἄλλως τε, ὁ γάιδαρος κορδώνεται. Καὶ σήμερον ὁ ὀγδοηντάρης αὐτὸς γαμπρὸς θὰ ξεροσαλιάζῃ καὶ θὰ ξεροκαταπίνῃ μὲ τὴν ἑβδομηντάρην γύφην, γιὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν συζυγικῶν του καθηκόντων, μὲ τὴ πεποίθησιν ὅτι κανένας ἀπὸ τοὺς δύο τοὺς δὲν θὰ τὰ παραβῆ ποτὲ καὶ πάντα μ' αὐτὸν τὸν τρόπο θὰ τὰ ἐκπληρώσῃ.

Ἡ μικρὸς μικρὸς παντρέψου ἢ μικρὸς καλογερέψου.

Ὁ γαμπρὸς τοῦ Βόλου, ἐφαρμύζων φαίνεται πιστὰ τὴ παροιμία αὐτή, ἀφοῦ δὲν παντρεύθηκε μικρὸς μικρὸς, θὰ πῆρε τὴν ἀπόφασιν νὰ μὴ παντρευτῆ καὶ μεγάλος. Ἐλα, ὁμως, ποὺ μιὰ στιγμὴ πληγώθηκε ἀπὸ τὸ διαπεραστικὸ βέλος τῆς θεᾶς τοῦ ἔρωτος τῆς Ἀφροδίτης. Παρ' ὅλον ὅτι δὲ ἡ πληγὴ του δὲν ἐγένετο καλὰ, ἐκεῖνος ἐπέμεινε νὰ ἐφαρμύσῃ τὴν παροιμία. Τὰ χρόνια ὁμως πέρασαν καὶ ξανάγινε μικρὸς, ὅπως καταντᾷ κανένας στὰ γερατεία τ' αὐ. Τώρα, σοῦ λέει, εἶναι καιρὸς νὰ παντρευτῶ. Καὶ χωρὶς νὰ χάνῃ τὸν καιρὸ του, ὁ ὁποῖος στὰ ὀγδόντα χρόνια μετρᾶται μὲ τὸ σταγονόμετρο, σηκώθηκε στὰ τρεμάμενα μέλη του πῆρε τὴ μαγιοῦρα του, συνέστησε καὶ στὴ γρηοῦλα του νὰ κἀνῃ τὸ ἴδιο καὶ τραβήξανε τὸν δρόμον τῆς εὐτυχίας.

Ὁ ἔρως χρόνια δὲν κοιτᾷ. Τὶ σημασία ἔχει ἂν ὁ ἄνδρας εἶναι ὀγδόντα χρονῶ καὶ ἡ γυναῖκα ἑβδομηντα. Μὲ τὰ χεῖλη ποὺ ἔχω σὲ φιλῶ. Μὲ τὰ χεῖλη, ἢ μὲ τὰ χάλια μᾶλλον ποὺ ἔχουν καὶ αὐτοὶ θὰ πίνουν ἀπὸ τὸ ποτήρι τῆς εὐτυχίας. Θὰ περνοῦνε μὲ τὰ βρισκόμενα, γιατί δὲν θὰ ἔχουνε ἀπαιτήσεις γιὰ παραπάνω, οὔτε, ἄλλως τε, θὰ ἐ-

φαρμόζεται σ' αὐτοὺς ὁ στίχος πού λέει ὅτι, ὅταν ἀγαπᾷ κανένας γίνεται εἴκοσι χρονῶ.

Ὁ ἔρωτας φαίνεται εἶνε πῶς τρομερὸς ἀπὸ ὅσο ὑποθέτει κανένας. Μιὰ φορὰ πού σὲ κτυπήσῃ κατακούτελα, σοῦ ἀνοίγει ἀγιάτρευτη πληγὴ. Τὰ χρονία, ἐν τῷ μεταξύ, μπορεῖ νὰ περνᾶνε, ἢ πληγὴ ὅμως δὲν περνᾶει. Σοῦ καίει σιγὰ σιγὰ τὰ σωθικά, χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίνῃς καὶ μιὰ στιγμή σὲ φέρνει σὲ ἀπόγνωση. Ἄμα τὴ πάθη, δηλαδὴ κανένα: μιὰ φορὰ, δὲν ξεφεύγει ὕστερα οὔτε στὰ γεράτια του. Ἡ πρώτη ἀγάπη βλέπεις, στὴ καρδιά ἔχει τὶς ρίζες της πολὺ βαθειά.

ΜΟΡΦΗ

Τὸν πλοῦτο πολλοὶ ἐμίσησαν τὴν δόξαν ὅμως οὐδεὶς. Ὁ Πάτερ Γυμνάσιος ὅμως—Θεὸς σχωρέσῃ τον—πέθανε πρὸ μηνῶν— ἦτανε ἀπὸ τοὺς λίγους ἐκείνους εὐτυχεῖς πού κατορθώνουν νὰ ἀποκοτῶν καὶ τὸν πλοῦτο καὶ τὴν δόξα. Εἶπαν ὅτι τοῦ βρέθησαν πάρα πολλὰ λεφτά, τὰ ὅποια ἔκαμε ἀπὸ τὴ περίεργη γιαιτική του. Καὶ δόξα πανελλήνιο. Ἀσφαλῶς δὲν θὰ ὑπάρχῃ κανένας στὸ Ρωμέζο, πού νὰ μὴν ἔχει ἀκούσει περὶ τοῦ Πάτερ Γυμνασίου. Σ' ὅποιο-δήποτε μέρος καὶ ἂν πήγαινε, ὁ κόσμος ἔτρεχε πίσω του καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ τὸν κἀνῃ καλά. Πολλὲς φορὲς ἐπενέβαινε ἢ ἀστυνομία γιὰ νὰ συγκρατῇ τὴ τάξη ἀπὸ τὸ συνωστισμό. Ἡ ἐφημερίδες ἀφιέρωναν στίλῃς δόλοκληρες γιὰ τὸ ὄνομά του. Οἱ περισσότεροὶ λέγανε ὅτι ἔκανε θαύ-

ματα. Ἡ γυναικοῦλες μάλιστα μιλούσανε μὲ θρησκευτικὴ εὐλάβεια γι' αὐτόν.

—Νὰ δῆς κυρὰ Παγῶνα, ἔλεγε προχθὲς μιὰ γυναικοῦλα τοῦ λαοῦ στὴ γειτόνισσά της, πὼς μ' ἔκανε καλὰ ὁ Πάτερ Γυμνάσιος. Μοῦδωσε μιὰ κατσκοπροβιά καὶ τὴν ἔβαλα στὴ κοιλιὰ μου καὶ σὲ τρεῖς μέρες ἔγινα πέρδικα. Χρόνια ὑπέφερα καὶ ξόδενα τοῦ κόσμου τὰ λεφτὰ στοὺς γιατροὺς καὶ δὲν μποροῦσα νὰ δῶ τὴν ὑγιά μου. Ὁ Θεὸς νὰ τὸν συχωρέσῃ.

Κι' ἔτσι ἡ φήμη τοῦ Πάτερ γυμνασίου ἔδινε κι' ἔπερνε, κι' ὄλο καὶ μάζευε τὰ λεφτὰ τοῦ κοσμάκη. Φαίνεται πὼς ἦτανε καὶ τσιγκούνης ὁ μακαρίτης. Χρόνια καὶ χρόνια λέει, φοροῦσε τὸ ἴδιο ξεθωριασμένο ράσο. Καὶ ναὶ μὲν τὸ ράσο δὲν κάνει τὸν παπᾶ, ὁ συχωρεμένος ὅμως φαίνεται ὅτι ἔπαιζε καὶ τὸν παπᾶ. Ὁ νεκρὸς ὅμως δεδικαίωται. Ὅτι καὶ νᾶκανε συχωρεμένος νᾶναι. Ἐμᾶς μᾶς ἐνδιαφέρει ἡ μυστηριώδης του ἐπίδραση στὸν κόσμο. Μὲ μαντζούνια, προβιὲς καὶ δικῆς του ἐπινοήσεως θεραπευτικὰ μέσα ἔκανε καλὰ τὰ πλήθη. Καὶ φαίνεται ὅτι πραγματικὰ τὰ ἔκανε καλὰ, γιατί τέτοια ἦτανε ἡ φήμη του. Ἄν θὰ εἶχε ἀποτυχίες στὰ ἀποτελέσματα τῆς γιαιτρικῆς του θὰ ἐδυσφημίζετο ἄμέσως. Θὰ κυκλοφοροῦσε ἡ ἀντίθετος φήμη, ὅτι ἦτανε ἓνας μεγάλος ἀπατεῶνας, ποὺ τραβοῦσε μὲ μαεστρία τὰ ψιλὰ τοῦ ἀφελῆ κοσμάκη. Καὶ ὅμως δὲν συνέβη αὐτό. Τὸ ἀντίθετο μάλιστα. Ὁ Πάτερ Γυμνάσιος δὲν τὰ κρατοῦσε μυστικά τὰ θεραπευτικὰ του μέσα. Σ' ἓνα βιβλιαράκι ποὺ ἐξέδωσε καὶ τὸ πούλοῦσε τρεῖς δραχμὲς, τὰ ἔγραψε ὅλα. Καὶ αὐτὸ ἦτανε ἐνδεικτικὸ ὅτι δὲν εἶχε σκοπὸ νὰ ἔξαπατᾶ. Μὲ τὸ βιβλιαράκι αὐτό, σὰν νᾶλεγε στὸν κόσμο, ὅτι μὲ τρεῖς δραχμοῦλες μποροῦσε νὰ ἐφαρμύσῃ τὰ θεραπευτικὰ του θανατοποιὰ μέσα. Καὶ ὅτι ὅσα βιβλιαράκια καὶ ἂν πούλοῦσε, δὲν θᾶπινε τόσα λεφτὰ, ὥστε, νὰ

τὸν κάνουν νὰ τολμᾷ νὰ ἔξαπατᾷ τόσο φανερὰ τὸν κόσμο. Στὸ βιβλιαράκι ἔλεγε καθαρὰ καὶ ξάστερα τὰ μυστικά του. Μ' αὐτὰ κι' αὐτὰ, σοῦ λέει ἐγὼ μπορῶ νὰ σὲ κάνω καλά. Δὲν πουλάω οὔτε μαγεῖες, οὔτε ὑπεράνθρωπος εἶμαι.

Ὁ κοσμάκης ὅμως δὲν ἤρκειτο στὸ βιβλιαράκι. Ἦθελε νὰ τὸν δῆ, νὰ ἀκούσῃ τὴ μιλιὰ του, νὰ τὸν ἐγγίσῃ. Δὲς κι' αὐτὰ ἔξασκοῦσαν τὴ θεραπευτικὴ ἐπίδραση στὸν ἄρρωστο. Ὁ μακαρίτης φαίνεται πὼς ἦτανε ἄλλη μορφή Ρασποῦτιν. Ὁλη του ἡ δύναμη συνεκεντρωνότανε στὴ μορφή του.

Ὁ Ρασποῦτιν πρῶτα διέταξε μὲ τὰ μάτια κι' ὕστερα μὲ τὸ σιόμα. Τὸ βλέμμα του ἦτανε τόσο ἄγριο καὶ ἐπιβλητικό, ποὺ δὲν μπορούσε τίποτε νὰ ἀντισταθῆ μέσα στὴ τσαρική αὐλή. Καὶ μόλις ἀντελαμβάνετο αὐτὴ τὴν ὑπεροχή του, χτυποῦσε καὶ τὴ γροθιά στὸ τραπέζι, μπροστά σ' ὀλόκληρη τὴν οἰκογένεια τοῦ Τσάρου. Αὐτὸ θέλω, τοὺς ἔλεγε κι' αὐτὸ θά γίνῃ. Ὁ συχωρεμένος Πάτερ Γυμνάσιος ἀντὶ ἐπιβλητικῆς, φαίνεται ὅτι θά εἶχε ὑποβλητικὴ μορφή, ποὺ θά εἶχε βέβαια πέραση μόνο στοὺς κατὰ φαντασίαν ἄσθενεῖς, οἱ ὁποῖοι πάντοτε εἶναι πάρα πολλοί. Γι' αὐτὸ κι' ὁ κοσμάκης δὲν γινότανε καλά ἂν δὲν πῆγαινε νὰ τὸν δῆ στὰ μάτια καὶ νὰ μιλήσῃ. Πολλὲς φορὲς γινότανε ὀλόκληρη ἀναστατάωσις σιὰ πλῆθη τῶν πιστῶν. Ἡ ἀστυνομία ἐπενέβαινε, καὶ ὁ Πάτερ Γυμνάσιος ἀναγκαστότατε νὰ κρύβεται κάθε τόσο. Κι' ἔτσι ἡ δόξα του ἔδινε κι' ἔπερνε, ἐνῶ ἡ τσέπη του ἔπερνε χωρὶς νὰ δίνῃ.

Ο ΑΝΤΙΡΡΗΣΙΑΣ

Ὁ ἀντιρρησίας δὲν εἶναι κανένας κοινὸς ἄνθρωπος, ὅπως μπορεῖ νὰ τὸν ἐκλάβουν πολλοί. Αὐτὸς καταβάλλει κάθε προσπάθεια γιὰ νὰ ξεχωρίσῃ ἀπὸ τοὺς λοιπούς. Πέρνει ὕψος σαράντα καρδιναλίων καὶ βλέπει ὅλον τὸν ἄλλο κόσμον σὰν κατσαρίδα. Δεισιδύει σὲ ὅλες τὶς συζητήσεις καὶ παριστάνει τὸ ξεφτέρι σὲ ὅλα τὰ ζητήματα, φέροντας κάθε τόσο μιὰ οἰαδήποτε ἀντίρρηση, ἀδιάφορο ἐὰν εἶναι λογικὴ εἴτε ὄχι. Παρουσιάζεται ὅτι τὰ ξέρει ὅλα, ἐνῶ ἐκεῖνα ποὺ λέει δὲν εἶναι βásiμα. Ἔχει ὅμως ἕνα μεγάλο πλεονέκτημα ποὺ τὸν βγάζει στὰ ἀνοιχτά. Ἔχει μεγάλη φαντασία. Ὅταν ὅλες ἡ ἀρλοῦμπες τὶς ὁποῖες θὰ σοῦ ἀραδιαίση γιὰ νὰ σὲ πείση γιὰ ἕνα ζήτημα ὅτι ἔχει δίκιο ἐξαντληθοῦν, χρησιμοποιεῖ ἀμέσως τὴ φαντασία του. Εἶναι δὲ ἱκανὸς νὰ παρατάξῃ ἕνα σωρὸ φανταστικῆς ἱστορίας, μὲ τόση τέχνη καὶ πειστικότητα, ὥστε τὸ πιθανώτερο εἶναι νὰ σὲ καταφέρῃ νὰ τὶς πιστέψῃς. Ἡ βάση ὅμως ἀπὸ τὴν ὁποῖα ἐξαρχαῖται ἡ ἐπιτυχία του αὐτὴ εἶναι ἡ ἀντίρρηση. Σοῦ τὴν ἀμολαίει δὲ σὰν τορπίλλα, χωρὶς νὰ τὸν πέρνης χαμπάρι. Ὅτιδῆποτε καὶ νὰ πῆς θὰ σοῦ φέρῃ ἀντίρρηση. Ἐὰν μάλιστα μὲ τρόπο συμφωνίσης μὲ μιὰ ἀποψη δική του, τὴν ὁποῖα ἐκεῖνος πρὸ ὀλίγης ὥρας ἐπίμονα ὑπεστήριξε, θὰ δῆς ὅτι καὶ ἐκεῖ θὰ σοῦ φέρῃ ἀντίρρηση. Εἶναι τὸ σύστημά του τέτοιο. Καὶ γι' αὐτὸ μορεῖς νὰ τὸν πιάνῃς νὰ ἀντιφάσκῃ κάθε τόσο.

Πιὸ εὐκόλα μπορεῖς νὰ συνεννοηθῆς μὲ ἕνα τρελλὸ παρὰ μὲ ἕνα ἀντιρρησία. Γιατί, ἀπὸ τὸν τρελλό, εἶσαι προδιατεθειμένος γιὰ ἐκεῖνο ποὺ θὰ ἀκούσης. Ἀπὸ τὸν ἀντιρρησία ὅμως μέχρι νὰ τὸν πιάῃς χαμπάρι σοῦ βγάζει

τὴ πίστιν ἀνάποδα.

Ἔχω ἀκούσει ἓνα ἀντιρροσία νὰ διηγεῖται ἓνα σωρὸ πρᾶγματα τὰ ὁποῖα συμβαίνουν στὴν Κίνα, στὴν ὁποῖα, ὅπως ἔλεγε, ἐταξείδευε συχνά. Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ ἔλεγε γιὰ νὰ ὑποστηρίξῃ μιὰ ἀντίρρηση του, ἐπειδὴ δὲ τὸ θέμα ἦταν τέτοιο καὶ δὲν εὔρισκε ἄλλο τρόπο, ἀναγκάστηκε νὰ καταφύγῃ στὴ Κίνα, στὴν ὁποῖα ὄχι μόνο δὲν πῆγε ποτέ, ἀλλὰ οὔτε στὸν χάρτη εἶναι ζήτημα εἶναι τὴν εἶδε ποτέ. Ἐννοεῖται ὅτι ὅλα αὐτὰ ἀποφασίζουν νὰ τὰ λένε, μόνο ὅταν βρίσκονται καὶ στὸ ἀνάλογο περιβάλλον, στὸ ὁποῖο διαβλέπουν ὅτι μποροῦν νὰ ἔχουν πέραση. Ἀνάμεσα στοὺς τυφλοὺς βασιλεύει ὁ μονόφθαλμος. Γι' αὐτὸ φροντίζουν καὶ διαλέγουν τὴ κατάλληλη πιάτσα στὴν ὁποῖα νὰ πλασάρουν τὶς ψευτιές τους. Μόλις δὲ μυρισθοῦν ὅτι βρίσκονται σ' ἓνα κύκλο μέσα στὸν ὁποῖο ἡ ἀρλούμπες τους δὲν ἔχουν θέση, βουβαίνονται. Τὶς κακοτοπιές αὐτὲς τὶς διαβλέπουν καὶ τὶς παρακάμπτουν. Στους δικούς των κύκλους φροντίζουν ἄλλως τε, νὰ μὴ γίνωνται δεκτοὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι δὲν ἀκούουν μὲ μεγάλη προσοχὴ ὅλες τὶς ἀρλούμπες των καὶ δὲν τὶς παραδέχονται μὲ θαυμασμό. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ νομίζουν ὅτι ὑπερέχουν διαρκῶς ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Τὸ ἀρχαῖο ῥητὸ «ἐν οἶδα ὅτι οὐδὲν οἶδα» μεταφράζεται ἀπὸ αὐτοὺς στὸ ὅτι, ἓνα ξέρω ὅτι τὰ ξέρω ὅλα.

ΤΟ ΣΦΥΡΙΓΜΑ

Με τὸ νὰ σφυρίζουνε κατὰ τὴν ὥρα τῆς παραστάσεως στὸ «Πάλλας» στὴν Ἀθήνα, τὸν διεθνοῦς κύρους καλλιτέχνη τῆς λυρικῆς σκηνῆς Συμυρνῶφ, γεννήθηκε τὸ ζήτημα εἰς ἐπιτρέπεται σὲ πολιτισμένους ἀνθρώπους νὰ ἀποδοκιμάζουν μὲ ἓνα τέτοιο τρόπο ἓνα διάσημο καλλιτέχνη, πολλὰ δὲ λεχθήκανε τὰ ὑπὲρ καὶ πολλὰ τὰ κατὰ.

Μιὰ τέτοια ἀποδοκιμασία θὰ μπορούσε νὰ ἐπιτρέπετο στὸν θεατῆ, εἰς καταλάβαινε ὅτι ἄλλα τοῦ ὑποσχεθήκανε καὶ ἄλλα τοῦ προυσιάσανε. Τότε βέβαια θὰ ἐπρόκειτο περὶ ἀπάτης, καὶ ὁ θεατῆς θὰ ἐδικαιοῦτο νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν ἀγανάκτηση του μὲ ἓνα παρόμοιο τρόπο, καὶ νὰ ζητήσῃ ἀκόμη νὰ παρῆ καὶ τὰ λεφτὰ του. Ὅταν ὅμως τοῦ παρουσιάζουν ἓνα καλλιτέχνη διεθνοῦς φήμης καὶ τὸν σφυρίζει, διότι πρὸς στιγμή μπορεῖ νὰ ἔπαθε ἓνα τράκ, εἴτε διότι σὲ ὠρισμένη στιγμή δὲν μπόρεσε νὰ φτάσῃ τὸ ὕψος του, τότε ἢ ἀποδοκιμασία αὐτῆ τοῦ σφυρίγματος εἶναι ὑπερβολικὰ αὐστηρή. Μήπως ἔχει κανένας πάντα τὴν ἴδια διάθεση γιὰ κάθε πρᾶγμα καὶ μήπως βρίσκεται κανένας ἀδιάκοπα στὸ ὕψος του ἀπὸ οἰασδήποτε ἀπόψεως; Ἀσφαλῶς ὄχι. Ἐάν, λοιπόν, σὲ μιὰ εἴτε περισσότερες στιγμὲς δὲν μπόρεσε νὰ ἀνέβῃ στὸ ἴδιο ἐπίπεδο, γι' αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἔχασε ὀλοκληρωτικὰ τὴν ἀξία του καὶ γιὰ πάντα μάλιστα, σὲ σημεῖο ὥστε νὰ μὴ θεωρῆται πιά ἀξίος γιὰ τίποτε ἄλλο παρὰ μόνον γιὰ σφύριγμα; Μὰ αὐτὸς ὁ ἴδιος εἰς θέλήσῃ νὰ τραγουδήσῃ τὴν ἐπομένη, ἀποκλείεται νὰ πάῃ κι' ὁ ἴδιος ὁ κόσμος πού τὸν ἐσφύριξε, καὶ νὰ τὸν ἀποθεώσῃ μὲ τὰ χειροκροτήματά του καὶ τοὺς ἀλλαλαγμούς του; Γιατὶ λοιπόν, ἐπειδὴ συνέπεσε μιὰ φορὰ ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς νὰ μὴν εἶχε τὴν πραγματικὴ του ἐπιτυχία, νὰ τὸν σφυρίζωμε, τὴ στιγμή

κατὰ τὴν ὁποῖα δὲν ἀποκλείεται στὸ μέλλον νὰ ξαναπαρου-
σιάσῃ ὄχι μόνον τὴν προηγουμένη ἐπιτυχία του, ἀλλὰ καὶ ἀ-
κόμη μεγαλύτερη; Δὲν εἶναι ἓνα εἶδος πολὺ μεγάλης ἀγνω-
μοσύνης πρὸς ἓνα καλλιτέχνη, ὁ ὁποῖος ἔχει δρέψει δάφνες σὲ
ὄλο τὸν κόσμον, καὶ τοῦ ὁποίου τὸ κῦρος εἶναι ἀνεγνωρισμένο
διεθνῶς, νὰ τὸν σφυρίζωμε γιὰ μιὰ στιγμή ὄχι ἀποτυχίας,
ἀλλὰ μικρότερης ἐπιτυχίας του; Ἐπειτα σὲ κάθε κατηγορία
λαμβάνονται ὑπ' ὄψει καὶ ὅλα τὰ ἐλαφρυντικά ποῦ μπορεῖ
νὰ ὑπάρχουν, σὲ μιὰ δὲ κατηγορία καλλιτεχνικῆς φύσεως,
δὲν πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψει τίποτε τὸ ἐλαφρυν-
τικό;

Δὲν λέει κανένας ὅτι ὁ θεατὴς πρέπει μόνον νὰ ἐπιδο-
κιμάζῃ, στὴ περίπτωση δὲ ἀποτυχίας νὰ μένη τελείως ἀπα-
θής. Κάθε ἄλλο. Δὲν συῦ ἀρέσει, κύριε, τὸ ἔργο; Σήκω φύ-
γε. Ὑπάρχει λεπτότερη καὶ εὐγενέστερη ἀποδοκιμασία ἀπὸ
αὐτή; Ἐπειτα ἔρχεται ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἡ κριτικὴ, ἡ ὁ-
ποία θὰ δημοσιέψῃ τὴ γνώμη της. Ἐπίσης, εἰάν ἓνα ἔργο
δὲν ἀρέσει σὲ μερικοὺς, αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι ἔχουν καὶ τὸ
δικαίωμα νὰ σφυρίζουν καὶ νὰ οὐρλιάζουν καὶ νὰ πετοῦν
μαξιλάρια ὅπως τὸν παλιὸ καιρὸ, καὶ νὰ κάνουν ἐντύ-
πωση βασιβουζοτόκων, γιὰ τὸ κάτω-κάτω τῆς γραφῆς, τὸ
ἔργο μπορεῖ νὰ ἀρέσῃ σινοὺς ἄλλους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν
λόγον νὰ μὴ τὸ ἀπολαύσουν.

Ἐάν, ὅμως, παρ' ὅλα αὐτὰ ἐπικρατήσῃ πάλι τὸ ζήτη-
μα τοῦ σφυρίγματος, πολὺ γρήγορα ἀσφαλῶς θὰ ἔχωμε
καὶ τσακώματα μεταξὺ τῶν θεατῶν, διότι θὰ ὑπάρχουν πε-
ριπτώσεις κατὰ τὶς ὁποῖες πολλοὶ καὶ διάφοροι, ἔχοντες
προηγούμενα μὲ ἓνα ἢ μὲ μία ἡθοποιό, θὰ πηγαίνουν στὸ
θέατρο εἰδικῶς μὲ τὸν σκοπὸ γιὰ νὰ σφυρίζουν, πρᾶγμα
βέβαια ποῦ δὲν θὰ ἀνέχονται οἱ ἄλλοι, εἴτε συμπαθῶς
διακείμενοι μὲ τὸ πρόσωπον αὐτὸ τοῦ ἡθοποιοῦ, εἴτε διότι

ἐπιτέλους ἐπλήρωσαν καὶ ἐπομένως ἔχουν τὴν ἀπαίτηση νὰ δοῦν τὴν παράσταση, χωρὶς νὰ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ἀνέχωνται τὶς ἰδιοτροπίες καὶ τὰ σφουρίγματα τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ ἄλλου.

Ἐπειτα ὅλος ὁ κόσμος, πολὺ δὲ περισσώτερο οἱ μεγάλοι ἄνθρωποι, ὅποιοιδήποτε καὶ ἂν εἶναι αὐτοί, καὶ ἀφοῦ μάλιστα ἔχουν ἕνα παρελθὸν διεθνoῦς φήμης, πρέπει νὰ τυχαίνουν κάποιας ἐπιεικείας, ὅταν τύχη καὶ αὐτοὶ νὰ σφάλουν σὰν ἄνθρωποι.

ΤΟ ΧΑΡΙΤΩΜΕΝΟ ΕΓΓΛΕΖΑΚΙ

Ζωηρό, πεταχτό, ντροπαλὸ καὶ ἀνήσυχο τὸ χαριτωμένον ἔγγλεζάκι, πὺν παρ' ὅλα τὰ σαραντατρία χρόνια του φαίνεται τζόβενο, ὁ Ἐδουάρδος ὁ Η'. ὁ αὐτοκράτορας τῆς Μ. Βρετανίας, ἐπῆρε τὴ μεγάλη ἀπόφαση. Ὑπέβαλε τὴ παραίτησή του ἀπὸ τὸν αὐτοκρατορικὸ θρόνον γιὰ νὰ κερδίση ἕνα ἄλλο θρόνον στὴ καρδιὰ τῆς βαθύπλουτης ἀμερικάνικης ἀριστοκρατίας κυρίας Σίμσον !

Δὲν εἶναι ἑξακριβωμένον ἂν αὐτὸς εἶναι ὁ μοναδικὸς λόγος τῆς μεγάλης αὐτῆς ἀποφάσεώς του. Μὰ ἐκεῖνο πὺν μπορεῖ κανένας νὰ πιστεύῃ μὲ βεβαιότητα, εἶναι ὅτι τὸ ξιθὸ αὐτὸ ἔγγλεζάκι δὲν εἶναι δυνατὸ παρὰ νὰ ἔχη μυαλὸ τετραγωνικό, γεμάτο ἀνθρωπιστικὴ ἰδεολογία. Ἀσφαλῶς πολὺς κόσμος θὰ γέλασε εἰς βάρος του, γι' αὐτὴ τὴ χειρονομία του. Καὶ ὅμως, αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ χειρονομία εἶναι ἡ

ὠραιότερη καὶ ἡ ὠμότερη ἐκδήλωση ἑνὸς ἀνθρωπιστικοῦ κόσμου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο θὰ εἶναι πλημμυρισμένη ἡ ψυχὴ του καὶ πὺρ εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ κάθε ἄλλο.

Γιατί, ὅτι δῆποτε καὶ νὰ εἴμαστε, πρὸ παντὸς πρέπει νὰ εἴμαστε ἀνθρώποι. Ἐὰν πάψουμε νὰ εἴμαστε ἀνθρώποι δὲν θὰ μπορέσωμε ποτὲ νὰ γίνωμε τίποτε ἀνώτερο, γιατί εἶναι ἀδύνατο νὰ γίνωμι ὑπεράνθρωποι. Καὶ ὁ Ἐδουάρδος ὁ Η΄ ἐσπέρθηκε ψυχραιμότατα σὰν ἐγγλέζος καὶ λογικώτατα σὰν ἀνθρώπος. Τὴ νὰ τῆ κάνω, θὰ εἶπε, τῆ βασιλικῆ δόξα καὶ τὸν βασιλικὸ πλοῦτο, ὅταν θὰ χάσω τὸν ψυχικὸ μου πλοῦτο; Τὴ νὰ τὰ κάνω τὰ χρυσάφια καὶ τὰ μπριλλάντια, τῆ στιγμή κατὰ τὴν ὁποῖα θὰ κατατρώγη τῆ ψυχῆ μου μιὰ ἀδιάκοπη σκουριά; Καὶ τὴ θὰ σημαίη ὅτι θὰ ἔχω αὐτοκρατορικὴ ἐξουσία σὲ μιὰ ὀλόκληρη Βρετανικὴ αὐτοκρατορία, τῆ στιγμή κατὰ τὴν ὁποῖα δὲν θὰ μπορῶ νὰ ἐξουσιάζω ἕνα ἀσήμαντο πραγματάκι, ὅπως εἶναι ἡ καρδιά μου;

Ἡ χειρονομία του αὐτῆ θὰ μείνη ζωγραφισμένη μὲ μεγάλα ἀνάγλυφα γράμματα στοὺς αἰῶνες, ἐπάνω σὲ μιὰ ὀλόφωτη πλάκα, ἡ ὁποῖα θὰ φωτίζη ὀλόκληρο τὸν κόσμο σὰν σύμβολο μιᾶς μεγάλης ἰδεολογίας καθαρῶς ἀνθρωπιστικῆς.

Γιατί, ἡ ἀναπότρεπτη ἐξελικτικὴ πορεία τῆς ἀνθρωπότητος, θὰ διατρανώσῃ ἀκλόνητα, ὅτι ὁ κάθε ἀνθρώπος ἔχει μὲν ὑποχρεώσεις, ἔχει ὁμῶς καὶ δικαιώματα τὰ ὁποῖα δὲν μποροῦν νὰ τοῦ τὰ ἀφαιροῦν παραδόσεις ἢ ὁποῖες σιὸ παρελθὸν ἦταν μὲν ἀξιοσέβαστες, γιατί εὗρισκοντο σὲ πλήρη ἀρμονία μὲ τῆ νοστοροπία τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, δὲν ὑπάρχει ὁμῶς νοστοροπία πὺρ νὰ μὴν ἀκολουθῆ καὶ αὐτῆ τὴν ἐξελικτικὴ κατεύθυνση, κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ὁποίας φτάνει σιὸ σημεῖο νὰ θεωρῆ τῆ προηγούμενη ὅχι μόνον ἀστέια, ἀλλὰ καὶ γελοῖα.

Καὶ τὸ χαριτωμένο ἔγγλεζάκι ὁ Ἐδουάρδος ὁ Η΄. τὸ χαϊδευμένο παιδί τῆς Ἀγγλίας, τὸ καμάρι τοῦ λαοῦ του, ἐκλώτσησε μὲ μιὰ μεγαλόπρεπη καὶ εὐγενικὴ κίνησι τοῦ ποδιοῦ του τὸ ἐμπόδιο πού βρέθηκε στὸν δρόμο τῆς εὐτυχίας του, ἕνα ἐμπόδιο θεμελιωμένο ἐπάνω σὲ παμπάλαιες νοοτροπίες καὶ παραδόσεις. Καὶ τραβᾷ σταθερὰ τὸν δρόμο τῆς ζωῆς πού ἐκεῖνος ἐχάραξε, γυρεύοντας καὶ βρίσκοντας τὴν εὐτυχία του, τὴν εὐτυχία ὅμως ἐκείνη πού μόνο ἐκείνη μπορεῖ νὰ τὸν ἱκανοποιῇ.

Σὰν πρίγκηπας τῆς Οὐαλλίας ἐταξείδευε ὅπως ἤθελε καὶ ὅπου ἤθελε, σὲ ὀλόκληρο τὸν κόσμο, μὲ τὸ αὐτοκίνητό του, μὲ τὴ θαλαμηγὸ του, μὲ τὸ ἀεροπλάνο του, ἐρχότανε σὲ συνάφεια μὲ κάθε εἶδους κόσμο, ἐγνωρίζε καὶ ἀπολαμβάνε ὀλόκληρη τὴ ζωὴ ἀπὸ ὅλες τὶς πλευρὲς τῆς καὶ πλημμυροῦσε τὴ ψυχὴ του ἱκανοποίηση. Σὰν πρίγκηπας τῆς Οὐαλλίας, ἔτρεχε σὰν μικρὸ παιδί, ἐπηδοῦσε, ἐσκαρφάλωνε σ' ὅλα τὰ σκαλοπάτια τῆς ζωῆς γιὰ νὰ τὴ γνωρίσῃ διάπλατα, νὰ τὴ γευθῇ ὀλόκληρη, γιὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ μιὰ μεγάλη ἀπαίτησι τοῦ ἐσωτερικοῦ του κόσμου, γυρεύοντας καὶ βρίσκοντας τὴν εὐτυχία ἐκείνη τὴν ὁποῖα ἐκεῖνος ποθοῦσε.

Γιὰ τὴν εὐτυχία του ἀσφαλῶς ἔφερε ἄρνησι ἢ Κυβέρνησή του γιὰ τὸν γάμο του μὲ τὴ κυρία Σίμσον. Δὲν ἐπιτρέπεται θὰ τοῦ εἶπανε, ἐσὺ κοτζᾶ μου αὐτοκράτορας νὰ κάμῃς αὐτοκράτειρα μιὰ γυναῖκα, σὶς φλέβες τῆς ὁποίας δὲν ἔχει βασιλικὸ αἷμα.

Καὶ τὸ χαριτωμένο τὸ ἔγγλεζάκι, ὁ τῶς αὐτοκράτορας τῆς Μ. Βρετανίας, πού ἔτρεχε σὰν παιδί, πηδοῦσε καὶ σκαρφάλωνε σ' ὅλα τὰ σκαλοπάτια τῆς ζωῆς γιὰ νὰ βρῆσκῃ τὴ δική του εὐτυχία, εἶδε σὲ μιὰ στιγμὴ ὅτι ἐνῶ ἕνας αὐτοκράτορας ἔχει ὅλα τὰ μέσα νὰ ἀπολαμβάνῃ οἰαδήποτε εὐτυχία θέλει, ἐν τούτοις δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα, τὴ στιγμὴ

11-5

κατὰ τὴν ὅποια οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι ἔχουν τοῦλάχιστο τὸ δικαίωμα αὐτὸ, ἀδιάφορο εἰς ἔχουν εἴτε ὄχι τὰ μέσα. Καὶ γεννήθηκε μέσα του τὸ τεράστιο δίλημμα, νὰ προτιμήσῃ τὴν εὐτυχία τὴν ὅποια τοῦ προσφέρει μὲ τὸ τσουβάλι ἢ πανάρχαια παράδοση καὶ νοστοροπία τῆς χώρας του, εἴτε τὴν εὐτυχία ἐκείνη τὴν ὅποια ποθεῖ ἐκεῖνος, καὶ ἡ ὅποια ὅσο μικρὴ καὶ νὰ εἶναι ἀπέναντι τῆς ἄλλης εἰς ποσότητα, θὰ εἶναι γι' αὐτὸν κολοσσιαῖα εἰς ποιότητα. Καὶ ἀσφαλῶς θὰ πέρασε ἀπὸ τὸ τετραγωνικὸν του μυαλό ἢ μεγάλη ἐκείνη ἀκλόνητη φιλοσοφία: «Ὅχι ἐν τῷ πολλῷ τὸ εὖ, ἀλλὰ ἐν τῷ εὖ τὸ πολὺ».

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΙΣΠΑΝΟ (Μετάφρ.)

ΝΕΑΙ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΙ (Διήγημα)

ΤΑ ΜΑΤΩΜΕΝΑ ΔΙΧΤΥΑ (Δράμα)

Η ΕΛΕΝΗ ΚΑΙ Η ΛΕΛΑ (Comédie)

Η ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (Μετάφρ.)

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧ. 30